Proprietatea Bibliotecii
Universității Iași
x 1640
4015514
Periodice
BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

X 277
Probst

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

I.13693
x-1640

DACIA LITTERARA

SUBT REDACTIA

lui

Michail Kogălnicean.

TOM I.

(Ianuarie—Iunie 1840.)

Iauuii.

La Cantora Journalului.

1840.

BCU "ST. CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Dacia Litterară.

INTRODUCTIE.

Ла анъл 1817 D. Ракоча, К. К. трансlатор ротъпеск ын Летверг, пъблікъ проспектъл унїї фої періодіче че ера съ еасъ пентръ ынтъіашї дать ын літва ротъпеаскъ. Планъл сеѳ пъ се пътъ адъче ын ымплініре. Ла анъл 1822 D. Z. Каркалекї, ын Бъда, черкъ пентръ адоа оарь о асъмине ынтрепріndere; dar ші ачеаста фъ ын zъdar. Ын сфършіт ла 1827 D. I. Еліad връ ші ар фі пътът, не о скаръ тълт маї таре, съ іспръвеаскъ ачеа че Ракоча ші Каркалекї пъ пътръ фаче.

Окъртъіреа de атънче а церей ромънещй пъ'й дъдъ воіа требъінчіоасъ. Ашъ пъдіній върващй карій не атънче вine воіа a се маї ѧndелетнічі ънкъ къ літтературъ паціоналъ, пердъръ пъdежdea de a вede вре o dатъ газете ромънещй. Нъмаї доі оамені пъ пердъръ карацїъ, чі ащентаръ тоате de ла време ші de ла ѧmпрецїърърї. Ачестій фъръ D. Ага Асакі, ші D. I. Еліаd; ънъл ѧn Молdавіа, алтъл ѧn Валахіа нъстра ѧn inima лор фоакъ лътінътор a щіінцелор. Ащентареа лор пъ фъ ѧnшелатъ. Ѧmпрецїърърї къношкте de тощ ле вепірь ѧntръ ажътор. Аша ла 1 Іюніе 1829 ѧn Іашї, АЛБІНА РОМЪНЕАСКЪ възъ лътіna zілій пентръ ънтъіашї датъ. Пъцін дънъ са се арътъ ші КЪРІЕРЪЛ РОМЪНЕСК ѧn Бъкърещй. De атънче ънспрезече анї сънт апроапе; ѧntре алте тълте ѧnпаінтърї че с'аз фъкът ѧn ънвеле прінчіпатърї, літтератъра п'аз ръпас ѧn лепевіре. Ажътатъ de стъпъніре, анъратъ ші

дтвогъдіть de ніще бърваді марі ші патріоді адевъраді, акърора нъмі вор фі траїніче ка веакъріле, дплеспіть прін тіїле de сколі че с'аз фъкът дп търгъріле ші сателе Молдовалахіей, літтератъра поастръ фъкъ пасърі de зріенз, ші астъзі се пътъръ ка тъndріс дптре літтератъріле Еъропеї.

Dінъ Албінъ ші dінъ Карієр, тълте алте газете ромъпещі с'аз пъблікат дп deосебітеле трії марі провінчії а векеї Dачії. Аша дп пъдінъ врете ат възът дп Валахіа: Музеъл Національ, Газета Театрълъї, Карієзъл, Romania, Пъмълтеанъл, Мозаікъл, Карієръл de ъмне Сексе, Вестіторъл ліссріческ, Кантораъ de Авіс; дп Молдова: Алъъта ромъпеаскъ, Фоаіа сътеаскъ, Озіріс; дп Ардеал: Фоаіа Dъмінічеї, Газета de Трансілванія, ші Фоаіа інімеї. Бнеле din тръпселе, адекъ ачеле каре аз авът зн дпчепът маї статорнік, тръеск ші астъзі; че-

челалте аз періт саз din пепъсареа хор, саз din віна автора. Челе маї вине фої че авет астъзї сънт Кърієрьл Ромъпеск, съвт редакціа D. I. Еліад, Фоаіа інімії а D. Баріц, ші Албіна Ромъпеаскъ карса, ди анъл ачеста маї алес, аз довъндіт дрептъцірї сімцітоаре. Дпсъ афаръ де політікъ каре лі ія маї мълт де жмътатеа din колоанеле лор, тъстреле аз маї мълт саз маї пцін о колорь локалъ. Албіна есте прса молдовенеаскъ, Кърієрьл, кь дрептате поате, кь прса не вагь ди сеатъ. Фоаіа інімії din прічіна зпор грешъцї деосъвіте кь есте ди пътінцъ де а ave дитъртъшіре de дипаінтіріле інтелектзале че се факь ди ъмвеле прінчіпатърї. О фоаіе дар карса къръсind політіка, с'ар диделетніч маї кь літератзра національ, о фоаіе карса фъкънd авнегаціе делок ар фі маї о фоаіе ромъпеаскъ, ші прін ъртаре с'ар диделетніч кь продавдіїле ромъпещї, фіе din орї чса парте a Dачієї, маї съ фіе вине, ачеаст фоаіе,

zin, ar ₰mini o mare linsъ ₰n Littratъra noastrъ. O asemene Foaie ne vom silі na sъ fie DACHIA LITTERARЪ; ne vom silі, pentrъ kъ n avem satsaua pretenџie sъ facem maї bine de kът predecesorії nostrі. ₰nsъ ъrtъnd snaї drum kъtът de d'ъnsiї, folosindsne de cherkъrile ші de isnita lor, vom ave maї nџine greutъџї ші maї marі ₰nlesnirі ₰n lukrъrile noastre. Dachia afarъ de kompsneріle oriџinale a redakџieї ші a kolsaboratorilor seї, va primі ₰n koloanele sale, chele maї bune skrierї oriџinale ce va gъsi ₰n deosebitele zurnalurї romъnesсї. Ansa dar Foaia noastrъ va fi un repertoriu џeneral a littratъreї romъnesсї, ₰n karele ka ₰ntr'o oglindъ se vor vede skriitorї Moldovenї, Muntenї, Ardelenї, Bъnъџenї, Bukovinenї, fieџe karele ku ideile sale, ku limba sa, ku tinsl ses.

Ъrtъnd snaї asemine plan, Dachia nu poate de kът sъ fie bine primitъ de nsblikъl

четітор. Кът пентрѫ чеса че се атінце de даторіїле редакціеї, ноі не вом сілі на моралъ съ фіе пърѣреа пентрѫ ноі о таблъ de леџї, ші скандалъл о зръчїане ісгонітъ. Крітіка ноастръ ва фі пепъртінітоаре; вом крітіка картеа, еар пѫ персоана. Врѣжмашіі а арвітрарълъї, пѫ вом фі арвітрарі ѧп жадекъцїле ноастре літераре. Іѣвіторі а пъчеї, пѫ вом пріімі нічї одатъ ѧп фоаіа ноастръ дісвъсії че ар пъте съ се скімне ѧп вражвс. Літератѫра ноастръ аре требѫінцъ de зніре, еар пѫ de дісвінаре; кът пентрѫ ноі дар, вом кѫта съ пѫ дът чеа маї мікъ прічінъ, din карса с'ар пъте іска озрітъ ші пеплъкътъ пезніре. ѧп сфършіт цълъл нострѫ есте реалісаџіа доріцїї, ка Ромънії съ аївъ о літвъ ші о літератѫрѫ коммънъ пентрѫ тоцї.

Dорѫл імітаџіеї с'аѕ фъкът ла ноі о манїе пріпежділоасъ, пентрѫ кѫ отоарѫ ѧп ноі дѫхѫл пацїонал. Ачеастъ манїе есте

маї алес новъріторе ын літератъръ. Маї ын тоате зілеле есъ де сът теаск кърць ын лімва ромънеаскъ. Dар че фолос! къ сът пъмаї традъкції din алте лімбї, ші ънкъ ші ачеле de ар фі вине. Традъкціїле ынсъ пъ фак о літератъръ. Ної вом прігоні кът вом пте ачеастъ manie зчігъторе a гъстълъї оріцінал, ынсъшіреа чea маї прецїоасъ a унїї літератърї. Історіа ноастръ are десътле фанте ероїче, фрътоаселе ноастре церї сът десътъ de марї, обічеіърїле ноастре сът десътъ de пітторещї ші de поетіче, пентръ ка съ пътем гъсі ші ла ної съжетърї de скріс, фъръ съ авем пентръ ачеаста требуінць съ не ынвъцътъм дела алте пацїї. Фоаіа ноастръ ва прімі кът се поате маї рар традъчерї din алте лімбї; компънерї оріцінале ле вор вмпле маї тоате колоанеле.

Dачіа, че прін ортаре ва кънпінде тоате ратъріле літератърей ноастре, ва фі дес-

пърцітъ ân патръ пърцї. Ân партеа d'ънтъю вор фі котинерї оріцінале а копіаторілор фоаіеї; партеа adoa ва ave артіколе оріцінале din челелалте жърналърї ротъпещї. Партеа а треса се ва ândeletnічі къ врітіна къръілор пов еше ân deосъвітеле провінчіі а некеї Dачіі. Партеа а патра, пътітъ Телеграфъл Dачіеї, пе ва da ândemънърї de къръіле че аз съ еасъ ân пъцin, de челе че аз еше de сът тіпар, релацїї de adevърїле ândrъдаціlor ротъпї, цїрї despre літтераторіі пострі, ші ân сфършіт тот че поате фі vrednік de ânсетпат пентрь пъвліка ротъп.

Іашї. 30 Генаріе 1840.

Редакторъл респънзътор.

М. Когълніческ.

Bibliotheca Universitatis Iagl

SCENE ISTORICE
DIN
CHRONICILE MOLDAVIEI.

АЛЕКСАНДРЪ ЛЪПЪШНЕАНЪЛ.

1564 — 1569.

I.

Дакъ воĭ ва мъ вреці,
еу къ врея. . .

Іаков Еракліd Деспот періce ачіс de вас-дагапъл лаĭ Стефан Тотша, каре авам окъртаіа цеара. Дар Алексandръ Лъпъшнеанъл, дапъ дпфрънцереа са дп доъ рънdарĭ de оцілe Деспотълаĭ фъцind ла Константінопол, іспатісъ а лаа оцĭ Търчещĭ шĭ се дптърна авам ка съ ісгонеаскъ пре рінітораа Тотша, шĭ съ'шĭ іа скаунъл пре каре пе 'л ар фі пердат, de п'ар фі фост вънdат de боіерĭ. Інтрасъ дп Молdавіа, дптовъръшіт de шепте шĭ снахĭ шĭ de вр'о трeĭ мĭ оасте de стрінсъръ. Дпсъ не лъпъ ачесте авеа порънчĭ дптърътещĭ къtръ хапъл Та-

тарілор Ногаї ка съ'ї dea орї кът аѫвтор de оасте ва чере.

Лъѫнпнеапѫл терцеа ахътре кѫ Ворпікѫл Bordan, amъndoї кълърї не артасарї тър-чещї мі ѫпартаџї din кап пъп'ѫп пічїоаре.

— Че сокоџї, Bordane, zice dънъ пџіпъ тъчере, іскъndівот оаре?

— Съ кѫ те ѫndoіещї Мъріа та, ръспѫнсе кѫртезапѫл, цеарă цете сѣвт асѫпрірea Тотшеї. Оастеа тоатъ се ва сѫпѫне кът і се ва фъгъdаі маї маре сїтпріе. Боіерії, къџї їаѫ маї ѫъсат вії, пътаї фріка торџії ѫї маї џіпе, dар кът вор вede къ Мъріа Та вії кѫ пътере, ѫndатъ вор ахерга пі'л вор ѫъса. .

— Съ de Dumnezeѫ съ п'аіѫ певоіе а фаче чеea че аѫ фъкът Мірчea Водъ ѫа Мънтеї; dар 'џї ам маї сѫѫс, еѫ ѫї капоск пре боіерії пострі, къчї ам тръіт кѫ dъпшії.

— Ачeаста ръспъпе ѫа ѫпаіатъ ѫпџъѫлепчіѫпea Мъріеї талe.

Ворвінd ѫша аѫ аѫѫнс ѫпроапе de Текучї, ѫnde поносіръ ѫа о dътправъ.

Doamne, zice ѫn ѫпрод ѫпропііndѫce, піџџе

boierĭ cocind akăm cer boie că se ănfăцiшeze la Măria Ta.

— Bie, răspunse Alexandru.

Kărund intrară sănt kortăl unde ei шedea ănkunцiurat de boierĭ шi kapitanĭi seĭ, patru boierĭ din kare doĭ maĭ bătrănĭ, iar doĭ junĭ. Aчestĭ era vornikul Moцok, postelnikul Beverigă, spatarul Spanчiuk шi Stroiĭ.

Apropiindu-se de Alexandru Vodă, se ănkinară pănă la pămănt, fără aĭ sărута poala dănă obiчeiu.

— Bine aцĭ venit, boierĭ! zice aчesta siлindu-se a zimbi.

— Că fiĭ M. Ta sănătos, răspunseră boierĭ.

— Am auzit, urmă Alexandru, de bănтăreле цerĭ шi am venit c'o mănтuĭe; цiне kă цeara m'aцeantă ka banĭe.

— Că ne bănueщĭ Măria Ta, zice Moцok, цeara este хiпцiтă, шi poate kă M. Ta aĭ auzit'хabarile prekăт ne sănt, kăчĭ aшa este obiчeiul porodulуĭ nostru, că fak din цinцar, artasar. Pentru aчeea obцiя ne ne trimic pre noĭ sănцĭ sănet kă porodul

пъ те вре, нічї те ізвеще, ші М. Та съ те лъторчї дпапої ка . . .

— Дакъ вої пъ тъ врещї, еъ въ врем, ръспънсе Лъпъшпеапъл а къръіа окї скінтееръ ка ън фълцер, ші дакъ вої пъ тъ ізвіщї, еъ въ ізвеск пре вої, ші воїъ терце орї къ воіа орї фъръ воіа воастръ. Съ тъ'нторк? Маї дегрънъ'шї ва дптоарче Дънъреа кърсъл дпдъръпт. А! пъ тъ вре цеара? Нъ тъ врещї вої, кът дпцълег? *)

— Солъдї пъ і се таіе капъл, zice Спънчок, ноі сънтем даторї а'цї спъне адевъръл. Боіерії сънт хотърїцї а превеці ла Унгърї, ла Лешї ші ла Мънтенї, не унде ав тоцї рude ші прієтенї. Вор вені къ оцї стреіне, ші ваї de віата цеарь къnd вom ave ръсвоае дптре ноі, ші поате ші Мърієї Тале пъ'ї ва фі віне, пентръ къ Domnъл Стефан Томша . . . .

— Томша! Ел те ав дпвъцат а ворві къ атъта дърzіе. Нъ щіъ чіне тъ опреще съ пъ'цї сфърт тъселеле din гърь ва вездънъл ачеста, zice апъкънd тъчіъка de

*) Мірон Костін.

арте din тъна лъй Богдан. Тінълосъл ачел де Томиа в'аз дпвъцат. . . . .

— Тінълос пз поате фі ачел че с'аз дпвреднічіт а се пами бисъл лъй Дамнезез, зice Веверіцъ.

— Аз доар пз сънт ші ез бисъл лъй Дамнезез? аз доар пз'мі адї жърат ші міе кредінцъ, кънд ерам пътаї століпъл Петре? Нз м'адї алес воі? Кът аз фост овлъдзірea меа? Че съпце ам въргат? Каре с'аз дпторс де ла зиа меа, фъръ съ къщіпе дрептате ші тъпгъере? Ші дпсъ ам пз тъ врещі, пз тъ ізвіщі? Ха ха ха!

Pidea; тъшкіі і се сячіа дп рісъл ачеста, ші окіі лъй хожта клінія.

— Кз воіа Мъріеї Тале, зice Строічі, ведем къ тошіа *) поастръ а съ кадъ де ісповъ дп къларea пъгъпілор. Кънд аст пегъръ де Търчі ва пръда ші ва пастіе цеара, пе че веї domnі Мъріа Та?

— Ші пз че веї сътъра лъкотіа ачестор чете де пъгъпї че адъчї пз Мъріа Та? адъоці Спанчюк.

— Пз аверіле воастре, пз пз банїї це-

*) Патріа.

рапілор пре карей жяпіцї вої. Вої тялцецї хяптеле церій, dap яз вепіт вретеа съ въ тяяг ші ез пре вої. Дестях, воіерї! Дптоарчецї ші спяпецї челяї че в'яз трітіс, къ съ се фереаскъ съ пз дяз песте ел, de пз вре съ фак din чїолапеле хяї сярле ші din пелеа хяї къптъшеяхъ donелор мехе.

Боіерій ешіръ тъхніцї, Молок рътасе.

— Че аї рътас? жптрепъ Хъпъшпеапях.

— Doamne! Doamne! zice Молок къzъnd дп цепънкі, пз пе педепсі пре ноі dинъ фъръ delецїле поастре! Adъ'цї aminte къ ещї нътяптеап *), adъ'цї aminte de zica свріптарей ші їартъ грешцїлор тъї! Крядъ пре біята цеаръ! Doamne! словоаде оцїле ачесте de нъгъні; вінъ пятяї кз къцї Молдовені аї пе хъпгъ Мъріа Та, ші ноі кіzешхяім, къ дп фір de нър пз се ва кяъті din капях .Дпъядїтей Тале. Ші de'цї вор треві оцї, пе вом .дпарта ноі кз фетей ші копій, вом ръdіка цеара дп нічїоаре, вом ръdіка слъцїле ші вечїній пострі. .Дпкредете .дп ноі!

*) Молдовян.

— Съ мъ'нкред ăн воĭ? (zice Лъпъшпеа-пăл ăндълегънd плапăл лăĭ). Песетпе гъндещĭ къ съ пъ щиѕ zікътоарея *) молдовенеаскъ „лапăл пърăл світъ, iар пъравăл ва?“ Песетпе пъ въ капоск съ, шĭ пре тіпе маĭ вăртос? Пъ щиѕ, къ фііпd маĭ маре песте ощіле теле, кăт аĭ къzăт къ м'ăѕ бірăіт, м'аĭ лъсат? Веверіщъ ămĭ есте векіѕ dăшman, dар ăпкаĭ нічĭ одатъ пъ с'ăѕ аскънс: Спанчюк есте ăпкъ тъпър, ăн іпіма лăĭ есте іăбіре de тошіе; ămĭ плаче а пріві сатеціа лăĭ пре каре пъ се сілещце а о тъіпăі. Строічĭ есте ăн копіл, каре пъ капоащце ăпкъ пре оатенĭ, пъ щіе че есте ăптъпарея ші тіпчіѕпа; лăĭ і се пар къ тоате пасеріле че своаръ, се тъпъпкъ. Dар тъ, Моцоаче? ăпвекіт ăн зіле реле, denpinc а те чюкоі ла тощĭ domniĭ, аĭ вăndăт пре Деспот, м'аĭ вăndăт ші пре мine, веĭ вinde ші пре Томша; спънетĭ, п'аш фі ăн пътъръѕ de фрăнте, кănd м'аш ăпкреde ăн тіпе? Еѕ те іерт ăпсъ, к'аĭ ăndръзпіт а преде къ іар тъ веĭ маі пътеа ăпшела, ші ăщĭ фъгъ-

*) Проверъ.

dзеск къ сaвiа теа пъ се ва пъпжi ън сънцеле тъз; те воiз крaдe, къчi ымi сунi требзiтор, ка съ тъ тai зшарезi de вълъстетaрiле породълъ. Сънт алцi трънторi, de каре требзе кърцiт стъпън.

Моцон мi съръть тъпа, асетенеа къпелъ каре, ън лок съ тзiче, хiнце тъпа каре'л бате. Ел ера тълцътiт de фъгъдзiнцa че къцiгасъ; цiа къ Александръ Водъ а съ аiвъ невоiе de зн iнтрiгант прекът ера ел. Денътацiй ера порончiцi de Тотпа, ка пепътънd ынтърна пре Лъпзпiапъл din кале, съ'шi арпеze дрътъл ла Константinопол, зnde прin жалове ші dape de вапi съ тiжлочеаскъ тазiлiа лзi. — Dар възънd къ ел вепiа ка ънсзшi ынвоiреа Порцiй, пе de алта сфiiндзсе а се ынтоарче фъръ нiчi о iсправъ ла Тотпа, черъръ воiе съ ръпъе а'л ынтовъръші. Ачеста ера плънъл лзi Моцон ка съ се поатъ хiні de Лъпзпеапъл. Воiа лi се dede. —

II.

Aï съ дaï сапъ, Доапно! . . .

Тотпа песпцiндзсе ън старе а се ънпротiві, фзiсъ ън Валахiа, ші Лъпзпеа-

пъл пъ ънтълніcъ пічі o ънпедекаре ън дрътъл сеъ. Нородъл претътіndене лъ ънтіmпіна къ вікърie ші пъдежde, адъвъndъ'шї аminte de ъntъia лъї Domnie, ън каре ел пъ авсе вреme а'шї десвълі ърітъл карактер.

Боіерії ънcъ третъра. Еї авеа доъ марі реzoane а фі ънгріжіцї; цііа къ нородъл лї ърещe, ші пре Domnъ къ пъї іпеще.

Ândatъ че сосіcъ, Ълъпшпеапъл порънчі съ ътпіле къ летпе тоате четъціле Молдавієї афаръ de Хотіn, ші ле арсъ; врънd съ стріче прін ачеаста асіллъ петълцътіцілор, карії de тълте орі сънт адъпостъл zідърілор ачестора, ърzіа котплотърї ші аццця револте. Ка съ сече інфлъпцъ боіерілор ші съ стърпеаскъ кълъріле феzдалітъцій, лї despoіa de аверї сънт фелърї de претексте, ліпcіndъ'і пе кіпъл ачеста de сінгъръ тіжлок къ каре пътеа ademeні ші корътпе пре нород.

Dар пecокотінd de ажънс плапъл ачеста, лї оторіа din кънd ън кънd. Ла чea таї тікъ грешалъ дрегътореаскъ, ла чea таї тікъ плъцере че і с' аръта, капъл віповатълї се сънzърa ън поарта кърції, къ оцідълъ вестітоаре грешалеї лї, адевърате сав

плъстиле, ші ел пе апеле съ петрезеаскъ, кънд алт кап ъї ава локул.

Нітене пе ъндръсніа а гръі ъмпротіва лъї кь кът маї въртос а лъкра чева. О гвардіе петрекеа де лефечіі Албанезі, Сербі, Българі, ісгоніці пентрь релеле лор фапте, ъшіі афлась скъпаре лънгъ Александрь, каре плътіндъ'і бине, ъї авеа хъръзіці. — Іар оціле Молдовене сънт Кърітані креатура лъї, ле цінеа не марціні; словозіnd ънсь пре останіі не ла каселе лор, ле търцінісе ън пъціп пътър.

Ънтрь о зі ел се прітвла сінгър прін сала палатълъї Domneск. Авъсесь о лънгъ ворвъ кь Моцок, каре інтрась іар ън фавор, ші каре акум сніа, дънъ че ъї ънфъцошесь планъл ънеї ноь контріваціі. Се пъреа пестъпърат, ворвіа сінгър ші се капоцеа къ meditează вре о ноь тоарте, вре о ноь дазнъ, кънd о зънъ лътралнікъ deскізъндъсе, лъсь съ інтре Doamna Роксанда.

Ла тоартеа пъріптелъї еї, вътълъї Петрь Рареш каре, (зіче хроніка) кь тълть жале ші тъхнічізнеа тътърор, с'ав ънгропат ън сф. Монастіреа Пробота зідіть де ел, Роксанда рътъсесе ън фрацедь врьстъ, сънт тътъра-

тъл адоі фраці маі марі, Ліам ші Стефан. Ліам ортънд ън трон пъріптелуі сеу, дънъ о свартъ ші десфрънатъ Domnie, се дасе ла Константінопол, унде унтръцошъ тахометісмъл; ші ън локвл луі се суі не трон Стефан. Ачеста фъ маі рео де къть фрателе сеу; ънчепъ асілі пре стреінї ші пре Католічї а'шї лепъда релігіа, ші мълте фамілії богате че се лъкъсеръ ън цеаръ, прівеціръ din прічіна ачеаста, адънънд съръчіе ънтрънтълуі, ші къдере негоцълуі. Боіерії каре, чеї маі мълці, ера ънкъскріці къ Полонії ші къ Унгарії, се сънъраръ, ші корръспънзіндасе къ Боіерії прівеці, хотърîръ неіреа луі. Поате ар фі маі ънтързіет а'шї пане ън лъкраре планул, дънъ десфрънареа луі пе 'л ар фі гръбіт. „Нъхълъдаіа де ръъл луі пічі о жънъпеасъ, дънъ ера фрътоасъ„ зіче Хронікарул ън паівітатеа са. „Ънтръ о зі кънд се афла ла Цъцора, пе маі ащептънд сосіреа Боіерілор прівеці, Боіерії че ера къ дънсул, ва съ пе'л скапе, ав тъіет фрънгіїле кортълуі сънт кареле ел шедеа, ші дънд пъвалъ, 'лав зчіс.

Акът маі Роксанда рътъсесе din фамілія луі Петрь Рареш, ші пре дънса Боіе-

рій вчігаш о хотърісерь а фі соціс ан оаре
кърві нміт Жолде, пре каре еї ля алесесърь
de Domn. Дар Лъпшпеавля алес de Боіерій
прівеці, лнтімпінъnd пре Жолдеа ля вірві,
ші прінзъnda'л лї тъі пасъ ші 'л dete ля
кълъгъріе; ші ва съ трагь înimiле порода-
лві ан каре віеа ънкь потенірея лві Рареш,
се лнсарь, ші лъ ea пре фійка лві.

Астфел цінгаша Роксандь ажапсесь а фі
парте вірвіторалві.

Кънd інтрь ан салъ, ea ера лнвъръкать
ка тоатъ потпа кавепітъ лній сеції, фійче
ші сороі de Domn.

Пеste зопопъл *) de стофъ авріть, парта
ан вепішеа de фелендреш **) алвастрь, вълъ-
піт ка сатар а кървеа тъпіче атърпа dina-
поі. Ера лнчінсь ка ан колан de аур, че се
лнкіеа ка марі пафтале de матостат, лн-
пречіврате ка петре скампе; іар пе грпта-
зій еї атърпа о салъ de шалте шірврі de
маргарітар. Шлікъл de сатар пъс кат лн-
тр'о парте ера лнподопіт ка ан сорцъчіь алп,
ші спріжініт ка о флоаре маре de стаpарde.
Първл еї дапь moda de атъпчеа се лнтър-

*) О хаінь лепгь деспсь діпаінте.
**) Катіфеа.

ціа десплетіт не вторій ші спателе еї. Фігура еї авea ачea фрътъцеще, каре фъчea одиніоаръ вестіте пре фетеіле Ромъніеї, ші каре се гъсеще рар авът, деценерънd ла аместекъл паціілор стреіне. Ea лъпсъ era трістъ ші тъпжітоаре, ка флоареа сътпъсъ арціцій Соарелуї, че пе аре німікъ с'о вътпреаскъ. Ea възъсе търінd пре пъріпцій сеї, прінісе пре ун фрате лепъдънdъ'шї реліціа, ші пре челалалт вчіс; ші маї ънтъї хотърітъ de овціе афі соція луї Жолde (пре каре нічї ел ціа), авът фъсесе сілітъ de ачeашї овціе, каре діспоса de інімa еі фър' а о маї ънтреба, а да тъпа луї Алексandрu Водъ, пре каре чінстіndъ'л ші сътпіndъсе ка унуї върват, ар фі воіт съ'л ізбеаскъ, дакъ ар фі афлат ун ел къt de пуцінъ сітціре отепеаскъ.

Апропіndъсе, се плекъ ші'ї съръtъ тъпа. Ълъншпеанъл о апъкъ de тіжлок, ші ръdікъndъо ка пре о пап о пъсе пе цепънкії сеї.

— Че неste, фрътоаса теа Доатпъ? ї zice ел, съръtъndъо пе фрънte; че прічінъ те фаче астъзї вънd пъ'ї сервътоаре, а'цї лъса фъселе? Чіне те аз трезіт аша діміпеацъ?

— Лакрътіле жънъпесслор въдзве каре

се варсъ ла зица теа, ші каре стрігъ ръспъътіре ла Domnъл Христос ші ла сфънта Нъскътоаре, пентръ съпцеле каре верші.

Лъпшпеапъл посоторіпдсе десфъкъ брацеле; Рвкапда къзъ ла пічоареле лъї.

— О вапъл теа Domn! вітеазъл теа соц! орта еа, дестъл! Ажапгъ атъта съпце вършат, атъте въдавії, атъца сърітапї *)! Гândeще къ Мъріа та сцї прea пътерпік ші къ піще сърачї Боіерї пъ'цї пот стріпа. Че 'цї лінсеще Мърієї тале? Н'аї ка пітепе ръспоїъ; цеара есте лініщіть ші сапнъсъ. Еъ, Dumnezeъ ціс! кът те іъвеск! ші коніїї Мърієї тале сапт фрътошї ші тінерї. — Жъдекъ къ dапъ віацъ есте ші тоарте, ші къ Мъріа та сцї търітор ші аї съ dаї сеатъ! Пентръ къ ка тъпъстіріле пе се ръскътпъръ съпцеле, чі таї алес іспітещї ші лпфрапцї пре Dumnezeъ, сокотіпd къ фъкъпd Бісерічї ал поцї лтпъка ші . . . .

Мъіере песокотіть! стрігъ Лъпшпеапъл съріпd дрепт ал пічіоаре, ші тъпа лъї ріп dерпіпdере се ръзъшъ пе жапгіъл *) dіп чіп-

*) Орфапъ.

*) Ун каціт а къріа зъпер се ascundea ал телк, ші каре сла-

гътоара са; dар ѧndатъ стъпънindасе, се плекъ, ші ръdікънd пре Роксанda de жос:

— Doamna mea! ѧї zice; съ пъ'ці маї скане din гаръ аст фел de вorне невине, къ, zeз пз ці-з че се поате ѧптъмпла. Мълцетеще сфѧнтълăї Маре тъчепік Dімітріе ісворъторъл de тір, а кърăї храм се пръспъеще ла Бісерікa че поі їам фъкът ла Пъпгъраці, къ не аз опріт de a фаче зп пъкат, adакъndзне аміпте къ ещі тата копіїлор пострі.

— De ам ці къ тъ веї ші оторі пз пот съ так. Ієрі, кънd воіам се інтрз, о жапъпеасъ ка чінчі копіі с'аз арънкат ѧпаінтеа ръдвапълăї мез *) ші т'аз опріт арътъndзмї зп кап ціпзіт ѧп поарта кърції. Аї съ dаї сеатъ лăї Dзmnezeз, ѧмї zічеа вочіndзсе ші блестетъndзте; аї съ dаї сеатъ, Doamno! къ лаші пре върватъл тъз съ не таіе пърінції, върваці ші франції . . . . Бітъте, Doamno, ачеста ї върватъл мез, татъл копіїлор ачестора, каре аз ръмас сърачі! Бітъте! ші ѧмї аръта капъл съпцерос, ші ка-

---

ція спре дмнезеіреа (дзмнезеіреа) ѧмінзе. Ін Франція се зікіа: Miséricorde.

*) Ін фел де карет ашезат пе дрікері.

пъл се ѕіта ла mine грозав! Ох! Стъпъне! de атънчі не 'нчетат въд капъл ачела ші 'тій тот фрікъ! Нъ пот съ тъ одіхнеск!

— Ші че вреї, лътребъ Лъпъшпеапъл zimbind.

— Врея съ пъ маї верші съпце, съ лънчетезі пъ оторъл, съ пъ маї въd капете тъіете, къ carelinima din mine....

— Ацї фъгъдзеск къ de поітъпї пъ веї маї вede, ръспънсе Александръ Водъ; ші тъпї ацї воі da ѕп леак de фрікъ.

— Кът? че вреї съ zічі?

— Мъпї веї вede. Акът, драгъ Доампъ, дзте de 'ці везі коніїї, ші кажъ de кась кът се кзвіпе ѕпїї кзпе господіпе, ші пзпе ла кале съ пе гътеаскъ ѕп оспъц, къчї тъпї dau тасъ таре Боіеріхор.

Doamna Роксанда еші дънъ че еаръші лї съратъ тъпа. Бърватъл сеѕ о пітрекъ пъпъ ла ѕшъ.

— Еї! пѕсаї тоате ла кале, лътребъ ел, віind грабпік кътре Арпашъл сеѕ, каре іптрасе атънче?

— Тот есте гата.

— Dар оаре вор вепі?

— Вор вепі.

III

Капла лаї Моцов врем ! . . .

Де кѣ сеарѣ се фъкѣсе де цїре тѣтълор воіерїхор съ се адѣне адоа зї, фїind сърбѣтоаре, ла Мітрополїе ѫnde ера съ фіе шї Domnѣл, ка съ аскѣлте Літѫрґіа, шї апої съ віе съ прѣnзеаскѣ ла кърте.

Кѫnd соci Алексandрѣ Водѣ, сфѫнта Слѫжвѣ дїнсѣсе, шї воіерїї ера тоцї адѣнацї.

Дмпротївă обїчеїлаї сеѳ, Лѣпшїнеапѣѳ, ѫn зіоа аїеа, ера мѣрѣкат кѣ тоатѣ потпа Domneаскѣ. Пѣрта корона Палеолоцїлор; ер пестє дѣлата полопеѳ де катїфеа стаковїе, авеа патнаїца търчеаскѣ. Нїчї о арте пѣ авеа алта де кът ѫn тік жѫнґіѳ кѣ пѣѳселеле де ѫр; ір пїнтре пѣтвїї дѣлъмїї се зерїа о зеа де сірмѣ.

Дѫнѣ че а аскѣлтат сф. Слѫжвѣ, с'а коборїт din стрѫнѣ, с'а мѫкїнат пе ла Іконе, шї апропїіndасе de рѫкла сф. Іоан чел нѳоѳ, с'а плекат кѣ маре стереніе, шї а сърутат тоцїеле сфѫнтѣлаї. Сїнѳ кѣ ѫn мїнѣѳ а-чела ел ера фоарте галвен ла фацѣ, шї кѣ рѫкла сфѫнтѣлаї ар фї тресърїт.

Дѫнѣ аїеаста сѳіndасе еарѣшї ѫn стрѫнѣ се ѫнтѳрнѣ кѣтрѣ воіерї шї зїсе:

Боіерї Dомніаноастръ! Дела непіреа теа ка adoa Domnie ші нъпъ астъзї, ам арътат аспріме кътре тълцї; м'ам арътат кампаніт, реа, вързънd сънџеле тълтора, ънкъ Dомнезеа џіе de ня'мї аз нърат реа ші de ня тъ къеск de ачеаста; dар Dомніаноастръ џіцї къ м'аз сіліт нямаї dопінца de a вede контенінd гълчевіріле ші вънзъріле ънтре ші ълтора, каре џінтіа ла ръсіпа церії ші ла непіреа теа. Астъзї сънт ълт фел требіле. Боіерії 'шї аз венїт ън конџіінцъ; аз възът къ тарта ня поате фъръ нъстор, пентръ къ zіче Мънтъіторъл: "Батевоїа Нъсторъл, ші се вор ръспъџіе Оіле„

Боіерї Dомніаноастръ! Съ тръіт de ањт ън пачє, ізнінdене ка ніџе фрацї, пентръ къ ачеаста есте ўна din челе zече порънчї "Съ ізвещї преапроапеле тъѣ ка ѳнсъшї пре тіне„ Ші съ не іертъм ўнїї пре ълцїї, пентръ къ сънтем търіторї, рънdіндене Domнълуї постръ Ісъс Христос — ѳнї фъкъ кръче — Съ не іерте ноъ грешалеле, прекът іертъм ші ної грешіцілор пострі. —

Сфършінd ачеастъ дешънцатъ нъвъцътаре, терсе ѳн тішлоакъ Бісерічїї ші dупъ

че се лъкіпъ саръшї, се лътърпъ спре пород лъ фацъ, лъ дреапта, ші лъ стінга, zicând: Іертацїтъ оамені вані, ші воіерї Domніаводстръ!

Domnezeŭ съ те іерте, Мъріа та! ръспънсеръ тоцї, афаръ де доі жані воіерї че ста гândіторї, ръzімацї de ал тортмânт лъпгъ вшгъ, лпсъ nimene nu ле а лъат сеама.

Лъпшпеапъл еші din Бісерікъ, пофтind пре воіерї съ віе на съ оспетеzе лътреапъ; ші лпкълекând се лътърпъ ла палат. Тоцї се лтпръцїеръ.

— Кът лцї паре? zісъ лпъл din воіерії вare їлп въzат къ ва іертасъ пре Алексапdра Водъ.

— Те сфътвеск съ ва те dачї астъzї ла dъпсъл, ла тасъ, ръспънсе челълалт. Ші се атестеваръ лл пород. Ачестії ера Спапїок ші Строічї.

Ла карте се фъкъсе таре гътіре пептра оспъцъл ачеста. Вестea се лтпръцїесъ къ Domnъл се лтпъкасъ ва воіерії; ші воіерії се вакъра de o скітваре че ле da пъdezde, къ вор пзте окпна їаръшї постарї, ва съ adâne поъ авцїї din сadoарea церапълаї. Кът пептра пород, ел ера indіферепт; ел

din лътъкареа ачеаста пе аџепта вре зи вїне, нїчї препълнеа вре зи рез. Нородъл се лнвоіа пе овлъдзірея лъї Александрь Водь; къртіа пътаї асупра Міністрълъї сеї Моцок, каре лътревзінца кредітъл че авеа ла Domn, спре лътїхареа глоатей. Кънї de ші ера пекоптепіте жалобеле овщіеї пептрь жъфзірїле лъї Моцок, Лъпзшпеапъл сав пе ръспзпdea, сав пе ле аскълта.

Чеасъл прънзълъї апропїпdасе, боіерїї лпчепърь а вепї кълърї, лптовъръшіцї фіеще каре ке кътe doь треї слъцї. — Лъа сата лпськъ кортеа ера плїп de Лефечїї лпартацї ші кь патрь тънърї ста лпdрептате спре поарть; dар сокотіа кь сънт пъсе пептрь а серпа dънъ овічеїь черетопіа прїп салве; зпїї поате кь ші препълпеа вр' о лтъціре, dар одатъ інтрънd пе се маї пътеа лптърпа; кънї порцїле ера стръжзіте, ші пъзіторїї порпічіцї а пе лъса съ сась пїпепе.

Адзпъпdасе боіерїї, 47 ла пътер, Лъпзшпеапъл се пъсе лп капъл месїї, авънd лп dреапта пре логофътъл Тротъшап, ші лп стînга пре ворпікъл Моцок. — Лпчепърь азїче *)

*) А кънта. Кънънт всвї.

din сърце; ші пъкателе се адъсеръ пе тасъ.

Ын Молдавіа не времеа ачеа нъ се ынтродъсесе ънкъ moda тъпкэріlор алесе. Чел маї маре оспъц се вънpindea ын кътева фелърї de вакате. Дънъ боршъл полонез, венія тъпкърї гречещї форте нъ вердецърї, каре плътіа ын унт; апої пілафъл търческ, ші ын сфършіт фріптъріле костополіте. Пъnza тесїї ші серветеле ера de філаміс *) цесте ын касъ. Тінсіlе не каре адъчеа вакателе, талцереле ші пъхареле ера de арцint. Пе лъпгъ пърете ста ашезате ын рънd маї мълте лъчіоаре нъптікоасе плine de вin de Одовещї ші de Котнар, ші ла свателе фіеще кърціа боіер дворіа кътео слъгъ, каре дрецеа **). Тоате ачесте слъдї ера ынарматe.

Ын карте не лъпгъ доъ жънчї ші патра вервечї фрінцї, ера треї полоboаче десфъndate плine de вin; слъжіторії тъпка ші вея; Боіерії тъпка ші вея. Акът капетеле ынчепъсерь а се 'нфервънта; вінъл дшї фъчea лъкраrea. Боіерії ынкіna ші ера пре Domn нъ вівате сгототоасе, ла каре рънdea

*) О цесътърь фоарте сцпре.

**) Търка вім. К. К.

Лефечій прін кіоте ші тънъріле прін вълъіть.

Акът ера апроапе а се скъла дела тасъ, кънd Веверіцъ ръдінъ пахаръл, ші лънкінънd zice: Съ тръещі лънтрэ тълці ані Мъріа та! съ стъпънещі цеара лін пачe, ші тілостівъл Dumnezeŭ съ те лънтъреаскъ лін гъндъл че аі нас, de a ня тай стріка пре боієрі ші а бънтъі порodъл.

Н'апъкъ съ сфършеаскъ, кънd васdагънъл Артанъзаі лovinda'л dрент лін фрънте дл оворі ла пътънт.

— А! воі окърічі пре Domнъл вострэ! стрігъ ачеста; ла еі флъкъі! Лін тінът, тоці слъжіторіі de пе ла спателе боіерілор, сноqind жънгіріле лі лovіръ; ші алці остаці адънсі de къпітанъл de лефечіі інтраръ ші лovіръ ка савіile лін еі. Кът пентрэ Лъпъшneанъл, ел лъсъ пре Моцок de тънъ ші се тръсесъ лънтъ о фereастрэ deскісъ, de унde прінія тъчелъріа че дпченесе. Ел pidea; ear Моцок сіхіndесе a pide ка съ плакъ стъпънълаі, сітціа пърэл свърліndесе не кап, ші dinціі сеі кълцъind. Ші ка адевърат ера гроазъ а пріві ачеастъ счепъ сънцероасъ. Лнкінеаскъ'ші чінева лнтр' о салъ de чінчі стіпжіні лънгъ ші de патра ла-

тъ, о сътъ ші маї тълцї оамені вчігашї ші хотърîцї спре вчідере, калъї ші осіндиці, лънтъндасе, вній къ фърîа деспъдеждеї ші алцїї къ апріндереа вецїеї. Боіерїї не авънд нічї о грîжъ, сърпîншї тішълеще не din дос, фъръ арме, къдеа фър' а се маї ампротівї. Чеї маї къторнї търîа фъкъндъ'шї Крâче; тълцї лисъ din чеї маї жосї се апъра къ тървоаре; сквпелє, талцерелє, такъторîлє тесїї се фъчеа арме ън тъна лор; вній de ші рънîцї се лънклецîа къ фърîе de глътъ вчігашîлор, ші не сокотînd рапелє че прîміа, ъї стрînцîа пън' ъї лъждашîа. Дакъ вре вна апъка вре о савіе дшї вîndea свъпи віаца. Мълцї лефечїї перîръ, dар ън сфършіт пътаї ремасъ нічї ън боіер віь. Патръ зечї ші шепте de трънърї зъчеа не паркет. Ън лънта ші трънта ачеаста, маса се ръстърнасе; вчіоарелє се спърсесъръ, ші вінъ ametестат къ съпце фъкасе о валъ не лесnезîлє салїї.

Одатъ къ оторъл de сас, лънчепасе вчîдереа ші ън карте. Сълцîлє боіерîлор въzîндасе ловîте фъръ весте de солдацї, плекаръ de фуг. Пълнї каре скапаръ къ віацъ, апъкънd а сърї пестe zидърї, дасъ хартъ

пе ла каселе воіерілор; ші дпвіцынd пре алте слуџі ші оамені воіереші, вырзълъіеръ пороаъл, ші тот орашъл алергасе ла поарта кърції, пре каре дпчепасе а о тъія къ секіріле. Остаціі ателіџі de пеџіе фъчеа пъмаі о тікъ дмпротівіре; глоата се дптърта din мълт дп маі мълт.

Лъпъшпеапъл, пре каре ъл ъпџіінцасе de порніріле пороаълві, трімісе пре Арташъ съ'ї дптребе че вор ші че чер? Арташъ есі.

— Еї, порніче Моцоаче, zісе апоі дптърпъndасе спре ачеста, спъне, п'ам фъкат віне къ м'ам тъптъіт de реїї ачестія ші ам скъпат џеара de о аша ръе?

— Мъріа та' аї ертат къ таре дпџелепчіъне, ръспънсе търпавъл кертезан; ёс de мълт авеам de гънd съ сфътъеск пре М. та ла ачеаста, dар въd къ дпџелепчіънеа Мъріеї тале ъ аінкат маїнаінте, ші аї фъкат віне къ'ї аї тъіат; пентрь къ... фііnd къ.. ера съ...

— Въd къ Арташъ дптърzіе, zісе Лъпъшпеапъл къртъnd пре Моцок, каре се дпвълтъшіа дп ворбъ. Дті віне съ порънческ

съ de кз тънъріле дп простітеа ачеea. Ха, кзт соколц ші Dзмніата?

— Аша, аша, съ'і дмпроаще кз тънъріле; пз'і вр'о пагъъ к'ор търі кътева сзте de тожічі, de време че аз періт атъца воіері. Dap, съ'і отоаре de істов.

— М'ащептам с'азd асетене ръспзнс, zice кз одеріре Лъпзшпеапзх, dap съ vedem ъптъіъ че вор.

Дп вретеа ачеаста Арташзх се сзіce пе поарта кардіі ші фъкъnd семn, стріга: Оатені пзні! Мъріа са Водъ дптреабъ че вреці ші че черечі? ші пентрз че аці веніт аша кз zорва?

Простітеа ръмасъ кз гура къснатъ. Еа пз се ащента ла асетенеа дптребаре. Венісе фъръ съ щіе пентрз че а веніт ші че вреа. Дпчепз а се стріпце дп чете, чете, ші а се дптреба зніі пе алціі че съ чее; дп сфършіт дпчепзръ а стріга:

— Съ тівшзреzе dъждііле! — съ пз пе zапчіеаскъ!

— Съ пз пе маі дптпзіпеаскъ! — съ пз пе маі жъфзеаскъ!

— Ам ръмас сърачі! — п'авет вапі! — пеі аз лзат тоці Моцок! — Моцок! Мо-

цок! — ел не вечеще ші не прадъ! — ел сфътеще пре Водъ! — съ моарь! —

— Моцок съ моарь! — Канъл лъй Моцок врет! —

Ачест din ортъ кяжънт гъсind ън ехо ън тоате inimile, фъ ка о свинтее електрікъ. Тоате глассріле се фъкърь ън глас, ші ачест глас стріга: канъл лъй Моцок врет!

— Че чер? дптребъ Лъпъшнеанъл вezind пре Артанъл intrând

— Канъл вопнікълъй Моцок, ръспънсь.

— Кът? че? стрігъ ачеста сърind ка ън от че калкъ не ън шерпе; п'аї азzit вine, фъртате! вреї съ шъгещі dар пъї време de шагъ. Че вопце сънт ачесте? Че съ факъ ка канъл теу? Дці спън къ ещі сърd, п'аї азzit вine!

— Ба фоарте вine, стрігъ Александръ Водъ, аскълтъ сінгър, стрігъріле хор се азd de аічі.

Ън адевър, осташі не маї дмпротівіndасе, породъ лъченасе а се къцъра пе zidърі, de ънde стріга ън гура маре: съ не dee пре Моцок! Канъл лъй Моцок врет!

— Ох! нъкътосъл de mine! стріга тікълосъл. Маїкъ прекърать Фечіоарь, ка тъ лъса съ тъ прънъdеск!

Дар че хеат фъкът оатенiхор ачестора? Нъскътоаре de Dumnezeŭ скапът de прiмеждiа ачеаста, шi тъ жар съ фак о Бiсерiкъ, съ постеск кът воiŭ маi авe зiхе, се ферек кь арцiнт Iкоана та чea фъкътоаре de минi дела Мънъстiреа Неатцълъ.

— Дар мiлостiве Доамне, пъ'i аскълта пре нiцi процi, пре нiцi можiчi. Пене съ dea кь тъпъриле дътръшii, съ тоарь тоцi! Еь сънт воiерь маре; еi сънт нiцi процi! —

Дъскъл арiстократiк шi атънчi пъ'л пъръсia.

— Процi, дар мълцi, ръспънсе Лъпъшеанъл кь сънце речe; съ отор о мълцiме de оатенi пентрь ун от, пь ар фi пъкат? Жь-декъ Dumneata сiнгър. Дате de морi пентрь вiнеле тошiеi домiталe, кът зiчеаi жпсцi кънd жмi спuнеаi кь пь тъ врea вiчi тъ iвеще цеарa. Сънт бекрос къ'цi ръспълъте-ще породъл пентрь слъжва че тi аi фъкът, вънъндъмi оастea лаi Антон Секеле *), шi маi не ортъ лъсънdатъ шi трекънd ън партea Тотшii.

— Ох! непорочiтъл de мine! стрiга Моцок стългънdашi барва, къчi de не ворве-

*) Вестіт цеперал Бигар.

ле тіранълаї ънцълеџеа къ пе маї есте скъпаре пентрѫ ел. Ънпаї лъсаџіць съ мъ дау съ'мї ѫн каса ла кале! фіевъ міль de жълъпеаса ші de копілашїї меї! лъсаџіць съ мъ ісповедѣск! Ші ѫлъпџеа, ші џіна, ші сѣспіна.

— Дестѫл! стрігъ Лъпъшпеапъл, пѫте маї вочі ка о тіере! фіїї ротъп верде. Че съ те маї ісповедѣџї? Че'ї съ спаї дѫховніклаї? къ еџї ѫп тълхарѫ ші ѫп вънзъторѫ? Аста о џіе тоатъ Молдова. Хаїде! лъаџі'л de'л даџї породълаї, ші'ї спџпеџї къ ачест фелѫ ѫлътеџе Алексанdрѫ Водъ челор че прадъ џеара.

Ънdатъ Арнашїл ші Капітанїл de Лефечїї ънчепѫръ а'л таръї. Тікъітїл воіерѫ стріга кът пътеа, врѣnd съ се ѫмпротівеаскъ; dар че пътеа бътръніле лаї тъпї ѫмпротіва ачелор патрѫ праџе сфрапсе каре 'л тръџеа? Вреа съ се спріжінеаскъ ѫп пічіоаре, dар се ѫмпіedека de трѫнзріле конфрацілор сеї, ші лънека пе сълџеле че се ѫнџіегасе пе леспезї. Ѫп сфършіт пътеріле ѫї съвъірѫ, ші сателіцїї тіранълаї dъкъnds'л пе поарта карцїї маї мълт морт de кът віѫ, ѫл ѫтърънчіръ ѫп тълџіме.

Тікълосъ воіерь къзь ân врăцелe idреї ачесте къ мълте капете, каре ântръ о клі-пахъ ân фъкъ пикърї.

— Іатъ кът плътеще Александръ Водъ, хачеї че прадъ цеара! zicеръ трімішії тірапълуї.

— Съ тръіаскъ Мъріа са Водъ! ръспънсе глоата. Ші тълцеmindзce de аст жъртфъ с'а ândръцніет.

Ân врете че непорочітъ Молов періа ачест фел, Лъпътеанъ порънчї съ ръdіче маса, ші съ стрінгъ такъмъріле; апоі пъсъ съ рътеze капетеле ачішілор, ші трънъріле ле арънкъ пе ферeастръ. Dънъ ачеіа лъзând капетеле, ле ашъзъ ân тіжлокъл тесії пе ândрет ші ле рънdзеалъ, мінd пе але челор маї|мічї боіерї de десът ші пе ачелор маї марї de асупра, dънъ неам ші dънъ рангърї, пънъ че фъкъ о пірамідъ de патръ зечї ші шепте къпъціне, вървъ къріа се ânкіеа прін канъл унуї логофът маре. Апоі спъзъндзce не тъпї, терсъ ла о зънъ лътъралнікъ, трасе зъворъ ші дръгъ de лемn каре о ânкіdеа, ші інтръ ân апартаментъл Domneї.

De ла ânчепътъл трагедієї ачестіа, Doam-

na Раксanda ne цiind nimiк de чeлe чe ce петрeчea, era ,лнгрiжiтъ. Ea nъ пътea aфлa прiчina cтомотълъї чe aзzice, къчї dзnъ oвiчeiзл вaрвaр a вpeмiї de aтъnчї, фeтeiлe nъ eшia din aпaртaмeнтзл лор, шi слъжнiчeле nъ пътea a ce рiскa ,n тiжлокзл зnїї oцiтї чe nъ кзпоцea чe ecтe dicчiплiнa. Зna din eлe maї ,ndръcneaцъ eшind, aзzice вoрвъ, къ ecтe zopвa acзпpa лзї Bodъ, шi adъcece aчeacтъ вecтe cтъпълneї caлe.

Бзna Doaмnъ тeмъndзce de фaрiа пopoдълзї era cпeриaтъ, шi кznd a iнтpaт Алeкcandpa a гъciто pъгъndзce dinaintea Iкoaneї, aвznd кoпiїї ne лъцъ eл.

— A! cтpiгъ eл, cлaвъ Maїчeї Domнълзї къ te въzъ. Мiaъ фocт тape фpiкъ.

— Пeнтpa aчea пpeкзт цiaт фъгъdзiт, 'цiaт гътiт зn лeaк de фpiкъ; вino къ тiне, Doaмnъ.

— Dap чe цiнeтe, чe cтpiгърї ce aзzia?

— Нiмiк. Слъжiтopiї c'aъ фocт лзат лa сфadъ, dap c'aъ лiниццiт. Ziкznd aчecтe лъъ пpe Раксanda de тъnъ шi o addзce ,n caлъ.

,Лнтpa вedepea гpoзaвiї пpiвeлiццї, eл cлoвoзi зn цiнeт cтpaшнiк шi лeшiнъ.

— Фeтeca тот фeтee, zice Лъпъшneaнъл

zimbind; ân lok cъ se bикъре, ea se cпaріe. Ші aкъndзo ân bраццe o dзce ân anapтamentъріxe eї. Anoї ântъrъndзce eapъшї ân calъ, гъcі пре кънітанъл de Лефечїї ші пре Apтamъл aццentъndз'л.

— Тъ пане cъ apaпче пecte zid хоїтъріле кънїлор aчecтopa, їap тітвелe лор cъ'лe ânшіре ne zid, zice Лефечїллї. Eap тъ, adpecъndзce кътре Apтaш, cъ'тї пăї тъпа ne Cпanчюк ші ne Строїчї.

Âncъ Строїчї ші Cпanчюк epa акът ânpoane de Нїстpъ. Гonaшїї âї aжънcepъ токтаї кънd трeчea хотapъл.

— Cпънeцї чeллї ce в'ăї тpiмiс, стрігъ кътръ eї Cпanчюк, кь ne вom вede пъп' a пъ тъpi!

IV

Де мъ 'воїа сълa пре мълцї
ам съ попеск ші eu . . . .

Пatpъ ani трeкъcepъ de'лa cчena aчeacтa, ân вpeмea | кърopa Алexandpъ Boдъ пredînчїoc фъгъдзінцeї ce dзce Domneї Pъкcandeї, пъ тăї тъieсъ пічї ân boїep. Dap пeтpъ ka cъ пъ зîтe dopъл лăї чeл тîpanїк de a вede cъфферірї отепещї, пъскочї фелърї de скінцізрї.

Скотеа окї, тъіа тъмї, чіънтіа ші сека не каре авеа преъс; дпсъ преъсъріле лаї ера пъреліче, къчї нітенї пъ маї кътеза а кърті кът de пцін.

Къ тоате ачесте, ера пелїпіцїт, къчї пъ пътъсе нане тъна не Спанчюк ші не Строїчї, каре шедеа ла Кашенїцъ аџептънd ші пъndind време. De ші авеа дої цінерї графї къ каре інфлъпцъ ла картеа Полоніеї, ера дпгріжіт de ачестї дої боіерї, съ пъ дпвіте пре Полонї, каре пъ къута de кът претексте, спре а інтра дп Молдавіа; dар ачестї дої ротънї ера прea вунї патріоцї ка съ пъ жадече къ ръсвоіъ ші вепірea оцїлор Полонезе ар фі фост неірea Патрієї.

Лъпгпнеапъ ле скрісесе дп маї тълте рънdърї ка съ ніс, легъndасе прin челе маї марї жърътінте къ пъ ле ва фаче нітікъ, dар еї цїа кът прецъеще жърътъпътъ лаї. Ка съї прівігезе маї de апроапе, се тътъ дп четатеа Хотінълаї, пре каре о дптърі маї пъ осъвіре; дпсъ аічї се волпъві de лъпгоаре. Боала фъкъ репезї дпаінтірї ші дп кърънd тірапъ се възъ ла зіна мортълптълаї.

Дп delірьл фрігъріlор, і се пърea къ

vede toate жертфеле кръзіеї сале, фіороасе ші амерінцъторе, ынгрозінд'ъ ші кіемънд'ъ ла жъдеката Dumnezeълуї дрептъцій. Ын дешерт се ынвъртіа ын патъ дъреріі, кънд пе пътеа афла рагаz.

Кіемънд пре Мітрополітъл Теофан, пре Епіскопій ші пре боіерій, ші спъиндзле къ се сіпте сосіт ла сфършітъл віецій, ъшї чер ізертаре дела тоцї ъмілиндзсе; не ърть ъї рагъ съ ле фіе мілъ де фіъл сеў Богдан, пре каре ъл лъсъ моцеан Скавълуї, ші съ'л аште; кънд фііпd ын фрацедъ върстъ, ынвъцъторат de пътерніцій връшмаші, пе се ва пате ашъра ніцій пре сіпе ніцій пре цеаръ, de пе ва фі зніре ынтре боіерій, ші de пе вор ave драгосте ші сънъпере кътръ Domn. „Кът пентръ mine, ърть а зіче, de мъ воіў ші рідіка din воала ачеаста, сънт хотърітъ а мъ дъче ла кълъгъріе ын мънъстіреа Слатіна, ande съ мъ сънъсеск, кът зіле ъмі ва маї лъса Dumnezeў. Deчі, въ рог, вріндій Архіереї, de мъ вецї вede апроапе de моарте, съ мъ тъndецї кълъгър. . ."

Ын пътъ ворві маї мълт. Конвълсіїле ъл апъкаръ, ші ын лешін грозав ка моартеа,

ші Англіеҷъ трѣбъ, ънкът мітрополітъл ші епіскопіі крезънd къ се сфѣршеще, ла къ-лъгъріъ, шіndъї name Паісіе, dънре нъмеле Петрѫ, че авеа нъ'а пъ се фаче Domn.

Dъне ачеаста салътънd пре doamna Роксанda de реүентъ ла врѣмеа мінорітъцеї фіілъї еї, проклатарѫ пре Богdан de Domn. Апоі ландатъ порніръ стафете не ла боіерії din цеарѫ ші еміграції, ші не ла капітанії оцілор,

Анія атърціce кънd Строічъ ші Спанчюк сосірѫ.

Deскълекънd не ла гасde, алергарѫ ка прінъ ла четате. Четатеа ера тътъ ші пъстіе ка ун мортънт de ѕрієш. Ѫн се аѕѕіа денът търтъра валърілор Ністрълъї, че ісвіа регълат стінкоаселе еї коасте, сърe ші гоале, ші стрігътъл монотон а осташі-лор de стражъ, карії ънтрѫ лътіна пре-нъскълълъї се ѕерія ръѕетаці не лънціле лор лънче. Сіndѕce ун пълат, ші кънpince ка пъцінъ тіраре не ънтълнind пре нітенї; ун сфършіт о слъгъ ле арътъ катера полна-вълъї. Boind съ інтре, ѕѕірѫ ун таре сго-тот ші се опірѫ на съ аскълте.

Лъпъшеанъл се трезіce din летарціа са.

Deschizînd ochiĭ, văzŭ doĭ călugĕrĭ stînd una la cap ši alta la picĭoare sale, pecliptiță pe doŭ statue de bronz; ce zĭtŭ ne dăpsă [ši ce văzŭ koperit ku o pasŭ; ne kĭpătĭsă sex sta în potkap. Vrŭ sŭ pidiče mâna ši se âmpedekă în pâne metanii de kătră. I se părŭ kă nisetă ši earăși âmkise ochiĭ; dar pedeschizîndŭĭ neste pași, văzŭ ačelešĭ călugĕrĭ, metaniile, potkapŭ, călugĕrii.

— Kât te maĭ cimță, frate Naicie? da întrebă una din monahĭ, văzîndŭ-l kă nu doarme.

Numele ačesta îĭ adduse aminte toate čele če se petrekuseră. Sănțele întră în ușă, ši skuzîndase ne zăbătate:

— Če poftiță sînt ačeste? strigă. A! Voĭ vă zăkață pe mine! Afară, boaite! Eșiță! Kă pre toță vă otop! Ši kăta o arță ne lăță el, dar ne găsind de kât potkapŭ, da asvârlă pe mânie în kapŭ unuĭ călugĕr.

Întrŭ aceea strigĕrilor lŭĭ, Doamna ku fiĭa eĭ, mitropolitŭ, boierii, săruțite intrară toță în odae.

Кіар атънчї чеї дої воіерї венісерь ші ста аскълтънd ла шіть.

— А! Воі м'аџї кълъгъріт, стріга Лъпшпеапъ къ глас ръгъшеат ші спъріос; гъndiџї къ вецї скъпа de mine? Dар съ въ еасъ din minte! Dъmnezeз сăз дракъ тъ ва дăсълътоша, ші . . . .

— Непорочіте, къхлі! дă кърть мітрополітъ; зіџї къ еџї дă чеаскъ торџеї! Гъndeџe, пъкътосъле, къ еџї monах; къ маї еџї Domn! Гъndeџe къ прін хълеле ші стрігъріле тале спарії ире аст фетее невіноват, ші ире ачест копіл дă каре разетъ пъдежdea Молдавіеї . . . .

— Боаїть фъџарніке! адъогь волнавъ свечіштъndъce а се скъла din пат; такъџї гăра, къ еă каре те ам фъкът мітрополіт, еă те dесмітрополеск. М'аџї попіт воі, dар de тъ воіă дndрепта ире тълџї ам съ попеск ші еă! Іар ире къџеаоа аста воіă с'о таіе дă патрь бъкъџї ътпрежнъ къ џінкъ еї, ка съ къ маї аскълте сфътъріле воаїтелор ші а dъштапілор меї. . . Minte ачеа че зіче къ сънт кълъгър! Еă къ сънт кълъгър, сънт Domn! Сънт Алексанdръ Водъ! . . Съріџї фъкъї! Unde'с воінічії меї? . . Dаџї! dаџї

de tot! Eŭ vъ porънчesc. Ѣvideцi'ĭ pre todĭ... Nicĭ unul съ nu scape. . . . A! mъ nъdăш! . . Anъ! anъ! anъ! — ші къzъ restърnat ne spate, хърkăind de tърvare ші de mъnie.

Doamna ші mitropolitul eшirъ. Lа uшъ ăĭ ăntimpinarъ Stroĭcă ші Spanчюк.

Doamnъ! zice Spanчюк anъkănd de mъnъ pre Roxanda, otъl ачesta trebъe съ moarъ natural de kът. Eatъ ăn' praф, nъne'l ăn-gъstъra ăĭ . . .

— Otravъ! strigъ ea ănfioръndъce.

— Otravъ, ъrtъ Spanчюк. De uн va mъri ăndată otъl ачesta, viaцa Mъrieĭ Talе ші a copilъlъĭ ачestъĭ este ăn primeжdie. Destul ав trъit tatъl ші destule ав фъkut. Moarъ tatъl ua съ scape fiiul.

O slъgъ eшi. — Че este? ăntrebъ Doamna.

— Bolnavul c'ав trezit ші чere anъ ші pre fiiul seu. Mĭ ав zic съ nu mъ dau фъръ eu.

— Ox! vrea съ'l otrare, ръspunse dзioaca mamъ strigъnd кв фърie copilul ua съu.

— Nu'ĭ vreme de stat ăn gъndърĭ, Doamnъ, adъoгi Spanчюк. Adъ'цi aminte de

Doamna lăĭ Стефъніцъ Водъ *) ші алеце лъпре вървaт ші лъпре фіїз.

— Че zічĭ, пърінте? zice cermana фетеє, лъпърънdзce кз окĭ лъкріміторĭ спре мітрополітзл.

— Крзd ші кзпілітесте отзл ачеста, фіїка меа; Domnzl Dзmnezeз съ те повъцзеаскъ. Еар еz тъ dзк съ гътеск тот пентрз пърчедерea поастръ кз поzл постр Domn; ші пре чел векĭз, Dзmnezeз съ'л іерте, ші съ те іерте ші пре тіne. Zікъnd ачесте, кзвіосзл Теофан се deпъртъ.

Роксанdа лзъ зп пъхар de арціпт плin 'de апъ пре каре'л addзчea слzга; ші апоĭ тахіпаліческе ші сілітъ маĭ тзлт de боіерĭ, лъсъ съ кadъ отрава лп ел. Боіерії о лтпіпсеръ лп катера болпавзлзĭ.

— Че фаче? лптревъ Спапчюк пре Строічĭ, карele крепасе зша ші се зїта.

— Лптреабъ пре фіїзл сеz — zіче къ вре съ'л вadъ — чере de пъзт — Doamna третзръ — лĭ dъ пахарзл — пз вре съ'л іае! . . .

———

*) Міron Костін.

Спанчюк сърі ші скоаце жънгіля din чінгътоаре.

— Ба, ля ія, вея, съ̀ці̀фіс de вine Мъріа Та!

Роксанда еші тротъръндъ ші галвенъ ші ръзем'ъндъсе de пърете:

— Воі съ дацї сеатъ дпаінтеа лої Dумнезеѕ, zice сфінінd, къ воі м'ацї фъкът съ фак ачест пакат!

Мітрополітъл вені. Съ терцем', zice Doамнеї.

— Dар чіне ва къута de непорочітъл ачеста?

— Ноі, респънсеръ боіерії.

— Ох! пърінте че м'ъ фъкуші съ фак! zice Doамна кътръ мітрополіт, ші се дъсе дъне ея пъънгъnd.

Амъndоі боіерії інтрарь ля полпав.

Отрава ънкъ пе дпчепъсе а'шї фаче лъкрареа. Лъпънтеапъл ста дптінс пе фаца дп сус, лініщіт, dар фоарте слаб. Кънd інтрарь боіерії, ея дї пріві дndелънг, ші непъноскъndъї, дї дптребъ, чіне сънт ші че вор?

— Ей сънт Строічї, респънсе ачеста.

— Ші ея Спанчюк, adъoці челалалт; ші ачеea че воім, есте съ те вedem пъ'а пе мърі, нем'ацї ам фъгъdзіт.

— Ох! Бръшташій теї! сѣспінъ Александръ.

— Ез сънт Спапчюк, ѣртъ ачеста, Спапчюк, пре каре аї врът съ'л таї, кънd аї ѣчіс 47 de коіерї, ші каре ав скъпат din гіареле тале! Спапчюк, а кърї авере аї жъфѣіто, лъсѣndѣ'ї фетеса ші коніїї съ чершіторească не ла ѣшіле крестінілор!

— Ах! че фок сіпт къ тъ ардe, стрігъ волпавка, апѣкъndѣce кв тъніле de пъптіче!

— Zі „акът словозеще“ къчї аї съ морї. Отрава лъкрелъ.

— Ох! т'ацї отръвіт, пелеціліцілор! Doamne! фіецї тіхъ de сѣффлетъл теѣ! О че фок! — Ѣndeї Doamna? Ѣndeї копілъка теѣ?

— С'ав дѣс ші те ав лъсат кв пої.

— С'ав дѣс ші т'ав лъсат! т'ав лъсат кв воі! Ох! оторіцітъ, съ скап de дърере! Ох! дпжънгетъ тѣ, тѣ ецї маї тінър, фіецї тілъ! скапътъ de дъреріле че тъ сфъшіе! дпжънгетъ! zice дптърпѣndѣce спре Строічї.

— Нѣ'тї воіѣ спърка вітежеска жънгіѣ дп сѣнцеле чех пъпгъріт а ѣнѣї тіран ка тіне.

Дереліке креццеа. Отрѣвітѣа се свѣціма ла копвасіі

— Ох! стрінъ, ѣмі арде сафлхетѣа! ох! дацімі апъ, дацімі чева съ беѣ!

— Еатъ, zice Спапчюк ѣѣand пахарѣа de арцінт de не масъ, аѣ рѣтас дрожділке отрѣвіі. Беа ші те рѣкореще!

— Ба, ба, пз, пз вреѣ, zice вохпавѣа стрінгѣand dinцій. Атѣнчі Строічі ѣа апѣкѣ ші 'а цінз пекліпгіт; іар Спапчюк скоціndѣ кацітѣа din теапъ, ѣі десклещъ кз вѣрфѣа ѣеі dinцій, ші ѣі тѣрпъ не гѣт отрава че таі ера ла фundѣа пѣхарѣлеі.

Хѣпѣшпеапѣа тацind ка зп тѣзр че вede трапкіза ші секѣреа че а съ'а хопеаскъ, воі а се 'нтѣрна кз фаца спре пѣрете.

— Че вреі съ пз не таі везі? zicеръ воіерій. Ба, се каде спре ocinda та, съ не прівещі; дпвацъ а тѣрі, тѣ каре цінеі пѣтаі а отері. Ші апѣкъпdа'а ѣтъndoі, ѣа цінеа петіцікат, ѣітъпdсе ла ех кз о вѣкѣріе iнфернаѣ ші тѣстръпdа'а.

Непорочітѣа Domn се свѣрколіа ла спастелє агоніеі; сіпте фъчеа ла гѣръ; dinцій ѣі скріпніа, ші окій сеі съпцерацї се холвасеръ; о садоаре ѣнгіацатъ, трістъ а

торцій превестітоаре, ешіа ва піеце пастрі не образъл лъй. Дин ун кіп de жъмътате чеас, ун сфършіт, алтій dete dахъл ун тъпіхе калъіхор сей.

Ачест фел фъ сфършітъл лъй Александръ Лъпъшнеанъл, каре лъсъ о пат de сънце ун Історіа Молдавіей.

Ла Монастіреа Слатіна, zidіtъ de ел, unde е ингропат, се вede ші астъзі портретъл лъй ші а фамілієй сале.

К. Негруцій.

SCENE PITTORESCI
DIN
OBICEIURILE POPORULUI.

NOĂ AIN DE A FĂCE CĂRTE.

O siècle! était-ce donc là l'oeuvre
Que ton bras s'était imposé? . . .
Ta hache entame et seconde
Le monument des vieilles mœurs.
EDOUARD TURQUETY.

Noă? da ceĭ astăzĭ noă sănt soare? Nu sănt toate trecute? Nu sănt toate veche? Nu'ĭ cinstea veche, ănkăt n'o maĭ găsescĭ ne pămănt? Nu'ĭ patriotismu vechiă, ănkăt deabia ĭ maĭ aflĭ numele ăn gura proorocilor? Nu sănt ăn sfărșit vechĭ, paraqine de vechĭ toate virtuțile ші toate viițiile, nu ші moda? Ш'apoĭ maĭ aĭ ănkă pretenție, că ne aretă ceva noă, ші ănkă ce? — Ăn noă ain de a făce cărte! Acta este, zeă, o

таре овръзнічіе din партеа цї; кънd цїї къ ăл веакъл ість de аур, noї ам ăнвекіт тоатe кіпъріле de a фаче шi de a ресфаче карте.

— Еї біне! къ тоатe ачесте, кіпъл теў есте noў, пентрь къ есте певіноват; шi къ пентрь оамені чівілісаць ка dамніавоастрь, пътаї певіновъціа аў таї рътас ăнкь ăл лъкрь noў, певъзът, неаъзіт.

Къте одатъ цї се ăнтъмплъ поате съ те дъчї ла цеарь; аста п'о фачї ка съ те тірї de фрътъсецелe патъреї, ка съ прінецї търеца ресъріт а соарелъї песте ăналтеле върфърї а Карпацїлор, ка съ ресъффлї къратъл аер de пе тесъріле Молдовеї шi а Сіретълъї, ка съ аzї десфътъчіоса къптаре а Філотелеї, ка съ zічї ăл сфършіт ка Въкъреска:

Ал Кърпацї мї ам дус жалea,
Лор ам врът с'о хърлесc;
Ръспетеа, фрюнза, валea,
Апеле мї о дăмълцесc.

Ва! Dамніата ва ецї апа de пеатъ съ те тірї de ніще асémine съкътърї. Че есте патъра, че есте поезіа пентрь dамніата? Окапацїіле dамітале ла цеарь сънт таї серіоасе, сăў таї важніче, кът аї ăнвъцат

а zîче ан dieчeaскa dамiтaле лiтиъ. Te dачî ла цeaръ, съ'цî вinzî, стогъpîле de фън, съ'цî вinzî гръбл din гропî, попъшоiî сaў портвл din кошере, чiрezеле de воî, тър-меле de оî, равîл din вeлiцa кз ташiнъ de авърî — ан локл кърiеа aî фi фъкът маî вine o скоалъ —; ачeстe тоате ле вinzî ка съ стрiнцî вапî, кът веî пате маî тълцî, de ла Жъdовiî, одатъ плага Еgiпетълаî, шi ацът a Молdавieî; шi не зрт, кз вр'о къ-тева сате de галвенî ан бъзнар, ънторкъп-dате ан Iаш, съ аî кз че фаче iнтрiцî, кз че da рacфетърî, кз че лва o ложie de рънdл ънтъiî ла театрл францez, кз че кашпъра, пентрз какоана dамiтале, zарiфлiкърî de ла Мiкълi, кз че тъie стос ла Domнл Ка-тарe шi Катарe, кз че . . . , кз че . . . !

Eî вine ан тiжлокл зnор асemine патрiо-тiче окупацiî, ънтъмплатацiс'аў вро'одатъ съ вezî, саў с'азzî мъкар, кът фак флъкъiî карте фетелор, маî алес ла мапте. Спъс'цiаў чiпева, къ ла мапте, кънd ан флъкъў а-пакъ пре o фатъ de пещiман, саў de салва карeî есте ънпрецiърл гъталаî, есте ка кънd шî ар черео de соцie? Нъî кiпл га-лант? Нъ'цî ънсъффлъ пiще савепiре mi-

толоџіче? Нъ крезї съ четецї романъл колапсалї zeeї Вінереї?

Дакъ дръгълашъл пъї десъл de воїнік съ факъ зп асемпне пас, алеарґъ ла чімпоіеш, каре се дъче de сълне фетеї, дп версърї дптовъръшіте de чімпоіъ, къ катаре флъкъъ тоарс, пере пентрь дъпса.

Оаре ачест фел de декларацїе пъ'цї плаче маї тълт, de кът декларацїіле чівілісате de пі'п капіталіїле ромъпещї, зпde тъпърал дптреавъ д'ъптъіъ кътс мії de галбепї, кътс тошії, кътс сяффлете de цігапї аре фата? ші дъпъ че їаъ фъкат парте — адекъ лезеї кь галпепї — фаче дп сфършіт, дар токта дп ърмъ, ші фетеї о декларацїе, че пате а авр, ші а прекъпецъ, доъ чеасърї de departe!

Дакъ фата de ла цеаръ, їаъ дпкъвііпцат черерса, флъкъъл трімїте пеціторї кь чімпоіешъл, дп каса фетеї. Чімпоіешъл адресъ кътрь пърінцї ърмътоарса орацїе:

„Мошії ші стръмошії пърінцілор пострі, ъптълъпd ла вънат пі 'п кодрь, аъ афлат ачеастъ цеарь, дптрь каре пе афлъм ші пої акум, ші пе хрънім, ші пе dестіердъм кь тіерса ші кь лантеле dі'нтрь дъпса. Дечї,

прin пiздa ачeaстa фiind ѫndemnaт шi чiнстiтѣ фѣкѣ (кaтaре), aъ тepc ѣa вънaт прin кътniй, прin кodpi, шi прin тaпцй; шi aъ dat пecте o фeaр кapea, фiind paшinoaсѣ шi чiнстiтѣ, пѣ aъ стѣтѣт фaцѣ кѣ dънсѣл, чi aъ фaцiт, шi c'aъ aснѣнс; шi вiind noй ne вpтa eй ne aъ addac ѣn ачeaсть кaсѣ. Дечi dэmniaвoaстрѣ трeвe съ ne o daцi, caъ съ ne apѣтaцi вnde aъ фaцiт фeapa ачeaстa, прe кapc noй кѣ aтѣта ocтeneaлѣ шi cъdoape aт roвiто din пѣстie. " Чiтnoiешѣл ѫшi deсвѣлeще aтѣпче тoaтe флopiле peтopiчeй, ѫтnodoвindaшi вopвa, ziче Кaнтimip, кѣ aллeгopiй, шi кѣ метафоре, dэпѣ кът ce прiчепе.

Пѣpiнцiй pecпundъ кѣ ачест фел de фeaр n'aъ вeнiт ѣn кaca лop. Дncъ нeцiтopiй ciлindъ'i тaй тaлт, eй addac ѣa iвeaлѣ прe вaпiка фетей. — Прe ачeaстa o кѣтaцi? — Нѣ. Шi вaпiка фaче лoк тaтeй. — Пoaтe прe acтa o вpeцi? — Ба пѣ! Дaпe тата фетей, cкoт прe o слѣжнiкѣ зpiтѣ шi вътpѣпѣ, ѣтвpѣкатѣ кѣ стpae стpетцѣpoaсе. — Eй acтa'i? — Ба пѣ, ва пѣ; пентpѣ кѣ фeapa пoaстpѣ ecте кѣ пѣpѣл гaлвeп ка aзpѣл, кѣ oкiй ка de шoiтѣ; dinцiй eй стаъ ва тѣpцeпeле, вaзeле ѣi cънт poшiй на черешеле; ѣа

трѣи есте ка о леоайкъ, ла пієпт ка о гъскъ, ка грѣтазіі ка де лебъдъ. Деџітеле ѧї сѧпт таї деліkате де кът чеара, ші фаџа таї стрълъчіторре де кът соареле ші лѧна.

Ѧп сфършіт пъріпџіі, сіліџі ка арте, ѧшї скотъ фата ѧмподовітъ дѧне пѧтіпџа лор. Логодна се фаче, ші фата імпъ еаръшї ѧп кътаръ, де ѧnde п'о скотъ пъп ѧп zіоа кѧнѧніеї.

Ачесте черетоніі каре ді'п zі ѧп zі се пердъ пріп чівілісаџіа чеа фъкътоаре де віпе, адекъ пріп ачеа чівілісаџіе каре пе фаче костополіџі, дъртъпдѧне обічеіврї стрътошещі, карактер ші хітъ, ші... ші..., ші алте атъте фѧсонърї; ачесте черетоніі, зік, се сфършескъ пріп о кѧнѧніе. Ѧп zіоа ачеea дакъ тіреле шеде ѧп алт сат де кът тіреаса, тріміте ѧпаінте гасдашї (копакчіі) ка съ'ї вестеаскъ апропіерea. Еар рѧделе тіресіі стаъ пе дрът ащептъпдъ'ї; ші ѧпдатъ че се апропіъ, ѧї прindъ ші'ї дѧкъ ровї, ѧп каса фетеї. Ла ѧнтрепъріле че ліпсе факъ, еї ръспѧпдъ кът ар фі трімішї съ вестеаскъ ръсвоіъ, ші къ оастеа сосеџе дѧпъ дъпшіі, ца съ іае четатеа ка асалт. Рѧделе атъпче терґъ ка гъсдашіі ѧпаінтеа ші-

реле; ші dупъ че с'аў adунат ътвеле пърці, ші аў анс лнаінтеа касей тіресей, тоці фак о алергаре de кай. Ачей карій аў кай май ajерй, ші прін ортаре анунцъ май ънтъіў ла сетн, прітескъ din тъна тіресей о пъфрат късът къ зор саў къ тътасъ.

Dупъ ачесте експерціій кавалерещі, тоці се dакъ ла Бісерікъ, ла канание; тірене ші тірена стаў не зн ковор сънт карене сънт арънкаці банї, спре а аръта къ калкъ ън пічіоаре тоатъ търіреа стръінъ, кътънd пътай ферічіреа каспінъ. Ла нънерея канане-лор, зн нънташ арънк ън тоате пърціле нъчї ші ллане, спре а аръта къ тірій се леапъдъ de анат de жъкъріїле копіхърещі, авънd а се ынделетнічі къ лъкрърі май фолосіте.

„Аторкъндсе анас, таса есте гата; ън капъл тесей се нъ тінерій, ear сокрій къ пънаній ън дreanта ші ън стінга. Атънче се сколъ зн фрате, саў ън ліпс о рuдenie а тірелуй, ші ї фаче ортътоареа орацїе:

„Еатъ віind вретеа вързтеї късъторіеї ші веселіеї dомітале, фрате, пъріптеле пострз те нъне ла тас, ші тіре те фаче, зnindзте de анат, ші къ алт неат стръін; чі пъ-

рѣреа съ фіі пекіътторѣ пѣріпцілор, ші dрагостілор фрѣцещі; ші тоатѣ вретеа съ фіе плекат ла тоате порончіле пѣріптещі, кѣ тоатѣ іпіта, ка съ ієі вінекѣвънтареа лор. Чінстеще пре татъл тъѣ, ші dареріле маічіі тале съ пъле ѣіці, кѣ пріп еі те аі пъскѣт. Ші кѣ вінекѣвънтареа пѣріпцеаскѣ, кѣ вѣп чеас de ла Dамnezeѣ, съ фіе пѣрѣреа ѣп веселіі, dамniата. Amin."

Ла сфѣршітѣл тесеі, тіреле врънd съсе dакѣ акасъ, вътѣмелѣ тіресеі, че поартъ ѣп бастон ѣмпodовіт кѣ флорі ші кѣ корделе, се скоалъ, ші ѣп пътеле еі чере ертъчіѣне de ла пѣріпці, zінънd:

„Кънd се сонотеще ферічіа вешнелѣі ачестѣіа, афлъм кѣ чеа маі тетеіпікъ есте вѣкѣріа de фіі, чінстіці dамniаноастрѣ пѣріпці; кѣчі ачеастъ ферічіе есте кѣт zікѣ ші філософіі, proprium naturae, адекъ адевъратъ ші деосѣвіть а фіреі, кѣ есте din сѣпцеле сеѣ, ші кѣт ар фі шіе сінгѣр отѣл. Ачеастъ ферічіе о мъртѣрісещe сѣнта Скріптѣрѣ, кънd zіче: „еатъ фетееа та ка о віе „родітоаре, ѣптрѣ олатѣріле касеі тале, ш „неі вede фііі фііlор теі, ка піще тінерe „одрасле de маслін, ѣпрецѣрѣл тесеі та-

ле.“ Аша dар сатъ астъзї, чінстіте dомнета нърінте кă невasta dомітале, се плінеще вакарія нърінцеаскъ, dинтâя dомілорвоастре. Прівіцї амъndої чеа адевърать ші неосъвітъ кă інітъ кърать ферічіа фіічеї dомілорвоастре; прівіцї чеа дисътать dе нърінцї вакаріе; dе време кă аша ъntâіă dintрă орънdуеала луї Dомнезеă, ші din вінекăвънтarea dомілорвоастре, се фаче соцă ферічіteї віецї dомісале фрателуї пострă N. Cocînd лă ачеласъ върстъ а ферічіteї віецї, фііка dомілорвоастре, dі'мпрехнъ кă а dомісале соцă, аре dаторіе еминd din каса dомілорвоастре, кътрă каса са dе Dомнезеă алеасă, съ вă мълцъмеаскъ, ші ъntâіă а'шї чере вінекăвънтarea нърінцеаскъ, кă вінекăвънтarea нърінцілор аспра фіілор zid несърпат каселор сале есте. De каре ші фііка dомілорвоастре dі'нтрă ачест чеас, аре dаторіе а'шї чере нърінцеаска ертъчіне, дintрă челе че п'ар фі пътът пліні порончіле нърінцещї, нофтеле фръцещї. Аndеамно фіреа чеа нă, din кърать інітъ, а мълцъмі dомілорвоастре, dе тоатъ дидълепчіsнеа ші крещереа дintрă каса dомілорвоастре; міръсе кă че съ-

спінарї, кѣ че лакрімї ва чере іертъчіѣне de ла dumniavoastръ; міръсе кѣ че кѣвінте dалчї de мълцъмітъ, ва мълцъмі dumilorвоастре пентра тоатъ міла, пaza шї гріжа пърінцеаскъ. Фър ла унѣл прea вогат дn міхеле лаї Dumnezeŭ, din осърdia inimeї сале алеаргъ, съ въ мълцътеаскъ кѣ адъоціреа бакарієї а татарор фрацілор, ші фії de фії a dumilorвоастре, пън ла ал трііле ші ал патрѣле неам. Рѣспunдсе dumilorвоастре, дпрезнъ кѣ a dumisале соцѣ, шї de акът дnainte съ рътъе атъndoї дntра пескінбатъ драгостеа dumilorвоастре, лъsndѣ'шї zioa.вънъ, съратъ тъніле dumilorвоастре."

Пърінцїї ръспundѣ кѣ окїї дплакрітацї:

„De време че dumnezeeаска Проніе аŭ орънdзіт ачeаст унїре кѣ фіїка ноастръ, а се da соцѣ вієцеї dumitале міре, артъторї сънтем ші ної орънdзелеї dumnezeeщї; ші макар къ вінекъвънтареа чea маї десъвършітъ кътръ фіече касъ, de ла унѣл a тот цііторла Dumnezeŭ есте, дар кът ші de ла ної пърінцеаскъ вінекъвънтаре, каре ам лъат de ла пърінцїї пострі, кѣ ачeea вінекъвънтаре, въ вінекъвънтъм, ші дntърім пре фіїка ноастръ, ші съвършім вънъ кѣвънтареа a-

спра воастрѣ. Dumnezeŭ съ въ мпрежіне ші съ въ мптемеіезе; съ плінеаскъ тоатъ вінекувънтареа мптре воі. — Нтмаї ші dumneta тіре съ нъзеццї, те рогъм, поронка Бісерічіі воастре, de каре есте порончіт тот отъл: „Іубіцї пре фетеіле воастре, съ нъ ле скърбіцї пре дънселе, петрекънd мптре нчеа лаї Dumnezeŭ. "Еар тъ фіікъ, еатъ крескъndзте ън брацеле драгостеї ші а dарерeї воастре чеї нъріптеццї, ші къ челе dінтрънселе лувъцътурї хрънindзте, акум cocind вретеа кавіінчіоасъ, къ dарерea inimeї воастре, ші къ вікъріе dicлінindзте din брацеле воастре, ѣмплінім ші чea маї de не врмъ dаторіе a нъріптеццеї драгосте, dънdзте мптре вінекувънтареа соцълаї. Deчї de акум мпнаінте dінтрежнъ петрекънd, пої din тот сафлетъл въ вінекувънтъм, ші рогъм пре сфънтъл Dumnezeŭ съ мптълцеаскъ анїї вieцеї воастре, съ окърмеаскъ петречереа воастръ мптре о драгосте ші мптре о зніре; къ възънd ферічіа воастръ, съ се вікъре ші сафлетъл постръ, пре воі нтмаї авъndзвъ спріжінеалъ сълвічіунеї воастре, ші мъngъіере dарерілор вътъпеццілор. Ші мп-

тѣрїт шї ынтрѫ фїїї вострї ачеастъ а поастрѫ вінекѫвънтаре.“ *)

Шї тъмъра фатъ сѫ арънкъ ын третѫрънделе вракце а нъріпцїлор. Че деосевіре ынтре нъпцїле ачесте — че одатъ ера общещї, шї астъзї се маї афлъ нъмаї ын сателе, унде невъніа ынпоїрілор н'аў інтрат тъмк — шї ынтре нъпцїле богацїлор пострї де астъзї, унде късъторіа есте о спекълацїе, вінекѫвънтареа нъріптеаскъ о комедіе де рїс, фата о тарфъ адесе орї датъ не кредіт, шї кѫнънїа о профанацїе. Де цінере нѫ зік нїмїнъ, къчї ел де се вакърѫ ын зіоа ачеea, се вакърѫ нъмаї де сачїї кѫ вапї че аў прїїмїт зестре.

Ын сфършіт, тїреле вре съ 'шї іас фетеса; атънче фрацїї еї ыї стаў кѫ секъреа картезїшў ын мїнь — одінїоаръ кѫ савїїле слоасе, не кънd маї ера савїї — шї пъ'л лъсъ съ треакъ, пънъ кънd нѫ се рескътъръ кѫ вре ун дарў. Фата се сїе атънче саў кѫ кътпатъса саў кѫ соакръса ынтр' ун карў, ынкъркат кѫ зестреа'шї. Ear тїреле ыї

*) Тоате ачесте орацїї с'ай копіат ын токма де пе оріцїналеле орацїлор че с'ай зіс ла нунта фетелор ръстрезнїлаї меї Шатрарїла Іоніцъ Арворе. Red.

ортеацъ къларе къ тоцї пантаній, че кіотъ ші даѣ din пістоале, тот дрептъ.

Апоі вінеріле тіреній пъ сънт ънкъ сфършіте. Ажънгънd тіреаса ла каса вървятъ-сеѣ, дрепеле о іаѣ ші о ънкідѣ ънтр' о кътаръ; пантаній се апропіѣ атънче, ші стрігъ се ле дескідъ; възънd ън сфършіт къ нъ'ї аскълтъ, стрікъ уша; ші ферічіторъ тіре ълуї стълпе тъпъра соціе din праделе раделор — ка Ромънії пре Сабінче — о рідікъ песте прагъ уній, ші своаръ къ дъпса ън катара аторълъ.

Ачесте алегорій ънкъ ретасе де ла Романі, ачесте ідіоті практіче пре каре коаса чівілісацієї ле дарть din zi ън zi маї мълт, ці ле ам спус, ка съ він ън сфършіт ла пост кіп де а фаче карте, че се обічінеще ънкъ маї ън тоате сателе де ла мънте.

О фатъ къріа їаѣ плънгът ън фълкъѣ din вре ун сат, мї дъ воіе съ віе с'о вадъ одатъ не септъмънъ, ън політеа сінпетеї спре Думіпікъ.

Кънd къ порънdаре ацептатъ чеас се апропіе, тъпетеле, фълцереле, фъртънеле, плоаеа, зъпада, нітікъ пъ'л опреще. Ажънгънd ла каса іпоінічеї, се аскънde ън вр'ун

вошер, сă ăл вр' о поеатъ, ишпъ кънd пъріпцій фетеї се dăк ла кăлкат; пентръ къ nimine nă щіе къ ăї веніт, афаръ de фатъ. Ачеастъ тъїнзіре nă въ прea плаче канопіцілор, dомілорвоастре каре сънтецї ашa de невіновате, dомілорвоастре каре фачецї тоате, zioa маре. Еї тъкар къ nă въ есте de плак, тотъшї ачеастъ тъїнзіре п'ăї причінзіт маї пічї одатъ фетелор de ла цеаръ, ачеа че се ăнтълнеск ашa de dес dомілорвоастре, каре пічї одатъ nă въ прітіцї аторезії — ăп таїнъ.

О четіторілор меї din Іашї ші din Бъкуреці, din цінзърї ші din жăдеце, четіторілор меї din вечіл ăл поъспрезечелеа, вої карії чітіцї тоатъ zioa romanele луї Balzac, ші алуї Paul de Kock, ăїтацї romane, веак ші овічеіърї de пе'п ораше; ăмпръкацівъ къ хаїна воастръ чea маї алъ de невіновъціе, хаїна каре о пъртацї кънd авеацї zече анї, кънd авеацї чінчї анї, спре а азzі, фъръ съ zімбіцї de реєтате, ачеа че ăм съ въ спăn.

Кънd пъріпцій і с'ăї кăлкат, фата, dăкъ есте варъ, есъ ăпчет, ăпчет, не върфа децетелор, се dăче de'ші гъсеще іовпікă,

ші mândsce пе сарѣ верде сънт ân пър вътрън ва веанъріле, аші ворвеск de драгосте, âнзъ лъпгъ алтъл. Дакъ есте сарпъ, фата десхіде лъчет âпа касій, іовпіпъл іптръ, аші леапъдъ глъга пе о лавіцъ, ші се зъе пе канціор, лъпгъ аторезъ.

Ші âпдатъ че върфъл Чеахъълъї âпчепе а се алві de лътіпа zорілор, флъкъъл дâпе о певіповатъ поапте — дар певіповатъ! — се скоалъ de лъпгъ іовпіка'шї, аші іа глъга, ші се âптоарче âп таїпъ акасъ, дâпъ че шїаї лъат de ла аторезъ воіе, съ віе ші 'п сітъята вііторре съ'ї факъ кърте пе канціорѣ сав сънт пър. Пентръ ачеаста требце съ фіе чіпева de ла тъпте, пъї âпа? Ші поі сънтем din Іаші, din Бъкърещї. O tempores, o mores!

М. Когълпічеапъ.

ALLEGERE
DIN
ALTE FOI ROMANESCI.

О ДНТѢЛНІРЄ РЯРѢ.

Бп тінър Молдовеан теарсъ ла Корфѣ ші се дисърѣ аколо. Ел прін дисоцірї слабе кѣ време с'аѣ demoралісат ші дѣнѣ doї анї хотърі а'шї пъръсі невастa ші прѣпкѣл. Drѣмѣл сеѣ дл dѣсъ ла Малта; de аічї треѣ ла Мінорка, маї не ѣрмъ ла Лісавон, ші аічї дптръ ла бп реціment хотъріт а трече дп Брасіліа. Dѣнъ zече анї петрекуї кѣ пеказърї дп Америка, маї не ѣрмъ дшї вені дп мінуї; покъіт destѣл de nine, се дптоарсъ ла Корфѣ дndърънт. Дпсъ аколо аѣ афлат ел тѣлте скімвате; невастa ї търісъ de сѣпърare ші de тікълошіе. Фіѣл съѣ, ка слъгъ, порпісе кѣ о корабіе дпкъркатъ dела Рагѣса не маре кътръ Константінопол. Молдованѣл гръвеще ла ачеастъ кѣпітанъ ші дшї каѣ-

тъ прѣпкѣл. Маї не ѕрѣтъ desперат, къ пѣ'л маї афлъ, се нѣпе не ѕп вас а ѕпїї флоте, каре терцеа пе Мареа пеагръ ла Варна, на съ се дптоаркъ дп Молдова ла рѣdепїїле сале. Фѣртѣна сфарѣтъ шесе васе ла цертарї; сінгърї doї оатенї скапъ пе гріпзїле че 'пота. Ешind ла тал, фѣсеръ атѣndoї дптревацї despre Патріе, despre соартеа лор; чел маї тѣпър дшї спѣне пѣмеле ші локѣл пащерії сале; чел маї вътрън капоаще дптрѣпсѣл пре фіѣл сеѣ пѣскат дп Корфѣ.

(Foaie pentru minte No 2).

Хронолоцїа Сфїнтеї Бісерічї вечї din Шкеї *), че се ziче Болгарсеѕї, хратѣл Сфѣнтѣлуї Іерарх Ніколаї.

Дїн маї мълте довезї калеасъ, ші аїче прескрїс.

Фundaцїa Сфїнтеї Бісерічї ачестїа се траце dапъ вретеа кънd аз венїт Болгарїї лъпгъ Братов дп цара Бърсїї, ъптълпnd кърсѣл анълуї dела zidire 6800, еаръ dела Хрістос 1292. — Кърора лі с'аз dат ѕп лок слово, ші аз ръdікат о Сфѣнтъ Кръче de лемп

*) Дп Трансілванїа.

ші коперітъ къ шindріхъ; ші ачеастъ Крâче аз стътът маї тълте вeакърї, ші dзпъ ачеаста къторъ апъл dела Христос 1403 лі с'аз dат словозеніе ші аз ръdінат пе локъл ачела о Сфънтъ Бісерікъ de лемn, патрониndзо Сфънтълъї Ієрарх ші фъкъторілълъї de тінънї Ніколае. Dзпъ кърцереа тълтор апї къторъ апъл dела Христос 1495, фіind пе ачеашї врете ла ачеастъ Бісерікъ зл Преот апъте (Преотъл) Петрă, от кочерпік ші вredпік, ші къ лndръзneалъ ла тоате лъкръріле, — тот пе ачеастъ врете аз фост жъdец ла четатеа Брашовълъї Міхаіл Ніфер (Michael Niffer) — Ачест кочерпік Преот Петрă къторъ апъл 1518, с'аз скълат къ маї тълцї оатенї din попорепїї сеї ші с'аз dзс ла цеара ротънеаскъ, ла преа Мілостівъл Domn ал церії ротънещї Неагое Воевод фечіоръл лъї Басараб, ші цінере ал Кnезълъї Лазар Domnъл Българілор, ші 'лаз рзгат ка съ ле ръdіче о Бісерікъ de пеатръ лn Шкеї. — Атънче Мъріаса Неагое Воевод ка зл мілостів че ръвърса лn тоате пърціле різріле мілостівірії спре лъкашзріле лъї Dзmнезеz, фъръ зъвавъ аз ші скріс Кърцїї ші ла чінстітъл Магістрат ал Брашовълъї, прекът съ

і се де воіе съ факъ о Бісерікъ де пеатръ ла Шкеі, трімішінд ші дарърі богате ла Domnї; ші і с'аз дат фъръ зъбавъ воіе, ка съ факъ прекум ăї ва плъче; ші ăндатъ Мъріа са аз тріміс тещері маї мълці ла Брашов, дънделе маї ъптъіз ші іzвod (адекъ планъ кът съ о факъ). Ші кътръ апъл дела Хрістос 1519 — 1520, с'аз апъкат де аз фъкът Бісеріка де пеатръ ăн Шкеі фоарте деграб; ăнсъ н'аз пътът съвърші де тот, къчї непрасніка тоарте, кътръ апъл 1521, ачестъї преа мілостів Domn Неагое Воевод, аз ăмпедекат депліна съвършіре а сфінтеї Бісерічї, ші аз ръмас Олтаріъл, Tinda, ші Клопотніца неіспръвіте. — Дечї кътръ апъл 1583, фііnd ла ачеаст Бісерікъ Протопоп ші Преот Енеа, ші алт Преот Міхаїъ, ачестїі ъпкъ с'аз дăс ăн цеара ротъпеаскъ ла търіаса Петръ Воевод Черчел, фечіорăл луї Петрашкăл Водъ челъї бън, ші фрателе луї Міхаїъ Водъ челъї вітеаз ші 'лаз ăндемнат а съвърші Сфінта Бісерікъ, ші а о ăнфодові. — Ачест Domn с'аз апріпс din Dumnezeeasca міlъ, ші кътръ апъл 1584, еаръшї ка щіреа Чінстітълуї Магістрат ал Брашовълуї, аз ажторат де с'аз

рѣдикат Tinda Бісерічій ші Олтарівл кз Хоріле, — дпподовind челе Dомнезеєщі ші але Сфінцілор кінрі. Еарь кътрь анвл 1593, Мъріаса Apon Воевод Стъпъніторвл Молдавій, venind пе ачєастъ време ла Брашов, ші възънd ачєастъ Сфънтъ Бісерікъ къ ънкъ пз есте de тот съвършітъ, ші кътрь анвл dела zidirea Лзмеї 7103, сарь dела Хрістос 1595, с'аз дпвъпъіат ші Мъріаса din Dзхвл Сфънт; аз ѳрмат челор маї din векі Кtіторі, ші аз ажзторат de с'аз съвършіт кз тотвл Сфънта Бісерікъ, zвгрвind Tinda мзірілор, ші аз рѣдикат Тѣрнвл. Трімцind ачестій Сфінте Бісерічі ші зп Хрісов тот дптрь ачест анв, кз каре пе тот анвл съ аїнъ de апрімі din вістеріа Молдавій 12000 аспре, ші алте 300 ла Преощі ші ла слзжіторії Сфінтеї Бісерічі; ші алтеле dзпъ кзм сзнт ашезате дп ачест Хрісов. Маї се афлъ ші алте Хрісоаве Domнещі каре сзнт петрекзте ла кondіка чea noъ.

Параклісвл din стінга кз храмвл Бъпеївестірі, с'аз zidit ла 1733 дп каре анв с'аз пзс темеліа.

Deчі кътрь анвл 1744, Прea'лпъдцата дмпърътеасъ Елісавета Петровпа

Стъпънїтоареа а тоатеї Росіи ші аз трімис ла ачеаст Сфънт Бісерікъ прін Протопопъл Евстатіе Васіліовічї маї мълте дарърї ші ан пръг де кърцї, адекъ тоате кърцїле кътe требъеск пентрy тот анъл ла Бісерікъ.

Кътръ анъл 1749, с'аз трімис ачестїї Сфінте Бісерічї тот де ла ачеаст Ълъдатъ Ымпърътеаскъ а тоатеї Росіи трей ръндърї де одъждїї фоарте богате ші стрълъчіте кз фір де аур кзсзте, кз тоате челе требзінчїоасе лънгъ дънселе; дintрз каре зн рънd есте де катіфea роше ші кз Чіна чea de таінъ кзсзтъ de фір de аур, не спате, ахт рънd de катіфea галвенъ ші кз Adopmipea Нъскътоареї ші пърeа Фечеоареї Маріеї, еаръ кз фір de аур кзсзтъ не спате, ші атріа не стофъ верде кз Сфънта Treime дн спате, кзсзтъ кз фір ші кз мъргърітарїз дмподобітъ.

Ачесте трей одъждїї тот сзнт пъстраре вънъ с'аз афлат; ші анъмa тот сзнт пъстраре се пъзеск.

Кътръ анъл 1750, еаръшї Преаълъдата Ымпърътеаскъ а тоатъ Рзсіа Елісавета Петровна аз трімис соме de банї ші аз

реновать Бісерика de iznов, ші с'аз фъкът ші алте zidirї не лънгъ бісерікъ. Ачеаста се доведеще прін Інскріпціа деасупра порціі de къпітеніе не Търнъл Чеасълуї.

Pia liberalitate Elisabethae Petrownae Monocraticis totius Russiae invictae, hic sacer locus est renovatus. Anno 1751. —

Ачесте кувінте сънт скріse кз слове de азр.

ДНСЕМНАРЕА ІНСКРІПЦІІ

че се афлъ съпать дн пеатрь дн лімва вългъреаскъ деасупра uшіі сф. Бісерічі чеї де къпътеніе, традась пе ромъніе.

Дп пътеле Татълуї ші ал Фіълуї ші ал Сфънтълуї Дзх, с'аз дпчепът ші с'аз zidit ачеастъ din лъпътрз сфънтъ Бісерікъ, din Дмnezeeaска дndemnare dela піще іубіторї de Хрістос Крещінї, кз dapea ші кз міла Благочестівілор Domnї dela Молдавіа ші Валахіа, дп пътеле Adormірії Маїчії Пречістї, ші Сф. Ієрарх ші фъкъторіз de мінънї Ніколае.

Дмъ ачеіа дп леат 7092, ші dela Благочестівъл Петрз Воевод че се zічea Черчел, въzънd ачеастъ Бісерікъ дпвекітъ ші не дмподовітъ, кз 'ръвнъ Дмnezeeaскъ с'аз апрінс, ші дмподовind тоате челе Дмnezeeщї ші але сфінціlор кінзрї, аз zidit по-

тепіре, ші с'аѕ сѣвѫршіт ші с'аѕ сѣнат.

Дѣнъ ачеаста ѫн леат 7103 ші ізвіторіѕл de Христос Domnѣл Арон Воевод Стѣпѫніторѣл Молдавіеї, аѕ ѕрмат ачестор вѣнї Domnї, аѕ ѫнкінат ші потелнік, ші аѕ depec тоате каре се вѣd, челе Dѣmnezeeщї ші але сфінцілор скріре ші аѕ zidit. Ші de акѣм пре чіне ва алеце Dѣmnezeѕ ка съ фіе Domn, маї маѕ съ міласкъ ші съ de спре потеніреа са. ѪН леат 7107 dела Христос 1595 Маї 13.

Пе Стіпка дін дрепта.

Пе ачеастъ Пеатръ а Кredінцїї аѕ ѫнтъріт Христос Бісеріка са, карea порцїле ѣadaлї пѕ о вор вірѕі, ші с'аѕ сѣвѫршіт ачест лѣкрѣ, ѫн леат 7152 dела Христос 1643. Септемвріе 15.

Пе Стіпкѣ дін стінга.

ѪН Нѣмеле Татълѣї ші аѕ Фіѕлѣї ші аѕ Сфѫнтѣлѣї Dѣх, с'аѕ zidit ачест аѕ оптѣлea Стіпѣ, dѣнъ асетъпареа челор опт неакърї ѫн каре се сѣвѫршеск челе ѕрмътоаре, ші с'аѕ ѫнчепат ѫн анѣл 7151 dела Хс. 1642. —

(Дмитрѣшіт де Іоан Жіпа, Четъцеан ші Негоцітор.)

(Foaie pentru minte, N. 4.)

РІГА ПОЛОНІЕІ ШІ ПРІНЦЬЛ МОЛДАВІЕІ.
1713.

Карол XII, Ріга Свезїлор адъсесе спаїмъ ын тот пордъл Европеї; дар невъпеаска лъї вітежіе се сфършъ ын сфършіт де статорніка вътръніре а лъї Петрь I, ымпъратъл Ръсіеї, ші ачест жъне Рігъ, перзънд сънт Полтава родъл тътълор трекътелор сале вікторіїї, ачіа скъпасе ръніт ын Молдавіа ла Тіріне (Бендер). Непорочіреа лъї Карол адъсе ынсъ ші къдереа Рігъї Станіслав пре каре ел ын сълсе не тронъл Полоніеї, де зиде коборісе пре Авгъст Електорь де Саксоніа. Дар требе а да о лътъріре деспре ачест рігъ Полон.

Карол възъсе пре Палатінъл Станіслав Лещінскі кънд фъсесе трімїс депътат ла адънареа Варсовіеї. Жънеле Палатін ль плъкъ. Ел авеа о фісіономіе порочітъ, плінъ де сърмеџіе ші де вълъдеџе; ера чінстіт, франк, врав, депринс къ остенелеле ші ізвіт де васалїї съї. Ріга Свезїлор къноскънд ъл, зісе: отъл ачеста ымї ва фі пърінте прієтен, ші ын гъра лъї Карол ачесте ворве ынсемна: отъл ачеста ва фі рігъ. Къръnd

дъпе ачеаста се порончі адъпъріі съ'л алеагъ ріїъ. Кардіналъл Прімат се дмпротівіа. Чеї лінсеще лаї Лішчінскі? Дл дптревъ ріга Свеdъ.

— Сіре, е преа жале ...,

— Е de вързта теа! Дл кърть Карол посоморіndъсе; ші віетъл кардінал еші, се dъсе а касъ, ші пе dъпе тълт търі de чіzdъ ші de рътіпе к'а zic o довіточіс.

Ла 4. Октомвріе 1705. Станіслав Лешчінскі ші соціа са Карлота Опалінска се дпоръпаръ ші се проклатаръ ріїъ ші ренінъ Полоніеї *)

Карол дпсъ віръіndъсе, къzъ пътереа че спріжініа пре Станіслав. Маї тълте партіde се ръdікъръ, Авгъст реінтръ ли Полоніа. Лешїї се dпіръ къ ел, ші Лешчінскі се трасе ли Померапіа къ о тікъ гвардіе de Свезї че авеа. De аколо сънт пъшеле dпаї Францез Маіор ли оастеа свеdъ че'л віета Назат, дптовъръшіт de баронъл Sparre ші de ли колонел, плекъ не асъпс дптр'о поапте спре а терце на съ се дптълпеаскъ къ Ріга Свеdъ; дптъмпінъпd тълте пъказарї

*) Voltaire. Histoire de Charles XII.

ші пріmежділ, ăn сфăршіт ажънсе ăn Молdавіа, ънde domніа Ніколае Мавроkордат.

Dъпе пріveціpea domnăціеї Dімітріе Кантемір, Молdавіа pъmъсесе ămтр'о старе тървъратъ. Dъхъріле ера апріпсе, ші іпіmіле ăпгріжіте. Планъл лъї Кантемір че ера таї таре персопал de кът общеск, іспътісе пътаї a da пренъсърї Порцієї, каре ăпчепъсе a пріві Молdавіа ка о цеаръ dъшmъпеаскъ, ші чіпе щіе че зріте зрътърї ар фі авът старea ачеастъ, dакъ dіntр'о порочіtъ ăntъmпlаре пъ с'ар фі рънdзіt domnuНіколае Мавроkордат.

Ачеста ера ънъл dіntр'ачеї оатепї рарї карі стаї аскънші ăn ънтеръ, пъпъ че вретea ші ăntъmпlърілe лї скот ла лътіпъ. Ел de ші Молdовап de віцъ, фъсесе пъскът ла Фапар ші крескът ăn dіплопаціа ачea гречеаскъ, dіn каре adесе іспъкпіа марї лъмърї, марї после. Інzестрат ъ фіреск dъх пъцощea таї тоате хітвіле Еѯропее. Ера ъп овлъdзіtор, аспръ кътре арістокраці пре карії щіа аї ціпе ăn респект, ші вълnd кътре пород. —

Intр'о zі, кът шedea сіпгър ăn палатъл domпеск, ъп edікліі іntрънd лї dете o скрі-

соаре de ла ворніка Маполаке Росет, пре ка-
ре ѕи ѧnadinc трітіс о addѕcece ѧл тінѕтѧл
ачела.

Прін ачеа скрісоаре, ачест боіер ѧл ѧп-
щііпца, къ, ѧнтѣтнлѣndѕce ла ѕи сат а
фіѕлѣї сѣѕ, столніка Стефан, de лѣнгѣ Ба-
кѣѕ, ші вѣzѣnd тѧлтеле сѧпърърї ші вѣн-
тѣірї че фак осташі Леші ші Свезї, каре
венісерѣ ла іерпатек ѧл Молдавіа, с'аѕ скѧ-
лат къ слѣцеле сале ші къ оатенї de стрін-
сърѣ къці аѕ пѧтат гъсі ѧл прінѣ, ші ло-
вind пре ачеї осташі фъръ весте їаѕ спарт,
ші лї addѧче пре тоці ѧл вѧтѧчї къ стеагърі-
ле ші офіцерії лор. Адъоцеа, къ аѕ таї
петеріт анолo трей офіцерї Свезї къ патрѧ
слѣцї, ші 'къ се вѣd а фі оатенї de треавѣ,
карії вѣzѣnd прindереа Леширор ар фі жѧ-
рѧіт тѧлцї галвенї de ѧѕр, ка макар пре дѣп-
шії сѣї лаѕе а се ѧнтоарче ѧл Ардеал de
ѕnde аѕ веніт; dap къ ел ле ар фі ръспѧнс къ
е datop a'і dѧче ѧнаінтеа Domнѧлї; къ ей
с'ар фі прlіміт, рѧгѣndѧ'л сѣ ѕи інтре zioa
ѧл Іашї; ші къ 'ніне ші ел къ дѣпшії ла
мънъстіреа Галата. *)

---

*) Неклаї Костін, хроніка Молдавіеї.

Adoa zi seara, sosi vornikъ Manolake ші къ ачеї treї офіцерї, ші лъсънd пре doї къ фікъ съ̆ Стефан ла тънъстіре, venі къ чел ал treilea la kърте. Mavrokordat ал priimі, de ші era anroane de miezъ поцій. Vorba лntre eї kрtъ latinеще. Офіцеръ се rekomandъ ka ъn францез ал служба Рігъї Svezilor.

—Dar че ранг аї? лntrevъ Mavrokordat.

— Major sum, respunse ачеста.

— *Imo Maximus es*, adъoqi prinцъ zimbind, ші skъlъndъse ал салътъ пънъ ла пътънт; къчї ал kanoskъ къ era ріга Stanislav, pentrъ къ a fost въzът pre tatъl съ̆ Лешчінскі (къ карелe съпъna фоарте), kъnd фъсесе ambasador лънгъ поарта Otomanъ.

Лndatъ porънчі съ̆ гътеаскъ гасdъ ал Трісфетітеле, ънde rъndзі спре служба ca din лнсъшї kъrtenії сеї pre kanarъ, kataraшъ ал doilea, кафецізъ, vatavъ de konії, ші pre katinarъ Cuandonie kъ ъn kъpitan de ostaшї.

Лn kрtътоареа zi, ал vreme че ріга Полон терцеа ла bісерікa katolічеаскъ ka съ се kotънічe, стафетеле лъї Ніколаї Vodъ плека ka съ вестеаскъ Візірълъї, Ханълъї

ші Пашій de Бендер venіpea ачестъ мnaлт oacnet ла Іаші.

Аџентънd респънс, Мавроkордат се мnтълніа adece серіле кътре Станіслав, kареле пе еша, аскълтънd літърґіа мn kасъ, пре kаре о слъжіа мй тоате dimineџіле ън преот франчіскан.

Респънсъл п'а мntързіат. Ел kънpindea kъ, пріпдъл Молdавіей съ тріmіцъ мndатъ сънт вънъ пазъ пре ріга Полоніей ла Tirine.

Сnън kъ Станіслав azzind хотърipea ачеаста, 'ші ар фі addac aminte de Франц 1 ріга Франдеї kареле, dане фатала бътъліе dела Павіа ънde kъzъce прінс, скріса маїкъсеї ачесте пезітате кувінте:

Tout est perdu, fors l'honneur!

К. Негрuцї

(Curierul Romanesc, N. 2)

DECПРЕ ABTOPI.

Літва ноастръ ші паціа аре требзінцъ de мълте фелърї de скріерї, ші атънчї ва мnaінta ші зна ші алта кънd фіе каре скріітор, dънъ че мшї ва dobъndi кънощінцеле требзінчїосе ла матеріа са, мшї ва сітці мntрь

adevĕr soliа че а priimit de сас, сă каре'ш а dat'o cinstĕ. O крещере маї ынтъіŭ прегътitoare спре o acemenea ынсърчінаре повілъ, кънощінца лімбеї ын каре есте съ скріе чінева, ын кіп de ведере а лъкрърілор маї пре сас de a гloатеї, сімцірea кă ынтреціme a солієї сале, dopinца ын de овще a кінеллї, шї стрпірea рълълї; ачесте сынt че се чер dela ын скрііtor каре воіеще a контрібві спре реценерація ынтрегă нород, ăл кърдіа ел амвіціонеазъ a се фаче автор.

Dopinца de a скріе фъръ a ave чінева ачесте ынсушірї неапърate, се фаче manie ынтр'ын кап слав сă ынтр'ын жене, каре сă се арde de неастъмпър съ продъкъ чева; сă фіindă'ї зрітъ остенеала, шї сошпереа ла o dicчіплінъ оаре каре, і се паре маї комod a се фаче къноскът прin тіжлоаъ скрісълї шї тіпарълї, фъръ нічї зnăл din тіжлоачеле неапърate знăї скрііtor. Скрісъл атънчї ла асфел de оamenї кade din мърімea са чea фолосitoare, шї ажънгънd ла авăz, се фаче въгътътор, челор лаїцї, шї маї кă деосъвіре челъї крезът de автор. Ачеастъ manie ынпінце пре от съ скріе ын лімва че н'o кънощце вine, съ скріе деспре лъкрърї че нă ле ын-

целеце; съ жадіче деспре дитъмплърі ал кърора ну ле кунощце причина нічі ле цине мірял; съ сънере пре семенії съй, сокотіндсе къ принтр'ачеаста ва дитъріта въгареа де сеатъ а оаменілор аші перде вредеа ші а се коборі пънъ а се гъпді ші ла дъпшій. Ші ачестій сънт ачеї пре карії дахъріле чеде марі аї веакълуї нострў ді пътеск лепра літераръ, вертї че съ търеск прін ърдорі, инсекте але кнуї трап маре, нърічї че се аскънд дн коама леулуї, фъръ а ave нічі о деосевіре de чеї парі мішзіеск дн стратъ рътъторілор.

Спре дндрептареа кнор асфел de авъзърі фоарте пътъкіоасе Літературеї ші пацієї, с'а алкътзіт ун артікол дптітълат „Domnъ Сарсаілъ авторъ“ Ачі дн ачест нъме de Сарсаілъ се персонифікъ авъзъл ші рідікола тътълор челор че сад din пеціінцъ сад din патімъ дптрепзінцеазъ аша de невредніч скріс, фъръ а адінта ла нічі о фолосінцъ оаре каре de моралъ сад de інструкціе. Кі ачест domn Сарсаілъ ну се днделеце німінї кърат, дар нічі ну се лась вре кнуї din рідікулеле кнпоскуте; фіе каре дші аре парте са дн ачест автор дмпелідат дн Сарсаілъ. Кнуї дші вede літва, алтуї ідеіле, алтуї маніера,

алтъл стілъл, алтъл пеццііпца, алтъл авъзъл, фіе ка ріzънd тоцї de D. Сарсаіхъ, іmацinat, съ пъ'шї ја nimiнї асъпръ'шї фііпца ачестъї ideал de pidikol аторал, шї съ се коноаре пънъ ла тіпелоја de a'шї скітпа пътелє сіпгър шї a zіче къ ел есте ачел domn Сарсаіхъ. Різъ фіе каре de ачеастъ іастъ, шї фак de ачі ањаінte, ка воind съ скріе съ пъї cemene ањтрл nimiн; сімцъ маї вine dігnitatea скріcълъї, шї требзінцеле лімвїї шї але пацієї *).

ПСЕѢDONIMELE.

„Псеѣdonimia, че с'ар пате нлмі Псеѣdonimomania, есте шї ea зна din воалеле скріitopiлop ачестъї веак. Ачеастъ воалъ аре дрепт прінчіп саѣ прічінъ орї о коѣършітоаре деспъртъчізне саѣ о маре стереніе. Ка тоате ачесте, сънт шї алте кавінте deосъвіре каре апъръ саѣ ръсвоеск Псеѣdonimia. Ea аре фелърімї de кипърї: зне орї ја зп пате стръin, алте орї ањтревзінцеазъ літеріле іпіціале (d'ънтъіѣ) але пътелъї, шї алте орї се слъжеще ка апонімал. Ѳпъл се слъжеще ка псеѣdonimал din прічіна ръшінеї, алтъл de фрікa пъвлічітъцїї, алтъл de тіпъліе саѣ

*) Д. Сарсаіхъ ва с'ав пъвлікат ънкъ. Red.

проклецение, ши алтъл де дорінца де а'шї ръсъна; еар алтъл ка съ поатъ зіче перфинат ын лъкрь дмпотрівa челор че а зіс маї дпаінте.

Жъдікънd дане къте ва епіграме але лъї Марціал ши дане декламаціїле лъї Кintiліan, се вede къ авторії посъдонімї ера фоарте реї възуцї ла Рома.

Тертъліan, ачел ынтрь ши дпверфинат атлет ал хрістіанісмълъї, каре се ръсвръtіa ла чea маї мікъ арътаре сай довадъ де слъвічіне, тъна кь маре търіе дмпотрівa скріїторілор посъдонімї аї времії сале, каре нічї де кум нъї опріа де а се да ши пъръсі дн тоате певиїле ачестъї вак тъсват, літерар, політік ши релігіос. Скріїторії moдернї din зіхеле ноастре, дане нілda хор, нь се лась нічї де кум маї жос де кът чеї векї дntрь плъчереа de a'шї пане o маскъ дехълъї ши скріеріхор хор, дntревінцъnd ын пame стрein.

Ар фаче чінева o бібліотекъ фоарte богатъ din тоate скріеріле че с'аў пъвліват сънt въллл аноніmълъї ши ал посъдонімълъї din времea de кънd папірь, стілетъл, пергамена, хъртіа, черпеала, тіпографіа, ши кавмънтъл с'аў dat отълъї ка съ'шї тъсчеze кдетареа, дане зіса ръпосатълъї Талеїrand.

Сънт ніще дъхърї статорніче ші дрептате че інтръ ън каріера літераръ артаці къ тот фелъл де скріерї, дисъ фъръ візіеръ не кіп; ші де кът се аратъ, дші денлінъ нътеле ші зін:

Сніе Орест, Агамемнон

Требае а сънне къ тълці авторї къ ценіъ ші талент с'аъ слъжіт къ тълцътіре де псеудоніт, ші апої есте вредніч де лнсетнат къ дакъ ън автор есте конвінс ън сіне къ аре ценіъ, вълъл къ каре се акопере, лнчетъл къ лнчетъл се сфъціе, ші лась пънъ ън сфършіт а'ї стрълъчї ші маї віъ нътеле."

Ачесте зіче Pierre Lefranc асупра псеъдонітълъї.

„Ън історіа літератърей ромънещї ведем лнтребзіндат псеъдонітъл ші анонітъл, маї ънтъіъ ън традъкціїле кърцілор бісеріческї, ън каре се вede кърат стереніа традъкъторілор. Маре слъжъ ар фаче літератърей ноастре, чел каре нъ ар да ън артікол конрінзътор де нътеле традъкъторълъї фіе кърія кърці бісеріческї. Чеї маї тълцї dintr'ъншіїї, ландръспеск а зіче, аъ фост Молдавї ші Бнгарені, карії нъ аъ креат о літъ ne o скаръ аша de маре, дзне кът се ва вedea ън пара-

лелістял жнтре лімва ромънъ ші Італіанъ; ші пе аѣ лецівіт нічіе тінї, дела карії din непорочіре жн zioa de астъзї се депъртеазъ мълцї din Фрацїї нострі de dinколо de Карпацї, жнтревзінцънd знгърісме, цертанісме ші латінісме жн фрасе ші періоаде. Нътеле вчестор петъріторї традъкъторї ар ацїца ізвірea de сіне, мвіцїа, ші слава фіе-кърія провінцїї ромъне, ші ар фаче пре мълцї din скрііторї а се рушіна съ нъ жнвъцїеze ші съ'шї деzепереze лімва. Нъ есте вчі ворва ка фіе каре съ'ші скріе dіалектял съъ: зн dіалект авет тоцї, ші вчеї аѣ скріс біне ромънеще, къцї аѣ черчетат лімва жн натъра еї. Ноі авет скрііторї молдавї, ші аѣ фост ші сънt драцї жн тоате провінцїіле ромъне, скрііторї знгърепї ші аѣ фост ші сънt прітіцї ші плъкацї неспе тот локъл зnde се ворвеще лімва ностръ; скрііторї мънтенї, ші аз авзт вчеастї плъкътъ соартъ, пентръ къ аѣ жнцелес ші аѣ вносвзт лімва, фъръ а о жнтвестріца къ стрвінісмеле жнпрътътате саѣ de ла пороаделе къ каре ам авзт а фаче саѣ din кърціле че ам чітіт. Idіомеле деосевіте че ведем жн кърціле челе маї взоъ, нъ сънt атът idіоме провінціале, кът жнтвестріцъторї de стрвінісме,

сă dovezĭ de nedeпpindepe ъпкъ a скріс кърat літва Ротъпълъ.

Съ venim ear ла сѫметъл nostpъ; ам zic къ anonimele кь каре с'ă слъжit tpadъкъторіĭ кърцілор вісерічещĭ ă foct o dovadъ de стереніе. De atънчĭ ънкоаче, фіе каре скріitop 'шĭ ă пъс пътеле ън капъл кърціĭ сале. Псеădonimele ші anonimele се арътарь ear дела ънчепътъл gazetelor ротъпещĭ. Пъріne се въd каре съ аївъ ън cine ăn ăndemn ал стереніеĭ.

Чел маĭ правілнік псеădonim vedem ън чele че с'ă пъвліват съвт пътеле de Карол Нервіх, каре ă съфферіt ші фоарфека чепсареĭ *), маĭ реă de къt оаіса фоарфека tъndъtopълъĭ; къчĭ чea din ъртъ perde пътаĭ лъпа че o dъ спре фолосъл оатенілор, їар ачele скріерĭ але лъĭ Нервіл ă perdst din тъдълареле лор.

Дела Нервіл ънколо, маĭ vedem оаре каре літере ініціале ън Gazetele Трансілванієĭ каре пь dovedesk алта, de къt o temere оаре каре de a се еспъне ън кріtіка пъвліквълъĭ. Ръmъшіца псеădonimelop пь ecte de къt ăn вал

*) Нь ла ноĭ. Red.

тъскат літерар маї лнгълат ші de кът челе че се фак ън ачеле локърї unde бафетъл, ън лок de оржате ші лімонаде, рошеце de пахаре de вin, ал кърсіа фът ші dахоаре, addаче греацъ прівіторълъї трeaz. Аколо е пътеле пътаї de таскъ, къчї тъскърацій сънt тоцї капоспцї; сінгърї лшї ын ші лшї ардікъ лнтр'ачеea време **опръзарэл** сэ̆ **опразнікэл** че ал пътеск таскъ. Ші ка асфел de псеudonime се поате фълі сэ̆ пънгърі література поастръ, авіа ън скатіче.

Din челе zice се поате вede кът унї скріітор правілнік ші dрепт лнaintea концііпцеї сале, поате съ фіе ieртат псеudonimэл сэ̆ апонімэл. Тот d'аuна лнcъ маї вine ecte a'шї пune чінева пътеле съ̆ de фацъ ал орї че скріере. Фріка, тетерea, тішълія, проклеценіа сънt тот d'аuна ніце слъвічіосї ші віціорї але Отълъї. Не лънгъ ачесте, ън мълте рындърї кънd ун скріітор пе 'шї а арътат пътеле, с'а фъкат о іспітъ унор dахърї кріtіче, спре а'шї da словозenie унор сарkасме, de каре ал арtъ сінгуре с'аз кът, dане че аз афлат пътеле чел адевърат ал авторълъї че с'а сължіт ка апонімэл сэ̆ псеudonімэл. Чine воіеще а і се чінсti персоana

ші пътеле, требе а'шї фаче къноскът пъблікълї четітор персоана ші пътеле съў; ші дакъ 'шї а аскъс пътеле, пъ аре атъта дрепт де а се съръра ші тъхні де орї че фел де вріткъ.

Скрііторії, есте біне, а жнтребъінца тіжлоачеле челе чінстіте; ші редакцііле ші типографііле рътъпеці съ пъ се коборе нічї о дать а се фаче органе але перъшінърії. Ір цензорії съ біне воіаскъ а'шї кънощце вредніція ші даторііле ка съ пъ се факъ прічінъ де скандал, ші зпеалтъ а деморалісацієї літераре, ші съ жнгріжеаскъ фоарте біне кънd требе съ іерте псеўдонімеле.

DESPRE SATIRĂ.

Satira este o zugrăvealăў saŭ descriere a viţiilorŭ ši a ridicolelorŭ prin vorbe saŭ prin acţie.

Sunt doŭ felurї de satire: una politică ši alta morală; ši iar amăndoŭ se potŭ cocoti orї generale, orї personale, dupe firea lor.

Satira politică isbeşte viţiurile orї ridicolele guvernuluї.

Catipa moralъ iceuţe părăvăriле că obi-ceiuriле реле.

Catipa ecte ţeneralъ kъnd iceuţe viţiuл ал de onţe.

Ecte perconalъ kъnd ал iceuţe ал перconaна каїва ал парte.

Kъnd ctatъл ecte republikan, nimik nu ecte maї фолocitop ші maї drept ka catipa politikъ, de a існі віţіuріле гъверnaлъї, a ал-ţiinţa ne nopod despre скъderea лuї ал леџї ші ал obiceiurї; a ал аръта ne aчiї че фак a-вuz ka слъбічіuнea ші ал-krediреа лuї, ne linгuшitopiї лuї, ne desфрънъtopiї interesaţї; a ал deschoperi nedestoїnічіa ţeneraлilop лuї, nekredinţa жudikъtopilop, viklenia oratopilop, nebrneле келtuелї a ле menistрilop, intriţeле ші znelтiрiле ал-тuлinitopilop шчл:

Kъnd un ctat ecte apistokratik caŭ monapхik, nimik nu ecte maї priteжdioc nentpu un autop de kът catipa politikъ, фie ţeneralъ фie perconalъ, ші nimik nu noate cъ фakъ maї nuţinъ ispravъ ші cъ ал-tuжpite maї тuлt ka фелuл aчecta de скpiepe. Intp'un гъверn republikan ctъпъn ecte nopodul, ші ал-dreptarea ce фаче lecne kъnd чinева aratъ viţiuл слuжbaшilop caŭ слuжbaшilop ал-naintea

стъпъндъ, сад породъ. Intr'ун гъверн монархік сад аристократік, стъпън есте монархъ сад аристократіі, ші се щіе провербл ачела греческ: „ кънd te nedpeнтъщеще кадіъл, ънde веї мерце съ te жъдічї? “ De ачеасta, прітежdia e маре a catireї політіче, ші ісправа маї пъцін ші de кът пъцін. Catipa політікъ ънтр'о репъблікъ есте о требъінцъ, ші ънтр'ун гъверн монархік, есте кърат о пенънie.

Кънd catipa се арать пе сченъ, се нъмеще Komedie. Komediile лъї Аристофан сънt ніще catipe політіче. De ла Гречї ънкоачї catipa політікъ н'а маї фост іертатъ пе сченъ; ші ънтре нороаделе модерне нъмаї ънтре Енглезї а фост сферітъ; еар ънтре Францезї нъмаї ън времеа лъї Лъдовік ал XII а фост словодъ.

In зілеле ноастре деосебіреа ънтре комедіе ші catirъ есте, кът де ші ші зна ші алта атакъ віціъріле ші рідіколеле, ънсъ комедіа требе съ н'аібъ німік a фаче кь нъмеле ші персоана кънва. Не лънгъ ачеаста еле се маї деосебеск ші ън кіпъл прін каре ісбеск віціъл, дъне кът се ва вede.

Catipa ін персоана кънва; ін ун отъ кънo-

сѣзт, ші, орї скімъндаї нѣмене сад сѣзт дѫсъшї нѣмеле лаї, дѧ фаче de pic, дїдъ дѫ пѣвлік віџіѣріле ші pidikолеле сад adeвърate сад minчinoace. Асфел vedem дѫ Apictoфан къ catipa сѣзт нѣme de Komedie apatъ авѣгѣріле maџistpadiлор, dap ші дѫпегpeџie палотniind npe Сокpat. Komedia дѫсъ фъръ а авe дѫainte пepсoana кăїва iceвеџie віџіѣл фъръ патітъ асѣпpa отѣлаї. Catipa ia зп отă oape каpe ші 'л копіазъ дѫтокmaї дѫ віџіос ші pidikox; komedia ia віџіѣл ші pidikолѣл, ші сѣзт deocebitele кіпаї пріп каpe се apatъ дѫtpe oameнї, ле пepсoніфікъ дѫtp'зп нѣme ideaл ші icвodit. Opiџinaлѣл зпїї catipe пepсonaле ecte кѣtape отă, вічіос сад вpednik de pic сад пъпъсtзit; дѫ вpeme че opiџinaлѣл komedieї ecte віџіѣл дѫсъшї. In catipъ кѣnoaџie лѣmea npe Петpъ сад Павел, ші дѫ komedie, фіе каpe ne vedem пъpтічіка noacтpъ віџioacъ сад vpednikъ de pic. In Таваѣл лаї Apictoфан vede чіпева npe Клеоп; ші дѫ Сгърчітѣл лаї Молієp vede pidikолеле татълор сгърчіџілор.

Catipa цепepалъ а обічеіѣрілор, а віџіѣлаї apidikолѣлаї се асатъпъ тѣлт кѣ Komedia, кѣ deocebipe нѣmaї къ чea d'ъптъіѣ кѣлеџе

віџіѣл de ѧnde ѧл вede ші 'ші фаче таблоѣ ideалѣлъї съѫ, ѧn вреme че Komedia, персоніфікъndъ'ші ideалѣл ші 'л trimite пе счепъ ка съ се deскріе сінгър ші съ'л вадъ лѣмea. Хораціе спѫне сінгър чеea че ворвеще Сгѫрчітѣл; еар Шaкѣт ші Молієр ѧпсърчінеазъ пре Сгѫрчітѣл ѧпсъші съ пе арате кѣm се поартъ, че фаче, кѣm тръеще.

In сatipa персоналъ с'а въzѣt чел маї dъntъiъ гѣлтеџѫ фъръ рѫшine (тъскърічіѫ) гросіер, ші фоарte жос ші ѧпгѣлат ѧn ворве, Apістофан: есте ѧпсъ ші фоарte фокос, енерџік ші плін de o саре акръ ші тѫшкътоаре. Ші dакъ ар фі ісвіт пѣmaї реаоа кredinџъ, овръznічіа, лъкомія, ръпіріле слѫжвашіхор, вікленіїле лор, свѫрвоаселе лор тръdърї, оарва лесnіре a породѣлѣї de a се лъса ѧntrъ a се повъџui de вікленій ші de тълхарї; Apістофан ар тerita поате лаzделе че ѧші da. Інсъ кѫ ачеeашї тървare, кѫ ачеeашї перѫшinare кѫ каре ісвіа пе чеї ръї ші віџіѣл, се репezіа ші асѫпра певіповъџіеї ші віртѣтеї. Intр'ачелашї кіп a прігonit пре Сократ dзне кѣm a прігonit ші пре Кleon, ші ачeaста ва фі вечїпіка лаї окаръ кѣm ші a репѣблічеї Атенїї че'л a сѫфферіt.

Catîpa персонахъ тот д'аѕпа есте крічіоасъ ші дпсъшї кънд скріиторѕл не дрептате catipeazъ пре чінева. Есте адевърат къ поате съ фіе къте одатъ ші фолосітоаре кънд ea есте ка о пedeапсъ оѕѕлъї віціос; дпсъ аѕпчї catipiciѕл съвършеще, съ маї біне іа, тесеріа гъделї че дмпліпеще пedeапса tълхарълъї, каре мерітеазъ осъnda, dap тъпа каре дл ісвеще е скърпоасъ дп окіі хътеї.

Catîpa цепералъ а віціѕрілор, есте фоарте певіноватъ, фолосітоаре ші чінстітъ. Ea дпфъцішазъ ікоапа овічеіѕрілор ші апѕѕлъї, ші съ ла тещетѕл ші гъстл скріиторълъї a аръта віціл фър'а сетъпа кѕ пімепї дп тот: атърпнтеле еї кndрептеазъ, ші пde пе vedem пъртічіка поастръ de асетъпаре, трече фіс каре кѕ vederea, ші се кndрептеазъ фъръ а се ръсвръті. Норочіт скріиторѕл ачела каре кмвръцішind ачеастъ артъ de a ісві віціл ші рідіколеле веапълъї съ, ва авea істічіпea ші dѕхл de a се пзпе пре сіпе маї мѕлт овжect ал catipелор сале. Ам чітіт пе дп скріітор каре врънd a се фаче catipict, a dat catipілор сале тітлѕ de: Еѕ ші іар Еѕ. Претѕtindenї, пре dъпсл ал vede чінева ші magictpat ші жѕdікътор, ші de-

нѣtat, ші natpiot de modъ, ші npieten, ші nedant шчл, шчл: нѣmaї кѣnd bine лa фemeї aколо cтъ; кѣчї nenѣtѣnd a фi чeea чe нѣ ecte, ce bede cтpimtopat ші хотъpeщe съ фie дn паче кѣ пiщe фiiпцe de лa каре e datop кѣ фipea ші кpещepea ca, кѣ каре a петpeкѣt чeле маї фepiчite momente дn вiaцъ, ші каре de ші аѣ оаре каре гpешале, вina ecte tot a вървацiлор, кѣчї пentpѣ дънceле нѣ bede нiчї ѣn aшezътънt, нiчї ѣn лок ѣnde съ поатъ фi ші eле повъцѣite, маї вѣpтoc кѣnd пpетѣtindenї ce деклатъ кѣ ешфас пѣmeле de Natpioticm; маї adaoгъ ші aчeacta: кѣ дn цeapa ѣnde тpъiещe ел, кѣ toate гpешалеле фemeiлop, dap tot ap фi маї фepiчiтъ кѣnd ap фi ele дn слѣжбеле пѣблiче; вopбещe ші маї тѣлт aѣtopѣл aчecta, dap eѣ вpѣnd съ apът чe ecte catipa ші кѣm тpебае съ ce фakъ дn фолocѣл de oвцe ші cпpe чinctea cкpiitopѣлaї, n'am de гѣnd съ фak o catipъ, ші тъ onpeck aчi.

Dap de тъ ва дntpeба чineва: чe ecte D. Capcaiлъ? dakъ e o пepcoanъ ideaлъ чe кѣnpinde вiцiѣл ші pidikoлѣл фъръ a cетъna кѣ nimenї дn tot, dane чeле zice маї cac, нѣ ecte o catipъ, dap нiчї o komedie нѣ e,

кэчѣ нз vedem ачѣ пічѣ o анціе, пічѣ o счепъ? Еѣ лѣ воіѣ рэспэnde: Ecte o catipъ domnэle, лпсъ o catipъ цепералъ, шi кэnd поцѣ саѣ te лmпinце орѣ пекаzzл, орѣ dрагостea вінелзѣ, фъ шi dэmneata, эna, доъ, маѣ тэлte, кэt de тэлte, decкріе tot рezл эnde лл вezѣ, вічіzеще'л шi'цѣ воіѣ фі рекпоскэtор нз алціѣ din прezпъ, кэnd лл веѣ ісві шi лп mine лпсэшѣ. Нз зѣta лпсъ къ треззе a deoceві чінева catipa цепералъ din catipa персопалъ, a нз атестека пре Аріcтофап нз Хораціе шi Жзвепал.

Лп catipъ маѣ тэлт декэт лп орѣ че фел de скріере e трезвінчюасъ патima, епергіа шi лмфокареа. Треззе съ фіе чінева връжташ ка съ іспеаскъ нз фок. Пъпъ нз ва фі връжташ ал рълзѣ шi рэвnitор ал вінелзѣ, нз ва фі пічѣ catipict вэп шi чінcтit. Съ зрім dap рълл орѣ эnde лл vedem, eap нз пре от. Catipa цепералъ се лпвоеще шi нз тopала шi нз релігіа, шi ecte арта чea маѣ трезвінчіоасъ пептрз атъndoъ. Лсэшѣ Хрістос тъптзіторл лзтеѣ нз catipa се слъжіа кэnd денлата нз атъта зръ Dэmnezeeаскъ лптротіва лвззріхор веанзлзѣ, шi лпсэшѣ лп парте асэпра Фарісеілор, zікэnd: къ въптъръ къ-

тіла ші стрекоарѣ цінцарѣх. Ші еарѣші о маї репетеz къть deосъвіре есте dела жѣdiкътор пъпъ ла гѣde *), ачеаші се афлъ ші dела catipiстѣх ценерал пъпъ ла catipiстѣх персопах.

I. Еліad.

(Curierul Romanesc, N. 6, 7, 8.)

ЛЕКСІКОН

ДЕ ЧНТРЕБУІНЦАРЕ ЗІЛНІКЪ.

АДЕВЕРХ. Есте о мъкаре каре тоцї о дорескъ, дар пацінї о містеска.

БЛЪНДЕЦЕА. Есте о віртате каре ѣмподовеце пре тоате челелалте.

БЪКЪРІЕ. О стахіе каре не фармъкъ, ѣпсъ скапъ ѣндатъ че ам прінсо.

ВІЕАЦА. Віеаца есте скъртъ, де ачеа се кувіне а се лукра де еа пъпъ ла сфършіт, ші а'ї прелунці траіа кът се поате маї мълт.

ГРЕШАЛЪ. Семнъ чел маї недерат прін каре омъл се деосъвеще де о фіінцъ маї пресъс де фіре. Ea есте ѣнсеорї стъпка де каре се сфармъ ѣнкредерea ностръ ші лукрріле челе маї прецоасе.

ЕПІТРОП. Плънтъ парасіть.

ЗЕНОН. Ѣнтемеіторъл сектеї стоіче. Ачест філософ зіче къ фіреа не ам дат доъ врекї ші о гърь, спре а не ѣнвъца къ се кувіне ѣндоіт маї мълт а аскълта декът а ворбі.

ІНІМЪ. О ръцеа (мрежъ) ѣн каре адесеорї се прінде лесне'нкредереа ноастръ.

*) Калъ.

ДЪШЪЛЪЧÍХЪ. Моветъ каре амъъ къ аціо.

КАБАЛЪ. Вей інтріг. О дамъ кортезанъ фоарте мълт обълатъ (дитревъіцатъ).

КРІТІКА. Есте ока дін вачеле челе мікре а лаї Фарао каре мъънъвъ пре челе грасе, фъръ дисъ а се пъте дигръше.

КРЪДІЦЪ. О стрънъ дн мълте ініві фемеещі — трестіе дн пестіе че се клатінъ де вънт.

КСАНТІПА. Модела татълор фемеілор челор вне.

КЪСЪТОРІЪ. Бн фел де лотеріе, дисъ нямъра гъчітор есте рар.

КРЪДІТОР. (Се дитревъіцеазъ маї мълт дн піяра). Бн соіз де оамені фоарте чінстіцї, карії нічї одатъ на ау дрептате, ші дивдъ політічіа.

ЛЪКРЪ. Ісворъл татълор пъчерілор ноастре, ші чел маї вун дофторіе дмпротіва връчінаеї.

НАТЪРА. Маре темпла, деспре каре нямаї партеа дінафарь не есте кноскатъ. Ачї маї аперї дінтре ноі ау стръпътат нямаї пънъ дн портіка (прідворъл) сеу. Че семеіе ар фі де а жудека деспре челе че се пъстреазъ дн лъмпъра сеу!

НЪДЕЖДЕ. О фрамоасъ негацітоаре де він, каре, нямаї къ фоарте ефтен прец, вінде а еї марфъ.

НІМІК. Есте есенціа щіінцеї оменещі.

НЕМЪЛЦЪМІТОР. Треї пътрімі дін тот неамул оменеск.

НЕНОРОЧІРЕ. Тігае дн каре се топеще мъндріа, ші се коаче дндълепчіунеа.

НЕБЪНІЦ. Пеатра філософілор, сеа маї ніне а ліче дн карел'ші скарс капъл чеї дивъцаці — еа дисемнеазъ амеорї пріетеніа норокълї.

ОРТОГРАФІА. Каї пе пъреці пентрь чеї маї мълці дін логофеції нострі.

ОГЛІНДЪ. Стекль, а къріа кредінць адесеорї се дмкерь де сіне-івіре. Тотделна непътінітоаре ші адевъратъ, арънъ пріівіторълї фъръ а мінці флоріле тінерецелор ші свърчелеле бътрънецелор.

ПАТЪ. Бн мовіл прецлос, дн карескартъм жмъътатеа свърърілор віецеї ноастре.

СЕВЕРІТАТЕ. Ун секрет а трăіалъ, каре, дупе кум зіче Rochefoucauld, с'аў ісколіт супе а се аскунде сăпътелеле мінцеї. Асіпра, зіче Montesquieu, есте віта чea маї серіосъ.

СФАДЪ. Есте о грешалъ, де те фикарчї де еа; невоіе де ня те ферещї діп друм; шї непорочіре дндатъ че телк капрінс.

ФЕМЕЕ. Фіінць пъмънтъ, пентра а кърїа харарї трăщещї адесеорї се трек кă ведере грешеліле сале.

ЧĬНСТЕА. Тігла каре ка шї целте алте се къщіть прін кіпарї нелеціаіте.

(Albina Românească, N. 10.)

СЕРБАРЕА ПРОПАГАНДЕЇ ЛА РОМА.

Ла Рота се афлъ ун ашезетъмънт релігіос нъміт Propaganda fide (пентра лъцірея кредінцій). Ісвідій сват Папа Урван ал VIII, аў дптемеет ачеастъ колеціе ла 1627. Аіче се прегътеск тінерї місіонарї дп dormeле релігіеї католіче шї дп феліврїте лімвї; dупъ каре се трімит прін челе маї депъртате церї спре а addвче пре пъгънї ла крестінътате. Пе лънгъ ачестїї се креск аіче тінерї пъмънтенї din тоате пърцїле лумеї, ка съ се поатъ дплесні прін а лор ажутор сконъл крестінърій. Ла ачеастъ колеціе каре есте фоарте маре, се афлъ о тіпвпатъ тіпографіе, дп 42 лімве. Превнт дп тот апвл, ла зіоа Епіфаніеї с'аў фъкът шї акът серварея пвлікъ ла Академіа лімвелор.

Adunarea aŭ urmat într'o sală mare împrejmată cu hârtiile speciale a tuturor periilor pământului. În mijloc se afla o catedră, ші în preajmă bănce pentru ascultătorі, între carіі se deosebіa arіaşul Mitrohor, cardinalul Mezzofanti. Publіcul era alcătuіt din felіurіte naţіі, fіeşcare în ale seле porturі, ші vorbind a sa limbă. Deschіderea seanţіі s'aŭ făcut cu un cuvânt latin în cіnstea aceloр trіі Magі, rostіt de un tânăr Amerіcan de la New Jork. Dupъ aceea s'aŭ împărţіt programele îndeletnіcіrіlor Academіce, ce aŭ urmat în declamaţіe de versurі în 42 limbі, dupre epіgrafele „Mercenarі în tot pământul ші învъţaţі.“

Şirul limbelor era foarte bine orânduіt, atât în privіrea afіnităţіeі graiurіlor, cât ші a contrastului armonіeі lor. Aşezіrea de atâtea felіurіte toanе aŭ păscut între ascultătorі deosebіtele cіmţіrі, care aŭ vădit prin aplaudarі cu cât i se părea maі plăcute saŭ dіsonante sunetele limbelor streine. Între limbele Semіte era cele mai vechі Italіene; pe aceste dіspărţіa Eglogele Elene ші Latіne, prekum ші a lim-

белор челтіче. Ын сонет Італіан аў дескіс ын ноў шір, дынъ каре аў ґрмат лімбеле Славе ші Германе кътрь каре с'аў унїт ачеа Енглезъ, ачеа Ретікъ, ші ачеле Романе.

Дынъ лімба ромънеаскъ с'аў аззіт ачеа Албанезъ (арнъуцеаскъ), апоі діалектеле африкане де Амхаріш, Анголя, Коптіа ші Етіопіа, дынъ каре аў ґрмат сонора лімбъ Каліфорнікъ ші ын діалог Хінез. Ръгъчіунеа де мълцъміре с'аў фъкът ын лімба Латінъ.

Пентрь лімба Евраікъ, Армінъ, Халдеікъ ші Елінъ аў фост кътe доі елевї; унъл пентрь форма дивъцатъ, алтъл пентрь діалектъл попорълуї. Евреіна пре чea а сфінтеї Скріптърї, о деклама ын тъпър де ла Каролінa кь топ кънтътор; не ачеа валгарь (de рънd) ын Портъгез Маронїт. Лімба Търчеаскъ ръсъна фоарте моале; Персіана лін кь такт поетік, ка о инъкът історісіре! Версіріле Арабіче сына ка о тріміцъ. Ачеа Армінъ се деосъбіа кь плъкът армоніе, ачеа Георгікъ (Черкасъ) кь цінътоаре ростіре. Сирiaка аў пропъсо ын тъпър de ла Діарбекір кь сънет din гътлеж ешіт. Версіріле Курде зice de ын Сіріан сына ка о унdъ de маре. Апоі аў ґрмат унa дынъ алта

Челтіка, Скотіка ші Ірландеза; ачеа ънтъіъ кат тънеоасъ, а доа монотонъ, меланхолікъ, іар чеа де не ърмъ клокотітоаре ка ун пъръу че трече песте петре. Полонезъ ворвіа ка din ун сінгър тон, фоарте артікулат ка о фъртунъ. Етіопезъ арънка тоцърї сънетоаре din гура чеа плінъ, ка кум ар съцета ракете. Ротънеаска сона ынтре чеа Італіанъ ші Провенсалъ ынкът доі din ачесте неатърї о нумеа ынцелепце. Din Халдаіка ынвъцатъ с'аў ростіт ун діалог де кътръ treї персоане, унъл ка глас бас, ал doilea тенор, ші ал трілеа сопрано цінътор; дънъ каре ка ун сон аў кънтат ун псалм че с'аў ынвіят ка темно гръбіт. Версърї Францезе аў деклamat ун Скот ка прea бine; чеде Германе ун ынвъцат de ла Колонія; прекum ші сонетъл Італіan de ун Герман; іар терцінеле Італіане ле аў деклamat фоарте фрumос ун Ілірian (Сербъ). Апланзъл чел маї вій аў ынкунунат ачеастъ сербаре а літнелор, каре de ші сетъна Вавілонікъ, тотушї ынтре тоцї аў ърмат armonie ші кънъ ынцелепере цінтітоаре ла спорірea престінътъціїї ші кълтъра оменіхор.

(Albina Românească, N. 12.)

CRITICA'.

DESCRIERE ISTORICĂ

a tablourilor ce împodobescu prin Alexandria cel mare, primind corona de la ambasadorii împăratului Ioan Paleolog II. De D. Aga G. Asachi. Iaşi. Institutul Albinei.

Mare pocrire este pentru Dacia literară, că 'nsă noate împlini critica, că o scriere ce face laudă autorului ei pagini. Mai mare pocrire ar fi ei pentru literatura românească, de c'ar ivi câte o asemine operă, măcar odată pe lună; dintr' un ană am ave doăsprezece comedii originale ei bune. Acesta este un rar fenomen pe orizontul nostru literar, acoperit obicinuit cu scrieri nevroase, precum Romulus, Vestea, Hariton ei Polidor, Novestiri din străinătate vrăjitoreşti, ei alte asemine comedii, toate traduse din nu ştiu câte

літиї, тоате дате ла лътінъ de піще Істо-торї ші dopiторї de дпаінтареа неатълуї ромънеск. *) Ші спънеціїмї, къ рог, дп че Харітон ші Полідор, дп че Ромънъл весел потї дпаінта пре неатъл Ромънескъ.

О асемине раръ котпънере есте дескріереа D. Агъї Асакі, акъріа ї ам дат тітлъл ла дпчепътъл ачестуї артікол. Ачеастъ скріере пъ есте дп сімпла libretto, пъ есте пътаї о повадъ тълтъчітоаре а таблоълуї. Есте о скріере серіоасъ, дпалтъ, плінъ de ерудіціе ші de талент; о скріере че не арать къ о тъпъ de маестрь деосъвітеле револуціі че аї сгудзіт кіеата Дачіе, дела вепіреа луї Траіан пъпъ дп domnia лънгъ ші ферічітъ а луї Александръ чел бун, пе тронъл Молдавіеї.

Ші Александръ чел бун цінї чіне есте? Есте цепіъл персоніфікат а Бънътъціі, ънпъратъ скътіторъ а Молдавіеї, пътеле чел таї фрътос din історіа поастръ.

Дп персоана луї Александръ Водъ ера а-

*) Весї префаца де ла Харітон ші Полідор. Букуреці, Типографіа луї К. Пенковічі. 1840.

dзnate чeлe чinчї temeлiї de кънiтenie a зnaї стат: Бnътатea, Dpentatea, Peлiцia, Bitezia ші Пзтереа.

Алексandpз Bodъ aз фост бзn, пentpз къ свт лзnга ші ферічіта ca Domnie, сзnзшї съї c'aз odixnit de deceлe cxitъpї ші de aспpeлe окъpтзipї a Domnilop чeлop маї dinainte. Aз фост бзnз пentpз къ nічї odatъ n'aз лъcat пещepce лакръшiлe въдзвелор ші a съpimanilop, карії aвea дn ex зn пъpinte dзioc. Aз фост бзnз пentpз къ фinanцeлe Статзлзї ера дn бзnъ стаpe, дn кът дncзшї Piга Полоніеї ce дmпpзmзть din Bicтepia Молдавіеї кз o mie de pзble дn apцint, свтъ таре пе атзnче, ші пentpз каре Покацiа кз тъpгзpiлe Cnetinзл ші Колотea тъpipъ дntindepea Пpinчinatзлзї. De aчea, zіче Mipon Костin „ малтe лакрзрй бзнe aз фъкзть anче д цapъ, пentpз кapeлe дл нмecкь тоцй лъкзнтopий цepий ноастре, шiй anкь Ялeксandpз Bodъ чeль бзнь. “

Алексandpз Bodъ aз фост dpent, пentpз къ, ка Лздовік IX a Францiї, da o пепъpтiпitoape dpentate свт зn стежарз тъpeц на фантеле лзї; пentpз къ жздекъцiле лзї пз ce bindea; пentpз къ ашъzзnd чeлe зntъї

Сколї de жюріспрѣденцие, челе ънтъї трівъ-
валърї регълате, ші ынтродъкънд ын цеарь
Правілеле ынъърътещї, аў zic къ лецеа ва
фі ын Прінчіп, ын Адеверъ, еар нъ о пъзъ
de паінжънї ын каре съ се прindъ нъмаї ма-
щеле челе мічї, еар кondарії съ скапе.

Александръ Водъ аў фост кърчърнік, пен-
тръ къ ынъълегънд къ ын стат, къ о пацие
нъ поате фі фъръ релиціе, фъръ кълъ пъ-
лінъ, аў апезат клерул ынтр' о старе чін-
стітоаре ші вреднікъ de кетареа са; пентръ
къ ел аў фъкът Епіскопііле de ла Ръдъуцї
ші de ла Romanъ; пентръ къ ел аў ръдікат
Мітрополіа Молдавієї ла ранг de Патріархіе;
пентръ къ ел аў адъос моащеле сф. Іоан de
ла Трепizonda, ка съ фіе Пъзіторъл Молда-
вієї; пентръ къ ел ын сфършіт аў зрзіт челе
ънтъї Сколї de теолоціе ші de морал.

Александръ Водъ аў фост ерой певірбіт,
пентръ къ ынсъші чеї ръї съ тем de чеї нъї;
пентръ къ de ші нъ ынчепеа ръсвоіле, ера
тотdeaуна гата а ынпінце кь пътере пре
връжмашїї че ар фі кътezат а кълка сфънт-
ъл пъмънт а Молдавії; пентръ къ тріумфъ-
тоареле лаї стеагърї de ла Понтъл Еuксеп пъп
не църтъріле Мъреї Балтіче аў фълфъіт кь

мъndріе; пентрѫ кѫ Бнгарій, Полоній, Тътарій третѫра пътаї ла аѕѕѣл пътелъї лъї; пентрѫ кѫ вітежій лъї, пън din колo de марџініле Ирѫсіеї с'аѫ лѫптат кѫ вѣрѣџіе ші аѫ вірѫіт пре вірѫіторій Сарачепілор — пре кавалерій Теотопї; пентрѫ кѫ Маріепвѫрг, векеа ші пътерніка капітѫлѫ а ачестор Крѫчіаџї саѫ Гржничій кѫт ле зіче Міроп Костіп, п'аѫ пътът съ се .дмпротівеаскѫ фѫріеї лор, чі аѫ фост сілітъ съ ле дескідѫ порџіле сале.

Алексandрѫ Водѫ аѫ фост пътерпік, пентрѫ кѫ, din тоџї прінчіпії рѫсерітѫлъї Европеї, ел авеа чеа таї таре інфлѫіпџѫ; пентрѫ кѫ Рінгалла сора рігъї Іагеллон се фъкѫ фетеea domпѫлъї Молдавії, пътаї ка Молдавіа съ се факѫ алліата Полопіеї; пентрѫ кѫ Бнгаріа .дпій пѫртѫ пedрептеле претенџіеї de сѫпретаџіе асѫпра церії поастре, пентрѫ кѫ Візанџіа кѣята тоате прілежѫріле, сире a довѣndi пріетепіѫгѫл Молдовепілор; пентрѫ кѫ .дп сфѫрпіт Молдавіа ера таре ші таре, ші кѫ пътаї Dѫmnezeѫ ші савіа лъї Алексandрѫ ера протекторій ачестъї пѣтѫпт. *)

*) Квінте зісе де Александрѫ Водѫ кѣтрѫ .дмпѫратѫл Іоан Палеолог II.

Кърtea Бizanцieй, cimцind ,дn стареа ca чea крiтiкъ, de че фолос ар фi нeнтръ dънca алiанцia анаї Стат каре 'шї ,дntindea стъпънiреа de ла вънрфъріле Кърпанцiлор пънъ ла цертаріле Nістрълаї, de ла Покаццia пънъ ла Мареа Neагръ, ce сокоті порочітъ къ пътеа, ,дn скiтъла пріетешъгълаї лаї Алексandръ Водъ, съ 'ї dee сiнгъра лакра че 'ї таї ретъсесе, адекъ дрiтъла de a ce нami Деспот, шi dарла Короneї, Хlamideї, шi Алърideї рігале. — Токта ачест тiнът 'лаă алес D. Ага Асакi, нентръ тавлоа сеă; тiнът таре, фрътос, тiнът че требце съ ,днтереседе пре тоцї ачеї че аă o iнiтъ de Молдованă.

Ла вedереа ачестаї тавлоă лазделе аă фост зniверсале; пъп шi чеї че пъ 'лаă възът ,дn лаздъ. Adънареа обцеаскъ, in corpore, аă тълцъмiт dъmiсале Агъї, нентръ спорла че тinерiї Молдовенї аă фъкът, сът прівiгiерea dъmiсале, ,дn фрътоаселе арте.

Не хъцъ aceтine ,дnалте лаздe, пе есте оаре шi поъ iертат съ ziчem чева? Ам пăте фi нъmiцї нанагал! Nъ вom ziче dар, ка алцiї, къ ачест тавлоă фаче чinсте D. Агъї Асакi, каре нентръ а треea оаръ пă аă ,дтвогъцiт пъ o aceтine котинпере iсторiкъ; пъ

вот зіче къ ideea, къ дефъшюнереа, къ грънделе сънт мінънате de адевър, къ фігъріле сънт плине de експресіе; ъз вот зіче, мінd de o парте тот вінеле, тоате] пропъшіріле че с'аў фъкът de треї зечї de anї літературеї поастре прін D. Ага Асакі, къ сінгър ачеаст опер есте дестъл спре а'ї фаче нъмеле нетъріторў. — Dар вот зіче къ експенціа аденъ літографіреа таблоълаї есте проастъ; ші ачеаста пе аў адъс дін міраре кз атъта маї мълт къ щіт къ D. Хоффман карелe аў літографіт ачеаст котінере, есте ън фоарте бън маестрз; dовадъ авем портретъл лаї Васіліе Водъ каре есте тот de дъмніалаї скріс пе пеатръ. Вот маї зіче къ кз пърере de ръў ам възът трените сънт тъчере нъмеле тінерілор Молдовенї карії аў котінс ачест таблоў. Девіса Прасаскъ есте ші а поастръ: Suum cuique!

Вот маї зіче дн сфършіт, пентрз че D. Ага Асакі, din дескріереа са алтінтреле фоарте вине тінъріт, п'аў лепъдат пре вікорнатъл Й, карелe дн о асетенеа фрзмоасъ котінере сеатънъ ка о патъ неагръ пе о хаїнъ de атлас алвў?

Redactorul.

TELEGRAFUL DACIEI.

1. LITTERATURA.

О царе емулаціе с'аз апукат дн анул ачеста, де фоіле ромънещі; каре дін каре кашъ ка че кіп с'ар дмбнъцъці маі мулт, сире а'ші дитреце рівалеле. Пъвліка требае а се пакара; къчі ка поате де кът съ къдіце прін асеміне дмбнъцъцірі.

— Газета де Трансілванія, каре аз прінсит воіе де ла к. к. тріпунал де ченсърь, съ аінъ слободъ дитраре, не анул 1840, дн тоате провінчіиле дмпърацієі Австріеі, фъгъдеще къ, де ла ал доіле семестрь а анулуі кърцтор, ва есі де доъ орі не съптъмънь.

— Албіна ромънească, се дмпъцощеазъ дн ачест ан ка ун мънфест ънъ маі помпос, дитовъръшіт де доъ фоі аксіліаре. Аша де ла І. Маіз вітор ва се ва пъвліка ка ун тіпар поа ші карат ка ачелор маі вине тіпографіі а Еропеі.

Афарь де цірілє політіче ші де філетонул овічнзіт, ва не маі фъгъдеще нікь.

І. О лексікографіе дн каре се вор трече кавінтеле ромънещі, атът ачеле нъцін кноскате каре се афлъ дн гура попорулуі, сав дн документорі векі, кум ші ачеле че се компун де ДД. авторі.

Ачеастъ рапрікъ, дін каре авем о правъ дн II. 2 а Албінеї *), ва служі ла претъіреа унеї Дікціонар романеск унерал.

2. О фоаіе рарать ші економікъ, нумітъ Озіріс, каре ва еші де ла 1. Апріл вітор, дн доъ коале пе лунъ ін 4, ка прец де 70 де леї пе ан; ear пентра авонаціі Албінеї, нумаї 35 леї.

3. О фоаіе літтераръ каре ва еші дн каіете де ла зна пънъ ла доъ коале пе лунъ, ші каре ва репродаче кърціле вісерічещі челе маї раре ші маї векі, прекум Псалтіреа Діаконовічі Корісі, ачеea а мітрополітълуї Дософтеї ш. а. Ачеастъ фоае се ва дмпъртъші фъръ плать преномераціlор Албінеї; ear ачеї карії ва ціе газета, вор авеа пентра дънса 20 де леї пе ан.

— Нумаї Кариерал романеск есте маї модерат дн фъгъдуіцеле сале. Ел се мърцінеще а дндеплніа къ ас къщігат доі ноі колабораторі, прe Д. К. Бълъческіл ші прe Д. А. Поповічі, (нъскът дн Бъковіна), ші къ ші дн анал ачеста ва врма ачелаш друм, ка дн анії трекуцї.

— Кариерал де ъмве Сексе ва еші пе анал 1840 ка літере ноуе, дндаторіндасе тот одатъ съ пъвліче маї мълте продакціі ка літтере стръмошещі, дпчепънд маї нътъї де ла артікола інтітулат „Параделісмъ днтре лімба романъ ші італіанъ. Ноі ка пътем де кът ншнлюда ла ан асеміне план; ші пофтім, маї алес прe Молдовені, съ се прекумере ла ачеастъ фоае фрумоасъ ші фолосітоаре; пентра ка ші дн анал ачеста Д. Кіаd съ зікъ ачеea че ан ростіт дн анал 1838: „Кариерал де ъмве Сексе, дакъ есте ші не ал доіле ан, есте датор равнеї ші патріотісмълуї Молдовенілор. Апроапе де доъ сате Авонаці ан фост гата а спріжіні ачеастъ фоае, ші а о прімі ка вакаріе. Пентра каре періодъ ачеста ал доіле, днтр тот дрептал, се дпкінъ Молдавіеї.“ Де асеміне кувінте требе съ фім мъндрі. — Редакціа Дачіеї літерарe, спре а контрібві днтр пътінцъ ла маї департе пъвлікаре а Кариерълуї, се дндаторінезъ ка вакаріе ка прімірea де преномераціе ла ачеастъ фоае.

---

*) Ачеастъ компанере се афлъ маї департе ші дн фоіа колостръ. Red.

— Ла Брѣіла с'ав дитокміт дн анал ачеста о тіпографіе, пропріетате а Д. Професорелаї І. Пенеска; сант редакціа ачестаї професор се дичепе деодатъ доъ фоі періодіче. І) Ун Меркар, жврнал коммерціал, де доъ орі пе сэптъмъне, ін folio, ка прец де доі галбенї ші жъмътате пе ан. — 2) Ші Економіа рэмана, жврнал пентрв даме, одатъ пе сэптъмъне ін 4, 44 леї пе ан. — Ноі дорім редакторелаї ачеса че фіеще каре журналіст дореще пентрв фоіа са — мълцї авонаці; ді маї дорім ъмкъ ші о ортографіе ші ун стіл маї карат ші маї консеквент.

— Прін ун оффіс дін 30 Ноемвріе а анелаї трекат сант Н. 50, Преа дмлцатвл нострв Домн ав вине воіт, де ла І Апріл вітор, а дисэрчіна пре редакторал Дачіеї літтераре ка дірекціа фоаеї Сътещї, каре се дмпарте одатъ пе сэптъмъне ін folio, дн тоате сателе прінчіпателаї Молдавіеї. Партікларіі се пот пренимера пентрв ачеасть фоіе, ла Кантора Дачіеї літтераре, ка ун галбън плюс пе ан.

— Ла Брашов ав ешіт де кърънд партеа адоа а граммятічеї ромъно-немцещї, тіпърітъ ка келтаіеала Д. Рэдолф Оргідан, четъцеан ші негоцітор дін ачел орашъ, ун вврват каре ав келтаіт соме, дисемнътоаре пентрв фіеще каре, дн тіпърірea маітор кърцї ромънещї. Прецвл граммятічеї дитрегї есте патрв сороковеці сав цванцікї.

— Дн тіпографіа Д. Еліад дн Бвкарещі ав ешіт ліврв ун епістолар, дн доъ томарі, коллес дін чеї маї вестіцї скрііторі стрінї.

Асемине, тот дн ачел тіпографіе ав ешіт Даторіile Омвлвї Крестін, коллесе ші традвсе де Д. Пахарікол Сімеон Марковічї, професор де реторікъ ла коллеціал дін Сф. Сава. Репвтаціа ші талентвл традвкторелаї, не сант о сігврънцъ кіеще де меріта Даторіелор. Ноі рекоммандъм фіеще кърціа о асемине компанере, дисъшїтъ де а дисэффлеці ідеї морале ші релігіасе. Картеа се вмкътеще де 32 коале ін 8; прецвл еї есте опт леї.

— Д. Гр. Плетоіанвл ав пвблікат дн Бвкарещі традвкціа анеї історіі дитітелатъ Колвмвна; асеміне ав ешіт дн тіпо-

графіа лаї Константін Пенковічї, тот дн ачеа капітаіе, Харітон шї Поліdор, традсе дін гречеще де Д. Міхаіл Стоіановічї. Кам традкъкорії ачестор вързї ш пот гъсї чева маї вин де традс? Пентрв че ш ев дін франдзеще, Esprit des lois par Montesquieu, le génie du Christianisme par Chateaubriand, дін гречеще опериле класіче алеї Демостен, а леї Ксенофон, а леї Тъчідіт; сар ш ніще макалатерь ка Харітон, ка Колємв ш. а.

— Преосфінцітал Мітрополіт а Молдавіеї, се диделетніческе де маї мълцї анї кв традвчереа дн лімва ромънеаскъ а історієї Бісерічещї, скрісь де дивъцатвл Архієпіскоп а Атенеї Мелетіе, карєле ав віецвіт де ла анвл 1661 пын ла 1714, адвос де Георгіе Кедроті, шї тіпъріт дн Кіева да 1783. Тоате мъсърїле претъітоаре сънт алате, шї тіпъріреа ачестеї кърцї, атът де фолосітоаре, се ва дичепе дн керънд дн тіпографіа сф. Мітрополіеї а Молдавіеї, че есте сънт днгріжіреа редакторалї ачестеї фої. Картеа се ва алкътві дін опт томърї, дін каре чел де пе врмъ ва конпрінде історія Бісерічеї Дако-романе, де ла дескълекареа Романілор дн Дачіа пънъ дн зілеле ноастре. Прецвл ексемплярвлї есте де трей галвенї. Преномераціа, кв прівіре де віллет, се фаче дн Іашї ла Кантора Дачіеї літтераре, шї ла Д. Дімітріе Нінв ліврар; дн Дмітрії ла Протопресвітерї; ір дн царa ромънеаскъ ла Д. Романов дн Бвкврещї. Тіпарвл ва фі пе хъртіе алвъ, кв слове ноъ.

— Ла Кантора Дачіеї літтераре вор еші дн керънд Поезіїле Д. Міхаіл Кочівраки; скрієріле Д. Д. . . . Р. . . . шї Демокріт, комедіе дн версврї а леї Regnard, традвсе де ръпосатвл шї неморочітвл Данїл Скарлатескі. Асемінеа есте тата де а се нанс сънт тіпар Міхаї петреаскв шї поієрва Бранкованв, новелль романтікъ дін ла шесъспрезечелеа веак.

— Д. Ага Г. Асакі кв дичепят а лексікографіеї вестіть прін Албіна ромънеаскъ, ав нвмікат врмъторвл артікол вредник де четіт прін інтересанделе сале дисъмнърї:

„Німе ва претенда кв лімва Ромънеаскъ, ашa прекам ав афлат анвл 1830, есте дн старе а тълкві кв пречісіе ідеіле деосевітелор разварї де щінць шї де мъестрії, пентра кв, не кънд

се дивінтіа дн Европа чівілісаціа, дмпреџіерърїле цінеа ачеасть лімвъ дн статорнічо де ла епоха врїреї сале, шї а еї фіінцъ с'аз ынстрат нумаї дн гура попорълуї, дн документарї векї шї кърціле бісерічещї. Астъзї кънд ашекъмынтърїле челе мынтеїтоаре фавореазъ пре Ромънї, кънд требїле статълуї, дивъцътърїле шї політіка се трактеазъ дн ачеасть лімвъ, еа с'аз дпчепт а се дндепърта де атъте кувінте, днкът протівнічії тътълор дноїрілор зік: къ де с'ар дптърна астъзї дн ломе ын стръмошїї Ромънї, ын ар днцълеџе дмпърăціле ноастре, какум дптр-адевър ла ачеа че фачем ам ане а не сатисфаче екземпелеле челор трекуцї. Дмпъръцїріле че се фак аз а фолосї пре контемпоранї шї пре вїторї; дрептатеа де даторіе шї де невоіе есте а не дндеміна лімва прін тоате мїлоачеле, дптродъкънд кувінтеле класіче че с'аз ынстрат дн гура попорълуї Ромън, реноінд ачеле че се дескопер прін кърцї шї документе векї, шї адоптънд ачеле каре се чер спре лъмърірea ідеілор ноў пентрă Ромънї. Чіне ын прецлеце ын мъндріе ын одор афлат, кареле щіе къ аз фост дптревъцат де стръмошїї сеї?

Ръспъндіреа не ачесте темеїрї вом пъзіка дін кънд дн кънд асемене кувінте, ка днсемнареа де зиде с'аз лат шї пентрă каре ідее с'аз фъкут. Дрептатеа пофтім пре Ромънї дін тоате провінціile дпвечінате, а не адата ла ачест пропес, каре есте прін адмірареа шї лъмърірea кувінтелор, ка овіеаскъ дмпрежъ-дпцълеџере, съ прегътім материалъ пентрă ын лексікон а лімвеї, кареле дапъ зіса луї Volney есте ачеа ынтъї карте а унеї нації.

Кувінте сноасе дін ачеа маї векe Псалтіре не Ромъніе адусъ де Діаконул Коріси, шї тіпърітъ ла Брашов ла анул 1568.

Zеѣа, Дмнезеѣ: віе есте zеѣа! Лат. Deus.

Кикъръ, талъ, телкъ дн каре се поартъ съцетеле: гътіръ съцете дн кикъръ. Франц. carquois.

Дпчінде, арде: дн трєфа неврателуї дпчіндесъ мїшелул. Італ. incendio.

Місер, серак: окїї луї спре місер каутъ. Лат. miserus.

Репоса, одихнă: дн пачe репосаĭ. Італ. rîposo.

Предареа, роніă: кънд ва тръна Домнеа предареа оаменіlор сеĭ?“

— Дн мінтеа ачеста прінзім о компанере оріціналъ „Обсерваціĭ асупра стъреĭ пъдурілор дін валеа Бістріцеĭ де сус, де К. Міхалкă новіă де Ходочіă, професор а Академіеĭ. Іаші. Інституталъ Албінеĭ 1840.“ Времеа не есте преа скъртъ, ші компанереа преа імпортантъ, пентръ ка с'о патем лъуда дн ръндзіалеле Ноі не пъстръм плъчереа де а о лъа дн о трактаціе маі де апроапе, кз віторъл нзмър а Дачіеĭ літтераре.

II. АРТЕ.

— Ал доіле тір а тавлоселор дін історіа ші дін традіцііле Молдавіеĭ де Д. Ага Г. Асакі, с'аз пзблікат ла інституталъ Албінеĭ. Ънтъіаа тавлоă днфъцошează пре Александръ чел вън, Домнал Молдавіеĭ, кънд аз пріміт корона рігалъ де ла амбасадоріі дмпъратълзі Іоан Палеолог II, ла анзл 1425. Ал доіле тавлоă не арată пре зна Доніа ші пре Траіан, дупре традіцііле попорене а Ромънілор, кз перспектіва Піоніълзі (Чеахлъълзі) лзат де ла гъра Ларгълзі.

— Асемінe с'аз пзблікат, тот ла ачелаш інститят, ърма Атласълзі географік ромънеск, капріндзнд хърціле Асіеĭ ші а Америчеĭ. Ачесте хърці сънт сапате кз се поате маі бінe, ші фак атъта чінсте Д. Антонко каре ле аз сънат, кът ші Д. Агъі Асакі сънт акърaіа діреціе се пзблікъ ачест атлас, чел маі д'ънтъіз че авем дн лімба ромънească.

— Д. Хоффман літографълзі портретълзі лзі Васіліе Водъ ші а тавлоълзі лзі Александръ чел вън, ла пзблікат акум де кърънд ла Інституталъ Албінеĭ, Прівіреа Белведерълзі ші градінеĭ де ла Сокола.

— Д. Мареле Бан Міхаіл Гіка, Міністръ дін лънтръ а църеĭ Ромънещĭ, аз тріміс дн дар Академіеĭ дін Іаші о копіе десінатъ

дидінс де вазріле де азр че с'аз афлат ла анул 1838, дн жадецал Съкзенїї.

— Епітропіа дивъцътърїї нвліче дін Молдавіа аз дикавінцат планва дифъцошат де Д. Костінеск, професор де інцінеріе ла Академіе, пентрв спорірea зідірілор Академіеї націонале. Ам фост аша де норочіцї шї ної ка съ ведем ачест план, че не дъ о маре нъдежде де талентвл компвіторвлвї. Амъндоъ зідіріле Академіеї се вор зкі пе деасвпра зліцеї прін ви арк де трівмф. Лъкрърїле се вор дичепе дн прімъвара вітоаре, шї дн пацінъ преме Іашї съ ва въкvра де о ноъ дифрвмцаре, шї ачеаста ка аматорвл Епітропіеї, шї а деосъвітвлвї талент а Д. Костінеск.

— Сочіетатea щіинцелор історіо-натврале дін Іашї, аз кампърат дн вечінік пропрієтате палатвл Д. Корнікълвї Костакі Стврза, пентрв адъвърїле сале шї дикъперea бібліотечеї шї а Мвзевлвї. Ачеаст кампърътарe с'аз дитърїт шї де кътрe стъпънїре.

III. TEATRU.

Дн Іашї, о сочіетате де актарї ромънї с'аз дитрънїт дн сарна трекатъ, сънт дірецца нвмї дін мъдвлърїле сале, спре а да 12 репресентацїї дн лімва націонал, шї алкътвїте де піесе коміче, де мелодраме шї дисашї де трацедїї. Плінea аз фост маре, дар ісправа мікъ. Ла ачеаст нвмї асеміне дитрънїрї, пвблікvл аз вътат дін пляме, шї прін нумероаса са афларе ла тоате репресентацїле аз въдіт кът де мвлт дорїа о сценъ ромънească. Деосевїте піесе традвсе дін францвзеще шї дін немцеще с'аз дифъцошат. Акум сънтем ла а 10 репресентацїе. Пвблікvл ва літсеще нічї одатъ, дарваселе сънт пестe мъсврь; дарь ва ноъ апвласеле ва сънт ънкъ о довадъ де вънътатea піесеї шї де талентвл актарілор. Пвблікvл дадъ пентрв кь есте мвлцъмїт съ зікъ шї атъта, фърь ка чea маї маре парте дін ел съ се дитребе дакъ театрвл нострв ва с'арь пате амвнънцаці шї маї мвлт. Ачеаст дитребаре есте де даторіа ноастрь с'о фачем; шї аф-

лъм къ дакъ ла театрл ромънеск нъ ведем нічі вікл діи аче карії сънт неліпсіцї ла репресентаціїле францезе, ачеаста нъ есте діи непатріотісм, чі діи конвінцере къ діреқціа нъ аре нічі о конощінцъ де театрь ші къ ні'шї дмплінеще даторіле черате прін о асеміне новіть дисърчінаре; ші къ дн лок де а веде дн ачеастъ дитрепріндере о патріотікъ доріщъ де а дніформа драматіка націонал, се веде намаї о спекулаціе. Піеселе сънт рев алесе, сфъшіете, ші рев дитокміте; іллосіа сценеї нъ есте обсервать; кънд жокл актурілор, де нъ а тапалор, дар сігр а-челор маї мълцї, есте прост, декораціїле, костюмеле мъкар ар требві а фі фрмоасе ші аналоге къ кнпріпсъл піеселор; дар ачеаста есте къ тотл діи потрівъ; де мълте орї се дифъцошеазъ пе сценъ, дн тот рідіколл лор, челе маї марї анакронісме; костіюме, одінеї деспърціцї прін велкарї дитреџї се дитълнеск дн репресентаціїле ромънещї. Аша дн Якленіїле лві Скапін с'ав възът бн хусар діи времеа лві Наполеон, бн елегант маскалдіи діи времеа лві Моліер, о кокетъ діи зілеле ноастре.

ДД. Карацалі, Панделі ші Жан сінгурї не фак чеасурїле репресентаціеї сафферіте. Аша къ чеа маї маре плъчере ам възът пре Д. Карацалі дн рола Фаріосалъ. Жокл сеў патетік ші плін де адевер не ав дикъмтат къ тотл. Бн лукрь намаї ам маї дорі де ла дамніалї, адекъ маї пцінь сімтіменталітате, ші маї мълт натерал. Ноі черем мълт де ла Д. Карацалі, дар талентл сеў не дъ дрептате съ пцептъм ші маї мълт; де ачеа сънтем грей. Д. Панделі ші Д. Жан се деосъвеск асеміне прін комікл лор.

Матеріа есте, театрл націонал поате съ дифлореаскъ; дар пентрь ачеаста требве о дитреагъ апліқаціе де тот інтерес вънеск; требве бн інтерес де славъ, дорь вінелї, ші о маре хотърїре де а фаче жъртфї дисемнътоаре. Атънче сцена ромънеаскъ ва фі арть, сар нъ пъпъшеріе.

IV. FELURITE.

— Преакъвіошіа са Архімандрітъл Веніамін Росет, егомен монастирій Должещій, дін Молдавіа, ав ашезат дін а са монастере о скоалъ дін асеменареа челор ціпстале, дін каре 18 тінерї прійменск гратіс дінвъцътърь де ла Д. Карто, фостъл стіпендіст а інстітътълъї Васіліан дін Іашї.

— Д. Мареле Логофът а Молдавіеї, Лапа Балш, кареле ав дятемеіет о асеміне скоалъ пе мошіа са Бохієнії, ав даdaос къгрь ачеаст, ав ашезъмынт пентрь 24 копії сърачї ші серімаї, карії се ціп аколо, прійміnd дмъръкъмінте, хранъ ші дінвъцътърь прін Д. Халіцї, клерік семінарялаї де ла Сокола. О асеміне фапть мерітъ чea маї маре пъліччітате спре а дмпръщіе ші лъці дорь імітаціеї, карele нямаї ла асеміне дмпрежіърърї есте де рекоммендат.

— Ексамененле спеціале дін Академіе ші дін скоалele пъліче дін Іашї, ле семестрял де еарнъ $18\frac{32}{40}$ ав дінчепт ла 14 февръріе ші с'ав сфършіт ла 24 а ачеляшї лунї. Дмпърціреа соллемелъ а премілор ва фі дін чele д'ънтъїе зіле а лъї Мартіе.

— Дн 7 ші 8 Февръріе, с'ав цінят ексамена пъліч а скоалеї ромънещї дін Брашов. Асеміне тот дін ачел ораш, ла 25 ші 26 Февръріе н. н. с'ав цінят ексаменele пъліче дін класele ціпназіале. „Ноі дисемнъм, зіче Газета де Трансілванія, кем къ дн ачесте класе ексамінареа се фаче маї ав семнь дн треї лімвї ворвіте а патрієї ноастре. Есте о вакаріе недесвріш а прівї, кем лічї ідеіле челе маї фолосітоаре ші маї скампе, сколарялаї ромън і се дмпъртъшеск ромънеще, Унгярялаї унгреще, Неамцялаї немцеще. Треї анї сънт ла міжлок, ші атът вечінїї Съкаї, кът ші Ромъніmea де пін преціър, днчеп а алерга ка деадінсял ла ачест ісвор пов де шіінц, дескіс тътълор фъръ лічї о деосъвіре сав цінере де парте."

— Д. Гр. Пападопол с'ав орънdіт дн коллеціял націонял дін Букърещї, професор де літтератъра лімвеї гречещї векї, апліkатъ арвпра лімвеї ромънещї. Пацівї, дн ашо а фрацедь врастъ, ав

аша мълте кънощінце ка Д. Паладопалъ. Ачест жне есте де 23 де анї, ші къноаще афарь де лімвеле франчезъ, енглезъ, ші італіанъ, треї лімвї докте, Еленіка, Латіна ші Евраіка; ас кълъторіт маї дн тоатъ Европа, дн Оріент ші дн Еџіпет. Тоцї ачеї карії ас авут норочіреа прілеж де а'ї къноаще, мъдеждеск мълт дін кавереа са ка катедра професоралъ, ші ащеаптъ къ ва контрібві ла рекълтіварея фрумоасеї лімвї Елленещї, пре каре Ромънії ас фъкът аша де рев де а о пъръсі, дн мінтеа кънд чеїлалцї Европеї о ымвращошеазъ кв атъта ръвнъ. Д. Паладопалъ се днделетнічеще кв скріереа Історіеї ківерілор, дін каре с'ав дн чепът а се публіка кътева фрагменте прін Кърієрва ромънеск.

— Дн чінстеа преосфінцітклаї Мітрополіт а Молдавіеї ші спре а ымечінічі адверсарій а предкіклаї фондатор а семінаріклаї де ла Сокола, Преа Ымъцатва нострв Домн ав хотърît къ ачест інституціе теолоџік се ва лві пентрв вітор, Семінаріва Неніамін.

— Ла 14 Іанваріе к. н. с'ав цінът дн Сівіў адов адунаре ценералъ а сочіетъцієї де пълтіре не Олт. Дінтре че ав черчетат реалцііле де пълтіреа че с'ав фъкът не Олт дн анвл трекът, адунареа ав фъкът проіекте ноў пентрв вітор, кв хотърîре къ сочіетатеа сь' ръмъе статорнікъ, пъшінд кв пенереа дн лвкраре а планврілор сале.

— Самоіл Вълкан, епіскопвл Ромънілор дін Орадіа маре, консіліар де тайнъ а М. С. Ымпъратклаї Австріеї, кв тітлв де Ексселенціе, ав мърît дн Орадіа ла 25 Декемвріе 1839, дн врмареа кътръцецелор, дн врлъцъ де 82 де анїдї дн ал 33ле а Епіскопіеї сале. Асвпра ачестві преднік Епіскоп, каре а з фъкът атъта вінє літтературеї Ромънещї, Фоіа пентрв мінте, Н. 6, павлікъ врмъторвл Некролог:

„Ръносатвл епіскоп с'ав нъскът ла Блаж дн Трансілванія 1. Авгвст 1758. Іспръвінд ла локвл нашерії сале класеле ґімнасіале ла 1778 фв пріміт дн клервл тінер дін Орадіа, внде петрекънд кврсвл ънтъіў де філософіе, чел де ал доілеа ші тот кврсвл де теолоџіе'нав съвършіт дн Віена ла С. Барвара пънъ ла 1784, дапъ

каре Мойсі Драгош дă хіротоні, iар'împăratăl Iосіф фъкъ а се орънді ка studiorum Praefectus дн семінаріăл дела Агріа; дмсъ семінаріăл матъндасе де аічі дн Лемберг, Самоіл Вълкан ънкъ фă сіліт а трече дн ачеа къпіталъ а Галіціеі ка В. Ректор, дн' каре време не лънгъ цінереа ачестеі сажже фъ ла 1788 нміт канонік де Орадіа маре. Пънъ ла анăл 1792, кънд епіскопіі Бигаріеі пофтірь ръдікареа семінаріăлăі дін Лемберг, Вълкан пе лънгъ о комоарь де щінце дші фъкъсе шіеші каноскате ші[лімеле немцаскь, францозаскь, італіань ші полонеаскь, кь каре се дптоарсе ла Орадіе. Епіскопăл Даравант (пе кът щім ънкъ дін Ардеал кьскът), дă нмі пікаріь епіскопеск, дн каре онорăліь треапть ремасе пънъ ла ермата моарте а Архіереăлăі съо дн 1805. Мерітеле лăі Вълкан трьсесе маі дін наінте лăареа амінте асупръ'ші; аша ръпосатăл дмтрь ферічіре Францішк I. дн анăл ермьтор 1806 дă нмі епіскоп ла Орадіа маре.

Гревъціле віфороаселор времі, дн каре фъ нміт ачест върват, де архіпъстор ла о парте а Ромъніеі, прекум ші жалніка старе, дн каре се афла нъціа сă, дă фъкърь а сафері пънъ ла[челе маі ндлнчі але сале вътрънеце, непльчері, ла каре се пофтіа ун темперамент кь тотăл ворочіт, ші о мінте прін лмініле крещінещіі філософіі піне лъмърітъ, ка съ ле поатъ парта кă ачеа ръдăare апостоліческь че се [ащептъ дела ун епіскоп. Тревъіа о інімь алт маі пъцін сімцітоаре де кът алăі Вълкан, ка съ поатъ пріві кă сънце рече ла асупрітоареа соарте а сафлетещілор съі фіі. Дар епіскопăл Вълкан сімціа пънъ ла лакрьмі.

Едмаціа тінерімеі ші рідікареа літературеі ромънещі ера челе де къпітеніе але лăі кърете. Скоала дін Бородăа маре ашезатъ пентрь вошіі Ромъні, 13 тінері Ромъні крескаці пе тот анăл дн фундаціе, дптемеіереа цімнасіăлăі дін Бейш кь шепте професорі ші ун діректор, акърăі нмаі кідіреа 'лор костісіт 160 міі фіорінь п. в. iар фмдаціа пентрь професорі 75 міі ф. арц., iар де алтъ парте деселе келтзіелі фъкъте пентрь тінърірея кърцілор ромъневещі, дмтрăдчереа ортографіеі латіно-ромъне дн Діоческа са, дбведеск десъвършіт, комкь епіскопăл Вълкан 'ші ăл вечінічіт из-

меле съ пентрѫ веакѫріле віітоаре. Монѫмѣнт фрѫмос пентрѫ кредінеаска лѹї рѫвнѫ есте ші бісеріка катедралѫ дін Орадіа, ѫнчепѫтѫ ѭнкѫ де епіскопѹл Даравант, ші съвѫршітѫ де дънсѹл, ѭар дѹпѫ фокѹл дін 1836 реноітѫ ші кѫ мълте лѹкрѫрї скѹмпе ѫмподобітѫ. Венітѫріле преоцілор съї маї претѹтіндені ѫмвънътъціте, бісерічї ші школї ла лѹкрѫ маї сѹраче фъкѹте, вестеск ѫнтр'ѫн кіп віртъцілѣ кредінецї але ачестѹї епіскоп. Богата са вібліотекѫ о'ѫн лъсат ґімнасіѹлѹї дін Бейѳш. Кѫ ачесте ші атъте меріте ѫмподовіт епіскопѹл Вълкан аѳ мъріт. Ел дънсѹ ва трѣї ѫн інімиле мълтор зї. Карактерѹл лѹї чел вълнѫ, весел ші дескіс, нѫнътатеа інімеї лѹї вор рѫмънѣ ѫнтіпъріте ѫн мінціле оамењілор."

— Ѫн сѹпплемент а Албінеї ромънещї, N. 4, дін 14 Ianзаріе 1840 ѫнпрінде о реляцїе ѫндестѫлътоаре асѹпра коммерцѹлѹї Молдавіеї ші а Вълахіеї, традѹсѫ дін Семафорѹл де Марсіліа, де Д. Спатарѹл К. Негрѹцці.

Редактор респѹнзътор М. Когълнічеанѹ.

SCENE PITORESCI
DIN
OBICEIURILE MOLDAVIEI.

КѢНТЕЧЕ ПОПѢЛАРЕ А МОЛДАВІЕЇ.

Натѣра воіеще ка отѣл съ'шї кѣпте плъчеріле ші сферіпцеле. Прін кѣптечеле сале, ех дшї звгрѣвеще гѣндѣл, паравѣріле, фантеле, дптр'ѣп кѣвѣнт тоатъ фііпца са; кѣптенѣл есте о рѣсфрѣпцере а сѣфлетѣлѣї сеѣ.

Прекѣт ші дп Европа чівілісатъ, лѣкѣіторіі деалѣлѣї, аѣ деосѣвіте порве ші обічеіѣрї de лѣкѣіторіі вѣеї; прекѣт орї че тѣргѣ, орї че сат, аре а са партікѣларъ фісіопотіе, фіеще каре царъ аре кѣптечеле сале, а кърор тѣсіка ші поезіа сѣпт потрівіте ка фіреа пътѣлтѣлѣї сѣѣ ші карактерѣл лѣкѣіторілор еї.

Дп періле фрігѣроасе, тѣсіка есте речс,

ка ші пътъпътъл; еар de че те апропіі de кліmele стътпърате, вегі къ фіеще че пъоъ zі есте дпzестратъ къ пъоъ фрътъсеці. Чірълапіа сънцелъі, фъкъндъсе маі репеде прін дпкълzіреа разелор соарелъі, есте прічіна астеі плекърі атът de вії спре despътаре. Къ кът ън пород е маі апропіат de аmeazі, къ атът маі мълт дпdетпъл ачеста се фаче маі іute, маі пътерпік. О патърь дпвіlішъгатъ се дпгріжеще de тоате требіпцеле отълъі; флоріle ші поателе сънт тот пе ачелаш арвъре. Dънъ zіle фрътоасе, ърпеазъ попрї ші маі фрътоасе, ші вретеа се пътърь пе dънъ чеасърі чі dънъ пълчере. Din ачеаста вine аст тръпdъвіре, ачест drag far niente, аст сълпік плекаре кътрь жок, кънтаре, dапцъ ші пълчерї а сітцъріlор.

Молdавіа атът прін посіція са деографікъ кът ші прін кліmатъл сеў се поате сокоті дптре церіle organісате пептрь тъсівъ. Молdовапъл, de ън патърал весел ші молатек е пцін гріжалів пептрь a doa zі. Мълдетіт дп колівa са, сігър къ сетіпца че а арънкато дптр'ън пътъпт авіа връсdат, аре а'ї da дпсътіть poadъ, гъndеще пътаї ла

астъзї, еар не тъне ля лась ля воіа Domнялуї. Ля тоатъ dоміпіка, adънъndасе ла наса унуї въторъп, флъкъїї ші фетеле алкътуеск о хоръ. Матроанеле ворвеск de господъріе, іар въторънїї шезънd не прісніъ ші прівind ла фїїї лор, аї ачел аер патріархал каре пе'л гъсещї астъзї de кът ля отъл сътеан непорчіт кь алте пацїї, къчї пъстреазъ ънкъ тоатъ сімплітатеа прімітівъ. Къте пацїп пацїп, данцъл се ліферпаптъ; тошнецїї, каре кътеа тъсара ліптовъръшind кь глас третъръnd не лъътарьл че стрігъ ля гара таре, лъсънd 'аїа съ се аудъ топаріле скърцїітоарей луї віоаре, сар, се атестекъ пінтре тінерї ші ліпчеп а dъпца ліпвърацінd кь пілда лор пе жънїї маї рътіпошї. Атунчї лъътарьл стрігъ ші маї таре, ші ка съ ліпveселеаскъ пе dъпцашї ліпчепе:

Георге! Георге! ші Маріне!
Цінеці невестеле віне,
К'оїї вені'нтр'о сеарь ват,
Ш'оїї да къналь ла пат. ш. т.

Че хохоте! че ропоте! — Dар лъътарьл вede тълте фрацї ліпреціndасе; сімте къ требне съ'шї скімве къптекъл, dакъ пе вреа съ іае о плать кът н'о ащеаптъ de ла

Георгї ші Маріпї, пентрь кь ап кътъ врете вор фі пе хлте певесте фрътоасе, аў съ фіе ші вървацї целошї. Ачепе ап аллегро:

Дате, дате ла вървaт,
Съ ва дав пісте ви пъкат!
Дате, дате, фата меа,
Съ ва дав пісте о пелеа!
Дате, дате де ла міне,
Съ ва дав пісте о рашіне!
Дате ла вървatьл тъв
Че щі'л ав дат Дюмнезеў ш. ч.

Одінеоарь чітпоіьл ера тасіка породьлуї, dap чітпоіешьл саффьлъnd ва пatea спьне ачеле че спьне лъътарьл. Авіа кънd садоарea ачроара фрацціхе, кънd пічіоареле овосіа, гъсіа ех врете а'шї спьне глателе ші чітілітаріле че ачвеселіа пе аскълътторї.

De ачеea ші пъпъ астъзї чітпоіеш ші тъскъръчіў есте сіпопітъ.

Сънт деосъбіте кънтече попьларе; кънтьл остъшеск саў історік, кънтьл релігіос, кънтекьл dрагостеї ші а пацеї, ші кънтекьл кодрьлуї саў воініческ.

Ап Молдавіа кь греў се поате гъсі астъзї вре о арть de кънтек патріотік; астъ цеарь а черкат преа тълте префачерї ка

съ'шї маї поатъ адъче аминте де вретеле ероїче. Атестекареа унăї попод нъ алтеле дї стрікъ патріотісмъл; нъ ел тоаре шї поезіа кареї естелімпаціăл; шї дпсъ істецімea, наівітатea шї дъхъл сатірік a попорълăї ромънеск, се въd дп тоате кътечеле сале.

Воіеці a'л вede наів? аскълтъ пре тінъра фатъ тънгуіndасе пентрă лънгъ deпъртареа амантълăї сеă:

Чіне a кіче Ніцă піне,
Дă-i-aш ровіă де не міне;
Чіне a зіче к'ăл неніт,
Дă-i-aш чеї ам жерăіт ш. ч.
Де чіне дорă се леагъ,
Неї паре лăкră де шагъ,
Къ де піне с'ăл летат,
Пар'къ неї лăкра ларат ш. ч. ш. ч.

Жълеле амант дпсъ аре о ворвъ маї граvъ. Ел dъ віна асупра дъхълăї ръă пентрă къ атореза лăї пъ піне ла дптълпіре:

Зчіцъте крăнча Драче!
Че ne сконї ne неіка'мкаче, ш. ч.

Dар че е статорнік не лъмеа аста? Зітъ не плъвіца фатъ пентрă певеаста столітъ, шї дп врете че еа прівінd унда къргъnd, плъпце зікъnd

Сăк ни сокотеаї к'одатъ
A ей фіі ăдеватъ!

Сă ne ştiĭ къ времea віне,
Съ дaĭ сaмъ пентрa мінe? ш. ч.

— Ел къntъ кă o варвaріе крaдъ:

Фaто де віръ!
Шĭ де цĕрaн рeă,
Че вънĕ нă пъръ,
Реaĭ пре Дъмнезеŭ,
Ка съ те іеă еă?
Къ еă те оĭă лaă
Кънд те воĭă ведеa
Кă прaнзă пе крaцъ,
Кă лaкръмĭ пе фaцъ,
Къ еă те оĭă лaă,
Кънд еă воĭă ведеa
Бръсă кă черчеĭ,
Ъмплънд дънъ мінĕ,
Лaнцă кă чимпоĭ,
Ъмплънд дънъ оĭ,
Вaнеă кă зъруеде,
Клaтънд сърчеле,
Шĭ кă непре скіоп
Дътр'aн ърф де плоп, ш. ч.

Къntъl religios se aude numaĭ ла сервъторіле кръчіънълъĭ. Атънчĭ ла тоатъ сеара вede чінева не злігĭ о трънъ de шепте ont іпшĭ, лмпрънацĭ кă хaіне шi коroane de хъртіе полеіть, пъртънd сaвĭ шi сълігĭ. Eĭ merg din кaсъ ла кaсъ репrezentънd містерul пaщереĭ ла Бетлеем. Авторiĭ ачестuĭ Містер сунт: Ерод, Маціĭ шi сътеле лор, каре поартъ стелоа. Ла-

чепѣnd прin ѕn кѣнт ди каре Маџій аратъ целѣл кѣлѣторіеї лор, пе ръnd се рекоmand лаї Ерод нареї черчетасе чine сънт. Dанъ че фіе каре дшї спune пътеле, дл дитрезнѣ шіеї: Dар тъ чine ешї? Ерод тъniос de o дитревare атът de indiскрецъ, саре, сноате савіа ші респunde:

Еu сънт Ерод Dумnezeŭ,
Каре пе кал а'нкълекат,
Ші тъnдѣrа ам стремbrат.

Сфършітъл есте кѣ дmпротіва Історіеї, Ерод се дndрълеск а тerре сѣ се дnкine ші ел Прѣвълаї-Dumnezeŭ, ші кѣnтъ тоцї ѕn іmnѣ de лаudъ.

Астерофорії асетепеа дитопеазъ imne асupра пацереї Мънтъіторълаї. Ачесте кѣntърї сънт псалmodiate кѣ шълъ топотоніе. Кѣntенѣл пацеї е дndестѣл de паіѕ:

Тачї, вірелсъ, ва маї пълире,
Кѣ ах майка та те ва доре,
Кънд ва фаче плоаіа пере,
Ші рѣкіта вііпеде.
Ладо! Ладо! *) Ш. ч.

Не рътъne а порві de кѣntенѣл воіпіческ сѣ тълхъреск. Молдавіа а авът ші еа аї сеї Fra Diavoli din тот класѣл de сочіе-

*) Кантемір зіче къ места ар фі ѕn пате де гее а Дълілор.

тате. Васіле чел маре, Бъжор ш. ч. аў а-вът ші еї епохеле лор. Фіе каре аў мъріт кът се кade зиъї ветеаz, de сaвіе — саў de цreапгъ.

Васіле нъміт чел маре, ера зn тълхар крzd ші сzперстіціос. Арта лzї ера o секzре грozавъ, кz каре despika дn doъ пе орї чіне дntълніa, боіер, пегzдітор, церан; ші дnсъ ачeастъ феаръ сънцератікъ кredea пъкат de moарте a тъпка карне вінереа саў теркzреа. Odineoаръ, дntръnd кz banda лzї дn каса зиъї пегzдітор, dзнъ че'л аў despікат дn жътътате кz секzреа, аў дnжзнгіет пре фетее, ші аў свърліт конііі пе фereастръ, komnanionїї лzї сиъргънd лъzї, къtънd прin подzрї, пе сзвпатzрї, зиzл a dat піcte o oалъ кz зnт; флътънd фііnd, дnчепз a тъпка. Авіа'л zърі Васіле, ші фзріос ловеще oала, o спарце ші dзnd o страшнікъ палтъ хоцzлzї кълкътор de пост: пъгъn спzркат, дї zіче, nz te temї de dзmnezeз a тъпка фрзнт теркzреа?

Бъжор ера маї romantік. Nz маї пzцin крzd декът Васіле, ера фър'ь мілостівіре кътръ боіерї ші пегzдіторї. Дnвершзнареа лzї дnсъ крzца фетеіле ші конііі. Adece

ътвла incognito прin сате ші търгърї черчетънd прe сърачї ші мілзіндзї din пръзіле вогацілор. De ачеea, ші поменіреа лзї п'a періт ка a лзї Васіле, ші къптекъл лзї e de обще щіят:

Фрънзъ верде де штарь,
Ая ешіт Бжор дн цеарь;
Прадъ, вошї шї емнарь,
Пе чїокої дї шатъ'н феарь.
Хаїдеці фечіорї дупъ міне,
Къ щіе калеа'н подре вше.
Ічї дн вале ла фънтъкъ,
Доъ фете спалъ лънъ;
Бжор де ціне де мънъ.
Ічї дн вале ла пъръ,
Доъ фете спалъ ръе;
Бжор де ціне де връ, ш. ч.

De кънd Ромънїї авеа пекъртате ресвоаіе кз Лешії ші кз Бигарії, пе a маї ръмас дn къптек:

Фрънъ верде пелінїцъ,
Пе чел деал, пе чea колніцъ,
Мі се прімвъ о къмъніцъ
Кз дої палї дн панталіцъ,
Ші кз дої дн вазмарї,
Кз доїспрезече хъгарї, ш. ч.

Есте de лзат сеата къ маї тоате къптечеле попълзре се дпчеп кз Фрънзъ верде. Жздікънd чінева, ва вede къ idea e дndестъл de поетікъ. Фрънza верде! Ea вестеще

прітъвара, са есте стълпта пъдежделї, сінгъра вън din кътіа Пандореї; сінгъра тжлгъере ші тіжлокъл а сафферї челелалте рехе але ачестеї вълне лъмї. Фрънза верде ын траіъл сї сапъпъ къ віеаца!

Ачеea ынсъ че каравтерісеще пе Молдован, сънт доїнеле сай къптечеле тънтене. Прівеаскъ чінева пре ачестї тінерї фъкъї, къ пълъріїле рътънде ынподовіте къ пене de пъун ші къ роzе, къ плетеле лъсате пе спате ын ондоіоасе коаме, къ къшеша албъ ка зъпада, ынчінсї къ кърелe лате кусте къ бътї ші къ гіочї, ші зікъ ынвъцатъл антікар de пъ е аста ачеа тъпікъ віріл атът de преціосъ ла Романї; вазъ ачесте опінчї лесате крънїш пе пълпателе лор пічіоаре ші тъгъдеаскъ къ пъ сънт котърпелe Романілор?

Костіштъл фетелор е ынdестъл de пітореск ші сімпл. Вежї астъ тінърь фатъ къ пърул ынплетіт ын доъ косіце че кад ка ніце віце de аур пе фечіорескъл еї сіп? Поартъ о къшеш кусътъ къ алтіце; е ынпрецізрать къ о фотъ алъстрь ка віоріка de пе фрънтеа еї, ші ын пічіоре аре пантофї галвенї сай рошї. Невестеле се deo-

себесь прін стергарѣл сѣй фесѣл рошѣ че поартъ, ші дисъ астъ сімплітате е тѣлт маї de преферат decът тоате zorzoanele магопацелор din ораше. Флъкъї, фете с'аѣ прінс ла хоръ. Лѣтарѣл кънтъ:

Пантра тіне ле лоі трае тоате,
Ш'апоі зічі къ ва се поарте? ш. ч.

Кънd дисъ daнцѣл ші а лѣат тоатъ дінтіndepea, дінчепе:

Елепцъ де ла Пеатрѣ,
Ка порціка резекатъ,
Че аї фъкѣт лѣмеа тоатъ,
Ніч съ те сърат одатъ!
Съ мъ фармеч ші пре мine,
Ка съ мъ іпесь ла тіне.
Хаї, Елено, за грѣдінъ,
Съ сътъм о рѣдъчінъ,
Рѣдъчіна вѣсілі,
Ка с'о дъ дъмнезѣлі.
Де'ці'ї вѣрватъ врат,
Іа церъ де ла морілнт,
Ші'ї пресарѣ зъпезіт,
Съ се сколіе сард ші мат.
Де'ці'ї вѣрвцеле драг,
Ашерне'ї пе ватръ ун сак,
Ші'ї дѣ зонъ о вергінъ
Ка съ с'аѣре де мінъ ш. ч.

Чine а фост ачea Елепцъ а кѣріа пѣне вретea ші апій пе'л аѣ пѣстрат? Чine пе ва спѣне кът а фост ea de фрѣмоасъ? Zadarnікъ а фост трѣda поастрѣ de a пѣтea

афла чева despre ea; nimĭ o tradiцie! nimĭ o poveste! Атъта vedem къ era mъritatъ ші înveцatъ; dar фartenъl че avea trъind, Елenъца 'л a lъsat ші dinъ toarte. Каре e ачел въtrън, tiпer, povilь saŭ prost, mare saŭ mik, че пe'шĭ simte inima sъltъnd лntrъ aszzъl kъptekъlъĭ eĭ. Odinioarъ Boieriĭ чeĭ maĭ лn vrъstъ trъцea danцъl; Domniĭ лnsъшĭ intra лn horъ aszind akoarderle kъptenъlъĭ Елenъцeĭ. Лn vremile noastre, Domnъl Mihaĭl Sъцъ — чel de пe ъrmъ Domna Грek, каре ar fi ъrmat пашілор Mavrokordaцілор ші a Mъrzzilor, dakъ лntъmplъrile 'л ar fi iertat — лl dъnцa adesea orĭ. Dar prekът altele asemenea ші Елenъца este zitatь. Чівілізацiа a otorito!

Лn vremea serьtorilor de Пащĭ, mъnteniĭ aŭ partizanъl lor kъpten. Kът se adunъ шepte ont фlъkъĭ, лndatь znъl skoate фlъerъl din чinьtoare ші лncepe a фlъera; totĭ se prind la danцъ, kъntъnd лn hor:

Сънт о пoалъ de дrгanь
Mъndrъца mъ iubeшte, ш. ч.

Пe ъrmъ dinъ kъtena пahare de vin, dan-

цѣл се апринде, фѣлераръл лпчепе ѕп ал-легро аnimato. Тоцї кѣптъ:

Сѫнт потковаа чісмеї желе,
Шеде дракѣл ш'о маіере,
Шї мъ'нваць а фаче реле; ш. в.

Чіпеї ар недеа атѣпче, ар сокоті къ пегрешіт еї аї хотъріт саї съ превѣшеаскъ пѣтѫлтѣл, саї къ пічіоареле пѣ сѫнт а ле лор.

Мѣсіка ачелор таї мѣлте кѣптече de гѣръ е лп топѣл тіпоре тѫпгѣіоасъ шї мелапколікъ. Мѣлцї лпвѣцацї мѣсічї despreдѣесс кѣптечеле ротъпещї, а кърора кѫвінте пѣ сѫнт ашezате dупе регѣлеле procodieї, шї мѣсіка dупе трактателе теццешѣгоасе de аргопіе; къчї пентрѫ dѫпшіі арта есте тот, патъра шї інїma пімік! Dар с'аї гъсіт оатенї каре аї афлат dѣлчеаца ачестеї сімпле поезії. D. Херффнер а алкътѫіт о лвертъръ dintr'ѫп кѣптек de danцă, кърia пічї аrmonie пічї оріціналіtate пѣ'ї лipсеще. D. Рѫжіцкі а нѫс не поте пентрѫ піапофорте о колекціе прea пімерітъ. Шї ачеста е ѫп хѫвръ лndecтѣл de греї, къчї пічї лntr'ѫп фел de кѣптече пѣ кredem къ се пот гъсі атъте трілере, атъта прелѫціре лп сопѫрї, атъта modѣлаціе лп топ. ѫп Мох-

довап каре п'аре idee de поте ші жоакъ фълътъл пътаї din депрindере, тот д'аuna ва ексекъта таї біне зп кънтек, декът чел таї іскъсіт фълътіст.

Сфършind ачест артікол асъпра кънтечелор паціонале, пъ пътет лъса а пъ потені фрътоаселе Балладе а Мътеї лаї Стефан, ші а пімфеї Докіа репвіеате din пълъреа веакърілор de D. Ага Асакі, пре каре пъ пе сфіім а ле рекотапda атът четіторілод пострі кът ші орї кърaї артіст стръін, ка пре ніще кап d'опере de мелодіе.

К. Негръцці.

LITTERATURA STRAIAN.

Din zi ăn zi prinţipatăriле noastre ţinteск maĭ mălt lăareа aminte a politiчilor ші a liттeraţilor. Чeĭ din tăĭ kaлтъ съ ne pregătească o soartъ maĭ bănъ, saŭ maĭ pъ, ma ші alta dănъ interesăriле ші patimiле lor. Чeĭ de aldoiле sănt maĭ neăntereсaţĭ. Kaлтъ ăn noĭ noъ fantărĭ, noъ ideĭ, noъ zĭmirĭ, noъ sămetărĭ de ţiinţe saŭ de petreчere. Bnĭĭ se ăпaлţъ ne bărfăriле Karпaţilor, saŭ se skoboarъ ăn adъnkăriле măilor, ka съ afle taĭneле pămăntălaĭ, ka съ ăпveţe ăпsămiriле plăntelor, ka съ deskopere bogăţiа măielor noastre, ăпkъ vertăre, ka съ reprodakъ ne pănzъ saŭ ne peatrъ frămoaseле noastre sitărĭ; alţiĭ petreĭ nopţĭ ăntreţĭ ne manъskriptăriле noastre, ka съ se konvingъ kъ ші noĭ am avăt vremĭ frămoase, eroĭ nebirăiţĭ, bărbaţĭ marĭ ші făkătorĭ de bine, ші ne artъ съ

арѣте ѧн фаца Европеї, тѧндреле фіїрї а лѹї Алексandрѫ чел вѧн, а лѹї Стефан чел таре, а лѹї Міхаї Ветеазѫл, тріхоціе тінѫтатъ de Бѫнътате, Мѣріре шї Ветежіе. Ахцій се тѣрцінеск нѫмаї кѫ ѧнвѣцареа стърей поастре de астъзї шї кѫ бъгареа de сатъ а пъравілор поастре, атът de стрікате ѧн ораше, атът de невіновате ѧн сате. Ахцій ѧн сфършіт се тѫлцътеск, ѧнтр'о тръсърѣ ларгъ шї комодъ, съ лесе ѧн артъ'шї тіросітоареле поастре шесърї, съ треакъ ѧнвелшїгателе поастре апе, родітоареле шї романтічіле поастре котѣнърї, шї апої, ѧнторкѣндосе ѧн патріа лор, съ пъстреze de ноі о сѫвенїре, конфосъ dар пецеарсъ, de плъчерї шї de сепсацій некѫпоскѫте ѧн чівілісателе лор церї.

Ноі шї ѫнора шї алтора требѹе съ ле фіт кѫпоскъторї, шї кѫ атът маї тѫлт въ тоцї аї ѧнчепът а не da дрептате, къ тоцї кѫпоскї къ ѧн ноі есте чева таре, чева статорнік, пре каре нічї вретеа нічї непоротічіле нѫ не'л аї пътът стѫлце, шї къ не требѹе нѫмаї ѧн върват таре, ка съ фіт еаръшї ѧн попор таре.

Аї трекът вретеа ачеea, шї нѫ се ва маї

дитърна, кънd ън Фіхстіх, кънd ън Сълцер, кънd ън тікълос конвенціонах ка Карра, дидръсніа а не окорі, фъръ рънine, дпаінтеа Езропеї. . . . Ші пентръ че? Пентръ къ п'ам щіът а лъзda тічеле лор патімї, пентръ къ п'ам щіът а не плека цепънкеле дпаінтеа азрітълуї віцел а тъndріеї лор . . . . ші пої тъчеам?

Мълцї Францезї de талент с'аў дndелетнічіт дн анїї трекуцї ка стареа політікъ, торалъ, коттерціалъ ші літтераръ а поастръ. Теаскъріле din Паріс маї дн тоатъ лъна пъблікъ къте о скріере поъ асупра прінчіпатърілор. — Ън автор de мерit Neamц, съът літтеріле F. W. L. аў dat ла лътінъ, прін жърналъл Didascaлia, ун roman дндрег асупра луї Міхаї Ветеазъл, ачеастъ фігъръ ларгъ ші търеацъ каре domneще дн історія църеї Ромънещї. Mich. Czaykowski зисъ din чеї маї дндемнацї авторї а літтературеї полоне, с'аў дндрътат ка мълте din дндътплъріле ші легendele поастре пентръ компънереа фрътоаселор сале romane; зисъ din еле репродъче віеаца romantікъ a луї Кържаліў. Ачеастъ скріере,

ндатъ дінъ пвлікаціа са с'аѣ традѣс ăн літвеле францезъ ші цертанъ.

Лѣареатінте а Рѣшілор ла тот че се атінце де ноі есте къноскътъ обіцеще. Ăн Алманахѣл Одесеі не анѣл 1840 *), ăн автор вторістік, къте одатъ ші пріа сатірік, 'шї аѣ ăмпрѣтътат ăнсăшї пътеле де ла ноі — Радѣл Кърълеск — спре а скріе пре Тънза саѣ Тънсѣл, тълхарівл тънтенеск.

Ші къцї поецї марї ші мічї се ăнделетніческ кѣ ноі? Lamartine адресъ оде кътръ тінереле Молдовенче, Levitschnigg сървеазъ прін версърї дълчї ка міереа, фрѣмсецеле Флореї, флорърі̆ца ротънкъ **). Маї мълте din челе маї фрѣмоасе котінърї а лаї Пѣшкін кънрind сăжетърї din овічеіърі̆ле ші ăнтъмплърі̆ле ротънещї.

Ші ăн сфършіт съ вепім ла D. A. Demidoфф, чел маї маре а пострѣ партізан, фъръ ăнсъ а пе крада кънd сăнтем вінованї. Ăнтовъръшіт de о сочіетате ăнтреагъ de ăнвъцаці ші de артістї стреінї, ел аѣ фъпат ăн вара анѣлаї 1837 о кълторіе цііпціфікъ

*) Альманахъ Одесскій на 1840 годъ. — Одесса, въ городской Типографіи.

**) Вегі Телеграфѣл Дачіеї а анестаї вамър.

ніп църіле поастре, ші дптърпъндасе дп патріа са аў пъвліка сівепіріле ші речеркъріле сале, дптр'о карте каре есте скріереа чea маї дпсетнатъ пентрь пої, пентрь къ капріnde прівірї дпалте, ап шаре пріетешуг пентрь пої, ші че есте маї мълт, ізвіреа адевърълаї.

Кънd дп Інтродъкція Daчieї літтераре, пої ам zic къ вом пъвліка традъкції кът се поате маї рар, пріп ачеаста п'ам дпцелес къ вом трече сълт тъчере ші ачеле скріерї стреіне каре се атінг de пої. Ної ам врът нумаї съ zічем къ тот че пе ва фі Ромънеск, ші пентрь Ромънї, пе ва дптра дп колоапеле фоаіеї поастре, ші къ пе вом da нічї одатъ традъкції а кърора сюжетърї съ не фіе стреіне, ші пріп ъртаре съ п'аївъ ап інтерес паціонал. Скріеріле дпсъ каре ворвеск de пої, de історіа поастрь, de обічеіріле поастре, de ші котисе дп алте лімві, се кавіп къ дрептате Daчieї літтераре.

Аша dap фоаіа поастрь din кънd дп кънd ва репродъче традъчереа челор маї фрътоасе din асеміне скріерї атът de дптересанте пентрь пої. Пентрь акът вом da

вр'о кътева фрагменте din кълъторіа D. A. Demidoфф; ын алт пътър вом пъблика пре Тънсъл съў Tandza, че ні с'аў trimis de кътръ D. A. Donічі, тредъкъторъл Цігані-лор лъў Пъшкін.

D. A. DEMIDOFF

ын Банат, Валахіа ші Молдавіа.

D. Анатол de Demidoфф, шатвелан а М. С. ымпъратълъў Ръсіеі, аў ынфорнат о сочіетате din маі мълці ынвъцаці Францезі: DD. de Sainson, Le Play, Huot, Leveillé, Rousseau, de Nordmann, du Ponceau, ші вестітъл зограв Raffet *), спре а ынтрепринде, ын вара анълуі 1837, о кълъторіе цііінціфікъ прін Банат, Валахіа, Молдавіа, Ръсіа меридіоналъ ші Крімъ. Ачеастъ кълъторіе с'аў пъблікат ын Паріс de кътръ либреръл Ernest Bourdin, сът тітлъл de: Voyage dans la Russie méridionale et la Crimée, par la Hongrie, la Valachie et la Moldavie.

Ачеастъ кълъторіе есте пентръ ноі ын лъкръ ноў, de време че аў фост ынтре-

*) D. Raffet ав зугрэвіт вігнетеле din історіа революцій скріс ъ де Д. Тіерс, остъў президент міністрілор Франціеі.

прінсъ de кътръ сочіетатеа D. Demidoфф дътръ'ън цъл щііпціфік. D. Раффет есте чел ънтъй zзграф de талент кареле аў дпсетнат перспектівеле ші костъмеле поастре, а тът de търеце, атът de ніторещї.

Дмпъртъшind четіторілор пострі челе маї дптересанте фрагменте din кълъторіа D. Demidoфф, пъ сантем ла дndoіалъ, къ пъ ва гъсі дп пъвлікъ ротъп ачеле лаzде, ачеаші дмвръдошаре каре аў пріміто дп тоатъ Еврона. — Ші че zік, ші маї мълт, пентръ къ D. Demidoфф ворвеще de ной, de църіле поастре, ші къ ворвеще дътр'ън кіп че пе фаче чінсте.

Ла 8. Іъліе 1837 ной афлът пе дрътецій пострі плътind пе Дънъреа, дптре Дрепкова ші Орсова веке. De аіче дї лът, пентръ къ de аіче кълъторіа лор, дптересантъ овщеще, се фаче пентръ ной ші маї дптересантъ: „De ла Дрепкова ші пънъ ла Орсова веке, Дънъреа контіпеще de а фі плътітоаре пентръ васе марї, din прічіна стънчелор ші а пъвоіелор апеї стрімве ші рънide че дтпіедікъ ші шівоіескъ алвіа Дънърей. Дрътецій атънче се пън дп варче мічї, акърора фънd лат поате дп тот тімпъл съ треакъ

nedeчiле каре din непорочіре ⁂трерѣпи ачест канал фіреск вреднік de тірат. Ноі dар не ⁂тваркарѣм ⁂тр'о варкъ фрѣмѣшікъ кѣ опт вѣсле, ші кѣ о одѣіцъ zѣгрѣвітъ. Deасѣпра кѣрї катарг сѣпціре, фѣлтѣра пѣтеле Tiѣnde пе о вandieръ елегантъ. Deавіе нѣ am сѣіт ⁂п варкъ, ші am вѣzѣт че deосевіре de репежіѣне ⁂нфъцошеazъ сѣпрафаца Dѣнъреї ⁂тр'ачеастъ парте de лок. Апропііndѣне de сатѣл Ісlаz каре се ⁂пalцъ пе тalѣл Бапатѣлуї, ноі am афлат тоатъ апа, ⁂n doъ трііmї a лърцітеї сале, акоперітъ кѣ о сѣпѣтъ клокотітоаре. O лініе de стіпчї de ла цертѣл бнгареск, се ⁂нtinde апа de департе сѣнт апе, ⁂пкът васеле сѣнт сіліте съ се апропіе токта de тalѣл Сербіеї ѣnde'с апѣкате de ѣn повоіѣ, че се порпеще кѣ о їцalъ песпѣсъ. Dѣпъ вр'о кътева тіпѣте de волвоаре ші de вѣет, павігаціа се фаче еарѣшї пачїпікъ вр'о кътева тіпѣте, ш'апоі еар ⁂пчепѣ поъ стіпчї, поъ волвоаре, алте de сѣпѣтъ, пѣпъ ла локѣл ѣnde тѣпрії deпъртѣndѣce, лась апелор стрінсе, о таї таре ⁂нtindepe.

Din врете ⁂п врете zъріam кътева сате, атът ⁂п партеа Сербіеї, кът ші ⁂п партеа

Бапатълъї; Міланова дупре алтеле, каре есте zidитъ de авіа de чінчї анї, дп локълъ тристелор вордее de Бірніка; Міланова с'аъ дпалцат асъпра Сербіеї дп чінстеа фіїлъї Domпълъї Мілош. Дп стінга поастръ лъсарът шї векеа четъцъіе, пътітъ Трікъле, алкътзітъ din трії търпърї. Доъ търпърї deопотрівъ се ръдікъ не о дпълціме; ар трііле, кареї адат din тоате пърціле de валъріле Dънъреї, се впеще прін вп под къ стінка вnde сънт челе лалте доъ zidирї цетепе. Ачеастъ веке търіе есте астъзї лъкзітъ de вп нікет de Карантінерї.

Дп пацін Dънъреа се рестрінце шї дптръ еаръшї дптр'о поаъ стрімтъръ вnde волвоареле сале се арънкъ пъпіоасе дмпротіва ставілеї зріаше каре ле опреще дп друм. Аколо барка се опрі, шї не сковорірът не вскат. Прівеліцеа чеа маї пъреадъ каре не аъ дпкънтат окїї de кънd петречеам дп ачесте церї, пе аъ дпкапцізрат din тоате пърціле. Вп zidъ de стінчї каре се дпалцъ маї сас de опт сате de палме акопере фаца рілълъї de амъндоъ дъртъріле. Вр'о къцї ва стінжінї deасъпра нівелълъї Dънъреї, шї дп коастеле de жос а ачестор стінчї петъ-

сърате, шерпъіеще ън друм търеңъ, лъвря ноъ, ърмат ка стърпіцъ ші вредник de ачеле марі рътъшіце а Ромеі din каре флъвіъл нъ аъ пъстрат преціоаселе релікіі. О пещіръ ѧнтінсъ се deскide пе църтъл Бъпатълъі, ші ън фел de оспъцърie кътнеаскъ, фолосіндасе de ачесте пінніце фіреші, с'аъ ашезат сънт ѧнсъші болта пещерії. Дънъ ън сърт ръпаос, лъат ла ъмбра ачестъі лъкаш ръкорос, ноі нъ ам ърмат друмъл пънъ ла локъл ънde о къраре стінкоасъ дъче ла ѧнтрареа пещіреі лъі Ветерані, пестіть ѧн цеаръ ші маі департе, прін фрътоаселе сале легende de історіі, de вандіі ші de лупте.

ѦЪ ръсвоіъл че Ънгаріа аъ авът ѧмпротіва Търчілор, ла анъл 1788, пещерea лъі Ветерані аъ слъжіт, се зіче, ѧн лок de палатъ лъі гарnizon de інфантерie, ші ън тън, ка маре тръдъ сънт пънъ ѧн ѧнтрареа еі, стъпъніа de департе пеste тоатъ ѧнтіndереа Дънъреі, din позіція са чea невізібіть.

Варка не ащепта, ѧн жосъл друмълъі, ші ноі ам ѧнчепът а плъті ръпide, апропііndъne de църтъл Сервіеі. De ачеастъ парте, ам пътът ѧнсъмна къ поалеле стінчілор сънт тъіете регълате, пентрă ка ън друм съ поатъ трече ѧмпреціъръл върфърілор лор, ші

каре дрътъ ѧртеазъ фъръ контенире шовъ-
търіле Дънъреї. Ачест дрътъ есте ѧн лъ-
кра а Романілор, ачелор ѧріешї карії, ѧн
ръсъоаеле лор къ Дачіі, аї окъпат мълць
врете ачесте церї, ѧнаінте de a лъса ѧн
еле, колоніїле лор.

ѧн пъдінъ врете, шї не ачелаш церт, о
таре інскріпціе не с'аї арътат ѧнтре кърă-
іене; въшлашіі пострі пї аї опріт пъдінтеа,
спре а прівї повілъ сетн de пътерніка тре-
чере а ачестъ таре попор. Не о стінкъ
таре ѧн пічїоаре, ѧн кадра ѧмподовіт къ
когате съпътърї шї къ вълтърї къ аріпіле
ѧнтінсе, ѧмпреюръ ачеа лънгъ інскріпціе.
Макар de шї ачеа стінкъ історікъ с'аї стрі-
кат de тімп шї de фокърїле пъсторілор че
с'аї апрінс атъте веакърї сънт ea, тотъшї
се поате ънкъ четі челе дінтъї доъ лініі,
dinкаре се пот гъчі ачесте кувінте:

Imp. Caes. Nervae filius Nerva Trajanus
Germ. Pont. Mac.

Дънъ че ам прівіт, ѧнтр'о депъртаре кă-
віінчїоасъ спре а пъ ѧнгріжі пре търцінепї,
ачеастъ сăвеніре ѧмпăїтоаре, пре каре пї
ам тірат атъта с'о гъсім ѧнтр'ачесте пъ-
стіі, шї не ачест дертă поате ънкъ аша de

барбар ка шї ынаінте de ашї adъче Traian леціоанеле сале, пої пе ат ындрептат спре Орсова веке, венеа четате а Бъпатълаї; шї dапъ пъдіпъ време пе ат въzат ашezадї ын сінгъра шї тіка оспътъріе а ачестъї търг.—

Adoa zi пої ат лъсат Орсова ынтр'о поъ варкъ, маї таре шї маї таре de кът ачеea пе каре венісъръм ын zioa трекътъ, шї ат ынчепът а трече істе dinaінтea Орсовеї поъ, саз Ada — Гале (Остров ынтъріт) кът о пътеск Търчїї. Dапъ че ат лъсат ын ъртъпе ачеастъ четате, ат ынтрат ын алвіа спътоасъ ынde Dапъреа се ынвъртеще ын лок, кз ын фел de фъріе, шї ынкынціъръ въръфъріле стїпчелор каре 'ї ымплз алвіа преа пъдіп адынк.

Трекътоареа пътітъ Поарта de фер'адевърат прітежdіоасъ пз діне маї тълт de doъ zечї тінъте; вzетъл апелор фъріоасе, фрътъсеца сълватекъ а тънцілор de пін преціър, шї ларга перспектівъ че се ынtinde ынаінте'шї, ын депъртаре, факъ ачеастъ рънide плътіре фоарте ымпъітоаре.

Пъдіп не ърть ріъл ашї еа еаръшї терзъл сеъ търеț; се ынtinde кз плъчере, шї ка кънd ар вре съ се одихнеаскъ de кінъріле

ші мішкъріле сале, дінтре цертъріле despărtate a Валахіей ші a Сербіей. Din acest punct am zărit pe dărmul Валахіей вр'о кътева bordee trîste. Ачеастъ грънадъ de tarabe se numeşte Шкела; тоатъ дін фаţъ, пе малъл търческ, este zidită Кладова.

Аїче се опреще плина поастръ de дінтъмпъръ навігаціе; de акум дінаінте Dunărea ва фі ун рîў фъръ прітежділ ші фъръ ставіле. Мареле вас de abur, Арго, пре каре'л vedem oprit маї дін жос de Скатъл черт, ащяптъ нумаї сосірea поастръ спре a се арънка асупра ачестій ларгі пънze de апъ, сънсъ Търчіей.*)

Чea дінтъї окіре асупра пъмънтълуї Валахіей, пе ера фъкът ка съ пе мълцъмеаскъ. O кътіме пъстеіть ші гоалъ, вр'о кътева колібі de вълътъчі ші de тінъ, еатъ перспектіва каре дінкънцізръ пре drumeţul че ащяптъ ла Шкела пърчедереа вапорълуї. Noi ne am фолосіт дінсъ de време спре a merge съ vedem Черпеціі, търг мік дінтр'о депъртаре ка de un чеас маї дінаінтеа кътіїлор, ші требе съ търтърісім кът

*) Ба ва.

прівіреа са ка тотъл орієнталъ пе аѣ addac ân тіраре. Черпеціі п'аре таї тълт de кът о алціъ лългъ ші стрімъ, авънd de amъndoъ пърціле dагене ші шопроане кара фанъ требереа ънкъ таї стрімтъ. Тоате ачесте dагене, саѣ пръвъліі кът ле zік Мълтепіі, сънт скърпаве, ші аратъ окілор требъторілор търфърі adece орі гредоасе. Ера ân-тр'о Damineкъ, ші тот порodъл се odixніа. Бърбаціі тръеа тістіѣн, шезънd ânaintea ъшілор; фетееле, despърціте de бърбаці, фъръ а фі deплін ânкісе ка ла Търчі, шезънd ка ън цепълніѣ ла пъмънт, ân врете че челълълт ле віпеа пънъ ла гъръ, ворбіа ніще ворбірі раре ші плine de лепевіре. De ші стреінъ, ачеастъ позъ есте грачіоасъ, аре ън па щіѣ че пепъсат, чеї ка тотъл ân артоніе ка фісіопотіа сѣфферіndъ ачелор таї тълте din тіпереле фетеї ротъпче. Портъл порodълъї се апропіе фоарте тълт de фортеле орієнтале, ші въzънd чіпева ачесте фігърі серіоасе, петішкате, ка окіі лълці ші жътътате ânкішї, сітпеще кь Търчіа есте ънкъ пе тълъл ачела, ші къ аѣ лъсат ънкъ пе тълтъ врете, ân Черпецї, ântішъріреа обічеіърілор сале.

Am фост фаць ла ун жок ротъпеск плін де карактер ші де originalitate: шесь флъкъй, ziindsce de връ ші лтінші лтр'о лінie, фак din dreanta ун стінга ші din стінга ун dreanta, вала dупъ алтъл, ун фел de тарш акърsia пасърї, сімпле сай лтпodoвіте dупе гъстъ ші талентъ dъпдашълай, ват тактъ, dупъ къптареа a doъ скріпчї скърдіітоаре. Лнтр'ачеастъ фігъръ, ътвій коріфей карій тъпъ жокъ ун стінга сай ун dreanta, лшї реazътъ пе ун бъц таре брацъ словод, ші ачестї doї коріфей аї маї алес лнсърчінареа de a лнфрътsецa прін грацій, ші фіорітърї ачест жок de ун карактер бърбътеск ші аспрu. Ун тінер сътофіцер ротъп лшї лтпліnia къ тълт талент ачеастъ лнсърчінаре іmпортантъ: къ капъ ръdікат ші тъndрu, ел тръцea dупъ сіne къ отъпъ сdравъпъ тот ланцъ dъпцъторіхор, ші din кънd ун кънd лшї арупка къте о къътътъръ тълцътітъ асупра пічїоарелор каре се тішка къ о іцалъ ші о акърateцъ тотdeauna предіпчїоасе тактълай. Лъътарій ера doї цігапї, din ачел соіь de оатепї вагабонzї атът de пътероші ун Валахіа. Вала din ачестій авea ун тіп de o аша тіпunать фрътsецъ,

къ къ чеа маї маре нърере de ръў, ам възът кът сътофіцерăл атът de іскъсіт ла жок, бътеа къ ловірї ăndoите пісте ачеаст повілъ ші інтересантъ фігъръ, преа фрътоасъ спре а акопері ăn сăфлет ăнжосіт, dар каре къ тоате ачесте пъ арăта нічї ăn алт сімтімент, decът o dовіточеаскъ сăпънере.

Ăнторкăndăne de ла Черпецї, dăнъ ameazi zi, пої не възърът ăнпроскацї de o тълціme de вроаще дістоасе, че фіеще каре лъкъітор арънка асупра поілăї постръ вапор: Аргос.

Плапъл постръ пъ ера съ коворîт рîл нъпъ ла Гълацї, локъл стацієї чеі маї ăн жос а ăнтрепріndерії васърілор къ авърї пе Dъпъре. Вроіам съ пърăсім пре Аргос пе църтăл Валахієї, ла поалеле ăнеї четъцї векї нътіте Цівріц, ші de аколо съ терцем ла Бъкърещї. Ачест вас ар фі терс маі іште de кът ачела каре не adъсесъ de ла Неща, dакъ n'ар фі фост сіліт съ трагъ ла edek ăn кърлан фоарте маре, ăнкъркат къ кървънї de пътрănт, пентръ ăna din стацііле сочіетъції. Тоатъ zioa лăї 10 Іъліе, zi посоторîтъ ші плоіоасъ ăn каре

вънтъл вътеа къ о ізвалъ страшнікъ, грев-
татеа ачестеї грътъцї de кървънї пе аз
ънтредекат плътіреа, ші de тълте орї пе аз
addac ші ън пріметждіе съ фіт ънекацї.

Ън сфършіт ам ажунс апроапе de цер-
търіле Bidinълъї. Ънлесніцї de рънедъл
кърс а апеї, deaвіа пътет съ zърім кътева
търїї ън старе вънъ, deасъпра кърора харе-
тъл лъї Ceid-Паша ънїї ъналдъ пенътерате-
ле ферестрї, ънтъріте къ zалъзїї ші къ
валоане перегълате. Ceid-Паша ам аре
маї пцін de кът о сътъ de фетеї, dънъ
кът ам аzіт, каре тоате ащеапъ къ пе-
пъсаре ка гроазніка чістъ съ ле тінгъреze
пътъръл, ші съ ле факъ лок ън фаворъл
стъпънълъї. Bidin аре о тълціте de zidirї,
маї елеганте ші ънпрецізрате de копачї;
есте ънпопорат къ сате de тінаретърї, каре
сеатънъ ън тотъл къ ніще лътънърї de
чеаръ, че аз de асъпра о стінгътоаре de ар-
цінт. . . .“

Кълъторіїї трек пе лънгъ Лоп-Палапка
Ореава, Шістова ші Ръсчізкъл. „Ън пцін
Аргосъл ънdрептъndъ'шї кърта спре цер-
тъл стінг, спре а трече тоатъ ънтіndереа
Dънъреї, ші лънекънd пе лънгъ остроавеле

сале челе дяжосіте, унде вѣтѣл васѣлѣ гонеще тіріаде де пеліканій, де корморанї ші де попостърчї, Аргосѣл не лась не пътъптѣл Църеї Ротънещї, ші сѣнт zидъріле дърътате а Цівріївлаї.

Ын мал дялт не карале поміжіа ші тръсърале поастре де апіа аѣ пътът съ се сѣе кѫ таре греѣ ші кѫ аджторѣл унеї тѫлцімї де кай, аѣ прііміт дя пѫцін тоатъ каравана, кат остенітъ де ачеастъ де не ърмъ ші тонотонъ парте а навігаціеї поастре. Кѫ таре трѫдъ ші кѫ днделѣнгате алергърї ам пътът съ кънътът кай де постъ ка съ плекъм ла Бѣкърещї. Дупъ маї мълт де трії чеасърї треквте дя рѣгъмінте ші дя черерї, ам пътът аве тоцї кайї постеї де ла Цівріѣ че ера адънацї дятр'ын окол, унде тръеск о вічінѣіт. Доъ zечї ші патрѫ де кай се адънасъ, дар деапіа аѣ ажѫнс пентрѫ доъ тръсърї. Дяхъматѣл ла тръсърї терітъ о нъвестіре деосъвітъ. Кайї сѣнт тічї, славї, ші фъръ соіѣ; сеатъпъ фоарте мълт кѫ ачеї че дя Франціа се кеатъ porteurs de cerises саѣ Черешерї; дар аѣ о ізѫлъ ші о енерціе деосевіте; своаръ на съцетеле. Хатъріле лор сѣнт ын се поате маї сімпле; доъ фръ-

гіі сѣщірі ле сѣлѣеск de стреапгѣрі, каре сѣнт адѣпате ла піепт пріп о гѣрѣ de хат. Дмпрецірѣл канѣлѣі о алтѣ фрѣнгіе маі славѣ ле есте дптоарсѣ, дп лок de кѣпѣстрѣ, фѣрѣ зѣпалѣ, фѣрѣ потковаве; donіtoвѣл есте кѣ тотѣл словод. Кѣnd de ла о постѣ ла алта, ачестѣ каі се остенескѣ, сѣрѣщіі deскалекѣ, дї фреакѣ ла окі, ші ле трагѣ зрекіле, дпкredinцацї кѣ се вор odіхні пріп ачест кіп. Doїспrezечї din ачестѣ телегарі ера дпхѣтацї doї кѣте doї ла фіещ каре din трѣсѣріле поастре. Deодатѣ ачестѣ каі, адіцацї de цінетіле аскѣціте ші хѣнцї а сѣрѣщіlор, соіѣ de сѣлѣватічї жѣтѣтате голї, пѣ аѣ порніт пе піще шесѣрі, дптрерѣпте кѣ пѣрѣіе, кѣ тлащіnфѣрѣ фѣnd, кѣ алвіі de рѣе зскате, ші дпї сѣшї дп ачеа сеарѣ пѣ аѣ addѣс дп Бѣкрещі.

Бпії din товарѣшіі теї рѣтѣсесѣ дп зрѣтѣ'тї, ащептѣnd дптоарчереа паілор. Се фолосірѣ de ачеастѣ време сире а лѣа сата ла тоате петречереле кѣріоасе че се афла дп Цінрціѣ дп zіоа Сф. Петрѣ, zіоа сосіреї поастре дп ачест тѣрг. Лѣ ам лѣсат лор плѣчереа de а повесті ачесте десфѣтърї дптовѣрѣшіте de кіоте ші de вѣет.

Мареле шес карелe се ынtinde ынtре Цiарцiъ шi Бъкурещ, есте ынtрерупт din врeмe ын врeмe de нiще алвiй de рiзрi аскате, дестул de адынчi, шi каре ын тимпул плоiелор се факъ атъте гропi прiмеждioасe пентрu кълъторi. Маi тулт de кът одатъ, кu грелеле поастре тръсурi ноi ерам съ рътънем ынглодaцi ын тлaщiнiле порoioасe, унде друмул н'аре алт спрiжин de кът крепцелe de копачi арункате de акумулaтoрi. Вai dар de тръсура че каiу ар лъсa ынгропатъ ынтр'ачea тiнъ нeагръ шi тоалe! ар рътънea тулт врeмe нiнъ съ'i вie чinева ын ажутор. Кu тоатe ачестe, не ачестe трiстe друмурi, кълъторiй сунт аша de рарi ка шi сателе, дакъ се пот нуми сате, чea маi съракъ адунътурe de кордee de крепцi шi de вълътучi, каре акoперъ ун фел de вizунie, унде тоатъ фамiлiа тръiеще ынгропатъ.

Ын zioa трeчерiй поастре ынсъ, uзите de веселiе ынвiошa тоатe ачестe тiкълоасe лъкuiцi; сербареа ziлeй ынвiесъ тоатe спрiнчелe Цiганiлор; zama ачea акръ-дaлче пре каре църaнул ротън есте овiчuнuт a нуми вin, da iнiмъ пентрu жок тутулор ачестор воiнiчi флъкъi, ачестор фете стoлiте, маi ръдика

глась не пас а пивелор, спре а псалмодіа кынтече традиціонале че зрекіле Дачілор сэ̆ а Романілор аѣ азzіт поате ынкъ дн времеле лэ̆ Деченал ші а лэ̆ Траіан.

Ачеле доъ zечі де чеасърі че авеам съ маі терцем, требърь кэ дестълъ репезіsне. Кът алеаргъ чінева не пътжынтэл зніт а шесълэ̆, дрэмэл есте атът де рънде кът дї зшор. Ачестї каї слабї ші фълътъзї, карії нэ̆ дпхътацї де кът кэ піще фрънгії векі, дэк пре кълъторї кэ о іѕдалъ песпесъ. Сърцііі, зркацї не дналтеле лор шеле де летн, поартъ ка зн фел де епарпъ фрънгіа че ле цine лок де фръѣ ші де хъцарї, ші сатъї зрэнnd ші dзnd din тънї ка піще дндръчіцї, карії дтпінг ла галоп ші фърь одіхнъ зрdіа де кърсіерї жэтътате съвватічї, дпхътацї ла о сінгърь тръсърь. Кътe одатъ, шіраглэ се арънкъ піптре дналтеле варзіене а фъпацлэ̆, ші каїї атънче се фолосеск де пріlеж спре а апэна дн фэгь кътева паіе сэ̆ фрэnze зсъате, че ле тънънкъ тот алергънd. Ажынгънd ла постъ, каїї дndатъ сът скошї din хат карелe, кът am zіс, есте алкътзіт de доъ стреапгърї, ші de о гърь de хат дн каре donітовэл дшї вагь

сінгър капъл, ші din каре есъ еар сінгър; дънъ ачеа сърцінї ân семн de тълцъмітъ, ші пентръ ка съ се одихнеаскъ каїї, âї траг пе фіеще каре de врей ші de пъръл че аў ла фрънте, ші апої деавіа ръсъффлънdасе ле dъ'dрътъл ка съ'шї кълцїе еаръшї пътеріле пе еарва чеа зскатъ а шесълеї.

Кънd ам аждис ân Бъкърещї, сеара ера ânаінтатъ, ші сімцірът тот пеказъл че поате прічініі къзтареа зней газde ântр'ън ораш маре, прін піеце зліце ânкълчіте ші пелъминате, ші къ піеце къльзї къ каре нъ пе пътеам ânцелеце. Не арътасъ клъдъл повілілор, ân театръ, ка сінгъръл лок зnde ам фі пътът афла о лъкаінцъ; дар пеціn хінсї ка трактірцілъ съ нъ пе dее тот фелъл de аждтор, ші деавіе дънъ мълте ръгъмінтї, ші дънъ че ам ащептат сфършітъл прівеліщеї, аў вінс воїт съ пе dее доъ одъї, аша de апроапе de театръ ânкът треміам пътаї съ dескidем о зшъ ка съ фіт пе счепъ. Ноі ânсъ фър de кале пе ам жълзї de ачеастъ оспіталітате, de врете че ân пеціn візітеле челе маї чінстітоаре пе аў венїт ânаінте.

Деавіа пе ашезасем, ън офіцер трімис de

Д. С. Domnъл стъпънїтор аў венїт съ не фіе де ажутор.

Ноў вом сфътъї пре къльторъл остенїт карете сосеще ън Бъкурещї, ка съ'ші факъ чеа ънтъї візітъ тітънателор феределе саў бъї търчещї, унде нё ам дас съ ле черкът. Ачесте ашезърї, че се афлъ маї алес ън партеа орашълаї удатъ de Dîmbovіцъ, унеск ка іспръвіле фолосітоаре а авърілор тоате десфътърїле раффінате ка каре Орієнталїї аў щіут съ ънпрецїзре певоїле фізіче а віецїї.

Ън ачеаст dінтъї zі, кътева візіте прїмїте шї дате аў ънчепът съ не дее о ідее ценералъ despre Бъкурещї шї лъкуіторїї съї. Требе съ мъртърісім, къ ам фост прїмїт ка о політецъ атът de алеасъ ънкът din челе dінтеї чеасърї, тот тітънл постръ с'аў афлат ынделетнічіт, ънкъ пентръ о врете тълт маї ынделънгатъ de кът ачеа че пътеам хъръзі унеї оспіталітъцї аша de прїїмітоаре.

Domnъл стъпънїтор вїне воіеш съ не ындемнезе ун чеас спре а не прїмі ънкъ ън ачеа сеаръ; пънъ атунче, ноў нё ам дас ка ніще адевъраці стрънї плін de кърїосітате, съ ведем лъмеа чеа фрътоасъ а ачестеї

капіталіі, кът zik Францезіі, каре се пріт-вла ѧn локъріле обічіѧзіте ші кь калеш-челе de тоатъ zioa; къчі ѧn ачест ораш, фіеще каре ѧші аре калеаска са. Ачеастъ пріт-ларе атът de ътвлатъ есте пъцін вред-нікъ de попъларітатеа de каре се бъкърь, къчі пъ'і німікъ алтъ de кът о zлідъ таре, плінъ de пълвере ші ътплатъ de гропі *). Кънd стрънъл аў ажанс ла сфършітъл zліцеі ші а орашълуі, тот п'аў сфършіт а фі жъртфа унеі сгъцііторі zріте, не о шосе ръў къзтатъ, унде нічe копачі de трій анї даў пъdежdea унуі ътвраціў теніт а ръкорі пре ферічіціі Ротъні а вечкълуі вііторь, dар не пріт-лъторіі de астъзі ѧі лась ѧn прada разелор обліче a соарелуі. О къпніе лать ші тлъ-щіпоасъ, сать орізонъл каре ѧнпреціазъ ачеастъ політіе. Кь тоате ачесте, шіръл калесчелор есте лънг ші ѧndecіт не drът, ші ѧn тоатъ сеара, се ѧнтълнеще кredin-чіоасъ локълуі de ѧнтълніре, adънареа алеасъ a ачестеі пацііі ѧнпестріцатъ че'ші скімъ астъзі обічеізріле ка костіътеле **). ѧn

*) Подеа Могошоаіеі.

**) Кънд ва вом маі фі Арлекіні! ші кънд стрънії ва не вор маі нъмі націе ѧнпестріцатъ.

ачесашĭ калеаскъ ѧnde вezĭ фетеĭ акърора тѣалетъ шi maniеръ ѧкатъ кѫт ар пате maĭ пine съ caminе кѫ елеганца шi кокетеріа Bieneаскъ, поцĭ съ zърещĭ ънкъ шi фрaнѣл пегрѫ, репrezентантѫл тinереĭ Вахахiĭ (jeune Valachie), шezѫnd ѧn фаца повiлеĭ шi кѫвioaсеĭ фiгърĭ a вр'ѫнзĭ боiер кѫ варъ шi кѫ зn iчлiк кa o болтъ, modъ греоаiе adѫcъ de Гречĭ Фанарѫлаĭ. ѧn капра калесчелор шede серiос, кѫnd зn вizитiѫ ѧмърѫкат рѫсеще, стрinс ѧn лѫнгѫл сеѫ кафтан, кѫnd зn Търк кѫ зn харг търван, сaĭ зn Арнѫът кѫ къташа алъ шi ѧнкредiтъ *). ѧнтр'ѫn кѫвънт ачест аллаiѫ ръiide каре алеаргъ ѧn пѫлъереа серeĭ, ачесте пене, ачесте търване, ачесте вълърĭ каре трек шi се ѧнтълнеск ѧмпрецiърă'цĭ, котrѫn о прiвелiще кѫ тотѫл стръinъ, шi de o повiтате аттръгътоаре.

Dѫнъ ачеаста пĕ am dѫc ла палатѫл ѧнѫлцiмеĭ Сале. Вр'о къцĭва оффiцерĭ ащепта сосirea Domnѫлuĭ de ла прiмбларе. . . .

ѧнторнѫndѫne de ла палат, пĕ am афлат акасъ товарѫшiĭ че'ĭ лъсасѫm пе малѫл Dѫ-

*) Шi ноĭ ам фост ла Бикарещĭ, шi н'ам вѫзут нiчĭ одатъ асемине карiкатърĭ; дiнаноiа калесчеĭ ам вѫзат Арнѫцĭ; ѧn капръ нiчĭ одатъ.

пъреї. Deaвia сосісъ морцї de трăдъ, ші не гръвірьм съ ле арътъм лъкъінца дн-гăстъ, че кă маре че, пътъсьм съ ле гъсім дн апропіере. Еатъ че їаă дптърziат ші че аă въzат дн Ціърziă dănъ че am пърчес, лъсънd поста фъръ каї:

„Dănъ че пе am въzат, не зіcеръ еї, сілiцї съ рътънем дн Ціърцiă, фъръ каї ші фъръ тръсърї спре а плека ла Бăкърещї, am дпчепът съ не прегътім дн пътър de кърăце de постъ, дndестъле ка съ дпкапъ персоанеле ші грея калабалък че рътъсесъ кă пої. Нiмiкъ пă есте маї сімпла, ші маї поă de въzат, de кът кърăцеле de постъ din Валахіа. Кърăца се алкътуеще dintr'ăn фел de есă пiппрецiър кă пiще гратiї de лемн пăсе пе патрă роате маї мълт саă маї пuцin рътънde, ші doъ осiї de ачеeашї матеріе, фъръ ăn кăiă, фъръ о бăкъцікъ de фер. Ачeастъ ладъ, дпкъркатъ кă фън че adece орї есте пътred, поате съ дпкапъ ăn къльтор, раре орї doї. Пацientăл, апъсат пе cine, пе фiind ръзъмат саă спріженіт de нiмiкъ, трече кă репецiăне локърiле, цiindăce кă amăndoъ тъпiле de гратiїле довiточещеї сале кърцї,

ка ѧн кълъреџ пе.ѧпвъџат че се џіпе de коата ѧнаї кал чѣ аѣ прінс de фаѓъ. Ачесте кърѧџї се пот потрівї пѧтаї кѫ телцеле рѧсецї, шї сѧпт ѣпкъ маї реле. Ачест фел de транспорт каре адѧнъ тоате пе.ѧпdетъпъріле de каре наѵтъ чінева съ се фереаскъ ла дрѧт, есте сінгѫрѧл тіѫлок кѫ каре поате съ се слѫжеаскъ ѧп Валахіа, кълъторѧл че пѫ'шї аре тръсѫра са. Ної треѵіам съ плекъм токта ла тіезѧл попрій, дѧпъ че наїї de пост с'ар фі odixніт de ажѫнс; анеам дар дестѫл врете ка се ведем търгѫл шї съ не десфътъм кѫ прівеліщеа серъъреї, акъріса вѣете ресѫна ѧмпреџіѫрѧл пострѫ.

Џіѫрџіѫ ера о четате търчеаскъ, ѧпаінте на трактатѫл de Adріанопол съ о факъ ротъпеаскъ; ѧп епоха ачеа, тіѫлочіреа џепероасъ а Рѫсіеї ръдікъ din ѧпжосіреа лор пре прінџіпатърї апъсате de асѫпреле. Барваріа ретрекѫ Дѫпъреа, дар ѧпаінте de а еші din Џіѫрџіѫ, Мѫсѫлманіїї рестѫрнарѫ zidѫріле четъџеї *); ачест търг есте дар астъзї о

*) Търгѫріле Търчещї че се афѫ дінлѫнтрѫ Дѫнъреї прекѫм шї пъмънтѣл сѫѵ ръсоа лор ле вор да ѧнапоі цѫреї Рѫсъщеші; .... шї търгѫле че ера маї ѧнаінте пе ачест мал кѫ се вор маї нате ѧнфіінца. — Веаї трактатѫл де ѧн Андріанопол.

адъпътъръ de pâine ші de вінаре поъ. Сіметріа moderпъ дші дпшіпце хіпіітъріле пінтре векеа харапаъръ орієптадъ; еатъ пептръ че тълтъ ерете ъпкъ ълціце пеіспръвіте ші локърї плine de molоz, вор слъпї плапъл регълат а Цітрпіълъї челъї поъ. Квартадъл апроапе de Dънъреа есте zidit de кърпnd; кътева касе фрътъшеле ші о весерікъ дпкіпатъ Сф. Петрв, ші каре се сфіпціа токта дп ачеа zi, дї daъ ъп аер кв тотъл европеап. Маї departe се афлъ о піацъ рътпdъ, дп центрвл къріса есте тот Цітрпіъл. Аколо сънт адънате пръвъліїле ші кафепелеле кв глоата лор de тірікії карії трагъ чібвък дпаіптеа ъшелор. Аколо маї сънт ші доъ трії оспътърії кв тіпчіпоаселе лор тавле пъсе деасупра порцеї оспътърії; ънde кълъторвл пе гъсеще пітікъ алтъ de тъпкат de кът ъп сорвет, алт пат de кът фаца зпъї білларd; ачеастъ топілъ кареї одатъ ъп пат аша de ръъ, ші ъп білларd аша de ръъ, съ афлъ обічіпзіт дп Валахіа ші Молдавіа.

Тот търгвл ера дешерт, ші тот порода сеъ се адънасъ пе ъп шес таре, фърь ътврь ші фърь верdeацъ. Пе ачест шес пе-

ніа пълкърї, пълкърї, фамілїї шї сате інтреџї de Ромънї, шї чете пътероасе de Џігапї. Дитр'ачест кіп се търіа пекоптеніт гіоата, че дпченъсъ а фі петъсърать, а пегъсторілор, а дъпдашілор, а скрішкарілор шї а кърїошілор траш de ачеастъ сервare, че ера съ џіе маї мълте зіле. Ла сосіреа пе хотъл іартароклъї, кърълe се dісжаръ, тъмъріреа се ашазъ, шї ан ораш nomad, унde се атестекъ деосебітеле пеатърї че дмпопореазъ Валахіа, се търеџе пекоптеніт. Ромънїї тъмъра сънт перделе марї de пънзъ алъ, дитъріте de харавалеле лор, пе хъцъ карелe рътега поїї шї віволїї dісжъгацї; дп вретеа че четелe de џігапї се деосъвіа прin шетрелe лор тохоріте, вергате ан dанцї пегре.

Din тоате пърцілe се дпълца фътъл кзптїоарелор унde се прегътїа сімпла храпъ а ачестъї попор, атът de дпвіат пентрь десфътаре; сънт тоате кортъріле се дтбрька пентрь жок. Сdравінеле фете а Валахієї се деосъвіа прin скафіеле лор de катіфеа, пе каре стрълъческ салве лъцї de галвенї шї de парале каре ле'ї зъстреа. Кът одатъ скафіа чеа маї дпкърнатъ de галвенї,

ші чea маї віне фъкътъ спре a addъче ын іспітъ пре фълъкъї, ынповора сънт сарчіna са ын кап болнъвічїос ші непълъкат; маї мълт de ын обраz повіл ші dълче, din потрівъ, п'авea алтъ гътіре de кът o проастъ гірlandъ de парале. Еатъ ын скърт історіa зъстрелор a тътълор пацііlор полеіте a ачестеї лъмї. Фетеле Ціганілор се deосъвеск прін o фрътъсеръ сінгъратікъ каре шї аъ пъстрат ынтінъріpea соіълъї din каре мълцї авторї претендъ къ четеле лор се трагъ; ын еле се афлъ таліа сънгіре ші вънжоасъ, ші екстремітъціле атът de делікате a фетеілор de не църтъріle ріълъї Ганges.

Ар фі грей de a da o ideе despre ачест лартарок тішкътор ші плin de вълт, ын каре тоатъ ачеастъ мълціme de оатенї фоіа. Ын шес фъръ марцінї din каре се ынълца ын поzр dec de праф, era аксперіт ын ынтреціme кз кортърї, кз шопроане, кз каре, ші кз віте. Ын ачеастъ анестекътъръ фъръ рънdъеалъ, фъръ поліцie, ші кз тоате ачесте фъръ гълчеавъ, Негъціторіі ышї ынтінсесъ марфеле лор. Пънзї, страе, пелї ші лъкрърї de тъпкаре era de вънdът ын белшъг. Dакъ вр'o кзватъ de лок рътъне

сновод, ндатъ'ї прінс де жъкъшї; dінтъї фак о хоръ маре каре дпчепе а се дптоарче кънd дп dреапта, кънd дп стінга, кз о тішкаре лінъ ші ашезатъ, че къте одатъ се фаче маї іште; дп ачест фел de жок, вървацій ші фетеіле се дін de мънъ; хъътарій цігані дп пічіоаре шed дп міжлокъл хореї, ші се пъкъжеск ші се тішкъ фоарте мъят спре'ашї ексексъта къптечеле челе фъръ сфършіт. Жъкъторъл остеніт de ачеастъ пъчере поате съ се лась кънd вреа ші орї че трекътор ахотнік поате съ дптре дп жок фъръ гребтате: аша се прелънцеще пънъ тързіъ ачест вал неънчетат пентрз каре ромънії нё аъ пърат кз маре патімъ. Кз тоате ачесте, орї кът съ фіе de маре плекареа лор пентрз ачеастъ десфътаре, тодї жоакъ кз о вреднічіе ші о вънъ кавінцъ вреднікъ de дпсемнат. Фетеле de ціган дпсъшї се поартъ кз сфіеалъ ші кз зп тонъ пъзіт. Nз ера рар de възат чінчї зечї пънъ ла шесъ зечї dънцашї, кз портърї фелърїте ші піторесчї, стрінші дптр'о сінгъръ хоръ; ачесте хоре се дптълціа не десфършіте пе тоатъ дптіndереа шесълъї, съріnd дмпреюързл орхестрълъї ці-

пътор а Цігапілор. Афлат таре пхъчере а прівї ачесте десфътърї сімпле шї де о аспріме антікъ. Мълць време рътъчіцї ди нород, не депріndeam кь ачеастъ атмосферъ de вѣете, de цінете, de інструменте шї de клопоцеї; dар прегътіріле къльторієї ноастре не кіема ла газdъ, ла агентьл васърілор кь авърї, каре есте тот одатъ шї спіцерьл търгълї. Фъсерът, ди аденър, преа порочіцї съ не дикредет вънътъцій сале; кът пътеам съ не дипълецет унїї кь алдій, прін лімва італіанъ, ачест віневоітор фонкціонар аў дичепът съ не презікъ къ пь вот пъте плека ди ачеашї зі ла Бъкарещї, пентрь къ кълоцеа фоарте віне, апатіа шї реаоа воіцъ а къпітанълї de постъ, пентрь стрънї. Пънъ атънче, кът ерам теріндаці съ пь прънзът нітікъ, din лінса унїї адъпост кавїнчїос, протекторьл нострь не dасъ ла маркетаньл карантінеї, unde am афлат ун прънz сімпль таї кь тотьл търческ; dупъ ачеea чінстітьл спіцер каре не пъсесъ ди магазїї багажьл, пе аў dат ачеашї оспіталітате шї пентрь ної, шї акъріса тоатъ келтъеала аў фост кътева праде de фън.

Boia de a кѣпѣта каї de постъ, ѧn Валахіа, пе се dъ, кат есте шї ѧn Расіа, de кът adакъторалъї зпеї подорожнї dатъ de кътрѫ окъртъіреа Орашалъї. Dапъ че с'аѣ плътіт прецъл ѧntreг a dраталъї de ла зп търг ла алтъл, се поате прімі ачеастъ подорожпъ, каре'ї ѧnfъцошатъ кѣпітапалъї ла фіеще каре постъ. Dапъ ачеаста, кълъторіъл пе маї аре пітікъ съ плътеаскъ de кът бакшішъл че вроеще съ dее сърцііlор. А кѣпѣта зп асемене пас, ѧntr'о аша zі, пе ера лъкръ зшор, пептрѫ кѣ іартарокъл ѧnгіріа тоате. Окъртъіторъл търгалъї ера dedat кѫ тотъл dаторіілор солепале a сарчінеї сале, шї чіповпічіі сеї, спре a фаче контраст кѫ веселіа zілеї, се арѣта ѧn спре сеарѫ фъръ кеф. Алтъ пеплъчере: чівілізацііа тапtепеаскъ, пзіndасе ѧn локъл овічеіърілор търчещї, п'аѣ гопіт ънкъ din Ціърціѣ одатъ търческ, о тощепіре пеплъкът шї кѣте одатъ шї прітежdіоасъ: кърdарї de кънї фъръ стъпънї се ѧnпърцеск, апропііndасе поаптеа, ѧn тоате зліціле Ціърцііалъї, шї фак чірпалаціа греа, маї алес пептрѫ стъпїнї. ѦЛn піста атътор ставеле, ерам гата, кънd ла тіezъл попдіі кѣпіта-

нѫл de постъ ѧn персоанъ сосі кѫ пѫтероаселе сале кѫрѫце ѧnаінтеа порцій спіцерѫлуй.

Калавалікѫл не ера ѧnкѫркат, кѫnd аў требѫіт сѫ не лѫсѫм de пѫрчес, din прічіна пѫтѫнцієй кѫпітанѫлуй de постъ, каре пѫ воіа ка сѫ не лѫѫм багажѫл. Аша dар, кѫm ні сѫ prezіc, токма adoa zі, ші ѧn doѫ карѫ марѝ церѫнеці, ам пѫтѫт de анѫа сѫ плекѫм, зніі неспе алцій кѫ лѫкрѫріле поастре, ші авѫnd пентрѫ храна поастрѫ пѫmaі doѫ пѫнѝ негре.....

Кѫ кѫт се deпѫртеазѫ чінева маі тѫлт de Цѝрцій кѫ атѫта цеара есте маі пѫцін гоалѫ; кѫтева тѫфе de копачі тінері ѧnчеп а акопері пѫтѫнтѫл. Атѫта анї непорочітѫл церсап пѫнтеап, гоніт кѫ о феарѫ сѫлватівѫ, ѧшї вѫзѫсѫ сѫпѫнѫтѫріле жѫфѝіте de тѫрчї ші кѫтпѫріле пѫстііте, ѧnкѫт есте лесне de ѧnцелес кѫт de таре се темеа de апропіереа асѫпріторілор сеї. Лѫсасѫ dар о пѫстіе de зече чеасѫрї ѧntre Dѫнѫреа шѝ ѧntre челе dінтѫї а сале ашѫзѫрї, кѫ ѕn лок пѫрѫсіт алергѫрілор прѫдѫторілор, кѫ ѕn пѫтѫнт кѫлѫстетат ѧn каре, ѧn фіеце каре анѫ, се рѫспѫndіа канделе ешіте din Цѝрцій, спре а рѫсѫпі орї че ашезаре поѫ, ші

а гоні ла тънте пре дяспъйтъятацій плъгарї. . . .

Дънъ че ам трекът кътева сате съраче, акърора проасте колінї аратъ чea маї трістъ тікълошіе, ам дятълнїт ън търгъшор дн каре ам въzът іаръшї къ бъкъріе кътева касе zidite. О тъпъстіре фрътоасъ акърїса дятраре есте апоперітъ къ ън търп, есте zidитъ токта дн фаца унăї ханъ de o търіme царъ. Пъредїї атъндълор zidirілор аъ фост дятподовідї de кътрь ън Рафаел атъларт каре аъ дяфъцошат пе еле сăжетърї de фелърітеа чea маї стреінъ, шї акърора тълціme donedeще o podipe песнъсъ. Ачест zъграф, дядръznец дакъ аъ маї фост алтъл маї тълт de кът ел, аъ черкат съ репродъкъ не ачестї пъредї тоатъ скара фіінцелор; аъ дяcетнат dintеї спецїіле саъ соіърїле de кънітеніе а цепереї animале, фъръ а зїта дяcъшї пре капітроо а Австралієї, каре ън с'ащепта ла атъта чінсте; не ърмъ ажънгънd ла спеція отепеаскъ, ла цепереа homo, с'аъ плъкът а продъче пре капъл d'оперь а креацієї дн посіцїіле сале челе маї трімфънde: ера конопї фрътошї шї коноане фрътоасе, пашї

търедї кѣ варна неагрѣ шї лънгѣ, боіерї фъдълї кѣ зріешѣл лор ічлік ын кап, не врѣѣ солдацї мънтенї ын зніформа чеа маре; шї тоцї ачестїї ынкоронацї кѣ верделцѣ, ынкинцізрацї кѣ гірланде, ынкъдрацї кѣ копачї фантастічї.

Ын скрѣпчїов кѣ роата са чеа прімеждіоасѣ каре атерінцѣ, зпѣл дінѣ алтѣл, съ арѣпче пре ачеї че шедѣ ын скаунѣл чел деасупра фърчелор, ера ашезат сънт zідъріле тъпъстірей. Се zіче кѣ Ротънїї аѣ о патімѣ деосъвітѣ пентрѣ ачест фел de десфътаре, de шї ын фіеще каре ан се ынтъмплѣ марї непорочірї. Ын салла хапѣлъї, саллѣ шї ea іллюстратѣ тоатѣ кѣ фреске стрълъчітоаре а Ремрандтълъї Валахіей, зн Ціган ынтовъръшіа din скрінкѣ пре зн вѣіат тъпер акърѣіа глас дрепт шї пътрѣнзътор фъчеа съ ръсѣне о аріе лінѣ шї соленнелѣ. Жѣдекънd дінѣ експресіа музічей, дінѣ хѣрактерістіке тъкътѣ шї ѣмітѣ а аскълътторілор, ачест кънтек че се алкътѣіа din доѣ фрасе сімпле шї пъкъте, треѣіа съ фіе зпѣл din ачеле кънтече де жале мелапколіче, прін каре тоате попоареле прімітіве ыншї повестескѣ традіцііле, вірѣін-

целе сăй непорочіріле. Ромънїй ачестї ăрмашї а Ромеї, атъта време дăжосіцї, требе съ фі пъстрат ънсле din ачесте къптече каре тăлъмъче de ровіе, ехăріле челе маї de пе ăрмъ а ънеї соарте маї плăндъ. Аша ера, мъкар пентрă ної, împreciile че cimціam аскăлтând ачест къптек аша de cimплă къптат de съраква коніл Ціган.

Дăпъ че ам ешіт din ачест търгăшор че се нумеще Херестеă, ам требт ăн под de шеîче, ші поаптеа п'аă дăтързіат а не сърпінде; ші ам ажунс ла порціле Бакърещілор*) десăл de тързіă, пентрă къ каїї пострі, остенцї de ăн друм de доъ зечї de чеасърї, дшї алінасъ терсăл, ші сърціії ка тотăл ръгăшінї, дшї алінасъ ърлетеле. Дăшї dинтеї дътр'ăн хан скăрпан, пămaї ка ажторăл Жъдовілор, оамені ка воінцъ вънъ dакъ маї сънт ънкъ, ам пътът съ dъм de ърма експедіцієї сосіте дн zioa требътъ. Дн сфършіт dăпъ о міе de пеказърї, ші ка сăргăінца ънăї тріміс de кътръ Водъ, пă ам афлат dăпъ міезăл попцїї ла газdъ ла ăн Італіан, ънde фіеще каре din ної пътъ

*) Аічї есте метафорă дн ворвъ; Бакърещії ка ші Іашії есте фъръ порцї.

съ гъсте въртоаселе десфъцърї а унъї пат de скъндърї фъръ mindir.

Ла 13 Іюліе нѣ am афлат къ тоцїї adъпаць ѧn капіталіа Валахіеї, шї п'авeam деквт грeўтатea de a ne аллеце ѧntребъінцареа тот одатъ фолосітоаре шї плъквтъ a вретеї поастре. Чea ънтъї гріжъ ѧn Бъкърещї есте de a къпъта o калескъ; ѧntindepea чea маре a орашълаї чере o асемine тъсъръ, шї moda ънкъ маї порончітоаре, o претinde. De ачea пічї o персоанъ de треавъ нъ поате съ се аръте пе жос ѧn ълїце. Ачест овічеіъ къ овічеіъл пантелеї каре се поартъ вара шї сарпа, сире a се унъї de колв (праф), нъ сънт ачеле пре каре ън стрѣін че вре съ вадъ шї съ черчетезе тоате, афлъ din челе маї плъквте. Ин ѧntърдіерът a не прітвла, фіеще каре din пої, прін ачест ораш маре, акървіа ълїцї попороасе аъ de amъndoъ пърцїле намероасе пръвълїї ѧn каре активітатea цїне локъл лъксълаї. Ън квартал інтрег есте плін къ магазіїле плъпарілор шї a кроіторілор. Ълїцїле, de o лърцїme непотрівіть, сънт фоарте реъ лінеете шї ънкъ маї реъ пардосіте; унеле ънкъ п'аъ пічї канат наве.

Чea маї маре парте а каселор сънт нъмаї піцце шопроане de скъндърї, дintре каре се ръдікъ алте zidърї къ архітектура чea маї претенціоасъ *). Din непорочіре соіуа прост а матеріалелор дintревінцате дn дeаръ нъ се поате дmпотріві нлітеї, шї de ачea челе маї фрумоасе касе din Бъкърещї сънт страшнік стрікате не din афаръ, de шї сънт дmподобіте къ дn лъкс маре de pozace шї de кіпарърї. Че addъче маї мълт дn тіраре пре дn стръін есте фелізрітea портърілор шї a фігурелор, акърора o аша нътероасъ попълацie дnфъдошеазъ дn фіецце каре тінът деосъвітеле тінърї. Тот ачест пород алеаргъ нін орашї къ дn аер маї іште, маї дndелетнічіт de кът п'ар требуі съ се ащепте de ла обічеіурїле стъреї de жос каре аї ръшас орієнтале. Лъкъторії din Бъкърещї, салахорії, хатмалії се пар къ нъ се темъ de нінкъ; dar че дnвіс маї ахес ачест орашї есте мълцітea Жъдовілор каре'л лъцеск. Харпічї, віклеї, шї нічї одатъ dіскрацїацї, щіъ а се върі дn сафа-

*) Ноі ам възут дn Бъкърещї палатарї фоарте фрумоасе каре ар фігура къ чінсте фіесщї дn челе маї марї капіталї.

Red.

флетъ'цĭ, сеатъпъ дтпрецĭърѣл лор вiеаца шi тiшкареа, пентрѣ къ пiчĭ трѣдъ пѣ ле пасъ, дакъ аѣ пъдежdea чеĭ маĭ тiчĭ тѣлцъмiте. De ачea дпdатъ че зърещĭ пълъріе кѣ прiвазърĭ харцĭ, халатѣл негрѣ шi пъртат а жъдовълăĭ, поцĭ съ зiчĭ къ аĭ, дакъ вреĭ, о слъгъ iскъсiтъ, iстеацъ, псповосiтъ, пре каре пiтiкъ пъ'л бiтеще, пiчĭ дпфрăптаре, пiчĭ тъпiе, шi поцĭ съ дптревĭ пре ачест от асъпра орĭ шi че; ел цĭ-а ръспъпdе петцеще, iтелiепеще, дп патрѣ лiтрĭ поате; шi пентрѣ къцĭва леĭ, лъсъпdз'шĭ деопарте тоате требiле, indъстрiа, вiклепiа, тъчереа, ръвdареа, лiтвъцiа, вiртъцiле, вiцiърiле, съффлетъл, трѣпъл сеѣ, тоате ачесте съпт а талe. Шi дакъ пентрѣ о треабъ de ăп шiпът, пентрѣ о дпсърчiпаре трекътоаре, дакъ цĭ аĭ дптревъiпцат одатъ Iсраелiтъл, съ пѣ крезĭ кътва кѣ цĭ-а фi ъшор съ те тълтăĭ de dъпсъл: пѣ ел деакът есте ал тъѣ, саѣ маĭ вiне, тѣ ещĭ а лăĭ; пѣ, те на лъса, Doamne фереще, те ва зрта пе зліце, дптр'о депъртаре de доъ зечĭ de пасърĭ, шi доъ зечĭ de пасърĭ департе, ва гъчi че'цĭ требъе. Се ашазъ пе прагъл ъшеĭ ънde аĭ дптрат, кънd ешĭ din касъ дĭ дптълпещĭ

кѣтътъре са чеа вінлеапъ ші тот одатъ респектоасъ каре те раогъ съ́ї поронченї чева. Се кълкъ не скърї, съвт тръсъра та; се фаче слъга слъцелор тале; се дпкіпъ кънелъї тъѣ, дптълпіпдѣ'л не клінъ; дп zadap, ел пѣ се лась de тіпе; дпніпце'л, іскепце'л de doъ zечї de орї, ел рътъпе ънкъ ші тот деалпа. Аша дпніпс, съ віе о zi, ѕп тінѣт, о капріціе, дп каре цї ар требъї ѕп жідов! Деавіа аї авът ачест гând, ел дпдатъ есъ din пъмânt: сатъ'л плекат дп ѕтілінца са, дптр'ачеа старе каре пъї нічї дреантъ нічї плекатъ, кѣ аерѣл сънісс, кѣ врепеа аскълтътоаре: ачеста'ї тріѣмфѣл жідовълъї; ачеста'ї тінътѣл кътнърат адесе орї кѣ патрѣ zечї ші опт de чеасърї de прівігере, остінеле ші патжонъръ. Деавіа аї ростіт ѕп кѣвânт ші ешї аскълтат, ші аскълтат кѣ скътпътате, іскъсінцъ ші респект; ші кând dънъ атъте гріжї ші остінеле, віетѣл сілф вървос ші стретцорат 'ші аѣ пріміт скътпа тълцътітъ, ачел ван dънъ каре аѣ алергат, пре каре'лаѣ кіетат, акърѣїа їаѣ фост слъгъ de doъ зіле, дї везї дп кътътъра чеа тълцътітоаре къ'цї пофтеще тоате кънъріле лаї Авраам ші а лаї

Ісаак, ші къ'ї гата а се трădi ънкъ одатъ, пентрă ăn ачемине преџ.

Маї тълте віziте .лнтересанте ші фъкъте .лмпрежнъ пе аă прinc тоатъ zioa. Ам черчетат Мăсеăл din Бăкърещї. Ачест тăсеă есте .ăn спечіал фъкăт пентрă історіа патрăлъ, ші'ї ашезат .лнтр'о .лнкъпере каре се ва търі dăнъ споріăл колленџіілор че'с акăт деавіа .лнчепте. Бібліотена пăблікъ есте ашезатъ .ăn ачелашă локал; еа се алкътзіа de вр'о шепте мії томърї *). Ачест пăтър ънкъ тік ащеаптъ о .лndепліпіре .ăn каре џіінџеле ші історіа, маї алес, аă таре невоіе de a .лнтра. Късънd ачесте ашезъмънтърї, de не акăт .ăn старе атът de бăнъ, dанъ се іа .ăn бъгаре de сатъ скърта време каре аă трекăт de ла регенераџіа прінџіпатълăї, ам фост порочіт de a денăне .ăn колленџіа тіпералоџікъ о бъкатъ de плătінъ сіперіанъ каре ва рътъпеа, пъдежduеск, ка о сăвенїре a бăнеї прімірї че ні с'аă фъкăт. De аколо ам фост повъдхідї .ăn колеџіă. Одъї бăне ші ларџї, сколерї каре поартъ о зніформъ фрăтоа-

*) Акăм аре апроапе де 12,000 томърї.

съ, dovedesk dindatъ дп фаворъл ачестъї institът.

Дитр'ън стат аша de пъцin дптinc ка Валахіа *), слъвкеле пъвліче, de акът дпаінte дпкredinдate челор маї destoїnічї, вор фі онжектъл унеї конкърренцїї каре ва дплесні рънide пропъшіріле edъкацїеї жънітеї. Proiектеле плine de дпделенчїune a Д. С. Domnълъї Александръ Гіка цінтеск de a'шї дпzestra цеара къ о скоалъ лъшinатъ de жънї кіетанї a се пъне deопотрівъ къ чеїлалцї жънї a Европеї. Дакъ сокотеще чінева din че пънкт ачесте тінълоасе провінцїї търчещї **) аї пърчес, че аї фъкът пънъ акът, ші унde вор аманує, нітепе пъ поате съ се депъртезе de a вінеквънта пътеле бърватълъї карele аї арънкат дп ачесте прінцїпатърї челе маї повіле сетінце a чівілізацїеї — пътеле генералълъї Кіселеф, унъл din ачеле ценїї креатоаре атът de раре акърора бънътате ціе a гъчі віїторъл. Нітепе дпсъ пъ се поате опрі a

*) Ба ке кам прел. Кътe рікатърї ав о дитіндере маї мікъ де кът Валахіа ші Молдавіа.

**) Кънд вр'одатъ Молдавіа ші Валахіа ав фост провінцїї търчещї?

кăпоаще къ плапăріле генералълăї с'ăї лъсат ăпор вредничї тощепіторї, ші къ тъпъра цепераціе а Валахіеї пă се арать педестоїпікъ де а се фолосі де еле.

Ші ла ачест прілеж съ не фіе іертат съ зічем аіче, кă че сіmтіmепт де пърере де ръă ам възът кълъторї ка поі, — пріітіцї кăт ам фост поі, кă ачеа оспіталітате плъкътъ каре се dъ кă атъта тълдътіре стръіпълăї, пре каре'л ăпкăпдіръ ші'л сърбеазъ — кăш, dаш ăптоарчереа лор, скріă релацїї аша de аспре, аша de ăйтътоаре а пъравăрілор кълъnde ші пріітітоаре а оспеціlор лор. Ачестї кълъторї карії, ка ші поі, аă възът тоате ăп Бъкурещї, се арать, пі се паре, кăт преа тълт преокупацї кă рапеле ъпкъ реă ăпкісе, а кърора сетпе пекїăл стат сочіăл лă аă лъсат пе сочіетатеа de астъзї. Dаk, ăп челе ъптъї конворвірї тълт преа інтіme, предечесорії пострї аă гъчіт ачесте рънї, пептрă че съ ле дескопере Еврпеї, каре пă ва чере сапъ прінчіпатъріlор de стареа лор чea кă пепъсаре сăвт окъртăіреа аторцълеї торале пре каре аă сăвтърато кă атъта порок, чі de кіпăл кă каре с'ăă фолосіт de а-

честї пдпінї анї de реѧптокпіре акъріа аѣ шї ѧпчепът а сімці ѧпріѕріреа ѧпвііпоаре. Еї вine, сѧвт ачест пункт de прівіре, есте дрепт шї таре дрепт de a зіче, къ нічї o сочістате еѕропеанъ п'аѣ фост маї харпікъ спре а'шї фаче дрѧт къгръ вine прin тоате ѧппедекъріле кѕ каре калеа чеа векe ѧї ера пресъратъ; спре довадъ с'ар пътea da маї мѧлт декът o ѧпвѧпътъдіре de къпітепіе каре аѣ шї ѧпграт ѧп овічеѕріле траіѧлї ачестор провінції. Dапъ тоате, повестіторії атът de пдпin ѧпдаръторї карії аѣ пхътіт оспіталітатеа din Бакърещї кѕ moneda саркастѧлї лор чел пліп de дѕх, пѕ вор тъгъдї, атът de вine щіѣ історіа, къ сѧнт пацїї a кърора регенерадіе політікъ шї моралъ аѣ ѧпчепът ѧпаіпте de патрѕ зечї de анї, шї карелe пѕ сѧнт маї богате ѧп прінчіпії.

Ачeастъ dігресіе сфършітъ, съ пе ѧптоарчем ла візітіле поастре. Dокторѧл Mayer, дофтор Неатц . . . . . пе аѣ повъдѣіт ла спіталѧл ощенеск че се афлъ сѧвт дірекціа лѧї. Ачeастъ ашезаре, пѕсъ ѧптр'о zidipe че п'аѣ фост фъкътъ пентрѕ ѕп спітал, ар чере ъпкъ мѧлт ѧп прівіреа локалѧлї шї а салѧбрітъцеї. Апарташентеле п'аѣ дестѧл аер,

Мареле спітал а луї Пантелеімон, ашезат ла апропіереа орашулуї, пе аў пърт къ ръсъріте тълт маї біне требуінцелор тепіреї сале. Ачеастъ zidipe, фъкътъ прін свескріпцїї філантропіче, луфъцошеазъ ун шір de шелї лукъпътоаре унде аерул ші лъmina, пъдеждea ші віеацa волнавулуї, пътрунd слобод; с'ар пътea пътаї zіче къ мареле локал хотъріт пентрь персоналул administратів есте пердът пентрь волнавї, ші кънде о лукъпере ла каре ар пътea фі прімітї вр'о кънїва волнавї маї тълт. Кревателе de ла сф. Пантелеімон сунт de фер, ла лок къ ачеле de ла спіталул ошенеск сунт пътаї de скъндурї. Луторкъндуне de ла ачесте деосъвіте черчетърї, ам лутълніт пре прінцїпул Domnitor, каре аў біне воіт а пофті тоатъ експедіцїа de a терце адоа zі сеара ла резіденцїа са de варъ, ашезатъ лунтр'о тікъ депъртаре de ораш.

Dimineaţa din 15 Іулїе аў фост лунтревінцатъ ла візітареа Адунъреї Общещї; ачеа се пътеще Катера репрезентанцїлор Валахіеї. Мареле Бан Міхаіл Гіка ку D. Секретарїул de стат Каптанізіно біне воіce a не служі de лунтродукторї. Салла деліберa-

цiiлор есте ашезатъ лнтр'о zidire че атърнъ de весерiка метрополiтанъ, не о товiхъ че domneще несте тоатъ лнтindepea Бакрецiлор, шi лн чea маi фрътоасъ посiцie. Ка тоате вiсерiчiле капiталiеi, ачеаста есте лнпрецiъратъ кз зн zid таре, лн каре се лнтръ прiн доъ порцi грелe акоперiте кз търнърi. Лн ачеастъ посiцie, каре одатъ лi da пътерea de a се апъра тълтъ врете, Мiтрополiа кз есте вре зн тонзтент таре; еа есте лнподобiтъ кз трiй клопотнице dестъл de елеганте, акърора болте ка шi акоперетълтъл вiсерiчеi сънт de метал боiт верде; еар нърецiй zidireй лнтрецi сънт въръцi*) алвъ. Лнаintea фаладеi zidireй каре се дескide лнтр'ъна din нърцiле сале челe стрiнте, се лнtinde зн перiстiл (прidвор) акързiа.лнлъзнтрзл есте лнподобiт кз о тълцime de ззгръвелi din челe маi фелърiте. Бiсерiка лн еа лнсъшi есте лн лъзнтра стрiнть, лнкъркать кз полеiърi шi кз iконане; катапiтеаста каре despърцеще алтарзл de странеле овцiеi есте лнвогъцiть кз о тълцime de подоабе сквмпе; сънт ачеаста вол-

*) Сноiцi, вин зiк Мынтенiй.

тъ, лъмîна ръсъате деапіе прîн пîще ферестрî стрîмте шî лънцîте.

Ân зна din zidiріле лътъраше кăпоцî сала Adъnърeî; деабіа пречедатъ кă ăn тік вестібюл, ачеастъ салъ ънde се adъnъ боіерій, есте ка шî салла dietеî Ънгарієї, ânсетнътоаре прîн о таре сîмплічітате; еа есте лънгъ шî стрîмтъ; ла ăn капът се ânalцъ жълцъл акоперіт кă валдахîн, не каре шede мітрополітъл, prezident лецîзіт а Adъnърeî. Мъdълъріле, ân пътър de патрă zечî шî трій, карій алкътъеск катера ера маї тоцî de фацъ; ântre еї се vedea къцîва боіерî вътрънî; еї пъстреазъ портъл ларг шî търец че пърта ân времеа стъпънірeї търчещî; поартъ ънкъ варвъ шî гловосъл ічлік. Остенії ântръ ân deліверацій, âмбръкацî ân ъніформ шî кă савіа ла шолd. Депътацій ворвеск din локъріле ънde шedă, ânaintea ънеї месе акоперіть кă постав верde, фъръ ка міністрій съ фіе десърцірі de мъdълъріле Adъnърeî. Dісъсіа зілеї ера трактація а ънор скітърî de фъкът ân Регламентъл Органік, конституція церeї, шî ân партікълар асъпра пътерeї тъсърелор date ân інтервалъл сесіілор легіслатіве.

D. Стірбеї, Міністрѫл дрептъцій, спріжінія маї сінгър, тоатъ грєѵтатеа дісѫсіеї, дпсъ кът фъ de маре ізвала ачестъї деват парламентар, маї пѫ възърът пічї ѫнѫл din ораторї съ се депъртезе дп нітік din фортѐле ѫнеї конворбірї полеіте. Партеа шелеї опрітъ пентрѫ пѫблік кѫпрindea пѫцінї прівторї; черчетъторії се ţin обічінѫіт дп пічоаре; даръ дndatъ dѫпъ дптрареа поастръ, кѫцїва боіерї авѫсесъ кѫртезіа съ не тріматъ сѫадне коттоdе. Есте пѫцінъ врете de кѫnd деліберацііле катерії сънт пѫвліче; ші дпсѫшї пъпъ астъзї, жърпалеле п'аѫ прііміт ъпкъ воіа de a репродѫче денатацііле. Ешіnd din салъ, ам фост дптовъръшіцї de ѫn денѫтат, Колопелѫл Філіпескѫ, din ѫna din челе маї вехї фаміліі a церії. Ачест оффіцер, каре аѫ прііміт дп Франціа о едѫкаціе аллеасъ, повъдѫеще ъптеіѫл регіітент ротъпеск*), ші dъ дп орашѫл пашерії сале піада вредпікъ de дпсъмпат а ачеї дпвъцътърї соліde каре пѫ ізгопеще граціа ші о елеганцъ деплінъ дп маніере. Дп компанія ачестъї біневоітор

*) Д. Колопелѫл Філіпескѫ аѫ ешіт акум дін слажба остъшаскъ кѫ ранг de Маре Логофът.

конворвітор, ам візітат ам пре ціа рърі ле Метрополіеї ші піттореска еї лок. Din a-чеастъ ам пъ лдіме, Бъкърещіїсе ам tinde пънъ ам ун орізон фоарте депъртат. Ачеастъ капіталіе, ам пестріцітъ къ пътероасе гръ-dinі ашопере, ам адевър, ун лок петъсъ-рат, ші ошцеаска са прівіре есте din челе маї піттореці, прін атестеа ам пътероасе-лор сале търнърі каре сънт деасупра а маї мълт де шесъзечі бісерічі, ші а верденіі каре ръсаре dintre zidirі. Апропіindасе сеа-ра, не ам дас ла пофтіреа Domнълуї, ші ам авът чінстеа de a фі прііміцї ам резidенціа са de ла Скъфа, каре есте ам тр'о депър-таре dc вр'о кътева версте de Бъкърещі, не малъріле Дъмбовіцїй. Каса есте тікъ dar гръdinіле каре съ ам tindъ ам тр'о вълчікъ фоарте плъкътъ здатъ de ръъ, факъ ачеас-тъ ашезаре мълт маї de преферат de кът Палатъл ам пъсатї ам каре Ам. С. лъкуеще ам ораш. Бъкърещій ък маї аре карте пентръ сверанїї Ромънещі. Ла анъл 1812, ун фок аъ містъіт картеа че ера атънче фоар-те маре.

Adoa zi гарнizoana Бъкърещілор аъ фъкът маневре съът komanda D. Марелуї Спатар

Костакі Гіка, ачеастъ оміре аў фъкът къ пречісіе стострък ші деосевітеле еволуції ымпрътъцате ын тоате теоріеї Рзсеції.

Ын прънз ла каре Domnък стъпънітор віневорсъ а не пофті, нъ аў пус ын фаца adънърії чеї маї аллесе din Бъкърещі; adънареа ера стрінсъ сънт фрътошіїкопачі din Сък'фа, ынтр'ын лок маре непътрънс pazelor соарелуї. Кът діпз прънзък, доъ bande de мъзіканці аскънші ын тъфе се скімба ына дъпъ алта, спре а ексекъта къптечеле національе а Ротънілор, ші мінънателе мелодіїа Ціганілор: Орхестрък ціганілор, де ші алкътуіт din елементе дискордante, продъче ынсъ ефферктарї каре с'ар къта ын зъдар ын маселе de armonie регълатъ ші dreантъ къ каре сънт deпрінсе зрекіле Европіане; ear тактък есте непотрівіт, съріторь, шкіопътор, ші ынчепе прін ніще т е м п о неащептате. Danцеле ротънещі аў ърмат прънзълуї, ші ам фост атът de ынкънтатї de пречісіа аспръ, ші de adънареа дънцъторілор, ынкът Прінчіпък віневорі а прелънці ын фаворък ностръ ачесте десфътърї, ші а пънe de a прескріе пентръ ноі ариіле плине de o грачіе оріцінахъ ші наівъ,

каре дивіошеазъ ачест данц роман, ниміт de попор, хора Ротъпеаскъ. Ын врете че дънцашій фъчеа тінънї, Ціганій жъна къ о вервъ тот репъскъндъ мотівеле лор челе фъръ сфършіт. Доъ кобзе, доъ скріпче, ын паїъ ші ын фел de васъ сардъ алкътъіа тоате інструментеле ачестор ексекутанцї іскусіцї, акърора фігурї негре ші фрумоасе, дивіошате de мъсікала лор дивъцъіере, мъріа ънкъ маї мълт ачест тавлоъ поетік. Дънъ че нъ ам бъкурат дидестъл de ачесте десфътърї кътпецї, не гръвіръм de a терце ын фрумоаселе ші тарелe апартаменте а D. Філіпеск, унde вълъл чел маї елегант стріпсесъ адънареа чea маї алеасъ din Бъкурещі. Ын колоск нічї ын ораш din Европа каре се поатъ адъна о сочіетате маї десъвършіт плъкътъ, ші унde тонъл чел маї бун съ се аръте маї уніт ка веселіа чea маї дълче. Ачест бал фрумос с'аъ прелунціт фоарте адънк ын ноапте. Нітік ну ера маї граціос de възът de кът гасda ачестеї насе фрумоасе, Ага Філіпеск, ын харгъл сеъ порт de боіер, повіълъ сеъ кіп дрикадрат ку о варвъ лънгъ ші албъ ка о мътасъ кърать, дрикуцізрат

de ѫn poiѣ de dame tinere ші фрѫmoace, a-кърора raze ші корделе, пърѫл лънг ші плъкѫтеле феце се ѫnia атът de bine кѫ вълѫda фiзionomie a търеџълуї вътрън. Ачеаста ера ешвлета чea маї adевъратъ a стърiї ачестеї џерї, каре аѣ ѫmbръцошат ѫndatъ маї din тъї плъчериле ші слободеле тересрї a апѫсълуї. Ѫnzadaр посоmорiтѫл антереѣ a кострiлор ар вреа съ се ѫmпотрiвеаскъ ачестеї потолiрї a modелор ші a фрiволiтъцiлор стрѫine; џенерацieї de акѫm ѫї требе ѫn салон таре ѫnde вал-сѫл ші галопѫл съ се поатъ ѫntoарче ші ѫnвърті фъръ плак; ѫї требе ѫn костiѫm каре съ пъї ше niedeкъ ха паселе елеганте a тazарчiї, каре съ ѫ се ѫnкълчеаскъ ѫn стрiмтѫл лабiрiнт a кадрiлелор франџeze. Ші de че ачеастъ жалme каре есте кiематъ ашї лѫa партеа са din чiviлiсацia че се арѫпкъ пеste Oрient, п'аре еа дрептате съ iае тот че афлъ пентрѫ dѫnca ѫntre тоате ачесте пъравърї елеганте ші ideї тристе de полiтiкъ каре пъвълеск асѫпра џерiї сале? Dестѫл de дeграб ѫї вор вeni гріжiле вieцiї пѫвliче, преокѫпацiile треві-лор, a indѫстрieї ші a спекѫлацiилор. Вада-

хіа аў фост дестъл време ровіть пентрь ка съў фіе іертат де а ръсъффла пъпінтел, дпаінте де а дптра дп ачеасть гравь карріерь а пъпіілор че вреў съ се окърпъеаскь еле дпсъшї; токта ачестей пъпї каре се трезеще дї есте іертат де а зіче кътe одатъ: „Мъпї треміле серіоасе *).“

Ачеста ера траіаль пострь дп Бъкърещї: пъъчерї, віzіте, адапърї тотдеаўна пріітоаре, алергърї інтересанте, обсерваціі карате ші вій despre тот че не ловіа дъхъл саў окіі. Din тоате пърціле, каре din каре кълта кът се не факъ слъжбеле челе маї вине; чеї маї стрълъчіцї ші чеї маї чінстіцї din ачест ораш вън се пъпеа ла dispoзіція поастрь спре а не дпdestъла кріозітатеа поастрь de кълъторї; ші пь есте кь патінць de a дптревінца маї вine, de кът ам фъкът, чінчї зіле че аў трекът прea іште.

*) Ба ва, Домнле, есте дестъл де кънд тот зічем мъпї, съ зічем ші дстъпї. Тімпъл фаче, ші чіне поате съ не ръспндъ къ вом авea пре кь мъне. Съ лъкръм кът авем време. — Ші апої съ не дмпрпатъм де ал стръпї? Да; дар не ълпць галоп; кадріле ші костіме съ не дмпрпатъм ші ка чева маї серіос. Чева патріотіс маї посітів, адекъ дп фанте лша'ї къ п'ар стріка?

Dапъ че ам пăс ла рънdăсалъ лпсътпъріле че ам фъкът поі лпсашї, ші ачеле каре пе аї dат алте персоане лпвъцате (ла капăл кърора Л. С. Domnăл ші D. Ministрă Стірбеї вine воісе а се пăне), поі ам маї арăнкат о кăтътъръ, о окіре de adio ші de рекапоцінdъ асăпра ачестăї ораш че есте вredнік de a фі пăс ла пăтърăл капіталелор челор маї лнтересанте. Пе ам прітвлат ънкъ одатъ прін зліціле сале челе стрътве; пе ам опріт ънкъ пе прагăл ачестор бісерічї кă стăлпї лнторшї, акърора фріze елеганте стрълуческă кă атъте medaліoane сфінте ші іконе zвгрвіте. Ne гръвіръм de a візіта ънкъ одатъ векеле кварталърї, прекăт ші рънidea прітвларе a лăтеї чеї аллесе; ам ресăффлат атмосфера ахотнічілор de чівăк карії се адăпъ ла каффінеле, ънde жърналеле тътълор пацііlор сатъръ каріосітатea зпăї пăблік dорітор de повітъціле лăтеї політіче. Dапъ че ам търтăрісіт рекапоцінца поастръ ачестăї вăп Domn de каре пе деспърціам кă o пърере de рăă адевърат, dапъ че пе ам лвоат zіoa вăпъ de ла фамілія са, ші de ла тоате персоанеле каре пе фăсесъ аша de

віневоріторе, ам есшіт din Бъкърещї ын 17 Іѣліе.....

Dінтеї ам тревѣт прін вічіе локърї трісте ші тъжніторе. Кътръ амеазї зі ам тревѣт пе ын под ъмбълтор Іаломіца акъріа валърї търіте кърціа кѣ репежѣне. Каїї de свінѣ пе ашента ын кѣрї; ѣн bordeїѣ de пъмънт ын ачесте станції сінгъратіче слъжеще de лъкѣінъ кѣпітанълъї de пост. Dечї лѣнга ноастръ каравань алерга рѣпеde ын ачесте трісте пъстії, кънd поарї ын-велішігаць аѣ ынчепѣт а ѣda тот дрѣмѣл шї прін ѣртаре а'л фаче маї ынчет шї маї греѣ. Ын пътер de дърѣвацї пре карії гъсіcім ла ѣна din поате терцеа кълърї не лънгъ тръсърілe ноастре. Кѣ тоате ачесте пої не ынаінтїам спре nord, шї не апропіам de о фрѣмоасъ лініе de тънцї асѣпра кърора се adѣна аѣарї негрі. Маї тълт de кът о чеатъ de цігані, аѣѣацї de плоае, шї каре'шї ынтіпсесъ шетріле не шеі, се гътіа съ прітаскъ ана че не атерінда съ пічe пеcte пої. Съѣт ачесте adънпостірї аффѣмате, bedeam нѣт се аскѣndea фетеї, тінере фете deaвіа ынвръната, шї лѣнгъ дънселе се гетѣіа кѣдїва копїї голї де тотъл, кѣ брадe

ши пічоаре сънцірї, ка пъптече таре, аръ-
търї мічї. Шесъ се фъкъ ын нъцін о тла-
цінъ адынкъ: кай, дъръвандї, ті тръсърї
ынтрї фъчеа дрът пін апъ; дакъ да песте
вр'о гроапъ, къта де а о ынтоарче сай
о трече ка ловітърї де віче ші ка цінете.
Ера ын лъкрь сінгър де възът сът ачест чер
негрь патрь тръсърї каре трече песте ын
шес ынпекат, ші каре ла фіеще каре вор-
тъ неащептатъ, ла фіеще каре хоп се пъ-
реа къ ера съ се спръвале сай съ ръмъе
ынгропате ын тінъ. Ынтр'ачесте мінъте,
фіеще каре ынтрї ындоіа сілінца. Дъръвандїї
лъторї де сатъ, да тръсърї ын прімежди-
ін пънкт де спріжън ажътътор, ші са-
рандїї ынтрї ындемна атъче кай плінї де съ-
ме, пе ка цінете, дар ка кавінтеляънде ші
ка кїетърї маї фрънцещї. Ын адевър ачес-
те довітоаче непорочїте ынтрече пъ-
теріле ын ачеастъ кълъторіе лънгъ ші грея.
Ын сфършіт ам сосіт ла Бъзеу, ын між-
локъл тръспетълуї тънетелор, ші сът ва-
лъріле унеї плоі десе; деабіа повръ че пі-
ка асупра поастръ не аў лъсат съ деосъвім
верзеле клопотніцї ші алвїї пъреці а ма-
реї мънъстірї, предніка лъкуінцъ а унуї

Епіскоп че есте ѕнѧл din чеї маї богаці Ierархі a Валахіеі. Nѧтѣрѧл дарабанџілор се тѣрісъ din порочіре, ші прin ажторѧл лор ам пѧтѧт a трече dі'ndатъ ѕn шівоіѣ a кърѧіа алвіе пѧ ера ънкъ пѧ тотѧл ътплѧтъ de плоаіе; dap ажѕнгѣnd пе маллріле Бѧzeѕѧї каре карџе .лътре доъ ріпї фоарте .лпалте, пѣ ам темѧт .лп адевър съ пе лъсъм аколо тръсѧра теа; dinтъї требѣсъм пѧ порочіре ріѕѧ, акърѧіа репежѧне .лпчепѕсъ a фі ателрџіторе; dap кънd вепі лѧкрѧ съ сѧім ріша, требѣ маї мѧлт de жѧтътате de чеас de џіпете ші de трѧ'ѕ, ші маї мѧлт de доъ зечї de каї спре a пѧте трече ачест сѧіш лѧпекътор. Ші .лпсѧшї поі, .лпкішї .лп ачел кіпот, ешісем маї dinainte пеете оплоане ші пе доѕѧ каілор карії пе слѧжісъ de скаръ ші пе скънасъ .лтр'ачест кіп de ѕn пороіѣ .лпфрікошат адънк маї мѧлт de доъ палме.

Ера съ гъсім патрї de одихнъ ла Рътпік; ѕn боіер Мѧнтеан, D. Ніколеск, .лпџіінцат de сосіреа поастръ, се остенїа пептрѧ віітореа поастръ прітіре, .лп чеасѧл .лпсѧшї кънd пої ерам .лпѕndацї de апеле черѧлї, ші маї .лпкацї .лп адънкріле тіпоасе

а шесълѣ. Прin непорочіре, кънd не апропіерът de Рѣmnік, че трецѣіат съ тречет дnаinte de а аждпце ла ачea гacdъ тълт dopітъ, афларът pіѣл атът de тъpіoc, дnкът пічї зnѣл din кълъѣзії пострі пѣ врѣ а дntpeпpinde тречереа пе o пoaпte дntъneкoaсъ че ap фi дndoіt прітежdіa. Аѣ трецѣіт darъ съ пе сънпънет съ петречет пoaптea дn трѣcърiле пoастре, шi дn вordeіѣл зnѣї тікълoc цъpan, нapeле пѣ авea алтъ пітікъ съ пе dee de кът піцце пaіe прe нape ѣn нал кът de пцдіn enгlezeск n'ap фi врѣто тъкap de ащepнат. Кътръ трії чeacърї de dimineaцъ, чepнл съпіпъndѣce чeва, pіѣл се фъкѣсъ de трекът, шi пѣ дntъpziepът de а аждпце дn Рѣmnік.

Ачeacтъ дntъpziepe пё аѣ сіхіт съ пердет прілежѣл de а пе фoлoсі de o oспіталітате пъкът, акъріа тoате гътіріле се фъкѣсъ спре а пе прітi дn zіoa трекът. Аждпгънd ла ачест чeас непотрівіт, пё ат фi фъкът ѣn адeвърат спрѣпѣл de а addъче сънъраре дn каса Domнѣлї Nікoлескѣ, шi пё ат сніткат пѣтаї каїї спре а аждпце таї de граѣ ла тарцінea Мoлдавієї.

Pezidenціa ачестѣї boіep пe пърѣ таре шi

фрътоасъ; есте zidитъ ân гъстъл Italian къ галерій deскice. Pimnikъл âncъшї есте ân търг deстъл de mape; аре о четъцзie zidитъ de къръmizї ân гъстъл търческ. Ân ачест лок Саварофф се бътъ къ Мъстафа Паша, ші къщігъ о кірзіпцъ карєї перітъ тітлъл de граф de Pimnik. Ân 18 Іъліе, ân zорї de zi, времеа âmфрътъcединdъce, шесъл авеа о прівіре de вердеацъ че âmкъпта недерса, ân соаре фъкътор de кine не âmкъzzia âmгіецателе тъдзлърї; зїтарът ân пъдіп траделе âmїї попцї арїте, ші сосірът ân Фокшенї, ânde prezidentъл цінътзлзї D. Іорга Pazа пе аз пріміт къ о політецъ деосъвітъ.

Фокшенїї есте хотаръл карє търцінеще Валахіа; ân тіжлокъл âncъшї а търгзлзї, Міазнопцъл, deасзпра кързіа есте ân под de лемн, âncъmпеазъ граніца котшънъ а amъндарор прінчіпателор. Ачеастъ сітзацie есте прінчіоасъ пегоцзлзї; de ачеса търгъл есте deстъл de лъкзіт, ші маї алес de жідовї. Осмъторіа Францієї, цінътъ de ân Францез, прімія о парте а експедіцієї, ân времe че prezidentъл цінътзлзї âmї фъчеа чінстіріле кассї сале ші а търцїї о-

рашълій че есте а Валахіеї *). Іспрaвніндъ се алътърась (?) пе лънгъ ачест фонкціонар дълат сире а не дифъроша слъжвеле сале**). Цінстъ акъріа фоншеній есте скъзвъ поартъ пътеле de Пятра; аре доъзечї ші чінчї de мій de фамілій. Ун місіонар Францез лъкуіеще ачеастъ царцінъ; ел есте de леџеа католікъ романъ каре пътъръ доъ зечї de бісерічї дн Валахіа ші шесъ зечї дн Молдавіа. Францезъл, дн лок de a авea o въкъріе фоарте фіреаскъ съ аждъ ворвінd de o патріе депъртатъ, аз вроіт маї вине съ се жъльеаскъ компатріоцілор сеї de оаменій ші лъкърїле ачестеї церї, унде ел есте ашъзат de маї мълцї анї; ка асемине сімтіменте вісаџа требе съ фіе фоарте трістъ дн асемінеа депъртаре.....

Дntr'o zi ачесте дntîmпърї ръпіde вор фі поате фолосітоаре обсерваторълъї карелe, къtънd дn требат історіа пропъшірії унеї нації вогате ші ферічіте, се ва тіера

*) Аічї Домнул Демідофф се дншалъ, пентра къ Д. Спат. Іорга Розз ера атунче преzідент жудекъторіеї цънътълуї Пятнеї а Молдавеї, ші прін урмаре ка патеа фаче чінстea унуї лок стрїін.

**) Аічї требе съ фіе дн оріџінала францез о грешалъ тіпографікъ.

de a afla aceste sfiite începătorĭ ka prin-
cipiĭ unei ferichirĭ largĭ ši paterniče.
Aceasta este, măkar, o dorinţă pre kare nu
poate de a nu o face cinева dintre ce aŭ vă-
zut Valahia ši aŭ konoskut îndeletnica înce-
pătoare a pămîntului seŭ pentru orĭ ce între-
prindere ce este cu tălcuitoreasku lăkrul
omenesk. Dintre kătева cheasurĭ de odihnă în
Fokšeni, am trekut tăkut nod ce ne des-
părţia despămîntul Moldaveĭ.“ — —

Noĭ lăsăm aičĭ pre D. Demidoff; în pă-
tărul viitor îl vom găsi în Moldavia.

M. Kogălnicheanu.

POEZIE.

ГАФІЦА

БАЪСТЪШАТЪ de пъріпцї*).

Дедікатъ Даїї К. де Хърмъзакі.

Ръспълтіреа въ'нгрозаскъ тінерілор десфрънаці!
Іар воі драцелор фетіце лесне ка въ дишълаці!

I.

Ноарї трошї акоперіс а стелелор стрълучіре
Шї чеаць де промороакъ пъдреа водрії пістії,
Крівецул ка-а са сафларе дмпръщіа пастеіре,
Лъсънд врме де неіре пе деалърї шї пе кътпії; —
Іре Домніа тъдреї, врадул, пре стежарул ка вартате
Ді дніъца ка-ал сев віфор съ і се плече цемънд,
Шї сварънд пест'а лор вълрфарї д'ръпънате сав къзате
Пър дн локарї депъртате двчеа пърмол шверънд. —
Еар жалніка канавеїкъ цінтірімул пъръсеще,
Шї ка-ал сеа фіорос цінет скарънъ сав моарте пестеще. —

*) Сінгура фатъ а кнор сарачї церанї, Гафіца ав фост дишелатъ шї ръпітъ де ам тълър ковіл, карелє пестє пацінъ време ав істоніто.

Домніалаї Конставтін де Хърмъзакі дін Бъковіна, адресъндзне ачеастъ елеціе фрумосъ, не-ав дмпъртъшіт шї ърмътоареа дніцінцаре асупра Скріерілор авторалаї еї Д. Кавалерул К. Стаматі. Ноі не грънім а репродъче шї аіа шї алта.

Токма атыпче ші Гафіца д'зи дивълътор гонітъ
Се търїа маї де тот моартъ спре бордеіва пърінцеск;
Къчї невіновата фатъ де Іанкэ адеменітъ
Пентрь дънсва дишелась пре пърінцїї че-о воческ,
Пентрь дънсва дефъімась пріетінеле ізвіте,
Анкът орвінд'о пакатва — фър съ ші де ав греші ....
Де шї ав пъръсіт пърінцїї — ші даторіле сфінте,
Де шї ав изнегріт ші лелеа, ші де с'ав некорочіт;
Ші пентрь ачесте жъртве копіла некорочітъ
Де Іанкэ фь невінетітъ, де Іанкэ фь ісгонітъ.

Еа фъреа авзм де дънсва, нешїнд че дрзм апакъ,
Алеарга фър де кълеакде прин пастіеї фіорошї,

„Ня сънт ла дидоіалъ, не зіче Д. Харманкі, къ павлікэл четітор, каре ъкъ ка пъчере състреазъ дя а са аддъчере аминте ресънетэл фрзмосеї поезїї Стръкерл тінерей — поезіе каре с'ав прімит ка ентусіастікъ акламаціе — нямаї кв пърере де рев прівеще тъчереа унї поет, а кързї деосевіт талент ав дешептат дя ноі челе маї фрзмосе нъдежді. Ня сънт ла дидоіалъ, зік, къ чеї маї мічі ня пот асквнде мірареа лор, къ мзза Доамне Кавалерзлї Стаматі, ня маї дъ нічї ун семн де віеацъ — ня маї кънтъ. Ар греші дисъ чіева, каре ар креде, къ скзмпал кострв компатріот дін Бесарабіа ар фі дизропат ші ар фі лъсат съ ръдінеаскъ талентзл сеў, чел маї фрзмос дар ал фіреї. Де'мпотрівъ, лъзнд аминте адеверзл квинтелор вестітзлзї поет:

Ingenium, longa rubigine laesum,
Torpet, et est multo, quam fuit ante, minus etc.
Ovid. Trist. V. 12. v. 21.

Длзї Кавалерзл Стаматі ав дмінат мзгелор чеа маї маре ші маї фрзмоазъ парте а віецеї сале, дмлелетінчіндзсе кв феліріте компанерї атът поетіче, кът прозаіче вредніче де павлікаре. Талентзл Длзї Стаматі, дмпръцошънд маї тоате рамзріле поезіеї ка деосъвіреа поезіеї драматіче, ав

Унде кълд ера еа мікъ мерцеа кз а са мъскъ
Де кълцеуеа флорічеле пе сант копачій тафоші.
Ноантеа авъм дї асвънде кз а са дитъпекаре
Кърръша каноскатъ а късцій пърінцещї;
Пъпуце сарака ші стрігъ: оф! кънд съ въ гъсеск оаре
Ловарї зиде въліз карса віецеї копілъреці? —
Ун жънрасник вънт атънче мокрї трошї деспікарь
Пінтре карій раза лунії рътъчітеї їа їнїт
А пърінцілор еї кась — зиде с'аз кълт съ моарь,

продзе мълте Оде, Кънтече, Елеції, Сонете, мълте Фабуле ші Сатірї дн версврї ші дн проз, кътева балладе ші романсврї, ші дн сфършіт о поемь комікь днтітълатъ Чізнър Водъ. Пе лънгь ачесте поезії оріцінале сантем дндаторіці Дсале ші пентрь маї мълте традвчері ші імітації дін Lamartine, Châteaubriand, Byron ші дін чеї маї вънї авторі рсещї. Чea маї де кънпітеніе днсъшіре a поезіілор Дсале есте націоналітатea лор. Мака Длві Стаматі фінд патріотікъ, івеше a кълцеце сюжетврile сале дін історіа патріеї, ші a кънта овічеіврї ші дптъмплърї націонале. Бна дін челе маї нозе ші маї фрвмоасе поезії есте ачea прін каре патріотісмвл Дсале se арат мълтзітоареле префачері політіче, каре фак епохъ дн історіа Молдавіеї. Ші стілвл Д. Стаматі есте жніонал, кънї не арать ка дntr'o оглінді чеа ші ідіотісмріле лімвеї ноастре. Пънат мзмаї къ ортографіа, сав маї біне зікънд какографіа чea векe, н'аз фъкът ънкь лок овщеще прііміреї ортографіеї де авъм каре есте маї сімплъ ші маї раціоналъ. — Біне венітъ требіе дар съ фіе тятълор імітаторілор де літтератврь арътареа кь Д. Стаматі претътеше палікареа Скріерілор сале, каре дн скврть време вор еші ла лзмінь дн трій томарї." — К. Хармасакі.

Ла ачeастъ мълцъмітоаре дндіцінаре ноі н'авем алтъ німікь де адаосіт, фър маї къ ортографіа с'аз дндрептат дін Гафіцъ.

Де кът съ пъкътоаскъ ка варватъ че-аз ізвіт ....
Іа алде ісворашъ а къръіа вълкреле
Десміерда одінеоаръ сінъ еї невіноват,
Ші'н сфършіт дъндъшіть де сасіворіле греле
Апъкъ кътръ късаць къръраша че-аз афлат;
Аколо жъдъждоеще ла а пърінцілор сін
Пъкатъ съ'шї покъеаскъ шї с'аліне ла сеа кін.

Аніа акаиуе ла аша пъріятеї сале каск,
Ші віата фатъ сімцеще фіорї речї дн трапъ сеа.
„О драцілор пърінцї, хіче, оф! кът жъ ъмплецї де гроаз!
„О враціле дмї дескідецї, дн каре съ м'арънк еу!" —
Апої аскълтъ .... шї еатъ, вреке-са ка пріпиць
І с'аз пърят къ алде ан глас фоарте мънгъіос,
Далче кїар ка а мъмкъї. — — Аша дар ка амілінць
Еа ащеаптъ сас ертаре, сас вр'ан пъстъм фіорос. — —

Токмаї атънче а са майкъ дмпребнъ ка-ал сеа татъ
Шекънд амъндоі пе патръ дн гъндърї акафандаці,
Дшї спанеа, фър съ гръеаскъ, де непорочіта фатъ
Прін двіоаса кътътърь а окілор лъкрімаці. ....
Дн сфършіт майкъса кърмъ ачеа тъчере кампліть,
Зікънд: „Дн ачест чеас поате Гафіца ка-ал сеа ізвіт
Дн сінъл дмвелшагърей віецеще ферічіть,
Не гъндінд ла съръчіа пърінцілор че-аз скърніт!"
— „Че'мї пасъ, зісъ вътръна, дакъ ла ноі ка гъндеще,
Че'мї пасъ д'а еї мърець? Аінъ'шї парте де норок:
Къчї дншъльторал каре пре іа астъзї о ізвеще,
Мъкї поате с'о ісгонеаскъ шї съ'шї іае алта'н лок;
Кар одоареле че поартъ пе фрънтеа еї ка мъндріе
Ва тревві съ ле'нтоаркъ ачеї че с'аз ферічіт,
Кам шї малтеле палатърї върора їаз дат протіе,
Дн локъл въсцеї нпастре де алде аз пріпеціт;
Шї атънче рашінатъ ва акаиуе ла пеіре,
Пе ачесте апкърї трісте пе-апроапе де-а сеї пърінцї,

Шї вей веде пре Гафіца ъзвлъкд ка о нълчіре,
Пър ва кълеа ка о къртъ анїї задарнічї кънцї....
„Лас съ вїе драга мамїї! атанчї маїнъса стрігаръ:
Шї дакъ а са кънцъ ва фї дін сафлет вират,
Ох мої вом вїта, мошнеуе, а са фантъ де окаръ,
Сілндзве съ с'аліне шї ал съз жуцет мастрат....“
Чіне ва поате кнноаще гласа анїї майчї дзоасе?
„О Доамне! кісъ вътръмка: дар съ трїаскъ'ї кз кале
Пакатза кз фанта нзнъ дитр'ан лакаш ла ан лок? — —“
„Гъндеще къ ал еї сънце есте дін вінеле тале!“
„Чіне мъ дефаїм'одатъ еа де радъ нз'а кнноск;
Гафіца'ї а ноастръ хлъ . . . .“
„Кісъ дї а ноастръ фїкъ....“
„Оф! нз'мї аддоче амінте де ан дріт че'ла пердат,
Кънї ея не-аз прадат де чінсте фър де мілъ, фър де фрікъ.
Кънд ноі о іавіам пре дънса маї мзат де кът с'аз кнкат.
Адз'цї амінте де ліоа страшнікъ шї де пеіре
Кънд ам офлат де-а еї фоц, ш'а плънце ам дзчепат,
Къ пътрзнс де-а тале лакрімї де-а та скърнъ пісте фіре
Зїтъїз шесъ хечї де іерне че песте мін'аз трекат,
Шї злергаіа ка ам тънър дапъ варза че рънісъ
Пре нелецізіта фїкъ — — Дар съ'л аджнг н'ам путат,
Кънї дн ръ'ідея еа фагъ відеріле дмї орбісъ
Кз колнза че рьдікась, пър с'аз фъкат невъзят. —
Дар дм сфъртіт кътръ сеарь дапъ мълть злергаре
Кънд ам гъсіт тікълоаса дн ал съз мъндрз палат,
Іам черат пзцінъ време съ'мї дея мъкар асікатаре,
Гъндінд с'о фак съ'нцълеагъ к'аз фъват маре пекат,
Шї нъдъждінд къ полте ноі дещепта фанта вінъ
Че дін фрацїда вързть дивъцась де ла ноі;
Ах! дар немилцьмітоареа кз а са снерватъ горъ
Порнчї слугілор сале съ мъ'мпінгъ дндпоі;
Шї слугї кз овръжнічіе че Гафіца дитъртась
Ам нечінстіт фър де мілъ пърял меа чест дивлвіт....
Дечї кът аз стрълучіт лена кз рапеле мънгїоасъ

Ам шезат пе прагул порцій рэгынд'о неконтеніт
Съ'ї фіе мілъ де міне ші де-а сл маїкъ дзіосъ — —
Дінсъ ръсънетул нумаї рэга ме ах пофторіт;
Кър кынд дінъ міезул нопцій лэна се дитінекасъ
Де негуриле черніте че се рэдіка дін въї,
Ея эъніос пе Гафіца къ кынтеліт мъ дефъімасъ
Ші ынъмъгынд ка де фок лакрімї ачест фел о въсътъмъіс:
„Домнеле дмї есте мартор де скърба ші де нечінсте
„Че мї аї прічінуіт фіїкъ, не врынд а мъ маї веде:
„Апої дар мъ жур пе леџе ші пе-ачесте лакрімї трісте
„Къ фіїна че мъ гонеџе де-акум ну есте а ме; —
„О Доамне тъї ръсплътеџе ка а та дрептъ ерџіе!!!
„Ка дінсаї съ вэд ка окії къ кынтеліт іаї ръсплътіт,
„Осындеџе-о фър де мілъ ші смерещі'ї сімеџіе
„Ка с'ажунъ черніторе ла міне пъне черынд — —
„Ліша меа че'ї тотдеауна сарачілор прімітоаре
„Еї нумаї се ва дикіде фър а о мілві. —
„Ші'ал меу въсътъм с'о ажунъ ла сфършітул вієцій сале,
„Превăм м'ав ажунс ла саффлет фапта че мъ нечінсті!!!"

Ачест въсътъм, о Гафіцо! пентрв тіне фв осіндъ,
Де ші астъзї а та маїкъ с'о дивъліясъ черкъ,
Ші макар къ а еї рэгъ ка-ятътъторіїле зніть
Кътрь дрепт Жудекъторул ка тъмъіе се ерк;
Дар акум фолос ну есте — — къчї Домнеле ну аскалтъ,
Ші ынъмінтълеї дитоарче рэга пентрь фърделеџе.
Аша дар фіінд не дрептул де тятъл тъз осындіть
Се каде ка емілніцъ вінованул кап съ плече. — —

II.

Ятъ віколь се стірнеще, де пеете маџі мъвшеще,
Ші пеете ынъмінт ръстоарнэ норі де омът дивъркаџі,
Дикът мастакавэ жалнік се свінїнъ — съ'ндоеще —
Скършеще ші плеснінд каде пеете врагіі десвінаџі;

Кать'нчеть ші ісворьл дн мікте съ маї рьсане,
Ка кънд дл кнпрінеъ моартеа, вал пеете вал дпгецънд,
Асемінe ші шіоіла че кърде кь рънежане
Кь патакла рапт де дънса се дпклещеакъ слеінд. — —
Кар Гафіца лешінать пе прісна де лъкъ вась
Се трезеще свъчіпать де дърере ші де він —
Ші сінте къ пъптъл ръче о нътрепсъ пър ла оаъ
Ші къї префъкь дн гіацъ цпцішопрележдн сін . . . .
Сжнцеще къ коаса морцій ла інімь о дпжунце —
Съ о дпфіоарь де дънса!!! ші дн саффлет о дарія.
Дпсь че тікълос оаре де моарте днделнпг фаце?...
Дечї ші ea непорочіта с'о дптълнпене дорія.
Дар еать нърі пін ішь дн кнпторьл дін късаць
Кълціва тъчїпаші пе патрь че кънд ші кънд свінтеіа
Ші'пдлать раза пъдежділ дн саффлетьл еї с'ацъць:
Дечї се своалъ — ші прьвалне вапада де пеете ea,
Се тарье кътрь аць — дптінде мъна кь фрікь —
Се атінце де лакашкл де ea дпсшаї пнпгъріт . . . .
Ші еать і се пъпаре ка о комплітъ пълкь
Мастърріле ші вълстемпл пърінтелаї амърїт;
Охїї сеї кь'нфіоарце се пар ла веде дн фантъ
Къ їаз ешт дналпте с'о дмпінгь не'пдърат,
Ші ка кънд вінe ла дънса кь о мъпь ръдікать
Съ ловаскь фър де мілъ пе-ла съ кошіа вінопат. — —
Атанчї ea дн ценушкї каде — ші тремърънд ші дптінде
А сале мъпї вещеліте ла бмбра че кпоаскь,
Вре с'о роаце — дар ва попте: кънї але сале кувінте
Сфърмъндасе де сасінарї . . . . дн лаврімї се префъкь.

Дптр'пест фел тот деапа саффлетеле пъкъміте
Сопт дмплаїте де скърбе — се вънтеаск не'нчетат,
Пъпь че вад ка о жертвь сфърмате ші змїпте,
Маї алес кънд перд пъдеждea фіінд къцетьл пагат. . . .

Ешт'ямень съ мѣкаскъ ші а зорілор іміре
Не мъгріле'мълвіте а мишілор преціраші
Ear кътръмъ адормісъ . . . . ші'н сомн ка ръсъріре
Дшї спинеа амъръчіпеа сяффаетълуї пътімаш,
Кърълиндъ'ї не оврагї лакрімї ші цемънд ка дитріstare. — —
Атънчї вешіа съ товаръш, соціа че'а стръкіа,
Дін сомнъ грея дл дешептъ к'о мънъ тремъротоаре,
Шї'л дитреабъ че в і с а р ъ? ші че *прім* сомн въткіа? . . .
„Фемее! кътръмъ зіче: еа есте зічї сосіть,
Кънї ев о възїй а ева — еа ла мине се зїта,
Пъмънтънд — черънд ертъчіне — дитре адевър кіть
А ме фіїкъ — драга татїї нічіореле'мї сърута,
Шї ев ка посоморіре пъреа къї фъчеам мастраре
Къ не-ам лъсат фър де мілъ — ші решіне не-ам фъкат;
Ear тв сърътъндв'мї мъна мъ рогаї съ'ї дав їертаре — —
Ам їертато . . . . ші Гафіца не пентъ мев ав къзат;
Атънчї ші Дамнезеў пар къ ка мілъ немърцінітъ
Де клъстъм о д е с л е г а р ъ пъмънтво покъіть. — —"

Спаїнд вчесте вътрънва, дшї шерце ценеле сале,
Шї дн прінъ дъ афар дін ал съ вордеет тріст,
Есъ: — ші се потівнеще де-о жълнівъ арътаре,
Де-о фемее жос лъцітъ лънгъ прага тросніт. — —
„Дар се поате? ел с т р і г а р ъ: немерніко тівълоасъ
Съ те гъсеск ічї моартъ ші съ н'мї чеї амвтор . . . .
Ав іміна та де гіацъ ке ціав спас къ дне кась
Прімеще ші хрънеще віе орї че кълтор."
Дечї с'апропіе — рядікъ — ші кемоще: ах не чіне?
„Ах фіїкъ фіїкъ, івнітъ! пакатва тъв те-ав амвне,
Ш'ал мев блъстъм ка врвіме дитртъ черва не тіве:"
Атънчї ші вътръна маїкъ вине ка ръкнет ші плънс:
Стрігънд! „Ачеаста'ї Гафіца! драга мамїї копіліць!
Нъдеждеа вієцїї меле че ла сінъмї ав крескат . . . ."
Шї рядікънд'о вътрънїї ав вгат'о дн кьсць,
Дмбрлінд ка а дор пентрї трупъ деперат ші ад.

Ш'аџіяд фокъл о џіне татъл пе а сале враџъ,
Ші сать къ еа дивіе де двхъл татълаї съ;
Дар амецалл де моарте орвіда'ї окіі ка чеаџъ
Ка коноаџе пе-ал съ татъ дзпъ аша лешіи грев,
Ші зіче ка емілівџъ: „орї чіне ешї ом вам, дзмъ
Пе трайнъл де афаръ, унде се жаде с'ащепт
Вредніка міе осъдаї ші сафлареа де пе ермъ . . . .
Ах! дар че въд! та ешї татъ че мъ ціі стрінсъ ла пепт?
Та ешї мамъ лъпгъ міне? — пърінцї плінї де вапътате
Ъітатаџї аме грешалъ? — ші въстъмъл че мї ацї дат? —
О маїкъ! ші маї плънцї ънкъ фіїкъ плінъ де пакате? . . .
О зіс! о драгъ таїкъ! — вреднікъ'с ев де їертат?
Вреднікъ'с де жале оаре? — вреднікъ'с де-авоастръ міла?
Кънд ев съ мор се кавіне . . . . ваї міе сар съ въ дас! . . .
О соаре че'мї ера астъзї де тролъ а та лъмпъ!
Акум въкъда'мї пърінцїї ка драг ам фі маї рамас!
Еї мъ ївеск — еї мъ їартъ — апої віеаца мї'ї драгъ!
Дар че фолос кънд дн міне сімт къ сънџеле съ'нкеагъ . . . "

„Доамне! ші се полте астъзї: хісъ въторна мъхнітъ,
Съ'мї въд фіїка тот одатъ къ с'ав къіт — ш'ав маріт ——
О кї пентрв ноі вамплітъ! о фіїкъ волт тікнітъ!"
„Черя, ав ръспвнс въторнел, пе фіїкъ не-ав дързіт,
Дечї трвеще о Гафіцо! ші вом тръї ампредвнъ. —"
„Ам трзіт дествл дн лвме — — таїкъ лъпгъ міне шезї,
Маїкъ вїн те рог апроапе, — — Ші та вредніче де зъ
Пентрв каре ев мор астъзї . . . . вінъ астъзї де мъ везї,
Вїн воїер немілостіве де прівеще а та фантъ
Ші де міне ка те-теме; мавар къ м'аї пръпъдіт,
Къчї орї ші че ръспвнъціре а фаче съ ці се полтъ
Ев ка врев: къчї кіп ка есте съ віт пе чел че-ам ївіт . . . .
Ев рог черва ка съ'л їерте — съ ка'ї факъ ръспвнъціре,
Ші фолосврва съ ка ардъ пе дпшъльторва мев. —
Дар кънд веї афла вр'одатъ де а ме пенорочіре,
Іанко! дествл пентрв міне ш съспін дін пептва тъв. — —"

Зікънд ачесте ел стріпуе к'о мънъ маї де тот моартъ
Ла ініма са пе зайкъ ертъчіане еї черънд,
Ір ка чеелалт'апзкъ мъна скървітълї татъ,
О дече ла а са торъ — о сърътъ сеспінънд —
Ші прін сеспін дшї дъ дахъл ашоара де мінте Фатъ.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Флоареа кътръ флътър.

Кънтекъл Гафіцїї кътръ кзконашъл сеъ.

О флоаре жалнікъ зіча флътърашълї черешъ,
Ш фъуї къ мор;
Къї тріста ме соарть есте ез пе пъмънт съ тръеск,
Нъ ла чер съ сзор. . . .
Нъ зіта аморал ностръ тъмпіт де пісмашї озмінї,
Ам кълпї депъртацї,
Ш зіта къ тъ ка міне ла трап, ла въпселе сзмінї,
Ка кънд ам фї фрацї. . . .
Дар ваї! зефірал те сьффлъ, ел ез ка пот съ мъ смълг
Дін нетрал пъмънт;
Ка пър ла чер кз-ал меъ акър зірос пе кале съ'цї дък,
Ші ръмъїк плънгънд. —
Тъ те дечї тот пе де парте къчї пре ці'ї драг а мъшка
Орї че флоаре вечї.
Ел ез ръмън пъръсітъ фър а мъ пътеа мішка
Кіар ка дін овечї. —
Тъ фъуї ші ел вії ла міне, ші ел те дечї с'амъгещї
Ші не алте флорї,
Дар кънд те фнторчї ла міне тот аькрімънд мъ гъсещї,
Маї алес дн зорї. . . .

Ах! ля змор маї статорнік де вреї ка съ те депрінзї
Шї съ нз мор еў,
Дъмї аріпї се спор ля тіме, сад тз ръдъчінъ прінзї
Лъмъ трупа зеў.

Капалерзл К. Стаматі.

FABULE*).

1. Гъщеле.

Кз о пръжінъ маре
Царзнзл гъще де вънзаре
Мъна ля търг,
Шї дрепт съ зік:
Дн кардла гъщелор, спре вінз дндемнаре
Гръвінд ля ні де търг, пътеа адес кзм таре.
(Дар знде де кълїг сад пазвъ с'атінце,
Нз кзмаї гъщеле шї оменірея пъзеще.)
Ев нз віновъцеск царзнз нічї де кзм;
Ear гъщеле алт фел ачеаста жздека,
Шї дптълнїндзсе к'зн трекътор пе дрзм,

*) Фабзледе сзнт астъзї à la mode; асемінe компзнерї се дптълнеск адесе орї дн колоанеле знора дін жзрналеле ромънещї. — Дачіа літтераръ нз вреа съ ръзъе сінгърз афаръ дін модъ, шї дар пзблікъ шї ea кътева фабзле дін Каллецереа Длзї А. Донічї, че зс ешїт акзм де сзнт тімп. Чететорі нострі вор пзтеа жздека каре сзнт фабзлеле челе маї незмеріте, а фолеї ноастре сад а ачелор алте жзрнале?

Аша стрîга:
„А! че накаа, че осîндіре!
Асупра гънщелор че крèдъ пріговіре!
Прівеще, ăн царан кăм вате жăк де ноі;
Де аств поапте ел не зъкъ де'чапоі.
Лаї къторъсаї, ка'ї треце нічі ніо мінте,
Къ аре даторіе а не арăта чінсте;
Къчі, ноі не трăгем дрепт діп неамăл чел елъвіт,
Че Капітоліа діп Ром'аа ісвъвіт!
Романії мълцъміцї аа пас ші съркътоаре
Пентрь аша а лор прел вредніка ăрмаре."
— „Ші воі тот ка ачеаста вреці
А лъмі славъ съ авеці?" —
Аа зіс ачел дракец.
„Стръмошії вострі." — „Щіа,
Дар ел ла порва ме съ віа:
Че фанть вредніка воі аці фъкат ăн лъме?"
„Німка, дінь ноі. . ."
— „Къ нкмаї де фріптăре воі
Сънтеці ші вине.
Лъсаці дар пе стръмошї ăн пачe:
Ка фанта е чінстіт, ачел каре о фаче.

Ачеаств фавалъ а лъмърі се поате,
Дар гъщелеле съ ка се'нтарте.

2. Вълпеа ші Бързъкъл.

„Да діп котро ші вăде,
Алерцї тъ аша їате?"
Бързъкъл ăнтълніnд пе вълпе-аа ăнтребат.
— „Ох, драгъ вънътре, ăм дат пісте пъкат.
Сънт їатъ, съргінїть!
Тъ щіі къ ел ăм фост ăн слажбъ рънділїть

Ла о рѣмъріе.
Кă трепіле че-авем, одіхна'мї ам лăсат,
Шї съпътатеа 'мї ам стрікат;
Дар тот еă ам кăнат дн гроазнікъ врціе,
Пе нїще пърї недоведіле,
Прекам кă лам зїте.
Тă сїнгăр мартăр ещї, дн адевăр съ спаї,
Де м'аї вăзат кăмва, макар кă пре ун паї?"
— „Ну, драгъ кăмътрă; дар кăнд не дитълнїм,
Еă кăм адес ведем:
Къ тă не вотїшор
Авеаї шї пафтшор." —

Се'нтăмплă шї ла ноă де вечї,
Кăм алтăл, авănд док, аша се тънгуще,
Дикътр дцї віне маї съ'л вреа,
Къ авіа дін лемъ се хрънеще.
Дар аствъаї въткă, зжне маї,
Де зиде оареї вім? шї кăнд ар вре съ стаї
Съ'ї фалї кърать сокотеалъ
Пентре вешї шї вълтеалъ,
Н'аї віче ка вареа: кă аре пафтшор
Пе вотїшор?"

3. Парпас.

Пе кăнд ла Гречї ăă пъръсїт,
Чїопліцїї дăмнеаї,
Ăар локріле лор, не дрепт ле-ăă дмпърцїт
Народăа дитре еї:
Атинкї шї жителе Парнас
Ла ун вїет мърїтор мошіе ăă ръмас,
Стъпăнеа нок пе ел дндат ăă ашълат,
Къцїна мъгарї ла пъшкат.

Магарїї ав афаат
Де нде, нѣмъ инде,
Къ мазеле одат
Ав лъкоїт пе мынте,
Шї зїк: „се веде дар,
Къ ної аїчї сынтем мънаць ка дя хъдар.
Пе семне мазеле де оамень с'ав ерїт,
Шї еї ав хотърїт:
Ка ної дя локл лор къутърї съ іскодїм.
Аїдеці! войнїлор! ка тоцїї съ ръмїм.
Ка пердецї немъртеа, стрїгаці ка дндръснеалъ;
Еар чїне н'аре глас
Кум требї ла магарї, афар де не Парнас!
Шї предецї къ нъдеждя ачеаста ръздеалъ,
Ної славъ вом лва, маї мулт ръсънетоаре,
Декът ачеле ноъ вестїте соріоаре."
Ачест сфат мъгъреск,
Магарїї ка ун глас дя дмболъцеск,
Шї одатъ тоцї порнеск,
Ашa стрїгаре маре,
Дикът стълпїк хор, перднд тоатъ ръздаре,
Ав ворозїт ка ерь,
Съ'нкідъ не магарї, де не Парнас ла шарь.

Еь врея с'аддаг амінте,
Къ локл ка дь мінте.

4. Моміца шї доъ Мълце.

Дн а моміцелор царь,
(Че маї ка аре хотарь,)
Одатъ жодекъторе
Ера о моміць, вере
Кїнзїа ка скъмпътате
Кампъна чea де дрептате.

Шї їатъ къ аз номіць,
Се аратъ доъ маць,
Скъріете, дюкъятате
Дн пріговіре де мозрте,
Пъръсінд ал съ лъкаш,
Пентр'ан вълъре де каш.
Уна стріг: „сокотеще!
Кашл ев'а ам фост овіт."
Алта ціс. — Хотъреще!
Кашл ев'а ам домъндіт.
„Стаці!" ле віс лор номіца,
„Ам кампъна де дрептате
Се ва лъмарі фінца
Прічінї де каш армате."
Аноі кашл дрепт дн доъ
Ръмпънде'л ев преа фрямос,
Ар пас дитре амъндоъ
Кътпене къте ан воц.
Дар кънд кампъна ръдікъ,
Кеде к'о партеї маї мікъ;
Машкъ, чеаркъ, ківлеще,
Шї віне ка німереще.
Акам партеа че машкатъ
Ка тръгеа ка чеелалатъ;
Машкънд ear дін ачеа греа,
Токма дрепт ка німереа.
Шї аша кък дн сфършіт,
Тот дн кътпене аз трас;
Ear мъцеле с'аз трезіт
Къ дін каш н'аз маї ръмас.

5. Барватъл кз треї фетеї.

Ун ом посиаш аз фост скімват
Вр'о треї фемеї кз каменї,

Фiинд тъстреле ънкъ вiї.
Дар аволо ера ун аспрѣ дмпърат,
Ла каре кем ав мерс асемiне щiнцъ,
Ак шi гъсiт де кавiнцъ,
Ка пентрѣ ваша фiинцъ,
Пре ом съ'л дея сънт жудекацъ;
Ѣар спре маї аспрѣ дмфрънаре
Жудекъторiлор ал пес ел дмаinте,
Съ фie ка лларе-аminте,
Шi съ дмкiнезескъ педеапса чea маї маре
Унеї асемiне де пiлдъ ръ ърмаре;
Къ ал де дмпотрiвъ, ел хотърiт ера,
Пе тоцї а'ї спънзура.
(Асъмiне ун дмпърат
Нiчї не ла ної н'ар фi стрiкат.)
Жудекъторiї въд къ но'ї де шагаiт;
Съ хотърескъ дрепт еї малт с'ав сiргаiт;
Шi вазаї Дамневе де сас ѣав лаmiлат,
Къчї сокотiнца лор ачеаста ав ърмат:
„Ка омлаї съ'ї де фемеле тъстреле,
Дидаторiндусе де а тръї ка еле."
Породеа дмсъ с'ав мiерлат,
Пентрѣ асемiне прея славъ хотърiре,
Шi сiнгр тоцї ав ашептат,
Пе вр'ун жудекътор съ вадъ спънзурат,
Дар н'ав требат нiчї патрѣ зiле,
Шi с'ав дмпръшiет цiн царъ алiре:
Къ чел ка трей фемеї варват,
Де ръул лор с'ав спънзурат,
Шi де ачанчї дн ачea царъ,
Ка трiї маї нiме ну се'нсоаръ.

6. Вълпеа педепсiтъ.

О вулпе ав царан се дмдiс'одатъ
Ла мъсърї дн посатъ.

Ка ачел депрівдере ші їарна не осъть,
Ка нопцтеа ав венїт фълъмъндъ ла осъть,
Ші дн гъінї с'ав десфътат:
Їар дапъ че с'ав сътърат,
Апої ав зіс: „Десте, мъ дак деграв'акасъ,
Ка ка кама съ дав пеліка пентрв масъ.
Дар дмпрівірea еї норънд с'ав дмплінїт;
Къчї арма се ведea не зиде ав венїт.
Іарашї валъторъ с'ав шї лват пе арме,
Ші валпea ав ешїт де контъш фоарте вене.

Че дак'ар фі шї'н лъмea маре
Вълтъ арма ла талхарї,
Атънчї мъ жар фърь мистраре,
Къ с'ар вълї шї дн керцї марї.

7. Магарїса.

Ла ун царан ера о вітъ де мътар,
Ка каре ел ла тоцї се лъда;
Къчї дн пърерea лаї преа вїне се парта.
Ші пентрв къ'мпрецюр ера тот водї марї,
Апої ка ка кама пъсънд съ рътъчеаскъ
Магарїса лъдат,
Ші тот одатъ врънд ка съ'л дмподовасъ,
Ун гардалъ ав гат царашї їар легат.
Магарїса с'ав фъкат мърец ші дналфат.
(Де декорацїї ел не семне лаїсе,
Къ преа се фодаїсе.)
Дар рашї нов ав фост лаї сире осїндъ маре.
(Врнеазъ ші ла ноі ачеаст дптъмпларе.)
Ев дмсъ маї вътеї датор сънт съ въ спвн,
Къ дн портърї ера магарїса ка прeавн;
Їар пън ла гардалъ ел вїне петрече,

BCUJAS LIBRARY

Пін царінї, пін грѣдінї, пін кърътърї ѣмпла,
Пъщеа, се'нвестѣла;
Ш'апої кам не фърїм акасъ се'нторчеа.
Акам дінъ маї рѣ магаріла петречеа.
Пентрѫ къ рангъл нов,
Сѫнъд прін харгалъе,
Кема кънд не печін пе вр'о деспікътарь,
Съ дее пе этагар афар дін кърътарь;
Кънд не стъпънеа съа ка жърдіа дн этънь,
Съ'л скоатъ дін грѣдінь:
Апої ші не жітар,
Съ'ї рупъ коастеле ка парол дін огоарь,
Дікът віетъл магар,
Стълчіт ші осіндіт рѣпнсъ маї съ моарь.

Ші оамені ачеї ла ранг дкліптаці,
Пъцеск асъмінe, кънд сант інтересаці;
Пентрѫ къ рангъл нов,
Лор есте харгалъе,
Че сѫнъ де департе,
Въдіндале - а лор фанте.

8. Аптересъл лъї Арвінте.

Арвінте котеле ав рос ла антерес,
Дар н'ав стат мълт съ сокотеаскъ:
Че сінгур ел мерев
Се пъсъ съ'л карнелеъ.
Кар пентрѫ петічї де карніт,
Дін мънічї ав тъіет ка о апатра парте,
Ші антерес 'л ав гътіт
Ка мънічіле прев свартате,
Дікът орї кареле 'л ведеа,
Де ел рідеа.

Въпъд ачеаста ел, аз аіс ди тъндел със:
„Лъсаці, къ доар ць сънт аша де пъторъс;
Вр'ун лъмр маре ві,
Съ'мі таіе ел повлеле де не ал литерет,
Ші мъпічеле съ ле пеі
Маі лъці де ком ера."
Ав аіс мі ал фъкат.
Дар лъмеа се мірь,
Къ литереса лві ера акум преа скърт,
Ші ш асемъна нічі ць ун бун мінтеам.

Се'нтъмплъ ші воіері де мълт
Каре'нкаркънд авереа лор,
Тот ць ачеаші мінте,
Съ о дидрепте врор,
Ші фак ка ші Арвінте.

9. Лъпъ пъзър.

Орі кът де вине рънделе,
Ком пор дитра не мъні де оамені не чінстіці,
Ші нямаі де а лор фолос повъцъіці,
Се фак дидаті ръле.

Ун лън с'ал фост черкт ла лек нъмър не оі.
Се веде къ ла еі, прекум ші не ла ної,
Тот треві мілочірі;
Къні ел ънтеі ав пас не вълпеа мещеріць
Редеа къторъ леіць.
Дар пентрь къ де лаші сънт ръле лъкрі,
Преа лъмінатъл лек ферінд немълцъмірі,
Ав порончіт ла сфат,
Съ фак тотълор кіемаре
Де о овщеаскъ адънаре,
Ла каре мік ші маре съ фіе дитреват:

Че шіа де лап, ші че пертърї ел аре.
Аша дар фезреле пе ръпд с'аз здпат,
Ш дитрь о зпіре тлас вам де лап за дат.
Пе врмъ аз ешіт поронка чеа леелскъ:
Пе лап, маздр деплін, ла стіне съ'л порнеаскъ.
Дар оіле че-аз арътат?
Ла адпаре еле аз фост пе апърат?
Ачеаста'ї де жёраре,
Къ сфател аз лїтат съ фак лор кїемаре;
Кънд еле маї алес ера требїтоаре.

А. Донічї.

ALLEGERE
DIN
ALTE FOI ROMANESCI.

ГЕОРГІЕ ШІНКАЇ

Netзріторзл Георгіе Шінкаї de Шінка, доктор de Філософіе ші Теолоціе, с'аз пъскът дп Ардеал ла 28 Февръріе 1753, dintr'o фаміліе чінстітъ, а кърія пзме фігзръ адесе орї дп аппалеле клерзлзї Ромъпеск. Пзцін се щіе despre віаца лзї атът de търеацъ, лзкрз чеї есте котзп кз атъца бървацї марї din вретеа веке ші поъ. Атъта щім къ шї аз съвършіт дпвъцътуріле дп Roma, зnde de ла 1774 пънъ ла 1779 аз фост Секретар вестітзлзї Коллеціз de propaganda fide, сзът протекціа Кардіпалзлзї Стефан Борџіа. Ла апзл 1780 дптърпzndзce дп патріа са, щінті дпdатъ лзареатінте а окъртзірії асзпра са. Фъ пзміт директор Скоалеї ромъпещї din Блаж, маї пе зртъ директор Скоалелор паціопале зnіte din тот

principatъл Ардеалълуї, пост чінстітор че аў окупат доїспрезече анї; ла сфършіт фъ орънduіт Корректор а кърділор Ромънещї din Типографіа университъцій Унгарієї. Талентъл съў, ластелe сале копошире, сіргуінца са de a addуче нація Ромънеаскъ лтр'о старе маї ферічіть, лї адідаръ маї тълдї врѣжташї. Ніще скърпавї клеветіторї, соіў de оamenї тікълошї ші фрікошї ла звгрѣвіръ ка ун от прітежdіос Статълуї. Алцій ар фі къутат съ се dісвіновъцаскъ. Шінкаї ера прea таре спре a се лнжосі ла ачеаста. Се лепъdъ de тоате слъжвеле сале, ші се трасе пъпъ ла сфършітъл вієцій сале, ла Сіnnea, сатъл комітатълуї Ава Ўівар din Унгаріа, лънгъ фіїї Конteлуї Daniіл Ваш, пе лънгъ каре се адъпостіа, кът зіче ел лнсъшї „ка ла ніще ученічї аї сеї, пъпъ съ съвъртаскъ тълка скріереї Хронічеї Ромънещї, пентръ фолосъл Ромънілор, dінтре карії унїлар фі врът морт de къt съ скріе ачесте.“ Лнтр'ачеастъ ретрацere ізвіт de сколерії сеї, чінстіт de тоцї чеї че'л копошеа, ла релацїї пріетіноасе ку лнвъцацїї Ардеалълуї ші а Европеї, ку Енгел, ку Самуіл Клain, ку

Вълкан, къ Георгіе Лазар, къ Петръ Маіор, къ Даніїл Корнідес де къть кареле, дънъ търтърісіреа лъї, маї дрвъцат п'аѣ авът корона Унгъреаскъ дн вретеа са, къ Катона Історіографъл, къ Цікіндеал Фавълістъл, къ Ковачічї, Шінкаї петречеа о віеацъ хъръзітъ нъмаї пінелъї отенірії ші неатълъї Ромънеск, къ акъріеа історіе ел се днделетніча de маї мълт de треї зечї de анї. Бібліотечіле Ватіканълъї ші а ачелор лалте ораше din Італіа, a Віенеї, a Бъдеї, a Трансілванієї дї десвълісерь котоареле лор челе маї аскънсе. Аша Шінкаї адънъ чea маї маре колекціе de документърї Ромънещї, каре нъть фі вреодатъ; de време че се алкътоіа de маї мълт de трейзечї тотърї in folio. Дмвогъціт къ асемине прецюасе одоаре се пъсь ла лъкрареа Хронічіі Ромъніlор, деспре каре ел дпсъшї, дntr'ун ръваш din 25 Февръріе 1804, скріеа прієтенълъї съъ Енгел:

„Meum quippe est Annales universae Nationis Valachicae, proinde etiam Kuzzo-Valachorum, quos Czenczaros vocant, conscribere, quod et feci inchoando a Trajano vel potius primo Decebali contra Romanis bello usque ad an. 1660.

Opus in dies continuo, locupleto et polio, neque prius de editione cogito, quam quidquid potero ad annos congessero.“

Ачест монумент мъреџ пентрă Ромънї ла ăрмъ de ла Traian пънъ ла 1808, кънd ера гата съ'л dee ла типар сăвт Тітлăл de:

ХРОНІКА РОМЪНІЛОР

Ші а маї мълтор неатърї, лпкътаă фост еле аша de атестате кă Ромънїї, кът лăкрăріле, лптъмплъріле ші фаптеле ăнора фъръ de але ăлтора нă се пот скріе не лпџелес, din маї мълте мії de Ăлторї, лн кърсъл de 34 de анї кăлăеаскъ.

Лн тінăтăл че ера сă пăвліче ачеастъ котоаръ, ла 1808, тоартеа вені de'л ръпї пăџієї Ромънеџї акъріеа ел фă подоаба.

Шінкаї, афаръ de Хроніка са, пăвлікъ ăн шір de калиндаре de Бăда лн каре се гъсеск маї мълте артікăле алкътăіте de дъпсăл, ші чea ънтеї гръматікъ Ромънеаскъ кă літере Латінеџї, ла каре лăкръ лмпреунъ кă Самуіл Клаін, ші каре еші de сăвт тіпар сăвт Тітлă de: Elementa linguae Daco-Romanae siue Valachicae. Viennae 1780.

Din Хроніка са, се маї афлъ доъ ексемпларе, дінъ кът щіъ; унъл, че есте оріџінал лаї Шінкаї, се афлъ ын Бібліотека Џімпаслаї de la Блаж, че аў фост ынаінте а ръпосатълаї Епіскоп Вълкан: шї ал доїле есте пропрієтате а Пър. Архімандріт Германо ын Іашї. Ноі пъдъждъім кь Кавіоніа са се ва гръбі, ын пъџінъ време, а ынзестра пре пъблікъл Ромънеск кь ачест кап д'оперъ а ерудиџієї.

Хроніка лаї Шінкаї есте ун лукрь атът de маре, атът de преџіос, ынкът кавінтеле ымї лінсеск спре а'мї аръта тіпареа. Мії de документърї неканоскъте, раре се афлъ адънате; шї пь стаў ла ындоеалъ de a зіче, кь кът Хроніка ачеаста пь ва фі пъблікатъ, Ромъній пь вор аве Історіе.

М. Когълнічеан.

(Архіва Ромънеаскь.)

DESPRE ÎNVĂȚĂTURA PUBLICĂ *).

DOMNULUI MARELUI BAN M. GHICA,

Casei departamentale din lăuntru, președintele eforiei școalelor, etc. etc.

Domnule meŭ,

Școalele astăzĭ, mai mult de cât tot d'auna aŭ acelaș obiectul lăudabilă aminte obștesc. Fie-care doresce a le vedea înfloritoare și spornice. Toți părinții de familie avĭ dorințele okĭ și de avĭ așteaptă viitorul fiilor lor, și în deobște tot românul îndemn de binele Patriei sale de avĭ așteaptă luminarea, fericirea și slava eĭ. Guvernul de avĭ așteaptă slujbașĭ care cu îndelegată pătrundătoarele cunoștințĭ și cu conștiința de datoriile

*) Ca cu ce ni se dămite camaraderia, noĭ ne vom opri de a zice ceĭ mai mĭc lucru despre acestĭ articol interesant, ce se recomendă de sine-șĭ prin cuprinsul ces și știința ce care s'au tractat. Acest articol trebue cu fie bine venit și noŭ Moldovenilor, dupo vreme, când de la noi dimocrație a Epitropiei școalelor naționale, acest ram important a ferichireĭ unĭ stat trage o deosebită luare aminte a stăpânireĭ și a publicului. Nime nu poate tăgădui cu multe reforme ar fi încă de dorit în Regulamentul scolastic, și cu instrucția publică în Principatul nostru, de și bună, ar putea fi și mai bună.

леї дпгріжірї. Бісерика de aчі aщeaптъ Преоцї лътінаці карі съ дппъртъшаскъ кз спор шї dзпе dзхзл Евангелієї кзвінтеле сале ла popod, шї съ'л повъцзіаскъ ла тъптзіре. Фъръ скоале съ пз aщепте пітепї пічї пърінцї взпї, пічї фії взпї, пічї слзжзбашї взпї, пічї четъцепї взпї, шї прін зртаре пічї Стат вine organicat шї вine кърмзіт шї пъсторіт.

Требзінца скоалелор маї тот d'zna a фост сімцітъ дп цeara поастръ, шї aчест сімтімепт кз adeвърат п'a пзтзт фі de кът o tradiцie тощепітъ de ла чеї d'ънтъіз стревпї аі пострі че аз deскълікат дп Dacia, biind din дпсзшї кзівзл артелор, саз маї вine din domnitoarea Ромъ зnde дпвъцътъра шї артеле Грчієї шї Італієї аз лъсат атъте топзмепте траїпіче ла вeакзріле. Dovadъ авет къ Ромъпії с'аз цінзт odatъ de o потрівъ кз челелалте popoade, времіле дп каре с'аз спріжініт aчесте доъ прінчіпате de cine, фъкънd респоае, шї дпкeind трактате пе каре с'a pezemat фііпца поастръ політікъ, шї каре пз се пзтea фаче de бърбацї фъръ кзпощіпце ші непревъзъторї; dovadъ авет ретъшіціле рісі-

ніте de стрѣінї a ле кіблютечілор пѫблічe ші партікѫларе, че пѫ с'ар фі пѫтѫт adѫna de кървацї че пѫ ar фі цінт съ преџіаскѫ acemene которї. Тот d'aдna аѣ авѫт ачесте доѣ прінчіпате Школе дп каре се лѫтіпа пѫ пѫтаї пѫтѫлтенії чі ші стреінії, дпкѫт ші Рѫсіа дшї кѫпоаще пре лѫтіпъторії съї de сколарї аї ашъзъмінтелор moldovene *).

Інвъцътѫра дпсъ дп вечї a авѫт трекѫінцъ de пане ші de odixnъ. Соарта че a гоніт пе Dачіа дптреагъ, кѫ тоатъ рѫвна ротъніхор ла дпвъцътъръ, ’іа фъкѫт дпсъ din веак дп веак a ретъпea таї дпапої, de кът чеіалалтъ парте a Европії кѫ каре одатъ еї ера de o потрівъ ші ла враџ, ші ла арте, ші ла кѫпоцінце. Воіѣ съ zік кѫ лінcindѫne таї тот d'aдna пачea ші odixna, ам перdѫт дпчетѫл кѫ дпчетѫл ші ашезъмінтеле de дпвъцътѫра ші креџереа овџеаскъ, саѣ de ші лѣ ам авѫт, се афла дпсъ дп параліcіе. Dѫхѫл a дпчепѫт a се тъмпі, паціопалітатea a се стінџе ші ротъпѫл a се decепера ші a се фаче гата з-

*) Съ се вазъ кавантѫл Дълї Александра Хъждъ ростіт ла ексамена de ла Хотін ші пѫблікѫт дп Но. 10 ал Кърієрълї.

неалтъ шї прадъ челлї ънтъїй венїт. Ръвна лăї ла лупъщътърь с'а лнтревăінцат de стрăінї лн фелърїмї de кінърї дăне деосебїтеле енохе. Ей лнсъ тот д'аuна аă фост гата а келтăї шї аă келтăїт лнсетнътоаре сăмї шї лн парте шї de обще. Дака розделе п'аă пореспăнс кă ръвна шї жертфеле лор, прічіна а фост саă лн пестаторнічіа вретїлор, саă лн опре каре прекъцетърї інфернале, саă лн ръзл метод шї неажънцереа орї ігнорандя лупъщъторілор тїмпілор трекуцї.

Лнсъ орї кăт аă фост скоалеле треките, дар аă нъстрат скінтеея зилї фок лупълїт кă лнгрїжіре лн кътінăл стрътошеск шї хъсат de тощенїре ла ърмашї. Ачеле сколї аă нъзїт, кă віжъліїле політіче съ пă поатъ сăлвера din презнъ кă чепăша шї скінтеея чea дăне ърмъ а ачелăї фок дăнезееск. Кънd ромънїї се афла оаре кăт маї ла адъност лндатъ лл апрindea спре лнкълзїреа моралъ а ърмашілор лор, шї асфел с'а вечїнічіт нъмъ лн ніще зіле маї бине кълдъра лупъщътореї; асфел с'а нъстрат а пă децера de кріведеле че аă трекăт песте Dачіа сетънда зънтъетоаре din

каре съ поатъ ресърі роаделе че се ащеаптъ ын зілеле ноастре, ші о асфел де сетъндъ аъ пъртат ын інімиле лор Кантімірій, Філаретій, Іепакі Вакърещій, ічл: ын сфършіт ачеа сетъндъ десволтатъ маі талт ын інима ръносатълъї Domn Грігоріе Гіка, фрателе Domneї Тале, ла фъкът съ пъе пеатра чea d'ынтъіъ а темеліеї скоалелор ын лімба Патріеї; еї сынтем даторї орї че вънъ ын інтервалъл скъдерій ноастре ші въдъвіеї Ротънієї de прінцій съї пътънтенї, пънъ ла реформа ынчепътъ сынт Domnірea ръносатълъї Domnъ.

А веніт вретеа ын сфършіт ка ачаастъ сътъндъ пъстратъ ші лъсатъ de тоцепіре din веак ын веак съ се пъе ын пътънтъл съъ прінчіос, съ се апере de віжълііле іерній, съ се кіеме din чер асъпръ ілоіле лъї Апріліе ші Маіъ ші съ'шї dea роаделе сале ынсътіте ын вретеа сечерішълъї. Unde сынт калтіваторії? — Каре есте гръdінаръл? — че фаче? — че пъdеждї пе dъ? — Къчї пътънтъл е бън, вретеа е прінчіоасъ, аргацій се плътеск. — Ачесте сынт ынтревъріле de овце; ачеастъ есте опінія адънк ынпръщіатъ ші ынтемеіатъ

ân tot rotъnъx; aчeaста ântreaвъ naцia prin âmfъцiшъtopiй ceй; aчeaста ва съ цiе Oвцeaска Adънape.

Фърь съ въz атъта тiшkape vrednikъ de xaздъ, тот d'aзna m'a apc dopъx спорiрей шi xътinърiй пътжntъxъй теб de naцiере каре орi кът m'ap гpi eл, еб пъ почiб de кът съ'л iзвеск шi съ'л респектez кът iзвеще ъп фiiб ътiлiт пе o тътъ despatъratъ. De кът ат deвътат ân xъte, xъй 'iam âmkinat тоатъ vretea, тоатъ жaлеreа, тоатъ въръцiа, тоатъ стареа, тоатъ odixna, тоатъ ферiчiреа mea. Скрiерiле mele вор фi martъre шi ân trinъnaxъx viitoriмeй шi âmaintea жudeцъцiй ънde тоцi авет a ne da respънsъx: de пъ вор фi вine, dap koнцiinца mea, кцetъx къ каре хб ат скрiс ce ва vedea ân тоате. ъn кцет ат авът: вinele Патрiей, хiniцea шi пачea ей, âmboiреа тъdъlarelor шi Kapъxъй ей, ферiчiреа ântr'ъn кввжnt a koнтitnopanilor mей шi ъn viitor маi вън пентрь гrтатiй. Aчеста 'тi a фост сiпгърх mеб кцет шi m'am xiтat пе mine mi пе koнiiй mей. . . шi тъ почiб тъпгжia къ n'am фост сiшвriaш чi adевърат фiiб ал Патрiей

теле, кѣріа ам сѫжіт ка ѕп рол. Ачестѫ кѫцет м'а фъкѫт ші ѧп апѫл трекѫт а тъ адреса прін глассл Кѫріерѫлѫї Ромънеск кътръ D. Діректорѫл скоалелор кѫ скрісоареа пѫблікатъ ѧп Но. 70.

Аша ѧп врете че се фак асемене ѧнтревърї тъптѫіторе, тъ сімц ші еѫ датор а пѫ тъчеа ѧп асемінє ферічіте ші лѫдате ѧмпреџіърърї, ші тъ ѧндрептез кътре Domnia Та, ка міністрѫ че ѧнфъцішезї Гавернѫл ѧп общеаска адѫпаре, ка ъптъіѫл мъдѫлар ал Ефорієї шкоалелор, ка фрате ал Преа ѧнѫлцатѫлѫї пострѫ Domnѫ, акърѫіа рѣвнъ пентрѫ ѫмінареа сапиѫшілор съї есте кѫноскѫтъ, ка фрате ал ачелѫї Domnѫ ал кърѫіа нѫме есте ѧнскріс ѧп фіече пеатръ а колецілѫї din Сф. Сава apdikат de дъпсѫл ѧп ніџе врем ѫнd ѧнѫлцареа ѕнеї скоале ера de o потрівъ кѫ лениdареа de тот ші de троп ші de ніанъ; тъ ѧндрептез кътръ D. Та. ка ѧпсѫшї рѣвнітор ші протектор ал ѧнвъцътърей пѫблічє, ка ла ѕпѫл ла акърѫіа рѣвнъ ші стърѫіре е датоаре џара 3000 de скоале ланкастеріане че с'ѫ ѧнтемеіат прін сате, ка ла ѕп аматор ші апърътор ал артелор ка-

ре, стрѣіне ънкъ ân пътъințъл пострь, афлъ оспіталітатеа ân Мъzeъл кърьіа нъї чеа d'ънтъіъ темеліе.

Треї марї кънінте, domnьл теў, тъ ândeamnъ a eшї ânaінте шї пекіетат de пітеnї a тъ ândpenta кътрь Domnia ta ân прічіna скоалелор. Чех d'ънтъіъ къ сънт шї еў ротъnъ шї am ачеашї înіmъ шї ачелаш глас кь тоцій din пребнъ; ах doілеа къ сънт татъ de фатіліе, n'am ънde съ'тї кресk копіїї de кът ân ачесте ашъzътінте, пентрь къ шї de аш авеа тіжлоаче аї кре-щe аіьреа, гъndьл теў пь есте ка съ'ї кресk стръінеще шї еї апої съ трьіаскъ ротъпе-щe; воіъ съ фак din еї ротъпї шї требе съ щіе челе ротъпещї, шї хецї шї оліче-ірї. Тікълошї аў фост пъріпдії шї тікъ-лошї фіїї карі орпеще с'аў кресkат пентрь ахт веак шї пентрь ахтъ цеарь шї аў трьіт апої ân ахт веак шї ân ахтъ цеарь! Іар чех d'ах треілеа шї маї маре кънъът есте къ ла фортареа скоалелор ротъпещї, кънd ântpeціърърііле пь іерта a се потені пічї пътеле de скоалъ, ам фост шї еў ъ-пьл din ачеї порочіцї че аў пъс чехе d'ънтъіъ петре ân темеліа лор, шї опт анї ам

сѣфферіт церѣріле іерпілор ѧп тіжлокѣл крівецелор ка съ адѣп ші съ ѧпкіеіѣ о грѣматікъ, ка съ'мї формез о літеъ, ка съ вотез термені щііпцелор, ка съ фак ѧп сфършіт ѣп кърс de Грѣматікъ, Арітметікъ, Цеографіе, Алцевръ, Цеометріе, Тріґонометріе... ші ка съ прегътеск о парте din ѧпвъцъторіі невлічї че се афлъ астъзї. Ачеастъ літеъ асфел кът се скріе астъзї de чеї каре о къноскѣ есте a mea; din кърділе ачесте din каре се ѧпкіее тіка літератъръ а ачестѣї прінчіпат треї пърдї сънт але мелe, скрісе de mine сѣ тінърі-те кѣ авереа mea, кѣ авереа копіілор меї; ачеастъ газетъ каре с'а ґінѣт фъръ нічї ѣп ажѣтор ѧп време de ѣнспрезече анї ка съ спріжінеск чінстеа компатріоцілор меї къ аѣ спріжінїт адекъ ѣп ѧнчепѣт че прівіа ла ѧмбънътъдіреа лор моралъ, есте a mea. In време de доъ зечї de анї зша mea a фост дескісъ ла тоцї тінерії че аѣ авѣт требѣінцъ de сфатѣл меѣ; вретеа mea a фост a лор; тіпографіа mea a фост гата a прііті остепеала орї кърѣї тъпър.

Ла орї че с'а ворвіт ѧп пътжйтѣл меѣ de пацере, еѣ п'ам авѣт нічї ѣп глас, пен-

трѣ къ ам фост ѫн от фоарте неѫнсетнат ѫн сфатърї патріотіче; кънд ѫнсъ се тішкъ ѫнтребареа скоалелор, се тішкъ ѫнтребареа колїлор меї ші аї тътълор пъріпдїлор, се тішкъ ѫнтребареа ѫнеї прічїнї ѫн каре 'тї ам нетрекът тоатъ віаца; се тішкъ ѫнтребареа ідолълъї меѫ, а сінгъреї мелe пъдеждї. Ловъл ачеста нѫ тї 'ла дат нїменї; сінгър тї'л ам креат, сінгър de кънъ воіе т'ам асвърлїт ѫн тіжлокъл фостелор рѫine din сфъntъл Сава ка съ сѫффер фоатеа, фрігъл ші деспрецъл маї рѫѫ декът тоате; есте о таре легътърѫ ѫntre інima mea ші ѫntрѫ скоалеле ротънещї, ші кънd e ворба de дънселе, орї кът воіѫ фі de несокотїт, орї кът воіѫ ѫрі соціетъдїле de акът, орї de ѫnde воіѫ фі трас, віѫ ші тъ пзіѫ ла локвл меѫ ші zік къ ам ші еѫ ѫн глас; dar! ам ші еѫ ѫн глас.

De кънd тѐ аї нѫmіt Domnia та Ефор, ші de кънd ѫнторкъndзте din кълъторіа din Ахстріа аї ѫнчепът а лъа вѫ din adinсъл ѫн черчетаре прічїna скоалелор, въz къ пе ѫнчетат ка таре стърѫіре adѫнї маї ѫн тоате серіле ѫн оспелъл Domnieї тале пе D D. професорї ка съ adѫнї пърерї dела фіе-ка-

ре, кът съ дитокмещї скоалеле ромънещї не ын план маї лъмінат ші маї потрівіт ка стареа поастръ. Прін ортаре тъ тъпгъіъ а крede къ ші гласъл теў ші părереа mea вор фі прііміте de Domnia та ка съ алкътъіаскъ din пребънъ ка ачелор лалцї конфрацї професорї ын план потрівіт ка патріотічеле дъмітале кълетърї.

Ка съ'мї daў părереа, ка съ'мї спаў кълетъріле теле, ка почіў фъръ а аръта ші къте чева din челе че с'аў ортат пънъ акъм дн скоале каре аў фост прічіна а не тълцъмірій общещї. Ка съ поатъ еші чева вапў, требце съ addакъ чінева de ціалъ пекавіінца челор реле спре а ка маї къdea дитр'ънселе. Ачеастъ дисърчінаре че'мї ам лъат асупрътї, сънт сігур къ дмї ва маї дмтълці връжташій; дисъ кълетъл теў есте вінеле de обще, dopінца mea есте асемenea ка атот ромънълуў вine кълетътор, мї вina mea ка есте алта de кът къ гандindатъ ші еў ка тоцї, ачеea че ворвеск алцій дн парте, еў о ворвеск de обще фъръ а тъ аскънde de нimenї. Прін ортаре връжташій теї дн ачеастъ прічінъ ка вор пътea фі алцій de кът ачеіа че аў фост

сăŭ вор пътеа фі врѣжташї аї ферічіреї шї лпаінтърії ротъніхор. Ачеї лнтр'акърора тъпї а фост вііторъл бпеї цеперацій лнтреї, а бпеї жънітї, акърія врете перdăть de zечі anї кіатъ блестетъл лăї Dumnezeŭ шї ал оатенілор песте орї чіне ва кърті асъпра кълетърії че а лndemnat a се фаче піще тъпътіторре префачерї лп скоале.

Еă пъ вої атінце персоана пітълăї, лп ачеастъ еспосіціе; din протівъ кът воіă пътеа воіă апъра пе орї чіне ал кърціа пътe вої фі сілїт a'л аръта. Воіă котвате лпсъ сістема чеа пъпъ акът а скоалелор асетепеа кът вор авеа дрепт a котвате шї врташії пострі сістема че се ва лntrădăче de ачї лнаінте, dака dăне o врете de zече anї пъ ва addăче нічї бп спор. Чіне ва фі прієтен ал адевърълăї шї поітор de віне ал жънітеї ва фі шї ал теă воітор de віне, шї лпсъшї dака ва фі авът врс бп атестік лп сістема чеа пъпъ акът a лпвъцътърей пъвліче.

Zече anї сънт de кънd dăне ачеастъ сістетъ се лпвацъ щіінцеле лп літва патрієї, шї роаделе скоалелор аă револтат тоатъ овщіа асъпръ шї аă фъкът a се тішка атъ-

те ѧнтрепрї вредніче де лаздъ ѧн Общеаска Адънаре. Еѫ ѧнсъ нѫ воіѫ се іаѫ лѫкрърїле спре рѫѫ; еѫ zік къ тъ сіпцѫ датор челъї че а фъкът ачест регълатент а скоалелор, ші ѧмї плаче а кредe къ скопъл съѫ а фост съ фазъ біне ші съ слъжаскъ ротъніхор. Есперіінца ѧнсъ а доведіт къ а фост фоарте дефектъос, фоарте пъгъвітор, фъръ воіеа, поате, ші ѧнсъші ачелъї че'л а лъкрат. Nѫ'мї плаче а кредe ка ацїї къ ал лъкрареа ачестъї регълатент а фост ѫн фел де прекъцетаре ѧн пагъна Ротъналъї ші а лімвеї лаї. Zік ѧнсъ къ сістема скоалелор атът а фост де дефектъоасъ, ѧн кът де ам фі авът о стъпъніре стръінъ, дака ачеаста ар фі врът съ стінгъ дъхъл націонал ші съ фанъ а се ѧнвъца цїінцеле ѧн лімвъ стръінъ ші ѧнпротіва лъмініхор ші філософіеї веакълъї постръ, п'ар фі афлат ахт аргѫмент маї таре ка съ доведеаскъ грешіт ші ѧн пагъна ротъніхор къ лімва ротъпеаскъ нѫ поате фаче нічї ѫн спор, де кът ачеастъ сістетъ зртатъ пънъ акѫм ѧн скоале нѫ каре zече анї с'аѫ пердът ѧн zadar. Артъ маї пътернікъ ші зпеалтъ маї ѧндетънатікъ п'ар фі

пътът афла ън асемене воітор де ръъ ка съ ісвеаскъ віітораа ромъніlор ші съ стіпгъ лътр'ънші орі че dах de naţionalitate de кът ачеастъ сістемъ. Ар фі zic ън асемене воітор de ръъ: іатъ dовадъ, ромъніlор, къ літва воастръ ну поате фаче пітінъ, ші тълцї с'ар фі лndъплекат а креde къ аша есте, фъръ а се гъсі поате чіпева съ ръспънzъ къ требае deосевіте ачеле лънраръ ънаа de алтаа: літва ші щііnцеле, din dахаа сістемеї ачестіа de проселіtісмъ, de кліентісмъ, de ніверніseалъ, а ачестії сістеме лптемеіате пе форте ші пе тітлърї лn пелънраре ші ка сітврії din авереа пъвлікъ. Активітатеа чеа маї маре а ачестії сістеме п'а фост лптрь лпвъцътърь (фіе лn че літвъ ва фі) кът лn паza фортелор, лn скріерї ші кореспondінце стерпе а кърора съвършіре аъ требзінцъ ка адевърат de време, ші вретеа de зече анї пу с'а перdат лптрь лпвъцътъра щііnцелор лn літва патріеї чі лn паza фортелор, лn інтріцї, лn ърь, лn рівалітъцї.

Аша dар сістема е de вінъ іар ну літва ромъпеаскъ.

Скоалеле претътіndenї се лптокмеск пеп-

трѣ десволтареа факѣлтѣцілор дѫцелегѣтоаре ші моралѣ але тінерімій, адекѣ пентрѣ фортареа дѣхѣлій ші а інімій; їар дака се дѫтокмеск дѫ лімба патріеї, кѫетѣл есте дѫdoіт, ка съ се довѣndeаскѣ капоцінделе дѫ маї скѫртѣ време, ші ка съ се кѣлтіве ші пѣшаскѣ дѫаінте лімба паціоналѣ. Нічі кнѣл din ачесте прінчіпале кѫете, скоалеле пѣпѣ акѫм се паре кѣ п'аѣ авѫт дѫаінте; пентрѣ кѣ дѫвѣцѣтѫра а фѣкѫт пѫцін спор, ші лімба, ші din че а фост маї наінте дѫ лок съ маї дѫаінтезе, а дѫапоіат дѫ скоалеле поастре; ші дака а фѣкѫт чева пасѫрі, ачеле пасѫрі пѣ с'аѣ фѣкѫт дѫ скоале.

Інвѣцѣтѫріле тоате с'аѣ кртат дѫ лімба ромѣнеаскѣ ші пѣ поате чіне ва афла ѫн сколар дѫ време de zече анї съ щіе скріе кѣ о ортографіе оаре-каре хотѣрітѣ ші ківзвітѣ. Прічіна есте кѣ пѣ а фост о ѫнітеле, ѫн кѫет; прічіна есте кѣ фіе-каре професор 'шї а авѫт саѣ дѫвѣцѣтѫра саѣ пе дѫвѣцѣтѫра са дѫ лімба ромѣнеаскѣ. Се поате ка фіе-каре професор ла щіінца са съ фіе фоарте кѣп, дѫсѣ ачеа щіінцѣ а дѫвѣцато дѫ лімвѣ стрѣінѣ, ші ка с'о фа-

къ ын лімва ромънеаскъ, се ынделеце къ требе съ кэпоаскъ ынкаї грѣматіка ачестїї лімвї; ынсъ ачеаста нэ с'а черът пънъ акум de ла професорї; фіе-каре с'а сїт не катедра са шї а ворвіт шї а скріс кум с'а пріченът ын жаргонэл съў: каіетеле професорілор аў требуіт съ служаскъ de model сколерілор; dar ачеле каіете нэ пътаї къ нэ се потрівіа ал лнїа кэ ал алтїа, чї шї ынтре cine нэ се ынвоіа, къчї лімва шї ортографіа dintr'o пацінъ ѕрма съ фіе ын контрадикціе кэ лімва шї ортографіа din паціna din аінте саў ѕрмъторе. Че требуіа съ факъ сколарэл? Саў съ чінстеаскъ лімва шї неортографіа професорэлуї съў шї съ се ынвеце шї ел а скріе фъръ регэлъ, саў de ва фі сшіт маї таре din класеле de грѣматікъ съ різъ неынчетат de пеціінца професорілор ѕрмъторї асупра лімвїї? Каре demoралісаціе есте маї мълть de кът неынвъцътура? Съ лъсъм ла асеменеа ынтъмпларе de пекэпоцінцъ а лімвїї шї термені техніч на ын че фел de кіп с'ар пътеа вотеза ын лімва ромънеаскъ: ѕнїї фъръ а авea ын cine ынсемнареа ideeї, алцїї францозіцї кэ тотэл, алцїї сетънънd a дефініцїї iар нэ a термені.

Ына iар din прічініле пе.дпаінтъріі лімвіі ші а дпвъцътъріі Грътатічіі есте iар къ фіекаре професор de лімъ пе пътаі къ а авът о деосібітъ грътатікъ, dар ші професорій de ачеіашї лімъ, кът спре есемплъ аї класелор франдезещї, фіе-каре дптребінца дп класъ съў о алтъ грътатікъ; еў zік къ фіе-каре грътатікъ пътеа съ фіе вапъ; дпсъ че се фаче біетъл копіл кънd mintea луі nedestoінікъ ънкъ а дпцелеце ші а жудека, шесе лъні авde пентрь зп лъкрь че пь'л дпцелеце о defініцie ші алте шесе лъні алта? Вретеа че о петрече дп скоалъ пе есте пентрь dъпсъл de кът зп лънд че дл дпкъркъ, ші класеле ніще трепте прін каре dintr'o дпвъцътъшаль трече дntr'alta. Аша трече прін тоате класеле de грътатікъ, прін тоате класеле de лімбі фърь а дпвъца о лімъ.

Пъшind акът ла щііпце, се щіе къ фърь грътатікъ ші пецінъ логікъ фоарте пецін спор фачет дntrь четіреа ші дпвъцътъра а орі кърій щііпце. Ка съ скоатем зп дпцелес dintr'zn nerіod, трebзе съ фім deпріпші а кзпоаще релаціа деосебітелор лъі пърді. Аша іатъ ші кърсъл щііпцелор фъ-

рѣ спор ші ан лок de a десфѣца ші траце пе віетѣл сколар, din протівѣ ал обосеще ші аї тѣмпеще dахѣл, пентрѣ кѣ фоарте пацin апрелеце.

Алта ші атреіа прічінѣ а неспорірей есте пе de o парте кѣ се пан сколерій ла апвѣцѣтѣра анеї цiiнце фѣрѣ а фі прегѣтіцї кѣ капоцiнделе требѣінчіоасе. Авем класе de леџї, фѣрѣ а пречеда алтеле de філософіе, (*) авем класе de літва елінѣкѣ фѣрѣ а авеа нічі вна de Мітолоџіе, ші алте асемене! Iар пе de алтѣ парте кѣ ла тѣлте апвѣцѣтурі dане сістіма пѣпѣ акѣм а сколелор се вede o прекѣртаре. Се апчепе o літвѣ сай o цiiнцѣ, ѣртеазѣ сколарѣл кѣт ва апѣтрѣпса ші апоі фаче o апчетаре de зн ан ші доі ка съ ѣртеze ап алте класе, ші апоі iар трече ла літва ші ла цiiнца че o а фост лѣсат. Че маі діне мінте атѣнчі попѣлѣл? ші орі че апвацѣ de ачі апаінте есте ка ші кѣnd ар апчепе лѣкрѣ de ла міжлок, ші спорѣл есте фоарте пацin.

Чіне есте de вінѣ ла ачеаста? Domnіі

*) Ачеастѣ грешалѣ, славѣ лаї Дімнезеѣ кѣ ва есте ші ла ноі ан Молдова. Red.

професорї? Nъ, къчї фіе каре віне ла класа съ ла чеасъл хотъріт шї ърмеазъ дъне планъл шї сістема че сънт ынтокмите. Віна есте дъне кът тъ плъцеат ын анъл трекът ын скрісоареа кътре D. Діректорьл школелор, къ нъ есте зиме, нъ е тъсърь ын школъ. Пзе чінева зече інспіперї съфакъ о хартъ а зилї копіпс, тоцї съ фіе вънї, шї фоарте десъвършіцї ын професіа лор; dea фіе кързіа кътe o парте a ачелїї харте ка съ o лъкреze deoceвї, шї съ нъ ле спзе че тъсърь саъ скарь съ іа. Фіе-каре ва съвършї партеа са фоарте віне шї кз vrednicie, dar adъnъndzo ла зн лок кз челе лалте пърцї, нъ ва пътea ынкіса харта ачелаї копіпс, пептрь къ фіе-каре a авът o deoceвітъ тъсърь, o deceвітъ зиме. Іатъ dar тънкъ zъdarnікъ каре се асеатъпъ кз тънка de zече анї a школелор поастре, din каре п'ам пътът авea нічї щіінце нічї літвї, нічї ынсъшї літва църіі.

Інвъцътура іар a літвелор стрзіне претътindenї ape зн скоп. Ла ноі пъпъ акът че скопъ a авът? Скопъл політік шї Котерчіал? Dar nъ vedem ын школеле поастре: търчеаска, петпаска тъскълеаска. —

Скопъл літерар? — Dар п'ам възът съ се ынвеце літвеле докте ынтр'ън кіп кът съ се арате афінітатеа ші релаціа dінтре еле, ка de ачі съ пътем вedea афінітатеа ші релаціа ынтре літвеле ворвітоаре ші ынтре а поастръ, ші їар релаціа літвілор ворвітоаре кътръ челе докте.—Скопъл ка съ кълтівъм пе а поастръ?—Dар пъ с'а възът спре ачест сфършіт съ се ваце ын скоале літвеле de ла каре пътеа съ се ынкіее а поастръ ші съ се кълтіве спорінd dупе фіреа еї: літва поастръ се асеатъна ын скоале пънъ акът ынтокмаї ка о плантъ че креще ын пътмънт непріінчіос ын тіжлокъл алтор планте пъгъвітоаре еї, ші кь тоатъ ынгріжіреа гръdінарълъї еа нь фаче de кът а креще піпернічітъ ші рахітікъ. Dе літва латінъ авіа ам авът о катедръ пеынгріжітъ ші маї пъръсітъ, ші de літва італіанъ нічї зна! Ші de літва франдезъ опт класе! Каре есте скопъл літвії франдезе? Ка съ о ынвъдъм? Ка съ пътем нь dунса а не слъжі ла требзінце, пентръ кът а ажзнс о літвъ цепералъ?— Ынсъ п'авем пънъ акът нічї зн ротън, нічї съ зікь, нічї din чеї че'шї аї зрмат ынвъдътъріле ын Франда, лас ла

о парте пе сколерій колецілій пострă, каре сă поатъ еші афаръ ші фъръ тетере сă поатъ zіче: кă еă скріе ка ăн францez, ăн врете че ка сă zінъ: еă скріе ка ăн грек, еă скріе ка ăн пеатр, ам авът ші авем deстăл. Требе сă фіе вре о прічінъ, кънд пă се поате ка літва францozеаскъ сă фіе аша de апевоіе, маі апевоіе de кът літва елінікъ ші літва цертанъ. Прічіна есте фоарте леспе de афлат; прічіна есте кă п'о ăнвъцът атънчі кънd требе; прічіна есте ка ла тоате лăпрăіле, кънd врет сă ле ăнвъцът фъръ метод, фъръ орăndăіалъ.

Ла фортареа літвій францozещі, бърбацій карій аă креато аă фост din ачеа карі ăші фъкăсерă edăкаціа латінеще, гречеще ші італіепеще. Фартекăл ачестор літві ăа фъкът сă dea літвій лор о ортографіе ал къріа кăвънт ăл афлъ чінева пămаі ăn ачесте літві; сă'і dea піще Фрасе adănate din скрііторій гречі, латіні ші італієні, ші сă ле ăпеаскъ ла ăн лок ка Фраселе adănate din гăра попорălій францez. Аша ăn zіоа de астъзі ăпсăші ăн францez каре се паще ші креще кă літва францezъ асфел кът се ворвеще de обще ăn ораше, ăn те-

атре, не атвоапе, не трівпе, не катедре, кар пъ кът о вервеск не ла сате, дпсъшї зп асементеа францез, пъ поате съ фіе дп старе а скріе літва ca en savant, de пъ ва кпоаще чел пцдіп літва латінъ; къчї афаръ de фортареа стілълї, каре се фаче авъпdъ de портъ не авторії класічї, dap дпсъшї ла ортографіе е сіліт дп тоатъ віаца съ наз-те ла dикціопар, de пъ ва щі чел пцдіп латінеще сай італіенеще. Кът dap врет ва пої съ пътет дпвъца літва францозеаскъ, пептръ къ пе ат пас дп колецівл постръ опт класе de літва ачеаота, класе форма-те маї мълт пептръ ва съ дпціецът не кліенцїї пострі de кът пептръ къ а черът'о требвінца?

Зп францез, спре ecemплз, пъ поате щі ва съ деосебескъ сввстантівїї фетеещї чеї карі се скрів къ а п с е шї чеї карі се скрів къ е п с е, de кът съ стеа тот d'авна къ тъ-па не dикціопар, dака пъ ва щі латінеще сай італіенеще; пъ поате асементеа съ de-осебеаскъ пе(o)din(au)шї(eau) фъръ dикціо-пар de пъ ва щі ачесте літвї. Кът ва щі dap ротъпвл, de пъ ва фі прегътіт маї din аінте? Пъпъ съ арът імпортанда шї тре-

вѣпца чea тарe a лімпії італіене къ требе
бъгатъ дп класеле челе д'ънтъіѣ пентрѫ алте кѫвінте маї марї, воіѣ арѣта къ дпсѫшї пентрѫ ачест кѫвѫнт дака врет съ дпвъцъм францозеще маї тетеїпік ші маї лесне, требе съ се ваце маї ънтъіѣ лімва італіанъ дп сколе ші апоі чea францозеаскъ. Кѫnd копілѫл ва дпвъца італіенеще abbondAnza, alliAnza, constAnza... дї ва фі фоарте лесне, кѫnd ва дпвъца францозеще, съ скріе abondAnce, alliAnce, constAnce... Асеменea кѫnd ва дпвъца італіенеще: audiEnza, correspondEnza, diligEnza, provvidEnza... дї ва фі фоарте лесне съ скріе францозеще audiEnce, correspondEnce, diligEnce, providEnce. Асеменea пентрѫ пропѫпереа (o) кѫnd се скріе кѫ (au) францозеще, дака ціе пе de o парте дп італіенеще челе че се пропѫпцъ (au) кѫm audienza, aurora, aureola.... пѫ ва вені нічї o датъ дп іспітъ съ скріе францозеще odiance, orore, oréole, чі audience, aurore, auréole; de і се ва спѫне іарѫ къ тоате ворвеле че сѫнt de оріцінъ греческъ ші латінъ саѫ італіанъ саѫ ші ротънъ каре аѫ дп сіне (a) зртат de доѫ консоне, дп францозеще консона зртътоаре се фаче

u, ДЇ есте лесне съ факъ пе palma, psalmu ротъпещї, paume, psaume францозеще кът ші пе fantasma італіенеск сай греческ съ'л факъ Францозеще fantaume, сай fantôme шчл: лъсъм їар тоате ворвеле гречещї каре .Дпчеп кз преносіція (ѣ) ші с'аз priimit de італієнї къ .Дпвъцъндзле італіенещї, .ДЇ есте лесне а пз ле греші кънd .Дпвадъ Францозеще, прекзм emblema, emfasi, entusiasmo шчл: пе каре пз ва вені апоЇ пічї одатъ .Дп іспітъ а ле скріе францозеще пічї ротъпеще почіт ambbleme, amphase, anthusiasme. .Дпсъ ачесте пілде .Дплеспітоаре ле addзceiз .Дпainte пзmaї ка съ арът требзінца de a се бъга лімва італіанъ маї nainte de кът чea францезъ, din каре ісворъск мълціme de .Дплеспірї каре пентрз прескзртаре ле так, къчї кзцетзл теЗ ачі пз есте съ фак о грътатікъ, ші despre d'ънселе се ва ворві ла локзл лор.

Їнтр'о скоалъ de лімвї стрзіне, (фіе .Дп орї че царъ ва фі ачea скоалъ,) de се ва бъга ші лімва францезъ, требзе бъгатъ маї nainte лімва італіанъ сай латінъ ка съ поатъ .Дпвъца кз темеіЗ пе чea d'ънтъіЗ. Ноі .Дпсъ авем ші ахте кзвінте маї марї de

кът тоцї чеї лалцї ка съ ынвъцъіштъ літ-
ва італіанъ ші съ о въгъм ын класеле че-
ле д'ънтъіъ de ѕmanioare.

Кънd о провінцie a Daчieї ар фі авът по-
рочіреа а'шї кълтіва діалектъл съў ромъ-
неск ші а'л addъче ын старе a eспріma тоа-
те ideіле вeaкълуї постръ пе ын план регъ-
лат ші консекvент, каре ромън кь жъdикъ-
тъ нь ар фі прііміт ачел діалект, ынтокмаї
дъпе кът се іа фіе-каре дъне чел бісеріческ,
авъndъ'л de порт? Кънd пе ар спъне чі-
пева къ есте асфел de діалект ромънеск
кълтіват кь авторії съї, кь бібліотечеле са-
ле, кь dікціонаріле сале, ші ачела поате съ
не сълъшаск'ь de порт кът съ кълтівъм пе
ал постръ; каре din къцї аў дрепт скоп ынте-
меереа скоалелор ші кълтівареа літвії дъне
фіреа еї, нь ар dорі съ щіе каре есте ачел dіа-
лект ка съ'л въгъм ын скоалеле поастре? А-
чел діалект есте літва італіанъ, каре нътаї
ын релацїе къtре челе лалте літвї есте о
літвъ, къtре а поастръ ынсъ есте діалек-
тъл ромънеск чел кълтіват, прекът ынтр'о
врeme ера ачела ал Лаціълуї пентръ Італіа
ынтреагъ. Ва фі о dестъл dовadъ Пара-
лелістъл че факъ ынтре матеріа ші форма

ачестор доъ діалекте каре а ші дпчепът а се пзвліка*). Ва пътеа чіпева недеа вокабзларъл де ворвеле радікале ші грътатіка лор, ші тъ тъпгжіъ а кредс къ ва фі конвінс ка ші міпе деспре ачест адевър ші деспре требзінца а се въга дп класеле поастре маї тзлт де кът орї зпде літва італіанъ ші маї тзлт ші маї ъштъіъ де кът орї че літвъ. Încъ пої пъпъ акзт ам авзт літва франдозеаскъ, ші фъръ а пътеа съ о дпвъцът пентрз врътзл метод че с'а арътат маї сзс, пентрз кът се дпвъца пз ла вретеа еї, а контрівзіт ші ва контрівзі а пе стріка ші літва, лзъпдзсе жзпітеа маїтзлце дзпе форта ачестїї літвї. Баде чіпева де сатъ, кът маї паінте кънд се келтъіа маї пзлцінї банї пентрз скоале, ші ънкъ пентрз літва франдезъ маї нітік, ешїа скріїторї ромънї прекзт ръносатзл Грігоріе Мітрополітзл ші алцїї а кърора літвъ ші компзнере вор пътеа дп тоатъ вретеа съ плакъ ші съ доведеаскъ кът дшї скріа ропеще ідеіле че авеа. Де кънд келтъеще дара банї маї тзлцї ші пз літва франдозеаскъ, ші маї тзлт де атзнчї нічї літва франдозеа-

*) Вежї каріерал де ъмве семсе, Но. 1 ші 2 Періодзл III.

скъ пъ ѧпвъцът, ші пе чеа ромъпеаскъ атскітосіто de тот.

Пре ѧлъпгъ ачесте, лімва францозеаскъ, de пъ ар ave аѵторіі съі, ѧп карі поате чіпева кълеце атъте ideі, ар фі, dупе кум есте, лімва чеа маі съракъ ші маі nedestoінікъ a ѧпвъца чіпева o щііпцъ ѧнтр'ънса маі въртос літератъра. Скоацъ чіпева din ea ворвеле гречещі шілатіне, ші пъ щіе кь че ва ръмъпеа; ѧпсъ ворвеле пъ фак нітік, форма унеі лімві ѧі арать dестоінічіа, ші форма францезеі есте фоарте тікъ, фоарте піперпічіть, фоарте перегълать, ка сь семене ші ea a лімвь; ші ка съ o фереаскъ креаторіі еі de екіvоче ші пеѧпцелесърі, аѹ фост сіліці съі dea ачеастъ ортографіе прін каре dobѧndim ѧпцелесъл маі мълт кь окіі de кът прін урекі. Інтр'ънса nede чіпева характерь унві отъ че пърін се гѧndeще ші ворвеще мълт; ѧп нічі ѧнтр'o лімвь пъ с'аѹ скріс атъте de мълте кърці ка ѧп чеа францозеаскъ, ші de ва стоарче чіпева тоате кърціле еі кь аѵторі кь тот ѧнпреунь, пъ поате скоате ун Отер, ун Вірціх, ун Dante, ун Міхтоп, ун Гоете. Пре лъпгъ ачестea нічі o лімвь отепеаскъ пъ

есте ân старе съ еспріме къ десъвършіре кâцетареа отълъї, пентръ къ âї лîпсеще ворве, ші лîмва францозеаскъ есте ші маї недестоїнікъ спре ачеаста де кът тоате, пентръ ачеea есте съракъ ân ворве, ші богатъ ân фрасе, âнтокмаї ка ân от че воеще съ спъе чева, âї лîпсеще ворва, ші âнчепе а фаче фелърîтї de фрасе ка съ фіе âнцелес. Апої съ маї вазъ чîпева ші ворвеле че аă ân сіне о афînітате de âнцелес кът п'аă ші о афînітате de сънет ка ân алте лîмвї. Ân ачеастъ лîмвъ ворвеле паре къ сънт арънкате de âнтъмпларе фъръ гândire. Bede чîпева: lieu, ші апої localité ші local; oeil ші апої occulaire: paien ш'апої paganisme; frère ші апої fraternal, fraternité....—фъръ frate, фъръ ucidere, ш'апої fraticide, фъръ hoste (оасте) ші апої hostil, hostilité, фъръ lucru, ш'апої lucratif ші алтеле тълціте. Кът поате чîпева âнвъца ân асеменеа лîмвъ о літератъръântе пъ поате adъna ка ân алте лîмвї фамілїї de ворве къ ръдъчîna лор?

Тоате ачесте с'аă zîc пъmаї пентръ фолосъл літерар къ пъ требъе лîмва францезъ бъгатъ ân скоале маї наінте de кът

алте лімві. Че се атінце дінсъ de фолосъл торал каре есте ші маї імпортант, вазъ чінева чеа че арът дн нота 1 а Паралелістъллї че се пъблікъ. Пентрв пресквртаре так ачї despre ачеаста, ші апої требве съ фіе консекvент кв планвл меў; къчї тетъндвмъ de прежвдіцеле оатенілор пентрв ачеастъ лімвъ че а аввнс о таніе дн тоате каселе ші дн тоате черкъріле, сант сіліт съ о пріітеск дн ачест прожет; пентрв къ пъріндії 'шї ар дінеа конїїї фъръ едвкаціе ші непрокопсіцї, кът ам зіче не dашї ла Бісерікъ, dакъ пъї ва авзі din чеа маї фрацедъ вкрстъ а дпгвна франдозеще.

Съ пъшім акът ші ла методъл скоалелор сав дпвъдътърей. De ва черчета чінева ворва дпвъдътърь дн адевърата дисетнаре дн фіе-че лімвъ, сав дн дисетнареа кв каре с'а пріітіт дн лімва ромъпеаскъ, ва съ зікъ пъшірea пріn каре dобъндім квнощінцеле че пе лъ ам авът. Дн орї че лвкрь грешаще чінева de пе ва крма пасърілор че фаче патвра дн лвкрърілe сале; тот че есте dвне патвръ есте ші маї лесне. Натвра дн тоате лвкрърілe сале се слвжеще кв елементе din каре дшї алкътв-

еще апоі продакціїле, ші дин тоате лăкрăріле сале о ведем къ де ла аналіс трече ла сінтес. Ценіăл, кând енвентъ, кând кроеще, тот д'аўна прін аналіс трече ла сінтес; прăпăл кând дучене а ворні ші а добăнді кăпоцінце, ънтъіă кăпоаце ш'апоі пăтеще, ънтъіă адăнъ елементе де ідеі ші де ворбе, апоі дучене а комбіна жădікъцї ші фрасе; ведем къ мінтеа лăї дела аналіс пъшаще трептат ла сінтес din чea маї фрацетъ вăрстъ їнъпъ ла бътрънеце, ші дин тоате ведем къ дивъцътăра чере методăл аналітік ка сă се поатъ пашї дивъцътăрь, адекъ ка съ поатъ пъші. Кând пă се ва лăа ачест метод, тот д'аўна, фіінd дин протіва патăреї, дивъцътăра се фаче зъбавнік ші маї фърь спор, iар спорăл че ар пътеа еші пă'л поате чінева авea декът дин торкăндасе пе несімцїте кă мінтеа iар ла аналіс адекъ ла афларea причінії. Претăтіndінї есте de неапърать требінцъ ла дивъцътăрь методăл аналітік, ші кă мăлт маї вăртос ла пороаделе че дучеп.

Інсъ че есте методăл аналітік de кът a пъші чінева кă сколарії съї дела чеде кăпосвате кътре чеде некăпосвате, дела чеде

маї лесне кътре челе маї апевоіе? Съ пъпет акът ън копіл ла дпвъцъръ; требе пріп лімба са, пріп ворвеле ші ідеіле капоскъте лаї съї фачет капоскъте алте ворбе ші алте капощінце, дпсъ фъръ а сърі, пе скаръ прогресівъ а патърей. Ротъпъл dар требе съ дпчеапъ ротъпеще, ші ка съ пъ грешім пасърілe поастре пе ачеастъ скаръ, de ачі вот трече кътръ дъпсъл ла о лімвъ саў діалект че аре маї тълтъ асетъпаре кътръ лімба лаї, ачеаста есте лімба італіапъ, есте лімба ротъпеаскъ дп стареа бърбъцієї, есте лімба ротъпеаскъ че се кавіпе зпеї тіпцї маторе ші дї требе о деосебіть лімвъ de кът а копілълаї, саў а зпаї пород дп прапчіа лаї.

Къ матеріалъл de ворбе че довъндеще ън ротъп дп ачесте доъ діалекте ротъпеск ші італіап, поате пъші къ таре дплесніре ла лімба францезъ, дп каре довъндім ші алте ворбе възъпd ші алте форпе; къ къте треї лімбї, акът поате пъші ла лімба італіапъ, каре пъ е алта de кът ворбеле ші фортеле Італієї векі дптреці addъce ла сіптес; воіъ съ зік адікъ къ къ ворбеле din лімба ротъпъ, італіапъ ші францезъ къ-

поаце чінева маї тоате ворвеле dіксіонарълуї латін, ші п'аре маї мълт de ачі ынаінте de кът а ведеа ферма сăв схітатісмъл ачестїї лімвї сінтетіче, ла каре ка съ ажънгъ, Італіа веке а требуіт съ треакъ прін трептеле апалісълуї, асфел кът аї трекът тоате пороаделе, ші асфел кът трече ші ынсъшї прънцъл кътре бърбъцїе кь лімба са. Кът deосебіре есте de ла лімба прънцълуї церман пънъ ла лімба луї Гоете!

Дъне че ам арътат пекъвінцеле сістемеї трекъте, ындръснеск а пропъне ші еу о пърере каре есте ка о конклъзіе din челе zісе пънъ ачі.

Ънтъїй тоцї професорії съ се сфътъре кь тотъл de сістема трекът, пентрь кь сокотеск кь'ї ва фі венїт чеасъл съ кажъ; adoілea, съ факъ кът съ къноаскъ біне лімба ромънеаскъ; пентрь кь ь е аневоіе; а треілea съ аїбъ о ынделецере ындре сіне, о зніре, о адънаре ші о тъсърь сăв зніше оаре-каре кь каре съ'шї факъ кътъл сăв фелъл сістемеї ындъръторілор de ачі ынаінте.

Дъне кът аї фост ындемнаціте сколеле пънъ акум, съ се рефънde de тот ші съ ръ-

маѣ маї метода ланкастеріан, акъръеа ынтрадъчере ын царъ, шї ка прілежа ачеста о зік къ сынтем даторї Дъзї Дъмітріе Вікіе. Ынвъцъторіле унсъ че се даъ прін ачест метод требъеск релъкрате пентра къ п'аъ зніме; сынт лъкрате де маї мълцї іпшї карі па с'аъ ынцелес ынтре сіне шї серіцъ піче мъдъларе етероцене адъпате ла ын лок.

Лінса зніме ї че с'аъ възът ын сістема чea пънъ акум есте де чea маї грабнікъ требінцъ а се бъга ын сістема чea нъоъ, кънї ачеаста есте сафолетъл ынвъцъторій копіілор.

Ын тоате класеле съ домнеаскъ метода аналітік ка сінгъра метод канінічіос ла ынвъцъторъ.

Фіінd къ лімба поастръ аре требінцъ de калтъръ, сінгъръ ва фі лімба чea маї de неапъърат требінцъ шї прінтр'унса вор фі коніїї ынтрадъшї ын тоате цінцеле шї лімвіле.

Пентра калтівареа лімвій поастре вом прііті шї алте лімві спре ынвъцъторъ.

Дін ачесте лімві стръіне знеле се вор бъга ын скоалъ ындаторате шї алте не ындаторате.

Челе ѧndaторате ѧнеле вор фі егале шї сѧрорї лімвїї ромънещї шї алте докте.

Лімвї сѧрорї шї егале вом прїїмі ънтълїй не італіана шї апої не францеза; їар лімве докте, не латіна шї елена.

Методѧл ѧналітік се ва ѧнтрѧдѧче, пѧ пѧтаї ѧn фіе-каре лецїе ѧn парте чї шї ѧn фіе-че ратѧръ de ѧнвъцътъръ, шї ѧn тоатъ сістема скоалелор, дѧпе кѧт се ва вede; ѧn кът колецїѧл ѧнтрег ва фі іконна ѧn шаре а фіе-кърія ратѧръ.

ѧn скоалеле ѧнчепътоаре се ва ѧнвъца пѧтаї рѧтъпещ; їар ѧn класѧ чеа dѧпе ѧрмъ din каре трече ла ѧmaніоре се вор прегъті сколарїї кѧ ѧнвъцътъріле че аѣ съ ѧрмезе ѧn класеле ѧрмътоаре. Лї се вор da ѧнчепътърї de Гръматіка ромънеаскъ, пѧтаї есемпле фъръ регѧле, пѧтаї deклінацїї шї конјѧгацїї; се вор тіпърі ѧнтр'adinc табле спре deпріndере a кѧноаще шї a чіті літеріле латіне шї гречещї. ѧn ачесте табле ва фі кърат ѧn вокабѧлар компаратів de ворвеле de ънтъїа требѧінцъ. Ка съ фіт консекѧенцї ла методѧл adoптат (ѧналітік), пъmind de ла челе кѧноскѧте кътре челе таї пѧцін кѧноскѧте шї аша таї

дпколо, вокабларл ва фі ромънеск ші і-талієнеск, фііnd преа пдпінъ deосевіре ші ла пропънціе ші ла ортографіе дптре ачете доъ діалекте. Ачелаш вокабълар се ва да копііlор дп семестрл dане зрнъ ал а-чествї клас, алкътвіт дптр'adinc ромънеще, італієнеще ші францезеще. Прін тіж-локял ачеста се dепріnd сколарій а четі кът трей літвіле, дшї дптінъреск ворбе-ле маї вine дп пінереа de тінте авъndале маї ънтъїй дп доъ літвї, ші de adoa оа-ръ ка о репетіціе дп трей, фъръ а се фа-че прекъртаре; ші апоі се dепріnd фі-реще фъръ регале а фаче о компараціе дптре сетнеле ідеілор, каре фъръ грешта-те дпфъдішазъ копііlор ън фел de дпче-път de літературъ практікъ.

Класеле de ъmaпіope.

Професорій de літка саъ граматіка ро-мънъ, італіанъ ші францезъ се вор дпвої дптре сіне а фаче фіе-каре о граматікъ de літна респектівъ dане о сістетъ ші метод потрівіте ка капощіпділе веакълаї. Фіе-каре ва адопта ачелеш дефініцій а ле тер-мінілор съї технічї; ачелеш дпгърдірї

шї сѣт-дтпъръірї, дп кът фіind ачесте треї лімвї кѣ о маї маѧт саѣ маї пъцінъ афінітате дптре сіне, гръмътічіле къте треї вор авѧпце маї вна, шї пѣ вор авеа deосебіре de кът аколо вnde есте о фіреаскъ партікѧларітате саѣ есченціе. Ачест тіжлок поате се ва нъреа пентічіос пентрѧ чел каре пѣ кѧноаще саѣ пѣ а черчетат ачесте треї лімвї; іар дѧпе че ле ва черчета, се ва конвінце, кѣ тірареа са, de adeвърѧ шї дплеспіреа лѧкрѧлуї, а addѧче пе сколарї се аївъ треї лекцїї шї съ лі се паръ къ аѣ вна, дпкът шї deосебіріле съ лі се паръ ка ніще обѧекте de компараціе пѧъкътъ.

Дптр'ачест кіп класеле de ѧтаніоре се вор дптокмі dѧпе кінѧл ѧрмътор дп кът пентрѧ ачеіа че се атінце de лімвї.

Къте треї професорії дп ачеашї zі съ аївъ ачеашї лекціе ла лімва респектівъ. Спре есемплѧ кѧnd ротъпѧл дпвацъ пе сколарії съї артіколѧл, артіколѧл съ дпвеце шї італіанѧл шї францезѧл. Сколарѧл авzind ла вnѣ професор дефініція артіколѧлуї, чеїлалцї doї професорї пѧ'ї слѣжъск de кът de репетіторї. Апої ла ротъпеще ве-

de артіколъл lu, le, ла італіan lo, il, ла франџez le.... Ла унъл vede: lupu, lupi, ла алтъл lupo, lupi, ші ла чел de ал треілеа loup, loups. Віnd ла верві, ла кънте треї професорії vede патрь конјугърї ын are, ire, ere, ші ere ші ромънеще ші італіенеще, ын er, ir, oir, re франџozeще че се въd кь оаре-каре афінітате кътре челе de сас. Cântare, cantare, chanter; audire, audire, ouir, vedere, vedere, voir, batere, battere, battre. шчл:

Десволтареа ачестъї метод се поате фаче пътаї ын сфатъл професорілор, дънe че се вор пътрънde de дънсъл. Ам лъкрат чева, фъкънd о грътатікъ компаратівъ а ачестор треї лімвї; воіх ынпъртъші скріереа меа кь пъкъріе DD. професорї, ъшї вор да ші дътпеалор пъререа, ші сънт гата а жъртфі ші време ші остенеалъ ын пънереа ын лъкраре ачестії сістеме de се ва гъсі de вънъ.

Асфел ва ърта ынвъцътъра трептат а ачестор треї лімвї ын време de треї сав патрь анї дънe кът есперіінца о ва довedi, ші ын вретеа ачеаста се ва алътъра ші ынвъцътъра унор щіінце елементаре, прекът

Арітметікъ, Цеографіе, Історіе, Мітолоціе, Реторікъ, каре се вор фаче ын лімба ромънеаскъ... Се ва ынгріжі ынсъ ка ын тоатъ времеа кърсълуї de ѕmanioре съ нѕ се факъ прекъртаре ла нічї о ратъръ, чї тоате съ меаргъ ын паралел шї ынтр'о континуаціе не ынтрерупт. (Dупе кум се вede ын алътърата табль.)

Прекум класъл чел dупе ърмъ de ынчепъторе а фост ка о треаптъ прегътітоаре спре а пъші ла ѕmanioре, асемenea шї класъл din ърмъ de ѕmanioре ва фі ка о прегътіре ынтр'adinc ка съ треакъ ла класеле комплементаре. Ын ачест клас вор ынчепе сколарії ынвъцътура лімвеї латіне шї еленіче. Къноскънd треї лімві, ромъна, італіана шї францеза, аї сколарії, dупе кум am zic, ын капітал маї de тоате ворвеле латіне кум шї о а патра парте din ворвеле саї матеріа лімвеї гречещї; шї інтрънd ын ачесте доъ лімві, калеа ле есте гътітъ de маї наінте, шї ачі нѕ факъ маї мълт de кът а вedea схіматісмъл саї форма лімвілор векї шї сінтетіче; нѕ вор авea адікъ, че вedea de кът деклінаціїле, конјѕгаціїле шї сінтаксъл саї конструкціа ачестор лімві.

Класе Комплементаре

Ân кът пентръ лімба латінъ ші елінікъ, се ânцелеце къ се ва ârma тот методъл че с'а адоптат пентръ челе лалте лімбі ші пентръ сістема школелор ânтреагъ; âniтеа грътатічілор. Спре ачест сфършіт, ам въzът ла D. професоръл Жобер каіетеле âneї грътъцічї че компâне пентръ лімба латінъ ші елінікъ. Німік nu mi'a âmplinit cъ въz maї bine kombinat ші maї metodik din скріеріле че aŭ ешіт пънъ акум ân фелъл ачеста. Ачеіашї регълъ пентръ âmъndoъ лімбеле, ачелеашї есемпле; спре пілдъ.

Hora horae horæ horam, ὥρα ὥρας ὥρᾳ ὥραν.
Iris iridis ... ἶρις ἴριδος. шчл.

Întrând ân авторї, се ва ârma ачеeашї орънduіалъ паралелъ: Тачіт, Thucidid; Чічеро, Demosten; Вірціліе, Omer. шчл. Чітіреа авторілор ân кіпъл ачеста есте сінгъръ ân кърс de Літератъръ практікъ, caŭ maї bine літератъра âmвъцатъ dâne ân metod analітік, ân кът чea teoretікъ nu ва fі ne ârmъ de кът ka ân сімплъ короларіŭ din кърсъл авторілор чітіцї, mi studiaнї.

Ân ачесте класе се вор âmвъца aceme-

nea Фiлософiа, Математiка, контiнуацiа Iсторiей, Дрептул патурал, Фiзiка, Хiмiа, шi Лiтература дналтъ сау крiтiка ауторiлор шi регулеле скрiсулуй.

Есте щiут къ акум ла днчепут авем требуинцъ de мулцй стрeiнй ка съ не ажутe ла дntемеiереа скоалелор шi фортареа професорiлор пътънтенй. Аша ка съ путем dобулndi не deo парте професорй бунй, служиндune шi къ стрeiнй, шi не de алта ка съ поатъ шi сколарiй съ аплече лiтереле че ау дnвъцат шi съ се есерчезе дntр'унселе, се на дntiърцi дnвъцътура щiинцелор dупе кiпул уртътор.

Математiкъ

Арiтметiка шi Цеометрiа, Румънеще.

Алцебра, Трiгонометрiа шчл: Францозеще. Прiн ачест шiруток лiтба поастръ съ култивъ, къ съ лецiуеск дn еа термeniй технiчй ай щiинцей (каре сунт маi тот ачеia дn Арiтметiкъ шi Алцебръ, дn Цеометрiе шi Трiгонометрiе) шi апоi сколарул се deпрinde a се есприма курат Францозеще щiинцiфiчеще чеea че a дnвъцат a се есприма дn лiтба са.

Філософіа

Орі че сістемъ се ва дпвъдоша, нърціле челе d'ънтъіъ се вор фаче дн лімва ромънеаскъ, ші сфършітъл съ дпкіереа дн алтъ лімвъ дп каре вом авеа професорій чеї маї вънї дп ратъра ачеаста. фолосъл ва фі тот чел de със.

Дрептърі

Романъ,	латінеще
Чівілъ	ромънеще
Комерчіалъ	італіеніще
Кріміналъ Натъралъ	франдозеще

Съ нът се ва гъсі нъ кале dънe професорій че вом авеа; еъ ачі арът о idee каре поате donъndi modifikaдій, дпсъ фъръ а не depърта de temeiъл еї de къпітеніе.

Історіа

Се ва дпвъда асеменеа dънe професорій че вом авеа ші dънe лімва не каре о вор къноаще маї бінe.

Літератъра

Елементеле de Реторікъ, ромънеще.
Літеретъра веке, гречеще.
Літератъра нъоъ франдозеще.

Despîndeрї

Стъденцїї din класеле комплементаре, фіе-каре ва фі датор а традъче ын лімба ромънеаскъ карєєх щіинцелор че ынвацъ. Ла ексамен вор хъа претїї чеї че аў традъс маї бине. Ачестїа ышї вор пъстра традъкцїїле, ші чеї карї вор амбіціона а'шї ведеа остенеала тіпърітъ вом ші о ръсплътіре пентрь дънса, дъне о черчетаре партікъларъ де треї анї ші о лъкраре ші релъкраре стъдіоасъ, прін конкърс вор ынфъцїша ачелеашї тредъкцїї релъкрате, din каре, челе доведіте де маї бъне ші маї класіче се вор тіпърі кь келтзіала скоалелор, лъънd автора о гратіфікацїе саў ын кърцї саў ын че се ва гъсі кь кале.

Асеменеа се ва орта ші кь традъкцїа автірілор класічї.

Кътъ деосебіре ва фі атънчї дела традъкцїїле че се фак ын zioa de астъзї пънъ ла челе че се вор фаче ын ачест кіп!

Ънтрєў кь ын zioa de астъзї довъндім пьтаї о традъкцїе а професорълї, ын врете че атънчї пътем съ авем zечімї.

Ардоілеа кь професорії din zioa de астъзї 'шї аў фъкът едъкацїа ын лімбї стръіне ші

тълцїї ъпкъ пъ къноскъ кът ар требъї пе чea ротъпеаскъ.

Ахтреїлеа къ чеї маї тълцї професорї че авет астъзї къноск пътаї къте о ратъръ ші доъ саъ літвї ын каре ші слъжеск, ын време че ачеї стъденцї се сокотеск трекцї пріп тоате ратъріле ші літвіле че се ынвацъ ын колецїь.

Апатрълеа, къ фіе че скрііторї маї ын de обще ынтї фаче опера са дъпе пропорцїа ынцелегерії чітіторілор саъ контімпоранілор съї, ші орї кът вор фі de вързацї ын кънощінце ші ын літвї професорії de авъм, тот d'aзна вор авea ынаінте треанта de ынцелегере а контімпоранілор ші а сколарілор съї ынчепъторї. Пріп ъртаре традъкцїіле лор вор авea о літвъ дестъдълатъ ші термені ле вор сетъна маї тълт а дефініцїї, de фрікъ къ вор ажънце не.ынцелешї, ын време че стъденцїї кондъшї асфел пріп ынвъцътърї вор авea ынаінте алцї катарязї, алтъ лъте, алтъ літвъ, алтъ ынцелегере. Ші фіреще къ літва лор ва фі маї стрънсъ ші маї класікъ.

Апої съ сокотім ла спорял че вор фаче стъденцїї къ асеменea депріндерї. Алт фел

се фолосеще чінева маї чітінd ân treакът ân лъкръ, алтфел стъdiindъ'л, алт фел скрiindъ'л ші trекъndъ'ї прin пап фіе че фрас ші алт фел трadъкъndъ'л, adікъ ківzindъce a'л есприма ші ân алтъ лімвъ. Щіінціле атънчї ші авторії се ântiпъresк ân minte, de каре се соарве, ка съ zік асфел, ân тоатъântreцімea лор, ші стъdenції eшind ân кіпъл ачеста dintr'ân кърс, се ântoktaї ка піще професорї че се прегътеск пентръ катедра лор.

Лімвї словоде саъ неândatorate.

Ачесте вор фї Nemцеаска ші Търчеаска din челе вїї, ші Евраіка ші Слава din челе докте.

Ва zіче ândъ чінева къ ачест плап есте пъоъ, сістема ачеаста пъ се вede маї пічї ântr'o сноалъ. Аша есте. Dар фіе че царъ, ânde a престат о minte съпътоасъ, 'шї a ântoktіt ânвъдътъріле dâne треввінцеле сале ші dâne стареа пацієї ші a лімвії. Алта есте стареа пацієї ші лімвії ротъпещї, ші алта стареа ті лімва алтор пацій. Ші пъпъ пъ пе вот гândi матор асъпра треввінцелор поастре челор адевърате, пъ вот

дитокмі скоале къ спор. Пеcте zече anї, domnъл теў, вом вedea a се пaще acemenea дитребърї ка шї акът, шї вор трече маї мълте zечімї de anї кът aў требът de кънd aў ачесте доъ прінціпате скоале, шї тот пъ вом вedea маре спор. Цара тот ва келтъі, dънe кът a келтъіт не.дпчетат, шї споръл нічї o dатъ пъ ва коръспънde къ жъртфіле еї.

Ва zіче їар алтъл къ пъ сънт вanї de aжънс пентръ плата професорілор дпвъцътърілор дпсемnate. Сънт прea de aжънс вanії, кънd ва авea сістема dрепт скоп фолосъл de обще, їар пъ съ'шї пъе дп ківерпісеалъ кліенцїї. Апої че требъеск атъцea офіцерї шї zавецї пентръ ън корп de вървацї карі се дпцелеце къ проповедъеск морала шї вина орънdзіалъ, карі се пот дпцелеце дптре сіне шї пот съ'шї кънoaскъ dаторіїле, (пентръ къ се чере деха dомneалор шї дпсьфларea dаторіїлор ла жънime) че требъеск пентръ ачест фел de оаменї піще zавецї петревнічї, сітвріашї тітъларї, карі їаў леафъ de къте доъ катедре, фъръ съ факъ пічік de кът съ аїбъ ън тітъл ..... De ва adъna чіне ва

сътеле че се пъътеск ла асфел де сіпвріашї че се хръпеск къ віітоарл жъпітіі поастре, се адъпъ ѫп тотл къ каре се маї поате адъога ѫп колецій ъпкъ доъспрезече катедре. Славъ Domпълор къ професорій пострі чеї маї тълцї сънт къноскуцї ші ѫпчеркаці de маї тълтъ време ші деспре тораля ші ръвна дътпеалор, ка съ п'аібъ требъінцъ ші de асетепеа артъшъї. Съ пе ѫптоарчет окій ле Греція ші съ ведет къ ѫп скъртъ време, фъръ тіжлоачеле поастре ај фъкът зніверсітъцї, академій, лічеї, скоале de арте ші тещешъгърї. Ѫпсъ аколо ліпсеск сіпвріїле zadarпіче, сеафлъ върваці, карі даў леціі ші фъръ плать. Dar поі пъ сънтет гречї, пъ пътет жъртфі пітікъ, къчї пічї патріа пъ жъртфеще пептрь поі, адікъ пептрь къ пічї патріа пъ дъ ачелеашї дрептърї ла тоцї четъцепії, ші de ачеіа пъ пътет слъжі фъръ плать; фоарте біпе. Dar ѫпкаї съ пъ лъът плать ѫп zadar. Требье а се кърці стъпъл de трънторї ка съ пътет авеа тіере. . . . . .

. . . . . .

Дъпъ че'тї ам ашъзат о părere дъпе кът с'ар пътеа ѫптокті сістета скоалелор

потрівіт къ требъінцеле поастре ші а літ-
весї, воіъ съ ворвеск чева ші деспре дін-
лецереа ші зніреа DD. Професорї. Плънъл
ачеста, де се ва сокоті де вън, дъмнеалор
дл вор дінделеце маї біне, ші пзіндъ'л дн
лъкраре, дъмніалор дл вор десъвърші маї
біне дъпе вът есперіінца дї ва новъцъ.
Дпсъ ачеаста пъ се ва пътеа фаче фъръ о
дпвоіре, фъръ о адънаре съъ сфат регълат
дптре дъмнеалор. Спре ачеаста сінгърї дшї
вор алеце дінтре дъмнеалор, ка съ лінсеа-
скъ рівалітатеа, ън Ректор не о врете хо-
търіть каре съ прівігеze асупра челор че
вор гъсі дптре дъмнеалор къ вале съъ а-
съпра оръндзіелелор че ва дптрдаче Ч. Е-
форіе, ші ва фі тот д'аъна prezident дн адъ-
пъріле съъ сфатъріле професорале.

Чеї маї мълцї din DD. професорї сънт
рътъпї ші хръпеск дн сжнъл дъмніалор а-
чеелшї кълдърь de патріот лъminat. Чеї
карі сънт стръінї, din порочіре сънт de а-
чеea, дънъ вът ла доведіт вретеа, карі до-
реск съ факъ біпеле орї ънde се вор афла,
ші кът пентрь mine, еъ асетенеа кълі-
тъцї ле чінстеск маї мълт de кът патріоті-
смъл че пъ есте алта de кът ън егоістъ, ън

фел de фанатіcmъ; пентрь къ, кътъ deoceвіре есте de ла егоіст пънъ ла патріот, ачеашї deoceвіре есте ші dела патріот пънъ ла костополіт сăв крещін ын адевъра-та ынсъмнаре а ворвей. Аша dар сокотеск къ кăпощінцеле ші ръвна dъmneaлор ъї ва повъцуі съ вазъ челе de фолос ын слъжба че аă, ка съ аібъ о зпіре ші драгосте ынтрь фапта чea маре a регенерацієї ачестїї църї. ші a прегътіреї зпеї ценерації вredніче de ащептъріле църії ші вапетелор еї челор хъminate. Еă addък aminтe къте чева din челе че m'am сокотіт ын прічіна ынвоірії mi ынделеџерії професорілор спре a авea ачелашї скоп ші ачелешї кăпощінце; dъmneaлор ынсъ тоцї ъmпребъ вор ъmбогъці ачесте пърерї, ле вор десъвърші, de ле вор вedea дрепте, ші вор лепъda не алтеле че ле вор сокоті de петребніче. Ачі скопьл фіекърьіа есте a еші фолосьл de обще іар пь a'шї рекоmanda ші a'шї фаче съ вірьеаскъ пърерea са.

Воіă съ зік адекъ, къ фіind къ таї тоцї пе am фъкът едъкаціа ын літвї стрьіне, ын врет ї кънd пь се кълтіва літва ротъпеаскъ, фіреще къ п'am ынчепът a скріе ын

ачеастъ лімбъ, де кът асфел кът ам дивъдато din гъра маїчелор, доїчелор, слъ-гілор, породълъї; прін ъртаре ла орї че idee маї пеесе de кълоцінделе породълъї ам афлат фіе-каре марї педічї а о еспі-ма. Ънъл din пої а скріс маї мълт, алтъл маї пцін; ънъл а авът време а трече пе съът папа са маї мълте ворбе ші фрасе а-ле лімбеї, ші алтъл маї пціне. Dінтр'о адънаре регълатъ а професорілор се дм-парт ideіле, се деснат, се лътъреск. Ші ка съ фіе ачесте адънърї пе о сістетъ, кът съ се ія тоате елементеле лімбії не рънd ші dане фелъл лор, сокотеск къ треаба чea d'ънтъіъ а професорілор дн адънъріле сале съ фіе черчетареа грътатічіі. Днтр'асфел de лъкраре мълте нърдї се десъвършеск, ші ачеіа din професорї карі, саў пентрь къ съпт маї пъої саў пентрь алте днделетнічірї, пь кълоск ънкъ грътатіка ромънеаскъ dане кът кълоскъ алте грътатічі а лімбілор дн каре с'аў кресът, вор авea прілеж, фърь алтъ остенеалъ дн парте а се фамі-ліаріza кь лімба, ші дпсъшї маї тързіъ а о ші лъmina кь кълоцінделе сале. Dане а-чеаста ар фі біне съ се чітеаскъ дн ada-

кърціле професорале тоате кърціле ротъпещій, бісерічещій ші профане, съ се компаре маї мълте едиціі din деосебіте веакърі ші провінціі але Дачіеі, прін каре се ва веdea пъшіреа прогресівъ а літвіі сав дпаноіереа еі, кът ші класічітъціле че а пътът пъстра фіе-каре провінціе дп парте. Фоіле пъвліче din деосебітеле провінціі вор фі асеменеа зна din челе де кънітеніе чітірі дп ачесте адънърі, ка съ фіе тоцї професорії дп шірвл ші дп дрътвл пасърілор че фаче літератъра ноастръ дп деосебітеле провінціі. Асеменеа адънърі ші стъдіерї сънт аша de требвінцъ ші німене нв лі поате сімці імпортанца маї біне ка DD. професорі, пентрв къ дътпеалор цілї маї біне de кът орі чіне, къ нічі дntр'о царъ німене нв се поате вші дпвъцътор de о літвъ сав дntр'о літвъ, фърв а къноаще грътатіка ші авторіі ачелеі літві, маї мълт ші маї пвцін. Ла ноі кв кът кърціле ші авторіі акът ла дпчепът не сънт маї пвцінї, рвшінea ар фі маї маре кънd нв дї вом фі чітіт ші стъдіат.

Чітіреа фоілор пъвліче ротъпещї, маї вртос а челор літераре, есте требвінчіоа-

съ пъ пътаї ын колецїлъ din Бъкърещї, чї шї ын тоате скоалеле портале din жъдеце. Ч. Ефорїе ва пътеа фаче ачеастъ ынлеснїре Дхор професорї, а лї се тримїте фоїле гратїс кїар шї дела Редакцїї къ тълъмїреа DD. Редакторї, пентръ къ Ротънїї ын деобще пъ сънт интересацї, шї маї въртос маї тоате фоїле ротънещї пъ сънт ынтемеїате не ун скоп de къщїг, чї пентръ а ымпъртъши общїї дане пътинъ ideїле челе съпътоасе *).

DD. Професорї сїмтъ маї мълт требуїнца чїтїреї унор асемене фої не каре, пентръ лїпса тїжлоачелор пекуїаре, пъ ле пот добъndi. Дътнеалор сїнгурї къноскъ кът есте de непотрївит лъкръ, ка тоатъ лътеа чеелалтъ съ щїе, че пасърї фаче лїтератъра ноастръ, шї корпъл професорал съ аъзъ de ла алцїї чеea че ар требуї съ сцїе ел алтора. Ачеаста пъ о зїк dела тine ка съ вїе къ пърере de ръ, чї ынсъшї din гъра дътнеалор ам аъзїт'о пълънгъndасе.

Кърцїле, карсърїле шї рънdуїала ынвъ-

*) Кът пентръ ної, сынтем гата а ымпъртъши ДДлор Професорї фъръ нїчї о платъ тоате фоїле шї скрїерїле че се вор публика ла Кантора Дарїеї литерare. Red.

цътърілор че се вор ынтрьдъче ын скоале, вор фі асемепеа обжетъл сфатърілор професорале.

Тоате пъреріле ачесте, domnъл теў, ші асупра сістемій трекъте а скоалелор, ші асупра ынтрьдъчерій унеї алте, ші асупра орі че с'а ворбіт пънъ акум, пот съ фіе ші бине ші рele, de лепъdат ші de priimit. Ші dака вор фі унele бине, атунчі се вор пътea пune ын лукраре ші съ addукъ фолос кънd, dине кум am zic, вom ынчепе кu din adincъл кu тоці, ші Стъпънірea ші Общеаска Adунare, ші Ефорiа, ші Професорій асе сокоті кu стъруіре ла адевъратele поастре требуінце торале, ка съ ынтокмім скоале не потрівa ачестор требуінце, іар nu koniind регуламентe стрыine. Dака скопъл чел de обще ва фі ка скоалele съ факъ кu адевърат спор, іар nu ka съ авem про формъ скоале, ші факъ-се че се ва фаче, саў ka съ авem скоале, ынсъ съ се зъбовaскъ ынtindepea ынвъцътурій; атунчі ын zadar орі че ківзuire, ынzadar орі че тaнкъ, ші ынzadar ші ачeастъ тікъ остенeалъ a mea. De ачeea ын прічina ачeаста м'am ынdрептат кътре domnia ta, пентрu кът вът кu a-

devъrat rъvna folosinцiй, kъ adevъrat ni-
ще mъsurь ce aцinteazъ la un skop vred-
nik de laudъ; dune ce aĭ stъrъit, kъt am
zic, a se forma peste 3000 de skoale ko-
tъnale, akъt prefacerile ce veĭ a se ,nu-
trъdъce ,n sistema ,nvъцъtoriĭ, le adunĭ
dela tot otъl fъrъ osebire.

Priimeще, domnъle meu, rekъnoщinца
mea, pentrъ griжa ce aĭ despre viitorъl
tъtъlor kopiilor, ,ntre care se konprind ші
aĭ meĭ, ші adъnka mea чinstire kъ care sънt

ax Domnieĭ Tale

prea plekatъ slugъ,

1840 Aprilie 20. I. Eliad.

TABLA

,nvъцъtorilor ,n varsta sъntъmъneĭ.

La ,ntrebarea dakъ un skolar ne este prea ,nvъrtat kъ ,nvъ-
цъtorile done planшa arътat, se rъspunde kъ ші mai nainte ші a-
kъm nu se цine koptla un klase de kъt numai kъte 5 leasurĭ pe zi,
adikъ 30 leasurĭ pe sъptъmъnъ. Deosebirea este kъ maĭ nainte
un aceste чinчi leasurĭ era koptla okupat de deosebite lukrurĭ
ce n'aveа nicĭ o relaцie ші un deosebitъ vreme, un vreme ce a-
kum, fie ce leas nu este dekът o repetiцie a leasului trekut;
deosebirea este kъ grъmatika franцozeasкъ ші mърцile eĭ maĭ
nainte nu se ,nvaцa tot ,ntr'o vreme ku grъmatika rumъneasкъ
ші mърцile eĭ; deosebirea este kъ ,nainte done ce se ,nvaцa
un lukrъ ne kът poate a se ,nvaцa un skoalъ, adikъ maĭ ne ,n-
mъtaze, se fъcea unoĭ o desъkъrshitъ ,nvetare, ku sъ ,nveцe
natъl, de unde urma o desъkъrshitъ bitare, fъrъ sъ die skola-

рѣа шірѣа сав лапцѣа дивъцътѣрілор, дн каре фіе-че класѣ есте ка о тоартъ. Іатъ тавла дивъцътѣрілор:

UMANIORE.

Класѣа I.

Ромънеще	1 чеас	*) дн тоате зілеле сэптэмънеї фак 18 чеасврї.	
Італіенеще	1 —		
Францозеще	1 —		
Арітметікъ	1 —	де треї орї не сэптэмънъ	3 —
Каліграфіе	1 —	де треї орї	3 —
Цеографіе	1 —	де треї орї	3 —
Історіе	1 —	де треї орї	3 —
			30 чеасврї.

Інсемнаре I. Совотіндсе 3 чеасврї не зі пентрѣ къте треї лімніле, се маї адаогъ ънкъ алте 2 пентрѣ Арітметікъ ші Каліграфіе дитр'о зі ші алте доъ пентрѣ Цеографіе ші Історіе дн алта.

Інсемнаре II. Пентрѣ Грѣматікъ вом ші пентрѣ фіе каре дін челе лалте дивъцътарї се ва хотърі дитре ДД. професорї дане дитіндереа че вор да фіе-кърія щіінце, пън зиде съ пъшаскъ ка сколарїї дн фіе-каре ань.

Класѣа II.

Ромънеще	1 чеас	дн тоате зілеле сэптэмънеї 18 чеасврї.	
Італіенеще	1 —		
Францозеще	1 —		
Арітметікъ	1 —	де треї орї дн сэптэмънъ	3 —
Дісенїѣ	1 —	idem	3 —
Цеографіе	1 —	idem	3 —
Історіе	1 —	idem	3 —
			30 чеасврї.

*) Ачесте треї лецїї фак, дане кам с'а арътат, ка де грѣматікъ, ла каре есте обліцат сколарѣа къте 3 чеасврї не зі.

Класса III.

Ромънеще	1 час			
Італіенеще	1 —	ди тоате зілеле сэптэмъней	18	часврї.
Франдзеще	1 —			
Алцевръ, франц.	1 —	де трей орї	3	—
Десенїѣ	1 —	idem	3	—
Цеографіе	1 —	idem	3	—
Історіе	1 —	idem	3	—
Мітолоціе ди італіенеще.	1 —	idem	3	—
			30	часврї.

Дисемнаре I. Ди класа ынтъїѣ се ва дивъца дін Грѣматікъ ди кэте треле лімвї, аналіса грамматікал; ди класа алдоіа, сінтаксса, ортографіа, ші депріндерї; ди класа атреіа аналіса лоціка ші депріндерї маї дінтжіе сау вом ва гъсі сфатъ професорал ка кале.

Дисемнаре II. Алцевра дивъцъндасе ди лімва франдзеаскъ, ші Мітолоціа італіенеще, довъндеск сколарїї о депріндере маї маре ла ніще лімвї че требуеще маї мълт остенеалъ але дивъца, де кът не а лор че о аад ди тот локал. Ди ачесте доъ лекцїї афлъ ши прілеж де а се депрінде ла ворвъ. Пре лънгъ ачеаста дивъцъндасе Мітолоціа ди лімва італіанъ, се депрінд сколарїї ка нємеле зеілор асфел кум ар требуі съ се зікъ ші ди лімва ромънеаскъ, дела каре леске дї вор кноаще ші ди франдзеще фіінд італіана ка о лініе де хотар дінтре ромъна ші франдзеза.

Класса IV.

Елементе де Реторікъ, ромънеще	1 час	ди тоате зілеле	6	часврї.
Латіеще	1 —	де трей орї	3	—
Гречеще	1 —	ди тоате зілеле	6	—
Десенїѣ	1 —	де трей орї	3	—
Цеометріе, ромънеще	1 —	idem	3	—
Історіе	1 —	idem	3	—
Авторї франдзезещї	1 —	idem	3	—
Авторї італієнї	1 —	idem	3	—
			30	часврї.

COMPLEMENTARE.

Латінеще	1 чеас		
Гречеще	1 —	ди тоате зілеле	18 чеасурі.
Ідеолоціе	1 —		
Десенїă	1 —	де трей орі	3 —
Тріґонометріе, франц.	1 —	idem	3 —
Історіе	1 —	idem	3 —
Літературъ франц. ші італіенească	1 —	idem	3 —
			30 чеасурі.

Дисемнаре. Ди ваканце ла класа IV де гимніоре, чел I де комплементаре, кум ші челе армътоаре, кът ва фі де тревінцъ, се ва апліка математіка ла мъсърътоареа пъмынтълуї. (Цеометріе практікъ).

Класа II.

Латінеще	1 чеас		
Гречеще	1 —	ди тоате зілеле	18 чеасурі
Ідеолоціе	1 —		
Математікъ апліkатъ	1 —	де трей орі	3 —
Десенїă	1 —	idem	3 —
Історіе натурал сав цеолоціе	1 —	ди тоате зілеле	6 —
			30 чеасурі.

Класа III.

Латінеще	1 чеас	ди тоате зілеле	6 чеасурі
Гречеще	1 —	idem	6 —
Дрептъ натурал ди франц.	1 —	де трей орі	3 —
Математікъ апліkатъ	1 —	де трей орі	3 —
Фізікъ	1 —	ди тоате зілеле	1 —
Лімбї неиндаторате	1 —	де трей орі	1 —
			30 чеасурі *).

*) Ди класа III де гимніоре, прін тречере де ведере, сума чеасурілор есте дисемнатъ 30, ди лок къ дъ 33 чеасурі. Асемінe ди класа III де Комплементаре, сама дъ 27 чеасурі, ди лок къ есте дисемнатъ 30. **Red. Duc.**

Класса IV.

Літератъръ аналтъ	1 чеас		
Математикъ апликатъ	1 —	ан тоате зілеле	24 чеасърі.
Хіміе	1 —		
Історіе критикъ	1 —		
Дрептъ натъралъ	1 —	де трей орі	3 —
Лімві неолдаторате	1 —	де трей орі	3 —
			30 чеасърі.

Спеціалітъці.

Агрікалтъръ.

Дрептъл роман, чівіл, комерціал, крімінал, дакъл сав філософіа леціілор.

Апликаціїле математичеї ла арта мілітарь, ла археспектъръ шіл.

Теолоціе.

Медічінъ.

Ачесте спеціалітъці се вор дитінде пъ кът міжлоачеле ші требвінцеле не вор ієрта. Ка тоате къ діп тоате, требвінца чеа маї маре есте Агрікалтара. Тоате чеае лалте сант лякс пе лънгъ ачеастъ дивіцъторъ. Дар пентръ че с'а нас дитре спеціалітъці ші ка маї ънтъїа дака не есте аша де требвінць? — Пентръ къ ан вън агроном требве съ каноаскъ Математика, Фізіка ші Хіміа. — Пентръ че дрептъріле маї ан врмъ де тот, къчї авем требвінць де авокаці ші жъдіваторі? Пентръ къ требве ан жаріспрадент съ каноаскъ маї ънтъїа філософіа ші дрептъл натъралъ де виде ісвореск тоате дрептъріле. — Пентръ че Теолоціа маї ан врмъ, къчї не требеск преоці маї ші ка пъпеа? Пентръ къ теологъл сав докторъл сафлетеск маї мълт де кът докторъл трупеск, требве съ фіе маї ънтъїа філософ, адікъ каноскъторъ де факълтъціле фізіче ші морале але омълві, каноскъторъ де патіміле трупълві ші сафлетълві. (Curierul Românesc.)

CRITICA.

His ego gratiora dictu esse scio; sed me vera pro gratis loqui, et si meum ingenium non moneret, necessitas cogit. Vellem equidem vobis placere, quirites; sed multò malo vos salvos esse, qualicumque erga me animo futuri estis.

Titus-Livius.

DOKIA ШI ТРАІАН

despre

zічерiле попъларе а Ромъпiлор, къ iтiпералъл Мънтелуї Пiонъл de Ara Г. Асакi, тъдълар а маї мълтор Академiї. — Компънере Ромъпеаскъ шi Францезъ. — Ешiї, ла Iнстiтълъл Алвinеї. 1840.

Непъртiнiтоареа крiтiкъ че ам Н. 1 шi 2 а ачестiї фої ам фъкът асъпра таблолълуї че ам дăфъцошеазъ пре Александръ Водъ прimind корона рiгалъ, тiаръ трас ăн ръспънс пемерiтат din партеа D. Агъї Г. Асакi, ам товъръшiт de o скрiсоаре дефъiмътоаре пентрă Дачiа лiтераръ, iскълiтъ de D. Хофф-

man, карелe, din пеџіінца лімпеї се вede къ аѣ лѣат лаѣделе чеї dam ын лок de окърї. Лесне мї ар фї съ ръспѣnd ачелуї артікол капріпс ын H. 23 a Алвіпеї ротъпещї. Ынсъ din асетене респѣнсърї ші контрарespѣnсърї с'ар прічіпзі піще врѣжеї зріте че ын пѣџіп с'ар скітва ын атакърї персопале. Ачеаста пѣ есте пічї денѣт скопѣл меѣ; пентрѣ къ маї ынаінте de тоате вреѣ съ рътъп кредінчїос фъгъдзінцъї че ам фъкът ын іптродѣкціа Дачієї, de a пѣ прімі пічї одатъ ын колоапеле еї дісѣсії че ар пѣтea съ се скітве ын вражбе; ънкъ одатъ маї зік, літтератѣра поастрѣ аре требзінцъ de зпіре, еар пѣ de despінаре. Ачеаста воїѣ dовedіо ші ын фапть deпзіnd жос тот ресіптітепт іскат прін ачел артікол, ші асвалтъnd пѣтаї глаѣл конџіінцеї че'тї зіче, къ D. Ага Г. Асакі есте къртатѣл ачела каре ын врет'ї грєле с'аѣ стръдъпзіт пентрѣ лѣтіпареа пеатѣлуї съѣ, къ D.луї есте ачел карелe пентрѣ літератѣра Молдавіі аѣ фъкът сінгър маї тѣлт de кът тоцї Молдовепії ътпрежъ, ші къ прін ѣртаре требзе съ'л крадът ынсаші къпd D.луї пѣ пе крадъ. Нетѣлцътіре ар фї din партеа

noastrъ kъud am aдiqa kiap o dreaнtъ no-
aletikъ ,ntiprotiva Dcaxe, noletikъ din
kape nъ noate eui de kът vътъшarea lite-
ratъreї noastre. Novъdзit dap de aceastъ
konduiпqъ, prefer съ trek nъ nedereа чexe
trekъte ui съ'mї addзn amiпte nъmaї de
meritexe Dcaxe. Nimene maї mъlt de kът
mine nъ prendzeqe slъjbexe Dcaxe Agъї,
nimene nъ kanoaqe maї mъlt kъte jъrtfe
aї fъkъt pentrъ propъшireа ui ,nflorire-
a literatъreї prinчipatъlъї postrъ. Kъ
Dlъї dap doresk a trъї ,n nace, ui nicї
odatъ nъ voiї rъdika kondeiзx asupra Dca-
xe. ,Ancъ kъ aceasta nъ zik kъ voiї avea
tot deasna aceeaшї sokotinqъ kъ Dlъї. Dap
orї kът съ ne deosebim ,n oninie, orї kът
съ fiї de o alтъ nъrere, nicї odatъ nъ mъ
voiї depъrta de topъx respektъos ue i se kx-
vine. Kritika mea va fї o adevъratъ kri-
tikъ, adikъ va lъda ,n konduiпqъ ue este
bun, va deskъviinqa ue este rъu, va ,nlesni
propъшireа literatъreї, nъ o va ,nnedeka.
Tot deasna moderaqia va prezida la ждekъ-
qixe eї. Nrin acemine kritikъ, nrin acemi-
ne diskъsii ,n kredinqъ, mъrqinite ,n xo-
tarexe moderaqieї c'ar чinsti ui autorii ui

літературъ; ші ынтр'ачест кіп с'ар пътеа зні пачеа ші адевърат, лъкръ греў не лъмеа ачеаста. Ынтр'алт кіп, ам фі невредніч de a фі редакторіў зніў фоў ротъпещі, дакъ нё ам ынтребъінца папа спре a ні тълъмі патімі персонале, сімтімент че нъ есте нічі декът ын мине. Ъпкъ одатъ дорескъ a тръі ын пачe къ D. Ага Асакі.

Ынсъ тот ачеа конщіінцъ, тот ачел сімтімент de дрептате че тъ фаче a прецъі мерітеле D. Агъў, ымі порончеще ка жадекъціле меле літераре съ фіе ынтемеіете пе адевър, ші къ адевърат съ'мі фіе сінгърат ідол. Дачіа нічі нъ есте нічі нъ вреа съ фіе сімпіетъ de німене, пентръ ка съ аібъ требінцъ a мърі віцінъ, a серва тъндріа, ші проклеценіа, a лъуда мінчіюна, a пъзліка ідеў антіпатріотіче. Ынаінте de тоате Дачіа літераръ есте неатърнатъ, ші сънтъсъ пътаў лецелор адевърълў.

Ніін дар de ынкредере ын каръцъніа конщіінцеў меле, фъръ фрікъ, фъръ скрънъ ымі воі урма дрътъл прескріс, адекъ de a спъне адевърул, de a прігоні мінчіюна ші de a лъуда нътаї че есте de лъудат. Нъ тъ тем de німене, пентръ къ кацетъ ымі

este krat ші къ singura voinţa mea este de a face bine. Tot de aceea nu cer de la nimene laude plătite, dar nici nu mă înfricoşez de ocărî neîntemeiate. Aşa dar D. Aga Asaki, D. Hoffman oăraşkăţ, batjocoreaşkăţ; nu'mi pasă, nu voiu eşi din dramul preskris; fără patimă, fără părtinire voiu kritika şi în viitoru, adekă voiu lauda şi voiu disnăvăinţa, una şi alta după merit; pentru kă de'ndată ce vine vă dat în publik o kompunere fie literară, fie artistikă, vă dat voie fieşte kăruia de a le zădarnika kritareа, şi c'ăst supus kritiчei.

Dar poate cu mă întrebe vine ce este kritika şi pentru ce avem trebuinţă de acеastă datu? La întrebarea dintei voiu răspunde în puţine vîrtoape prin un artikol înaintе kompus. Eu la vea adoa mă voiu mărgini a zice kă înainte de zece anî kând era puţine de a la kondeiul în mănă spre a kompune vena romînеşte, kritika ar fi fost kă totul de prisos şi neprihnioasă liţeraturei păskunde. Astăzî c'ăst skimbat lukruriле; kare n'are mania de a fi autor? Însămî ginchî de ne lavidi-

ле скоалелор аў претенцій de a пъзліка скріеріле лор, пъп ші трактатърї de філософіе. Еї вine ,лнтр'о acemine епохъ, кънd ce пъвлікъ атъте кърцї, афаръ de вине, пъ есте de неапъратъ певоіе къ о крітікъ непъртінітоаре, аспръ съ ле черчетезе пре тоате, ші ка ,лнтр'ън чіър сь ле въптаре; лъдънd челе вине ші арънкънd ,ln поіанъл ъїтърії пре челе реле; ші зна ші алта dънъ прінчіпіїле сале, ші фъръ a лъа сама ла персоана ші ла стареа авторілор?

Четіторії пострі ce вine воеаскъ a'mї їерта ачеастъ dirpecie; цій фоарте вine къt есте de ърїt de a вorвi de m i n e ші de скріеріле m e л e; ,лпсъ требъіат съ ърът пъвлікълъї къ чea dinteї datopie че mї am пъс есте de a zіче adeверът; къ пічї odatъ вре зnът din чеї че mъ крітікъ аў пътът саў вор пътea съ mъ donedeaскъ de minчinoc, къ mът, mът че пот фаче, кънd adeверът пъї вn de zic, есте съ так, атъта ші німікъ маї mът. ,Лпсъ съ лінгъшеск, ва пъ; пічї n'am фъкът, пічї n-ої фачео. Boiь маї zіче ънкъ къ ерат dатор Dсале Агъї Асакі кь ьn респънс; професіа de кредінцъ mї am фъкът, ръспънсъ mi 'л am dat, акът ,лпчеп.

Дитр'о време кънд мания де а фі автор есте общеаскъ, кънд чеї маї мълцї din скріїторії пострі каздъ каре din каре съ продакъ маї ръ прозъ шї ънкъ маї ръ поезіе, кънд ведем къ маї тоате публікаціїле де астъзї сънт нумаї фълеаскърї, сунт автор літературї, фъръ прінчіпії, фъръ тенденцъ, фъръ вре ун план патріотік, шї нумаї шї нумаї ка съ се дипегреаскъ піце хъртіе къ нумеле авторілор сау а традакторілор, дп о асемене време зік, требе съ не бъкърът кънд ведем къ есъ ла лумінъ шї къте о скріере бине котнъсъ, оріцінală, шї че есте маї мълт хъръзіть історієї, традиціілор шї локурілор ноастре.

Ачеастъ скріере есте Dokia шї Traian de D. Ага Асакі; се алкътуеще din трей пърцї: 1. дескріереа історікъ а таблоулуї дмпреунъ къ Балада. 2. Ітінерарул мънтелуї Пion, шї 3. Таблоул че дифъцішеазъ пре Dokia префъкъндасе дн неатр дн мінътул de а фі прінсъ de Traian. Ка сплемент ведем ла сфършітул скріереї, балада пусъ дн тусікъ.

Скріереа дпчепе къ ертъторул тотто:

Дитре арінеле арътоаре креще-зъворос шї налт фенік,
Вермеле'шї ардеще о лаке нема'н сінул зналї сінк.

Вълтърълъ плаче своръл пе а фортъмелор аріпе,
Бакъръсе феара крадъ дя адънкъл анеї ріпе.
Аша фіреа дяцелеапть прін ан фармъя мінанат
Пре хідіре ка сімпатіе вътрь ан лавра ас летат.
Пентра омъл есте патріа а Еліхіеї къпіе,
Ънде тоате'ї се арать ші'ї ръсънъя армоніе.

O de c'ар гъсі adece орї асемене версе, асемене сімтіменте дя літературъ поастръ de астъзї. Ромъній ар прецзі маї мълт че есте патріа, ші че даторіі чере de ла поі ачест нъме сфънт. Дясь de къте орї ам четіт ніар дя знїле din фоїле ромъпещї сімтіменте дяпротівітоаре інтересърілор ші чістеї патріеї поастре, че дясъшї чеї маї кампліцї връжмашї аї пострі п'ар фі дядръсніт а аръта дя пъблік.

D. Ага Асакі пе зугръвеще ка ан талент деосевіт дясъшіріле ші фрънтесеціле манцілор пострі; ортътоареа бъкатъ есте маї алес ка тотъл інтересантъ пріп колорітъл стілълъї.

Ачестор монці (Карпаціlор) сант Ромъній даторі пентрь а лор пъстраре де ла епоха къдерей Імперіеї апасаве, кънї ав фост ан тімп плін де немороірі дя каре нямаї ан кар сеав ан кал ръпіде патра фері пре лъкъторял шесълуї де арнеле сеав де ферале варварілор.

Дя сінъл ачестор манці с'ав пъстрат оареваре монъменте дін епоха рестаторнічірей статълуї Ромън дя ачесте пърцї а ле Даціеї. Еллавіосъл афлъ нісерічі дятемеіате де Домнї чеї вазї, спре дякінареа крещінілор, монастірле хъръесск немороціцілор

о мъшъіере, іар кълъторіалъ ѫи адъпост; осташа віzітеаѫ кѫмпіріле де ръсвоіае ші де вѫята стрѫмшілор сеї; теологіа черчетеаѫ зідіреле зъкъ аскапсе, а вѫрора продектрї, прекѫм чеара де пѫмѫнт, сънт дисъшіте ачестеї църї, іар артістеа се вакърь де проспектеа піторесь пареле се дитрече ѫи фрѫмсецъ кь а ле Алпелор Елвецієї. Ѫи міжлокеа анії шір де мънцї акопериці де кодрі стрѫвекї, се дялцъ Чеахлъа сав Піонѣа ѫи асемънареа анії арієш ашезат дитре піза патріеї ноастре. Пъзіторіа депе мареа Неагрь десконере дялтеа сеа піск де ла капъа Мангаліи пѣнъ ла Четатеа Алвь, лъкъіторіа Нистреї веде созреле апѣінд дапь досъа сеа, іар пъсторіа шезѫд ескіап, дапь че шї ау їермат термеле ѫи кѫмпіле Бъсеакеї, дитрепѫдасе дшї дидреапть пісърле дапре мъгура Піонкеї, ка ѫи вас повъцат кътрь лімап де лѫміпа фарелї.

Фрѫтос, фоарте фрѫтос.

Асемінe ѫи ітіперарѣа Чеахлъъкеї, оріціпа пателеї пърѣъкеї Серафін есте о елеціе дитреагъ, фоарте пінe сърісъ.

Нѫмірса ачестеї пърѣ ав есте веке. Ѫи керсна талварърілор анеї 1821, каре ав мъсат мѫлте катастрофе (непорочірї) партікларе, о тънърь пекапоскатъ, ѫи петрь дмърькатъ, ав прівеціт ѫи ачесте локърї селватіче. Ев петрчеа їарна пріп візіпії, їар вара ѫи таванеа копачілор гъпошї. Адесеорї скімва локва лъкъіпцеї сале ші се ферїа де дитълнірса съхастрілор ші а пъсторілор, карії, мірѫндасе де ачеаст містеріоасъ арътаре, шї дидлошіці де а еї евлавіе ші меланхоліе, о чінстїа ші адесеорї депѣнеа мерінде пе лѣнгь лъкашеа еї. Кътева кавінте, каре ростісь ѫи керсна вшеї воале, ав аронкат оаркаре лѫмінь асепра ачестеї стрѫіне, пре карса мантенї де атѫнче о нѫмїрь Серафіна; се веде къ ев ав сосіт акодо де департе, стрѫвътѫнд Карпації Ромъпеї. Вре о непорочіре греа, сеа пътімірї але іпімеї, ав аронкато ѫи асеміне місантропіе. Ѫп ачест кіп, ев ав віецаіт 5 сав 6 ані ѫмпреўіарса мънтелеї; локва, ѫнде се пърса

петрекънд маї ва пъчере ера ун рîврел, а къріа мирисаре меланхолїкъ ръспындеа ла а еї сасîнерї.

Ынтр'о зї де варъ, ніще уемете стръпътътоаре дін фундул кодрулуї, ау адемінїт пре ун пъстор вареле трече ка търнул. Сосінд ла ачел лок ка диспъмынтаре възъ пре Серафіна дин пъмынтаръ дн сънце! Дънъ депрîндерea са, ешїсъ ла ръсърітул соарелуї ва съ'шї стрîнгъ варецї, шї дін ынтъмпларе къзъ дн о карсъ че ынтîнсесе вънъторїї пентра прîндерea унеї вълче; ферул іаз сфърмат тот нічîорул. Атунче ера апроапе де амеазъзї, шї сънцеле ва дничетасъ де а карце. Лънцедъ, шї десънцератъ, ынтеїа оаръ ау фъкут о рагъминте де а фї лъсатъ, шї дасъ ла дорîтул еї пъръ. Пъсторул ау ръдікато дн враце; шї ва мълъ остенеалъ воворындо не ніще каране, ау денсо не мълул пърълуї инде ау пасо не ун страт де машінъ. Сын къ ындатъ че ау възът де ачеасъ апъ, ау адормît шї ну с'ау маї дештептат! О ачче де лемн, ынфîнъ не стînкъ, дисеамнъ локул инде ръпосъ трупул Серафінеї; сопфлетул еї, лъмърît прін пътîмрї, ва афла поате репаос дн лъкашул ынгерîлор а корора каре ау пъртат не пъмынт, инде сîнгура пърътъ пъстреазъ сэвършеа соартеї сале!

Дн предінцъ, еатъ адевърата поезіе, пентрь къ есте сімплъ, фіреаскъ, фърь нічї о подоавъ стрîнъ.

Поезіа ва аре нінікъ а фаче ва історіа. Нородъл че аре маї мълтъ поезіе де кът мълцї din поецїї пострі, скімбъ ынтъмплъріле трекуте дупо плак шї дупе капріцїї. Ачеаста с'аз ынтъмплат шї ва традіціа Dокієї; іатъ че зіче D. Ага.

Піоша есте ынтр маї фаімос пентрь Ромънї дн прівірea історікъ шї дн зічеріле подореше. Ачесте пъстреазъ традіціа къ

ын вісвиле мынтелуї с'ар фі містэіт одінеоарэ Доамна Дакіа фіінд луї Деченал, кынд дупэ совжэгареа патріеї сале шї жоартеа пэрінтелуї еї, спре а скэпа де прігонірея Романілор, ар фі петрекут ачіе ын форма унеї пэсторіце шї пэзенынд о тармэ де оі. Дупэ ачесте вічері, Дакіа армэріт фіінд де Траіан, кареле съ апрінсесэ де амор, ка тоатэ тырма с'аз префэкут ын стынкэ ын мінтуа кынд авea съ се рэпеаскэ ын ачест вірвітор. Ын епоха луї Кантемір ынкэ се ведea о асемине фігэ, дар тімпул дэрэпынэтор ші аз пэстрат нумаї фарекаре рэмэшіце ші о історічіре фавулоасэ.

Ын тімпуріле маї апой нумеле Дакіеї с'аз скімбат ын Докіа каре есте а унеї сфінте а Бісерічеї, а кэріа зі се сервеаскэ ла ынчепэтул луї Март, че есте ші ынчепэтул де прімэварэ, кынд соареле ынтрэ ын семнул вербечіалуї. Ачесте ымпрежюрэрї дисошеск Докіеї ші тырнеї сале о ынрэурire асупра челор энтэї віце а тімпулуї, каре вічe се нумеск вілеле Докіеї.

Дпаінте de a арэта че се щіе історіческе despre пятеле Dакіеї, сокотім de a арэта, dупre D. Ага Асаkі, че се пятеще астэзї Докіа, ші unde ші кът есте ачeасть стінэ.

Трекынд пэрцеа Сірвенї, дупэ ын чеас акоnце ла Бэтка нуміт Пічіорул Съхаструлуї, ші ын крэч ла пэрцеа Алуі кареле курџе ынтр'о вале ынгастэ ын а кэріа мїжлок се вэлцэ кîмпул антіка ал Докіеї. Дін ачeастэ стрінтоаре сэфэ ла вант пэтрнік ші, прекум вічe Балада, плэтеск ын зер о мэлціме д^е валтурї, карї ес дін стынчіле ынвечінате нуміте Стратка сеаў таўра Валтарілор. Нумеле чел фаїмос ал ачестуї лок, аз ынцемнат а се зіді вічe ын скіт карeле аз фост пэнэ ла анка 1704, дар ын кîоа де нумї, пе кынд се серва ын бісерікэ Сф. Ынвіере, ын нопте де омэт десфэшъндосе дін пэрфул Піоналуї ші сэрпэнд стынчіле знаџіне, аз ынтропат Скітул ку тоцї съхастрії, ші аз префэкут форма ачестуї лок. О іконэ, че аз скэпат дін ачea катастрофэ, аз ынсеннат локул фостулуї скіт, ші

маї ѧи крмъ аз причинѣіт фачереа свѣтълеї Чірівъкъа сиде се пъстреазъ пънъ астъзї.

Ла ачеа ѧитъмпларе, кіпъл Докіеї де ші ера де сталнъ пътерніъ, аз сефферіт о сіщітоаре стрікъчіѣне, партеа сесніъ кареа ѧмфъцоша валъл, смеріле ші сінъл, с'аз сърпат, ші се веде къкънд ѧи озрекаре депъртаре. Ачеастъ масъ, компасъ де агломерацїї (петрічеле ѧитре сіне ѧнкегате) пътеа съ фіе партеа фецїї ші а пърълї. Трънчіъл ші коапселе фіґуреї сънт дін сталнъ ѧидесатъ де Базалт; прандіъла адънат ѧитре пърціле че ѧнкінаіа фълерїле, авіе ласк ѧи детерт де а пате треце ѧи ом, пе акодо кърце пъръла Алва де сиде аре а са овърше прекъ ліче ші Кантімір. Алте петре деасемінеа агломератіче, че ѧнкінеск оіле Докіеї, ѧи ніи прегіъра ачелеї кіп, іар алътаре, се афлъ сінґратікъ о алтъ піатръ ѧидестъл де маре, каре съ кіеще Колтърол лаї Траіан, кървіа, дапре лічереа преданіеї, ачест ѧмпърат ар фі ѧнкредінцат паза Докіеї.

Ѧи скріїторіі векї поі ведем къ Дачіі ка ші тоате попоареле антічітъцїї ізвіа de преферінцъ върфъріле тъцілор челор маї ѧпалцї спре ѧнкінареа зеітъцілор лор. Аша каре лок ар фі фост маї потрівіт Дачілор de кът Піопъл тънтеле чел маї палт а патріеї лор? Не de алтъ парте ведем еаръшї къ Дачіа ѧшї авеа зеъл съѫ ценіъл съѫ, genium Daciarum, прекът не спъне зртътореа інскріпціе афлатъ ѧи Ардеал.

Coelesti. Augustae et Aesculapio Augusto et Genio Cartaginis et GENIO DACIARUM.

&c. &c.

Оаре ачест ценіъ съ ня фіе фост стіпка

че се вede ънкъ астъзї, каре прin постічіле традиції с'аă префъкът кънd ăn баба Dокіа поастръ, кънd ăn фрътоаса ші патріотіка фатъ а лăї Дечевал, акърăіа валладъ пе фачет о пъъчере de a o ămпъртъші чітіторілор пострі. Noї пе стът пічї de кът ăn ăndoіалъ de a zіче къ ачеастъ компăнере есте ăna din челе маї петеріте a Dлăї Ага Асакі, ші къ се deосевеще атът прin ідеї, кът ші прin ăшăрінца, елеганда ші армоніа верселор. ăn алт мотів ші маї патерпік требъе съ пе факъ ачеастъ валладъ ънкъ маї пъъкатъ, адекъ сімтіментăл de вірътате, de славъ, ші de патріотіст че domneazъ ăn еа. Пăпіne фете с'ар гъсі астъзї каре ка фіїка лăї Дечевал ар префера съ се скімбе ăn болонан de кът съ піче ăn брацеле вірăіторілор.

Balladâ.

1.

Ăntre Пеатра Детінатъ
Ш'ал Съхастрăлеї Пічіор,
Вегї о стінкъ че-ал фатъ
Де ăn маре Домніторъ.
Аколо де реа фортăнъ
Е лăкашăл чел кемпліт,
Ănде валтърел ресънъ

Ал сеѕ вѣятек аморцїт,
Ачеа Доамнѣ е Докіе,
Zече оїс а еї попор!
Еа домнеахъ'и вїяцїе
Пеете тѣрме ші пѣстор.

2.

Ла фрамсеце ші ла мінте
Нїчї о фатъ'ї съмъѣа,
Вреднікъ де а еї пърінте
Де Дечевал еа ера.
Дар кънд Дачїа ав дмпїлато
Фїал Ромеї чел мърїт,
Пре чел каре ар фї скъпато
Де а їѣві ав жерїт.
Траіан неде аст zінъ,
Дї ші е вірітор,
Фрамсецеї еї се'нкінъ
Се саймаѣ де Амор!

3.

Ѣмперато'нъдар кать
Пе Довїа дмплануі;
Въѣнд патріа ферекать
Еа се'нделемнъ а фъцї.
Прин а колралї потїкъ
Еа аскапде ал еї траіѕ,
Ачеа доамнѣ тінерікъ
Тѣрна паще пеете плаіѕ.
А еї хаінъ аврїт
О префаче дн шаіаг;
Трона'ї еарна дмперїт,
Скіптра'ї есте ан тоіаг.

4.

Траіан віне'н аст царь,
Ші де а вірзї депрінс,

Саре Доміа чеа фатарь
Ака мъна аз дитінс.
Атанчї еа, ка граіа фервінте,
„Замоаксіс, о zeс! стріга,
Те жар пе ал мес пърінте,
Астъзї рог ка мъ аъса!
Кънд дитінде а са мънь
Ка с'о стрінгъ'н врац Траіан,
Де ал еї Zeс свътіта зіuь
Се префаче'н волован.

5.

Ел петроаса еї ікоанъ
Не'нчетеазъ а іубі,
Пе еа пане а са коронь,
Нічї се поате деспърці.
Ачеа пентръ кеар віоае,
Де аварї'копере а еї сін,
Дін а еї плънс наще плоае,
Тънет дін ал еї сьспін!
О ѣрсіть о прівіteазъ,
Шї Доміа десеорї,
Пеste поарї лъмпеазъ
Ка о стеа пентра нъсторї.

Ал цеперал пої ка гъсім de кът лаsde пентра ачеасть поъ скріере а D.лаї Асакі. Тот есте бун, фрътос, сюжетъл, ideile, стілъл; ка андръзпеахъ пътет зіче къ есте зна din продъкціile челе маї ал цесетпате din апъл ачеста.

Пъкат пътаї къ ведет о таре конфъсіе ал транскріпціа пътелор пропрії ал літтере латіne; маї тълт декът тоате пе аз ловіт кувънтъл Romounis, (adikъ Ротънї) че аре о термінаціе че ка есте нічї францозаскъ, нічї ротъпеаскъ. Есте щіът къ термінаціа ротъпеаскъ, ап, с'аз ън че есте пътаї о а-

пъсаре а літтерій а, се скімбъ ын францожеще ын ain, an, en, прекум: italian — italien, german — germain, roman — romain; пентрь че дар ромън съ нь факъ romain, сай спре deосебире de векій romanĭ, rumain, ынтребуінцънd ын локъл луй o, літтера карактеристикъ з, прекум zикъ мынтеній, румънĭ ын лок de ромънĭ. Термінація ар фі dреантъ ші консеквентъ. Асемінea пре літтера ч, че нь есте de кът італіенескъ с, ынainte de e, i (ci, ce) D. Ага о скімбъ ын патрь фелурĭ, скріind кънd tch (Tchetate alba—Четатea албъ) кънd tz (Scaritzica—Скърічіка) кънd cz (Czeribouco—Черібукъ) кънd ci (Bistriciora — Бістріціоара), ын време че нумаĭ ачeастъ de не дъ транскріпцie есте вунъ. Челе лалте нume пропріĭ сунт асемине реї транскріce, спре нілдъ: Плъіешĭ—Plajessi, Бісерікаĭ—Bissericany, Пънгарацĭ—Pangaraze, Deалъл Doamneĭ — Dialou Doamnéi, Дърмънещĭ—Darmanesti, Мітокъл луй Бахан—Mitoco loui Balan, Крацъоанĭ—Craeaone, Немцишорь — Nemzisori, Сгеабъ гардъріхор — Sgiabo gardourilor, ші алтеле. De dopіт ар фі ка ші Dалĭ съ adonte ортографіа латінъ прітіть de тоцĭ літтераторій

Валахіеї ші а Трансілваніеї, ортографіе раціоналъ ші дитемеетъ пе ортографіа італіанъ. — Дисъ ачесте сънт лъкрърї мічї пе лънгъ тареле фрътъцеце че се гъсеск дп тълціме дп тоатъ скріереа. „Чea маї вънъ крітікъ, зіче ън вестіт крітік францез, пъ стрікъ фрътъцеделе кънd аратъ грешалеле. De ачeea чіпева пъ требъе съ се театъ de кът de крітіка че аратъ лінса фрътъцеділор.“

Сънтем dар сігърї къ D. Ага Асакі пъ ва вede дп ачесте обсерваціі de кът dрагостea літтературеі ші a адеверълї, ші къ пътаї ачесте сіmтimente пе аї повъцуіт дп крітіка поастръ. — —

Дисъ акът пе віne рънdъл се ворвіm ші de тавлоълл дисъшї; dар аіче третъръm. Оаре D. Хоффman п-a маї скріе 'ънкъ ън adрес кътръ D. Редакторъл Албінеї, adрес скріс пентрепе ші ротънепе ші дп каре пъ пі ва кръпа нічї фоаіа нічї персоапа? Dакъ Dълї пентръ ън лъкръ че търтърісепе къ п'ар фі de Dълї, се тънie ші пі пътепе Dачіа о фоаіе дпкънціърать de ътвръ, че ва зіче акът кънd пътелe Dсале есте скріс дп тоате літтеріле дн жосъл тавлоълї?

Ун критіка таблоулуї луї Александръ чел бун (No. 1 ші 2 а Daчieї) noї am zic къ ideea, къ унфъцішареа, къ грънделе сънт тінънате de adeвер, къ фігъріле сънт плine de espresie, къ Dлуї есте ун фоарте бун маістръ, ші ънкъ Dлуї с'аъ тъніат ші аъ zic къ o критікъ ун тотъл ocinditoare прекът есте a noастръ, въдеще маї пъцінъ ацеріme de кът въртъте ун цііпце de a пъте продъче ун артъ ун лъкръ къt de мік *). Dar акът кънd ne вedem сіліцї, ун концііпцъ, de a zіче къ нічї песажлъ пъ'ї біne унcетнат, къ нічї перспектіва пъ'ї пъzітъ, къ нічї espresia Dокіеї пъ есте тълцъмітоаре, ші къ din тот таблоулъ пътаї фігъра луї Traian есте destul de біне; че ва zіче D. Хофтан? De ачеea noї ne тетет, noї третърът, ші de ачеea тъчет.

M. Когълніčеанъ.

---

*) Критіка noастръ н'аа фост нічї декът осіндітоаре, чі маї въртос ун тотъл лъудъторе; четеаскъо ші вадъ. Къt пентръ невъртътеа noастръ де a пътеа продъче ун артъ ун лъкръ вът de мік, noї ун дитреваъм пре Dлуї, дакъ есте требінцъ ка омул съ продъкъ лукіна ші дитънереклъ пентръ ка съ поатъ зіче къ ївеще лукіна ші къ вреще дитънереклъ орї ші биде ун гъсеще?

TELEGRAFUL DACIEI.

I. Litteratură.

— Ка плъчере дицініцъм четіторілор вострі къ Алвіна дін зі дн зі дшї дмбиъръцеще формателе, копріндсе шї тіпарелс. Аша де ла Но. 22. ас дпчепат а еші кс літтере фолрте фрмоасе шї плъкате ла ведере. Фоліа рарлъ дпсъ конїть Озірісче ера съ ёасъ де ла 1. Апріе пе лъпгъ Алвіпъ, дін прічіна міклеї пзмер де преплмерацї пе с' ас патат тіблїа; де ачеея дн лопал еї редакціа Алвінеї дмпъртъщеще авонпацілор сеї Белетінеле оффічіале, фърь нїчї о плать. Асемінс шї ас скімпат планса шї Фоаіа літтерарь, каре дінтеї ера съ се дмпарцъ фърь нїчї о плать прінітіторілор Алвінеї, сар акум ва коста ян галвен пе ан, адъпд а се плъпіка де ла 1. Маіь дн коісте де доъ ороле пе лънъ.

— Карієреа де ъмне Сексе дшї крпеазъ дрмпа де дпвінтаре че шї ас прескріс. Дін періодеа ал треілеа ас ешіт пъпъ акума трії нзмере че копріпд паралеліспа дптре лімва ромъпъ шї італіапъ. Дп адевер есте пшкат къ о асеміне фолосітоаре компнере съ фіе дпкіс дп колоапеле вне жарпал. Д. Еліад шї ар къщіга ян пов меріт тінърінд'о шї дп деосевї, ка кз атъта маї мплт съ къщіре о маї маре пплічітате.

— Ла Лемберг ва еші де ла 1. Іспе вітор, съпт редакціа Д. Іосеф повіа де Мехоффер, о фоаіе літтерарь цермапь, пзмїть Галліціа. Дсне дпцініцареа дмпъртъшіть шї Дачіеї літтерарь, амеп фоаіе се ва дпделетпічі дп деосевї шї кз прінчіпателе ромъ-

нещї. Де даторіа ноастръ есте дар а о рекомендà чітіторілор нострі. Галліціа ва еші де трії орї пе сэптэмынъ, пе жемэтате де коалъ велінъ. Прецъл пе ан ак есте 12 фіорінї арџінт.

— Ка супплемент гратіс а фоліеї Сътецї, де ла 1. Апріл ак ынчепат а се пабліка одатъ пе лунъ, о фоліе де агрікалтуръ, индустріе ші негоц; капріндереа еї есте о прелакраре діп Каса сътеаскъ, Maison rustique du XIX. siècle, лістеле експортаціеї ші імпортаціеї фъкате пін портул Галаціїї, мэсурь корэбіілор сосіте ші порніте, прецуріле керенте діп деосевітеле цінутурї шіалте дивъцътурї фолосітоаре.

— Ла Кантора Дачіеї ак еші акум де карэнд Архіва ромънеаскъ, фоліе ретроспектівъ ші тріместріалъ; сконда еї есте прін канадаа тіпэрілаї де а скапа діп пейре челе маї дінтересанте хрісоаве, документе ші компаніерї манескрісе ромънещї, діп премеле треквте. Ачеаст фоліе есь де патра орї пе ан ла брошурї де ла чінчї пьн ла шесе коале ін 8°; прецъл 40 леї. Мэсурь ынтеіе капріндe 1) Біографіа лаї Шінкаї ші кътева Хрісоаве сконсе діп хроніка са. 2) Хрісов греческ де ла Антоніе Патріархъл Царіградулаї. 3) Хрісов де ла Іоіа Водъ. 4) Екстракт діп Правілеле лаї Васіліе Водъ. 5) Невролог а лаї Стефан чел маре. 6) Хрісов де ла Гаспар В. В. 7) Карте домнеаскъ де ла Міхаї Раковіцъ В. В. 8) Хрісов пентрь стрінареа вэкърілаї де ла Константін Раковіцъ В. В. ші 9) Белетінел.

— Матеріа че ера хотърітъ пентрь Осіріс, ка кълтівіла лаї компатріот дорітор дінтемеіерея кълтурей ші економіеї рурале, се ва пабліка ла інституталъ Алвінеї дінтр'о карте інтітклатъ Даскэлъл Сетеанклаї, 1 том ін 8, пьн ла 400 фецe ку фігурї літографіте. Дакъ ісправа ва респанде фъгъдуінцеї атънче ам адеварь „прін ачеаст пабліkаре, прекум кіче Алвіна, се ва дитъмпіна ана діп челе маї марї требуінце каре дитъмпінъ рамъл де економіе дінтрь а са дезволтаре.“

— Іван Кіжігін а лаї Тадеа Балгарін ам патрь пърцї традзе діп расеще де Д. Піт. Г. Аронянс се ва да ла карэнд ла тіпар.

— Скріптеле компісате а Дмлї Дофт. ші Професор Г. Ска-

Biblioteca Universitară Iași

маї дичепънд ка Алуевра шї дикеінд ка Сенцїле Коніче се вор тінърі къ̀ де норънд ла інстітутъ Алвінеї.

— Ла тіпографіа Колеціалї Сф. Савва діп Бъкурещї, ва есїт о традъкціе діп немцеще: деспре Кіра ка ать рече а Д. Прісніц де ла Грефенверг.

— Ла Кантора Дачіеї ва есїт партеа I. а фавалелор Д. А. Донічї I том ін 8. мін. Ноі ва єїчем нїмїк спре лъда лор. Лъсъм алтора съ ле крітіче дакъ вор авеа че.

— Асемене се пregътеще шї тінъріреа Летопісіцілор Валахіеї шї Молдавіеї, скрісе де Рада Грекеанв, Рада Попеска, Гр. Бреке, Мірон Костін, Некулаї Костін, Домнул Кантімір, Іоан Некулче, Ліе Карп шї Александръ Белдіман. 6 томорї ін 4.

— Д. Левінгіт, (Lewitschnigg) де каре ам ворвіт ла капітъл Літературеї стръіне, ва повліват дн Іріс, алманак пе анул 1840 діп Песта, ерметоареле версурї дн лімва немцеаскъ, че ле дмпъртъшім акум дн оріґінал, сар дн вїторул нумер дн о традъкціе ромънеаскъ.

Flora,

das

wallachische Blumenmädchen.

Wallach'sche Maid, genügt Dir nicht die Zierde,
Die Dir Natur verschwenderisch verlieh'n?
Was frommt Korallenschmuck, was eitle Bürde
Metall'nen Tandes, die den Hals umzieh'n?

Der Sitte willst Du, Holde, wohl nur fröhnen,
Durch solchen Schmuckes gleißnerische Pracht;
Erborgter Glanz kann nimmer die verschönen,
In deren Blicken sonn'ger Schimmer lacht.

Du trägst zur Stadt des Sommers süße Früchte
Und duft'ge Blumen, tannenschlankes Kind?
Betracht' ich Dich, so glaub' ich dem Gerüchte,
Daß Frucht und Rose Deine Schwestern sind.

Die Haare schwarz und dunkel wie die Stunde,
In welcher sich in's Herz die Sünde stiehlt;
Die Lippen — trägst Du Nelken in dem Munde,
Sprich, ist's Dein Mund, was ich für Nelken hielt?

Die Wangen Rosen, eben aufgegangen —
Das Auge glühend, wie am längsten Tag
Der Sonnenstrahl — die Zähne Perlenstangen —
Die keusche Brust ein Pfirsichblütenhag.

Mein Kind, mein holdes Kind, Du darfst es wagen,
So viele Kenntniß hab' ich als Blumist,
Des Sommers Kinder auf den Markt zu tragen,
Da Du die Schönste seiner Töchter bist.

Er mag die Flur mit Safranfirniß malen,
Dein Mund ist röther, duft'ger bleibt Dein Gruß;
Er mag mit Kirschen und Melonen prahlen,
Sie werden nie so süß sein als Dein Kuß.

So wolle sorgenlos die Stadt durchstreichen —
Nur Eines, blöde Maid, vergiß mir nicht:
Das Weib sei deshalb Rosen zu vergleichen,
Weil man sein Herz so leicht wie diese bricht!

Du lächelst, Kind? Du meinst, Du müßtest lieben?
So theile denn das trübe Weiberloos,
Und wenn der Schmelz der Wangen aufgerieben,
Und gleichst Du ganz der Rose Jericho's —

Der bleichen Rose, deren Farbenhelle
Erst wiederkehrt, wenn sie im Wasser ruht:
So frische Dein Gesicht im wärmsten Quelle —
Der Quell heißt Auge, Thräne seine Flut!

II. Arte.

Ъмвеле таблоурĭ дін історіа патрієĭ, пъвлікате дн анъл 1833, прекум ші вчеле доъ івіте де кърънд дн анъл ачеста, аз фост аша де бине прімите де пъвлік, дикът історіал лор Д. Ага Асакі ръспълтіт де сîргъінцеле сале, с'ас хотърът а пъвліка о колецере де алте шесе таблоурĭ, дифъцъшătоаре челор маĭ дистинсе векĭ фапте дін історіа ші дін традіціле Молдавіеĭ. Колецереа ва кăпрінде:

1) Лупта ероікъ а кътърімеĭ Молдавіеĭ армать ла анъл 1423 ка кавалерій Теутонĭ пе църмуріле Мареĭ Балтіче.

2) Бътъліа де ла Баіа ла 1467, дн каре Стефан чел маре аз дивінс армія Унгуренілор, ші аз ръпіт дисъшĭ пре ріга лор, Мътіеш Корвін.

3) Дивінгереа луĭ Іоан Алберт ріга Полоніеĭ дн Домврава роше ле 1497.

4) Помпа де дмормънтаре, сервать де Стефан чел маре пентра ощенiĭ Молдовенĭ, вчішĭ ла 1476 (?) дн кръмпа пътъліе де ла Валеа алвъ, ші дмормънтареа темелiĭ унеĭ нисерічĭ монументале *).

5) Овідіе дн зăмислал Дачілор.

6) Арварея хронолоцікъ а Домнілор Молдовеĭ де ла Драгош (?) пънă ла Д. С. Міхаіл Стырка ВВ.

Фіекаре пісъ ва фі дисоцітъ де о дескріере історікъ ромъ-

*) Аіче ва сокотім де прісос де а да о сфътъре, ка гравюла че ва дисемна счена дмормънтăреĭ съ дифъцъшезе дин натурь локуріле сълъвіте де ла Ресвоенĭ; тот одатъ съ ва се департеze дн пізнікъ де портал адеверат а луĭ Стефан ВВ. а логофеталуĭ Теотокі ші а вородълуĭ. Пентра Стефан чел маре ва пате служі портретул фъкът де Д. Ага Асакі; ear пентра Теотокі прекум ші пентра попор о коніе че се афлъ ла Д. Каліпарал Мълінеска ші каре есте скоасъ дупре фігуріле че се афлъ пе кідуріле монастіреĭ де ла Бълілещĭ фъкът де къtre Теотокі дисъшĭ.

нѣце ші франчезеще. Прецъл ачестор шесе таблоурь ампреснь ка ачеле доъ пъліните дн анъл ачеста 6 галбень.

— Асемене тот ла ачел інститат а Албінеї ва еші дн карънд чел ынтеї Атлас географік ромънеск. Пънъ акум с'ав пъліният ермътоареле хърці: 1. Емісфереле, 2. Европа, 3. Асіа, 4. Африка. Ачеле че ав съ се типъреаскъ ынкъ сунт: 1. Африка, 2. Австралія, 3 ші 4 Молдавіа ші доъ коале, 5. Валахіа, 6. Тітлеа ка о скартъ дескріере географікъ ші статістікъ а пъмънтълуї.

— Тот ла ачел інститат ав еші Портретеле М. С. Л. ампъратълуї Ніколаї І, ші а М. С. реџінеї Нікторіа, амъндоъ дн мъріме натърнъ. — Тоцї чеї че се інтересеазъ ка пропъширеа Ромъніlор, требе съ фіе мълцъмиторї Домне Атъї Асакі пентрь амълосъ че дъ артелор, каре прін Дълї дін кї дн ші дшї зъреаскъ орізонъл дн патріа ностръ.

— Д. Панаітеско, елев Академіеї дін Іаші, пентрь талентъл ка каре ав літографіт портретеле ММ. СС. ампъратълуї Ніколаї ші а реџінеї Нікторіа, ав къщігат преміла екстраординар. Ачест тънер артіст де ла каре нъдеждъім фоарте мълт, се грібіте ка келтъіала статълуї ла Мінхен спре а се дндеплініі дн арта пентрь каре натура їл дат атъта талент. Лї дорім о ферічіть парчедере ші о дптоарчере ші маї ферічіть.

Франчї Gihaut дін Паріс, едіторї кълторіеї Дълї Демідоффъ ав съвършіт дн анъл ачеста мареле Атлас че кънпринде 80 де літографіі дксемнате дъвре натърь де кътрь вестітъл географ Раффет. Дн ачест атлас се афлъ ноъ літографіі че дпфъцішеазъ ведерї дін Валахіа ші чінчї дін Молдавіа. Челе маї предніче де дксемнат атът прін франсеска ексекуціеї кът ші прін жерітъл сметълуї сунт: Жокул, Хора ромънеаскъ, їармарока Сфи Петрълуї де ла Царціс, о постъ дін Молдавіа ш. а.

— Рънеле кърцілор арце дн сфършіт ка вор маї дптріста прівіла Іашілор. Сочіетатеа че ав кумпърат пошліна трълуї есте дндаторіть де а ретокмі, дупъ планъл дпкъіінцат де кътрь дмъщімеа са, ачесте кърцї одатъ атът де фрдмоасе, дн каре с'ав съвършіт атъте дптъмплърї історіче че ав дпрізріт асупра норочіреї ші ненорочіреї Молдавіеї дптреџї. Сочіетатеа ле ва гъті

ди патрѣ ани; дине каре міністеріиле, администрациіле, трібуналеле, ошіреа, тоате інстанциіле ди сфършіт се вор адена ди мареле лор апартементе. Аша ачестъ кідіре ва фі ынкъ ди Европа, сар рестаторнічіреа еї ва фаче пентрѣ вечінічіе епохъ ди історіа ашезъмінтелор фолосітоаре фъкате де кътрѣ Луміцатъ нострѣ Домн.

— Албіна ромънеаскъ дін 31. Мартіе, дмпъртъшеще ормътоареа нивелъ інтересантъ. „Дакъ резултатъл ва респунде ла дичепатъ чел плін де ждеждe, Молдова ва авea ди кърънд ун артіст мъсікал прекум сунт Мошелес, Халеві, Міербер ші Ернст, карії прін а лор талент екстраордінар фак епохъ ди імперіа армоніеї. Ем. Ерлік, фіза унеї нетщітор ісраелітеан дін Іаші, ынкъ ди фрагіда копілъріе аз арътат о плекаре хотърітоаре пентрѣ віолінъ, ші пърінтеле сеу, чертат де соарть, скъпънд дін авереа са нумаї ачест одор, аз жертвіт тоате спре а са дидемніре. Дінъ че аз прійміт аіче чеа ынтъіа дмпъртъшіре, апої с'ан дусзат ди консерваторіа де Віена, унде де шесь анї дмпъцънд сев дірекціа челор ынтъї професорі, ди трекатъ Февруаріе ші Мартіе аз сунат ла концертърї невоіе, ші аз дат довезї де талент екстраордінар прін карънціа, сімціреа ші дмподовіреа сънъреї сале, дикът аз трас аскултъторіі лорда асъмътъторіі ші а крітічеї."

— Д. Рожінскі фостъ капелмаістръ а молічеї полкълеї Молдавіеї аз комнас о кадріллъ франчезъ, акъріа арії сунт дмпрумутате дін кънтечеле попларе а Молдавіеї. Ка ун порочіт а пророк пентрѣ артіколъ Даї Негрілі деспре ачесте кънтече, поі дмпъртъшім авонацілор нострі ачестъ кадріллъ, че есте дедікатъ Луміцінеї сале Доамнеї.

III. Teatru.

Гвернул Молдавіеї сімцінд ун театрѣ ромъненск н'ар путea нічі одатъ дифлорі, кът ар фі ди конкърінцъ ка театрѣ франчез, аз хотърît ка де ла 15 Маіѣ вітор съ дикредінцезе кмпеле очене унеї сінгоре дірекціеї націонале. Аша дар ачезетъ дірекціе с'аз дикредінцат ДД. Снатарелаї К. Негрілі, Комісаїї В. А-

лександрі ші Капітанулуї М. Когълничеану, ка дидаторіре ка дн їеарна вїтоаре съ се дее пе съптъмънь де трїї орї репресентаціїї франчезе ші одатъ ромънещї. Редакторул Дачіеї фіінд ші ел дін ачеа дірекціе ва пояте съ хікъ нїмікъ дн фаворул ачеї асеміне месарї, пентрь къ н'аре овічеіь де а се лъуда пре сіне'шї. Повлікъ днсъ ва потеа водіка ла време, дн че мъшї с'ав дикредінцат ачеастъ сърчінь, ші дакъ театрул ромънеск ва фі тот пъпъшъріе орї арть.

IV. Felurite.

— Албіна ромънеаскъ каре дитр' ачеаста се поате сокоті де оффічіалъ, дін 24 мартіе, капрінде ърмътоареа дмпъпцare.

„Черкареа де тоате зілеле доведінд фолосул че с'ар продаче пентрь індустріа ачестеї церї дін дмпъпцареа унеї клас індустріоасе дintre пъмінтенї, Епітропіа дмпъцътърілор павліче, повъцъіть де діспосіціле регламентулуї Органік ші а школелор, ав фъкът ун проіект атінгътор де ашезареа школеї де мешештарї сав повъцъіреа Д. професорулуї Міхълік.

Локул пе кареле аре а се зіді ачеаста школь, с'ав алес алътаре ка інститутул пентрь дмвъцътура фетелор, ка унул че есте дн міклокул політіеї ші аре о лінь десъвършітоаре.

Преа дмпъратул Домн прін резолуціа дін 20. Март пінепоінд а дмпърї ачест проіект, Епітропіа ав хотърît а се дучепе ші а се севършї зідіреа дн карсіа ачестеї верї."

Деа Домнезеу къ дін ачеастъ школь съ есь дн пацін о клас нумероасъ де індустріошї пъмінтенї карії съ не десфъпеаскъ де шервіа че не сілпоне астъзї пацієї Евреещї, пентрь орї че мешештар.

— Ла 7. Март с'ав фъкът дн Палатул Академіеї ексаменул ценерал а школелор павліче дін капіталіе ші дмпърціреа премілор. Ун асеменеа ексамен есте тотдеауна о сербаре предніка де аддучере амінте пентрь тоцї ачеї че се інтересеаз де луминареа ромънілор. Ексаменул дн ачест ан ав фост маї стрълучіт де кът тотдеауна. Тот че есте маї дисемнат, маї мінстіт дн стат, нісе-

рінъ ші попор ера де фацъ; ДД. міністрі, дпалтъ клерь, Епітропіа сколелор, Депутаціі ошещіі адынърі, ын маре нумър де стръіні, пърінці тінерілор елевї ші алцій. Тоці ера адунаці ка съ вадъ че пропъшірі ау фъкът жунімеа дн щінце ші дн артеле мъдемъ полте оаре патріа де ла вчесте ашеземинте. Дін фіеще каре класъ с'ау скос къте трій сколері, спре а респунде ла дntrевъріле фъкуте де ДД. Професорі. Елевій лоціцеї ші а аріталуї патрола (Професор Д. Доктор ші Клин. Кънпелнь) ау щінцат маі алес лукреземіле прін потрівіте материеї трактатъ пънтрь ынтъіашї датъ дн лімба ромънеаскъ. Дефініція прескріпціеї ау фост маі алес фоарте а пропо.

Дн генерал сколеле дін прінчіпатъ вострь фак ръпіде пропъшірі; съ не фіе дндс їертат де а зіче къ сістема адоптатъ се щіне преа мълт де словъ, ші слова щіцї къ омоарь дехъ. Ам потут дндемна пе де ла сколерї се чере нумаї о маре аддъчере аміпте, фърь ка съ аібъ требъінць де а се тланді ла челе че і с'ау арътат сав аіс де кътрь Професорі.

Пентрь дмпърца ексаменалуї Д. Стаматі, Маре Професор де Фізікъ ші де дналтъ Математікъ ау фъкът кътева есперіменте дін Фізікъ ші Хіміе; дntre вчесте ау арътат ші кум се фаче кафеоа. Дн адевър аіче есте локул де а зіче ка Доамна де Севіне „ça ne vallait pas la peine d'aller à l'étranger pour apprendre à faire le café *).

Дntre десенеле лукрърі а елевілор експосе, ам дндемнат ка мъчере традуцціле кълторіеї тълърулуї Анахарсіс дн Грекіа, ші а Галерієї морале а луї Сегюр. Асемінеа ам вълзат маі мълте десенърі де архітектурь, літографіі ші кътева згървеле ка олеїь тоате лукрате де елевї.

Ла 10 Март с'ау съвършіт паралікса ексамен ал сколеї дін Роман сънт інспекціа Д. Доктор Теодорі дн фіінца клерулуї бісеріческ, а дретъторілор, а негуцъторілор а ші унуї нумър де стръіні днкът спорул тінерілор ау аддус мълцъмірея общеї, каре

*) Lettres de Mme de Sévigné, édition de la société typographique de deux Ponts, tom 20. partie V. p. 1840.

ав рекомендат пе Д. проф. Іоан Настасаке, пентрѫ ръвна кѫ каре ымплинеще даторіле сале.

Д. Спат. Р. Каземір, Инспектор школей де Бърлад, дипломатъ пе чінстіта Епітропіе а дивъцътарілор пявіче къ ла 24 Февроаріе с'ав фъкът екзамена певліи ла ачея школъ дін фіінца клерулуі бісеріческ, а дрегъторілор ші а нетъторілор; іар школерілор челор маі вредніче с'ав дмпърцит премії ын пенър де кърцї де кътрѫ Д. Спат. Іанкѫ Гречеанѫ. (Алм. ром.)

— Дн пътреа Арт. 49 дін регламентъл Органік. Д. С. Домна Валахіеї, ав дитъріт Кодіка де комерцѫ аша кѫм о'ав дидрептат де кътрѫ Адмінареа обтеаскъ; пънерea еї дн лекраре се ва дичепе де ла 1. Іанвріе 1840.

— Сочіетатеа історико-натаралъ а Молдавіеї ав прімит прін ванътатеа міністрълуі дін лънтрѫ Д. Логофътъл Александрѫ Гіка, ын фетъс оменеск (копіа) кѫ доѫ капете.

Дн зілеле ачестe ашептъ ын транспорт кѫ дарорї фъкѫте сочіетъцеї де кореспондентъл еї онтеле Хохенварт К. К. ал Австріеї шамбелан, ші анаме

3 ексемпларе Протеас че есте ын амфібіѣ екстраордінар.

308 ексемпларе плянте ескате депе алпіі Карніоліеї ші де ла Рагза.

110 ексемпларе фелкріте мінерале дін Карніоліа. Карінтіа ш. а.

Асемене де кърънд ав сосіт дн старе вінъ ші с'ав ашептат дн маіеа лекрърі дінтересанте трімісе де онората кореспондент а сочіетъцї Д. консіліарѫ Ціпсер де ла Наісол, ші анаме 67 продактарї теолоџіче дін Ститаріа. (Алм. ром.)

— Дн Газета де Трансілванія дін 10 Март, афлъм ермътоареа дитіінцаре, карe дъ матеріе ла атъте гъндірї!!! Сочіетатеа де плътіре кѫ авърї пе Дънере, зіче вінъ пестe пяцін ва вълторі пе калеа де ла Чернавода кътрѫ Кастендже, фърѣ дисѣ кѫ дрѫмa пе ла Галацї сѫ'л пърсеаскѫ орї де вте орї ва дитъдаі стареа анеї!!!

V. Respunsuri.

de la

Redactie.

— Ам Інтродакціа Дачіеї літераре ва трешалъ с'ал дзеліпцат къ Карієрел ар фі маї жене де кът Алвіна. Д. Елиад не арать къ Карієрел розпіеск ам дичепът а се пабліка ла 10 Апріл 1829; ear Алвіна ла 1. Іоніе 1829. Пентрă адеверал історік дар не грăбім а дпарепта ачеастă грешалъ че с'ам фъкът дін нецінцъ.

— Асемене тот дпъ Карієр дзеліпцъм къ чел ънтъї фоаіе ромъпеаскъ ал фост Фама Лпеск, каре ал 1828, ал ешіт дн Лпіска дн пр'о кътева Нзмере сънт редакціа репосатълаї К. Росет.

— Ам інтродакціа Дачіеї ам фъгъдзіт съ ва промск пічі одатъ дісвосіі че ар патеа прічіні дісвіваре дптре літераторіі Ромънї. Де ачея м'ам вълтат съ доведеск каре аре дрептате, дін Д. Ага Асакі орі дія мине дн мінă дісвосіе че се івіеще дптре воі; пентрă къ пре Д. Ага дл сопотеск, прекам ші есте, капъл літераторілор дін Молдавіа. О прічінъ ва тотва дін потрівъ мъ фаче съ ва респінд імпотрівă ва неапредніка скрісоаре че с'ал тіпъріт дн Алвіна ромъпеаскъ дін 4 Апріл ші іскълітъ де ва воі-dіsant дірептор а ачеї ремеадъ театрă національ. Дачіа літерарă аре а фаче нямаї ка літераторіі ромъпї; ші ачелаї індівідз ва'ї кіпоск ънінъ дрітеа де а се слъві ка ачест нане. Де ачея ва мъ воі дпвосі а'ї арăта мълцămіреле. Ар фі прея мърe чінсте пентрă дънсеа сă'ші вадъ нямеле дптр'о фоіе літерарă фъкътъ нямаї пентрă слава патріеї ші а адеверацілор літераторі. Дл лас дар дн дптънереа'дн каре се афлъ ші дін каре, дпъ партареа са, ва ва еші дн вечіă вечілор. Мъ мърдінеск дар а да нямаї доъ сфатърі. Ънеа фоіеї каре ам пабліка ачеа скрісоаре. Ачеа фоіе нече зиї ал фост о Алвінъ фолосітоаре, пентрă къ ал адапат нямаї мірe; дм ал инспрекеле ам съ ва се факъ вокдар прін тіпърірea ноар асемене мішелії. Трактезъне вом о трактъм.

Адаосе сфат се ва вине Длеї воі-dіsant дірептор. Маї дпаінте де а чере де ла алціі чева пентрă ва Длеї съ критіче, Длеї ар

фаче маї міне съ'шї хрънеаскъ мінтеа шї саффлетеа, съ'шї ъмпле даторіле де професор, тітла новіа че ня есте ънїк вредніка де а пърта, съ се арате реквносъторе де жертфіле че ав фъкът ка дънсъл патріа, адекъ ноі класеле-вашілор статалї, ка авъріа белтіалъ ав фост трімс дн церї стреїне, съ повіче о компанере сав макар пре о традъчере фолосітоаре каре съ доведеаскъ къ ня шї ав пердат времеа. Ачестеа съ ле фаче, маї вине де жът съ се апаче де овъріт ніще олмекї че н'ав шіут мъкар къ трєше дн лъме, да ънїк къ есте дірептор театрелї національ. Фъкъндале ачесте атъчне ва авеа дріт де а се нъмі літератор, атъчне ва авеа дріт де а критіка. Ер пънъ атъчне ва фі нъмаї ун Доктор дін Кревінкел.

— Редакціа къторъ абонаці. — Дачіа літтераръ дндатъ дънъ ківреа са с'ав ъзът дмпрътошатъ де повлікла четітор, маї мълт де кът пътеа съ нъдеждвеаскъ редакторіл. Асемене Карієрел ромънеск шї фоіа літтераръ дін Брашов с'ав грънїт де а рекоменда. Редакторіл мълцъмеще шї повлікелї шї ачелор фої пентра ачеастъ нънъ прімїре, каре дн лок де а'л орнї ва фі ун нов мотів де а ня креца нічї жъртве нічї остенеле спре а се фаче дін зі дн зі маї вредніка де четіторіі съї. — Спре а'шї аръта де пе авем мълцъмірея са, редакторіл пентра Нъмеріле де пе Мартє шї Апріл дъ абонацілор маї мълт де 12 коле дн време кънд, дънъ програмъ, ел ера дндаторіт а'до пе лънъ нъмаї де ла трєї пънъ ла патра коле. Ачеаста ва доведі дндестъл къ дптрепріндереа Дачієї літераре ня есте нічї де кум о спекулаціе, прекъм ав дндръсніт а зіче ун тінълос нерушінат.

Редактор респънзътор М. Когълнічеанъ.

SCENE CONTIMPURANE.

I.

О АЛЕРГАРЕ DE КАЇ.

(СКАЧКА.)

Тот орашѣл Кишинеѣлуї се adѣnace ка съ прівіаскъ алергареа de каї, че се прелѣцїісе пѫn'ѫn лѣna лаї Септемврїе кѣ ащептареа D. Конте Воронцов гѣвернаторѣл ценерал а Нѣорѣсіеї шї а Бесарабіеї; dар тречереа лордѣлуї Dѣрхам — амвасadорѣл Мареї Брітанїї лѣнгъ кѣртеа Петерсбѣргѣлуї — пе ла Одесса ѫmпedекѫndѣ'л, алергареп ръmасе а се фаче пѫmаї ѫn фііпца D. гѣвернатор чівіл, ценерал Федоров.

Локѣл алергърїї есте zечe тіпѣте афаръ de ораш ѣnde е гътітъ о галерїе de скѣndарї ѫn фелѣл кінезїческ пентрѣ прівіторїї попілї. Простітеа саѣ — ѫn літва арістократікъ — Каналіа, шede ѫmпръщїеатъ пе кътп саѣ ѫnшірать пе тарцїпеа ѣnуї odгon ѫntїnc че п'о

лась съ се грътъдеаскъ. Славъ ставілъ, дакъ п'ар фі спріжънітъ de жandapмій поліцієй!

Піаца се ѧпtinde овалъ пе ън петед шес ѧнтр'о чіркоферінцъ de трей версте ѧнсетпате къ стълпшорі de лемп de 3 — 4 стъпжіні departe унъл de алтъл, іар dinaінte галерій есте каріера de унde плеакъ алергъторій карій, ѧнтр'о фагъ, сънт даторі а фаче цівъл піецій de патръ орі, адекъ о кале de доъспрезече версте (маї жътътате поцъ); ші доі каре ѧнтрек пе чеїлалді аждпгънd маї паінте цінта, пріітеск, чел ънтъї ън вас de арцінт прецъіт 1500 рвбле асігнацій; чел ал доіле, 500 рвбле, каре вапі ѧї дъ вістеріа ѧмпърътеаскъ.

Алергърі de каї се фак пе тот анъл ѧп тоате гъверніile Рвсіеї. Скопъл есте ка пріп ачеасть ѧпкъражаре съ се ѧтвънътъцеаскъ соіъл хергеліілор ші е фоарте петеріт пептръ къ анът тоатъ къларітеа се ѧпdестълезъ din царъ, ѧп врете че маї de тълт ера певоіе а се кътпъра каї din статъріле вечіне. Ам зіът се спзіъ къ пътаї артасарі ші тепе сънт пріітіді съ алерце; каї пъ; ші пъ de алт соіъ декът de лок.

Фііпца фънкціонерілор чівілі ші мілітарі, тощ Аттандіарщ, да ачестеі прівеліщі о потрівіте че адъуса аминте де търперіле кавалерілор врăстеі де тіжлок, къ ачеастъ деосъвіре къ ачеіа се лъпта ка съ капете о окіре де ла дама інімеі лор, ші ачестіа алеаргъ ка съ къщіце 1500 де рънле.

Галеріа ера тіксітъ де дамо фръмоасе, фръмъселе ші маі слъвітоаре, тоате къ деосебіте капеле ші мode де контрабандъ, пентръ къ Одесса фііпд порт-франк се Априсърчінеазъ а Аттеръка пе Кішінеенче; ші е къріос а ле ведеа пе тоате къ тъалете рекороасе ші фръмоасе, ші стофеле енглезещі ші франдезе кът фошнеск трекънд къ деспрец пе сът барва вътешілор каре ле прівеск стрăтънднсе ші стрънгънд дін ътері.

Ън фръмос Landau de Віена веніа Аихъмат де патръ телегарі роші. Везітіъл Ап векіъ костът ръсеск къ барва лънгъ Ай тъна къ хъщърі коперіте къ ліпте de арціпт, пъzind ън аер грав предник de ън мацістрат. Ън лъстор-аминте Андатъ ар фі къпоскът къ ачел ателаціъ de ші ръсеск, авеа о форш къ тотъл молдовенеаскъ, адікъ ера маі еле-

гънт ші ковършind тъсъріле обічеіълъї, къчї каії de ла роате ера чел пъцin de треї стъпжінї depъртаць de naінташіі пе кареї тъна ън фрътос бъіат ка de 16 anї стрігънd пепчетат nadi! nadi! къ ън глас че ресъна ка пікъліna лntre інструментеле унуї орхестр.

Ln ачел екіпаціш dinanoї ера о тънъръ damъ блondъ, a къріа фігър аnea ачea блъndeцъ че се bede лnвечінічітъ de пепелъл лъї Рафael ші ън жъне брънет каре de пе барбетъ ші тъстеці се конощea къ ера стрън. Denainte ера ън от балан че пътea съ аінъ 35 anї. Кіпъл сеъ ера фрътос ші інтересант, dap o лntрістаре desпъdeждъітъ се bedea пе фаца са палідъ. Ел пърта окіларї верзї ші цінea тъніле тіпереї dame стрінce лntръ a ле сале къ о фаміліарітате пеіертатъ алтъї dекът унуї бърbат.

Кът пентръ стрънъл брънет, ел пъреа къ пъ багъ сеатъ къ с лънгъ о фрътъсецъ, ші пъ се зіта ла счена копжъгалъ, каре ъртаре a лъї dobedia саъ къ ачea жънъ фетее лї ера рădъ, саъ къ inima лъї ера прінсъ, саъ къ ера ън песімцітор; пентръ къ dama (прекът am маї спъс) ера а-

тът de фрѣмоасъ, дпкът въzъndзo чінева, требыа — dакъ пз с'ар фі дпаторат — чел пдіп съ o прівіаскъ ка пе зп кап d'оперъ a патъреї.

Тъпърал от століт, ерат еă; чеїлалцї, D. Іполіт P. ші соціа са D^na S. вара теа.

Cocind ла галеріе, пĕ ам dат жос. Вара теа лъъ брадъл барбатълуї сеă, іар еă, фъкъndз'тї лок піптре dame кат кълъреще (cavalièrement), кълкъnd пе въттърііле тошецілор карїї тъ da ла тоцї драчїї, котind зніформе дп dреапта шї дп стінга кз ziчереа пardon, талісман каре дпкide гъра гіоптіцілор шї кълкацілор, ам алергат ла челалалт капът a галерієї зnde zърісът o капелъ розъ дпчъпъшатъ кз o пасере de paradic. Стъпъна ачеї капеле ера фапалъл каре тъ лътіna, магнетъл че тъ тръцеа. . . . .

Нз воіă дптрепіnde a descріe фрътасецііле Doamneї B. пентрз къ сітц къ акът dапъ тречере de чінчї апї, орї кът аш воі съ фіз de непъртінітор, съвепіреа еї ар сілі імацінаціа съ галопезе фъръ воіе, шї аш кълка хотърірea че ам фъкът de a спъне адевърал дп тоатъ сімплітатеа са. Нз

воіѣ ворві деч нічі де фартекăл окілор еі, нічі де гласăл еі че съмъна кă сăспінăл аторăлă, нічі де а еі таліе тлъдіоасъ.....

Нетъгъдăіт есте къ еă слъвеск не тоате фетеіле тінере ші чінстеск не кътрăне ăн сăвеніреа трекътеі лор фрăмсеці; дар кă тоатъ плекъчіúнea рог не dателе каре нă вор авea о таліе фрăмоасъ се тъ іерте dакъ ле префер не челе налте ші сăвцірі. Аста е о грешалъ de каре е віноват гăстăл міеă.

Doamna B. тъ прійті кă ăн zімвет ăнкъптътор, ші вăzънd негăра de целосіе че се ръспъndіcе не фаца теа ăнтрă відереа унăі тепър офіцер de лъпчерă че порніа кă dăнса: „Ăці рекоmand не D. Арсеніе Тітофеевічі Ж. ămі zіcъ.

O! поі не кăпоацет, ам ръспънс zімвind кă сілъ кътръ рăс. — Bon jour, mon cher; те ціам ла Хотin?

— Іерă нămaі ам веніт ші тъне тъ ăнторă.

Кăт! аша degравъ не лаші? ам адаос ăнвредънd фрăнтea ші pідікънd спріпчелe ка съ'ші dаă ăн аер тъхніт.

— Слăжка о чере. Слăжка тілітъреаскъ аре маі тълте неплъчері декът тълдетірі.

— Шi маĭ вьртос ân врeмe de ръсвоĭъ. Пъръреа ân бaza тънълъĭ, сiлiцĭ a вinзana сълт ън корт каре пъ въ поате апъра de пестаторнiчiа въсдахълъĭ, тенiцĭ поате a търi департе de аĭ вострi, фъръ алтъ петречере декът чiаiъл шi стосъл. . . .

A! ръсвоiъл e чea маĭ таре плъчере a вiтезiлор, ърмъ ел къ ън аер фанфаронiк, dар пачea, пачea e песъферiтъ. A шedea фъръ треанъ ân тр'о четате ân товъръшiа зnъĭ бътрън komandant плiн de реzматicтърĭ шi de декорацiĭ. . . .

B'aцĭ афъndат ân стратецie, domнiлор; zicъ Doamna B. шi пъ лъацĭ ceата къ алергъторiĭ аъ съ плече.

Офiцеръл пе лъсъ.

De тълт венice лъпчеръл ачеста? am ân-трeбат.

— H'aiвĭ нiчĭ o грiжъ, ân тĭ ръспънce Doamna B. pizind; ân тĭ ворвiа de фортiфiкацiiле четъцiĭ Хотинълъĭ. Нъ цiĭ ânсъ кът m'a тълцъмiт ântълнiрea воастръ. Фъчeam o компарацie ântре ноĭ кънd ворвiацĭ; тъ атът de негръ, ел атът de алъ: era ън контраст de minунe.

— Въd къ компарацiа пъ'тĭ era ân фавор.

— Ох! ещĭ несъфферіт. Тачĭ. Іатъ Domnъл P. зnъл din жъдекъторіĭ кътпълъĭ (juges de camp).

Domnъл P. не спъсе къ се ва da семnълъл алергърій, дndатъ че се вор кънтърі конкърендій.

Кът? ат дntребат.

— Тоцĭ се кънтъреск къ ачел че се сокоате а фі маĭ греў, ші челор маĭ зшорĭ лі се пзне плътн не шеа пънъ че сънт тоцĭ de o потрівъ греĭ.

— Аста е недрепт. Дакъ патъра м'а фъкът зшор, пентрз че съ тъ дngреае кът зn гросоман че траце поате опт сзте de літре?

— Аша е регъла.

Каре сокоцĭ къ ва лъа претінл? дntребъ Doamna B. не жъдекъторъл de кътп.

— Прекът гъndеск. Мелелі ва къцїга къчĭ е зn кълърец.

— Каре е Мелелі? ат zic.

Ачел тік аколо къ зn страіў зngъреск ларг дnкът паре къ е de дmпрътат.

Славъ пъдежде, ат зртат, къчĭ п'аре пічĭ кът аер кълъреск.

— Съ'л ведецĭ не кал, вецĭ жъдека алт

фел, dар аѕd вietъndѕmъ. Мъ іертаџї, тъ рог.

Жѕdекъторѕл алергъ, ші гъcind тоате формалітъџіле ѧмпліните dете семналѕл стрігъnd: allez!

Алергъторї плекаръ на сецеата.

. . . . . .

Мъ ѕїт ла вара Dтале, ѧмї zice Doamna B. ші сітџѕ о песпѕсъ компътіміре пентрѕ соарта еї; атът de тепъръ ші атът dе непорочітъ! Авіа ѧпченѕсъ а гѕста dѕлчеџіле ѕнеї късъторії потрівіте кѕ ънтъіѕл еї парѕат колонелѕл D. тъпър, фрѕмос, вітеаz, ші тоартеа ѧл сечеръ сѕвт zidѕріле Сілістреї. Акѕm ачест ал doiле. . . .

— О! са ѧл іѕвеџе.

— Нѕ тъ ѧndосск, къчї D. Іполіт терітъ а фі ізвіт; dар чé атар тревѕе се фіе ѧn сѕффлетѕл лѕї ші къть жале ѧn іnima соџіеї сале каре сеатънъ Антігонеї спріжінind пе Edip.

— Кѕ deосевіреа, къ ачел вестіт рігъ а Тебеї ера вътрън ші D. Іполіт есте ѧпкъ ѧn флоареа жѕнеџеї.

— Ваї de ел! кѕ атъта е маї de тѧнгѕіт, пентрѕ къ ѧn врѧста ѧнфокатъ а тіпері-

лор сімцірї, віаца і с'а фъкът о поваръ дăрeроасъ.

— Ăn adевър, am лăат сеата къ пз вede бine, dap аста поате фі o воалъ трекътоаре.

— Нічї dекът. E десъвършіт орв. Ăn zadap с'аз сіліт чеї маї іскусіцї докторї аї Петерсвургълзї ші аї Odeccеї, пз'л аз пътат фолосі, чі маї вăртос пе лъпгъ despъdeждăirea de a ce вedea вindекат de каре пътіmі моралъл сез, фізікъл лзї сăффері Ăntr'атът Ănкът паре къ е зп бътрън трекът!

— O Dămnezeзле!

— Блъстъмъл Олгїї се Ămпліпі! . . .

Сгототъл гloатеї пе кăрцъ ворва. Алергъторії вепіа.

. . . . . .

Doїcпрezече конкзренцї пърчесесерь, ші пзmaї чінчї се Ăntърпа. Кърnd ші din aчестіа маї ръmaсерь треї. Doї рівалї ера акът; зп артасар пегрз ші o їапъ сарь. Калъл ера тік de трзп, dap плin de фок; пічоареле'ї ера атът de делікате Ănкът пъреа къ пз маї dекът ор съ се фрънгъ. Пе dăncъл ера Мелелі. Ел ста Ănфіпт пе теа ші атът de пекліптіт Ănкът отъл ші do-

вітокъл сетъпа ън трън, ън Чептабр. Калъл ера пътаї спътъ; тъшкій і се ѧптіпсесеръ ка коарда ънаї арк, ші авърї гроші ешіа din el. Фрънтеа кълъреацълаї широіа de сьdоаре; ел легасе фръеле de оплъпъл шелеї ші се ţінea de коата кърсіерълаї.

Іапа съръ, пе каре о ѧпкълека ън жокеї а пъ ţіїк къраї Domn, ера таї таре dекът артасаръл; трънъл еї лънгъреţ, о аръта къ е фъгаріцъ. ѧптіпсесе капъл ѧпаінте, зъреніле ле лъсасе пе спате, ші алергънd алътъреа ка dъпсъл, шъратъл ларţілор еї пърї, ера ка колдъл ънаї пінтен пентрь артасаръл каре атънчї ші таї таре се ръпеzіа ла фъгъ, ѧпсь ea пъї da пасъл.

Атъndої ера акът ка ла чінчїсзте пашї de ţінтъ, кънd Мелелі ѧпфінсъ атеї пінтенїї ѧп коастеле артасарълаї. Ън сънце парпарїк въпсі пелеа лаї лъчіе ка атлазъл ші негрь ка пана корвълаї. Рънкезънd de dърере се ръсъфлъ сфорънd страшнік, спърлі ъndзіоаса коатъ, ші арънкъndзсе ѧп zече конче аждпсе ţінта, повілъл dовіток!

ѧndатъ ѧл ърть ші іапа.

Хъра! стрігъ глоата бътънd ѧп палте.

Мелелі прііmі васъл de арpіnт пе каре ера съшате артъторіле Бесарабіеї.

Артъторіле ачесте сънт: капъл zітърълъї moldav цііnd ын коарпеле сале пажъра ынпърътеаскъ къ арінеле ынtince.

Ынтовъръшіт de Жandarmї шї de тоцї прівіторії, къ мъzікъ ынainte сънънd тарш, Мелелі інтръ ын ораш.

Астъ інтраре трібмфалъ се потенеще шї се ва потені мълтъ врете ын капітала Бесарабіеї, прекът се потенія ла Рома трібмфеле лъї Чесар, Авгъст ш. а.

. . . . . .

Че Олгъ, doamna теа, шї че блъстет? ам ынтребат.

Аста е о лънгъ шї трістъ історіе, пе каре ыцї воіъ спънео, decеаръ, ымї zice Doamna B. сбindбce ын тръсъръ.

Ръdікънd стореле, ымї zімбі фъкънdъмї ън семn de adio къ бъкетъл de флорї че авеа ын мънъ. Окії меї аъ ърмат каре́та пънъ че аъ перdъто din ведере.

Сеара ам алергат ла Doamna B, пе каре ам гъсіто сінгъръ ашентънdъмънt.

Іатъ че ымї спъсъ:

P. S. Історіа ънеї фетеї спъсъ de о фе-

mee are ăn fartek deocebit. Koniezĕ din alcătăl teĭ kiar cătărea Doamneĭ B, ăn-predinçat fiind kă četitorăl ămĭ va răt-măcea tălcătitor.

II.

O L G A.

„Cărt akăm kăçĭva anĭ dekănd trăĭa ăn orașăl postră o tenăr dată. Hitenĭ nă o çiea de ănde e ši čine e. Ănĭĭ cătărea kă e văzăva ănĭĭ novil Polon če pericе la Ostrolenko; alçiĭ adeverĭa kă barbatăl seĭ — ne kare ăncă năl kănoșcea — are pro-cesărĭ če ăl ține ăn Petersburg; alçiĭ kă e o văntărătoare če katrieră lătea pen-tră plăčerile eĭ. ăn sfărșit ačeĭ maĭ rezonabilĭ, žădika kă ea trebe se fie bă'o neporočită păzătoasă kare benice să se căsciaskă ăn grădăl monotonieĭ Kišinevlăĭ. ăn skărt, ačea če se afla se maĭ si-gur pentră dănsa, era kă se numia Olga ši era Polonezĕ.

Olga viedăia foarte rĕtirată; rare orĭ o mătea bedea činева la grădina ăm-părătească četind cărt cărora ănĭĭ teiĭ. Mi

с'а ынтымплат с'о вздъ о datъ шi n'o по-чiъ зiта niчi анзт.

Анкiнзщецi зна din ачеле фетеi че слъжеск de ындрептаре патърeй пентрз тоате слъгеле че аъ фъкат din грешалъ *). Фiгъръ повiлъ шi melanholiкъ; ниче спрiнчене не каре пепелзл пз лъ ар фi ынпordat кз атъта delikatecъ. Анкорона окiй еi негрi ка тзра кз кзтътзръ тънжiтоаре; алеа-ца фепеi шi а gramazilor еi — не каре флътзра лзцi репантирi — niчioареле еi че пъреа къ се жоакъ ын ниче niчi пантофi; таliа са каре авеа ачеа disinvoltura кз каре патъра ынzestreazъ не фетеile de miazъzi. Антр'зн кзбънт, орi каре din ачесте фрътзсецi ын парте, ар фi фост de ажзнс ка се дещепте зн сimtiment de miраре саъ зн фiор de amor. Ea съ пъреа а пз авеа маi тзлт de дзоъзечi анi; dar кът сзферирi аъ требзit съ аiвъ ачеi фаталi анi; de врe-me че щерсесеръ poza de не врin шi ынпегзрасеръ о аша ънцереаскъ фрънте! — Възъндзне mergъnd спре еа, трекз ын алтъ алее, шi се фъкз певъззтъ.

---

*) Експресiе лзатъ де домна B. de la Balzac.

Ăn adevăr, am zic D. Ioliț care ămĭ da brațăl, dama nekănoskătъ nă se pare a'țĭ fi kompatrĭotъ; brănetъ ші polonezъ!

— Ші̆ntre garofele albe, de mălte orĭ kreșce kăte ună de alt kolor, ămĭ răspănse.

— Răspănsăl este poĕtik; dar astъ sărtanъ garofъ se vede foarte săferindъ, ші, Zeŭ! eŭ de aș fi ăn lokăl Dtale, aș kăta s'o măngăĭ makar pentrъ dragostea patriei.

— Dtale ămĭ e lesne a vorbi kă așa kătră ton! Dta n'aĭ ĭubit nĭkĭ aĭ sъ ĭubești vr'odatъ, pentrъ kъ te aĭ deprins a sokoti amorăl o zabavъ, nimik maĭ mălt. Kăt pentrъ mine, mъ kătretăr la singărъ ideea de a ĭubi, pentrъ kъ kănosk ărtările a-cestei grozave patimĭ!

Ax! mъ spărĭ, am strigat. Ші de vre-me ce este așa, ĭatъ fărăzdesk a nă ĭubi nĭkĭ . . . .

— Ші aĭ păzăt lăa o asemene semeadъ hotărire? am kărmat eŭ.

Ox! sъ daĭ satъ dakъ am kălkato, răs-pănsъ Doamna B. tinzindămĭ mâna. . . . Erat ferĭkĭt!

Dănъ năpin, Doamna B. ărmъ:

„Аѫънгънd ѧn капетъл алесї, пе ат пъс пе о капанеа de брасde. D. Іполіт гъсі пі-ще тъбліцї къzзте лѫнгъ зn копак. Негрешіт къ Олга ле пердzce.

A! am zic, іатъ ачеа че пе ва лъмзрі асзпра містеріоасеї dame.

Лзъіѣ тъбліціле, ле десніceіѣ, ші пентре мѫлтеле версзрї ші поте лешецї ші рзceцї, іатъ че гъсііѣ.

On s'égare un seul instant de la vie . . . aussitôt une pente inévitable nous entraine et nous perd; on tombe enfin dans le gouffre, et l'on se réveille épouvanté de se trouver couvert de crimes avec un coeur né pour la vertu! . . .

Пе алтъ фацъ:

Occhi, piangete; accompagnate il core
Che di vostro fallir morte sostiene.

Маї ѧnaінte:

Vergeſſen ſie nicht, daß zwiſchen ihrem Brautkuß das Geſpenſt einer Selbſtmörderin ſtürzen wird!

Rousseau, Petrarque, Schiller, че mozaік de поецї! am zic. Прекзт въd, doamna Олга е о поліглотъ; ші пз сфътзеск пе чіне п'а фі четіт пе ачестї азторї съ'ї факъ кзрте. Дакъ астъ цінгашъ Лзізъ кадъ врѫn Ферdinand, пегрешіт къ пѫ'л ва гъсі ѧn Кішіпеѣ.

Іполіт пз m'аскзлта, dedat фііnd кз тотзл а четі челе скрісе ѧn тъбліцї. Атъп-

doĭ nъziam tъcere gъndind, el la Олга, eă .... la tъalета пentrъ balъl de la klъb.

Oare ва veni la bal? am ѧntrebat dъnъ nъqin.

— Hъ qiĭ.

— Dта ѧnsъ veĭ fi.

— Поате.

— O! Tъbliqile aste'qĭ aă lъat minqile, ĭĭtasem ші Олгъ ші tъbliqĭ kъnd, dъnъ вр'о doъ lъnĭ, am ѧntъlnit пe Iполіт la primblare. Trebuĭ ѧnsъ sъ qiĭ kъ caă ѧndemnъl meă, de kare mъ boiă kъi toatъ bieaqa, caă aceле fatale tъbliqĭ a фост пъsnът ън priетеshъг ѧntre Олга ші Iполіт, priетеshъг че se skimbасе ѧn чel maĭ ѧnflъkъrat amor. Toatъ lътea ziчea kъ el o iъbeqte ші kъ el e хотъріт a o lъa, maĭ alес kъ akът ші lъkъia ѧmpreunъ; ѧnsъ, ea пъrea kъ ѧnkъ maĭ mult se retrъsecъ din lъme.

— Ѧqĭ чер o mie de iертърĭ, ѧmĭ zice el anponiindъce; este o mъlqime de вreme de kъnd n'am вenit la Dта. Pričina. . .

— Pričina e фратоаса Полопezъ, am kъrtat pizind, ші o iерт kъčĭmĭ a rъpit

ăn prietin, de vreme ce a isbutit a domoli o inimă selbatică.

— Adevărat, amĭ rĕspuns; nu tăgăduesc kă Olga nu mă iubeşte kă toată frenezia amorulŭĭ; asemenea o iubiam şi eŭ la început, dar acum amĭ mărturisesc kă nu maĭ simt acel foc, acea nebunie. Amorul meŭ se prefăkea în compătimire. Olga e minunată, e un înger, dar părerea trĕstă, părerea plăcută, mă tem, mă kinŭeşte, amĭ scoate săfletul kă atăta dragoste. Eŭ o iubesk acum maĭ mult de milă. . .

— A! eşĭ o fiară, domnule!

— Tăkuieştĕ, doamna mea, şi nu mă ocindi. Simt, kinoskă, vĭd kă sunt ăn vinovat nevrednik de iubirea eĭ, dar, ce preĭ? sufferinţile ce am trac de la sexul D-voastre, 'mĭ aŭ strĭnat inima, aŭ departato din kărarea acea înflorită ne kare o viseazŭ o inimă de douăzecĭ anĭ. — Eŭ am acum treĭzecĭ şi doĭ anĭ, şi am cherkat prea multe kinurĭ. Părerea văndut de fetiţele kare amĭ iskra ăn tenăr şi nevĭnik amor şi anoĭ mă părăsia lepădănduse ka pe o modă veke, fără makar a kăuta kă prin acească otrăvă o fiindŭ omenească,

am сфършіт прін а ле къноаще ші а ле предзі пентрз аceea че сънт: піще драчі фрънтошї ласадї пентрз а не ферічі ші а не нінзі.

— Мълцъмеск de комплімент, am zic.

— Іартъмъ, Doamna mea, ші, дзї резік, жълещетъ, ші нз тъ ocindi.

— Dar dakъ aї o інімъ аша стрінатъ, am adaoc, dakъ нз есщі дн старе с'о ізвещї прекът те ізвеще, пентрз че нз те dестълзещї еї? пентрз че о дмпърътещї жзкъndзте дн піна перірей?

— Am черкат, Doamna mea, dar, че нот фаче, кънd сінгзра idee e дн старе с'о отоаре. Аторъл еї е есалтат, поніл, плін de фоі dar пекъзітоіос. Нъdeндea'mї e ла вретea каре віndekъ тоате.

Сфършind, тъ лъсъ ка сэ алерце дпзінтea лней тінере dame че веніа спре ноі.

— Вара mea, колопела D? am zic еў.

— Еа дпсъшї, дмї ръспзнсе Doamna B. Іполіт акзм o ізвіа пе dанса ші зітасе пе Олга. . . .

Ах! оамені, оамені дпръвъцяцї! Ведещї o біатъ фетее невіноватъ, тінъръ, кз інімa сімплъ ші лініщітъ. O ъртърінї, въ ді-

пеці ка піце dахарі пекърате de ea, пъмъ че прін adimenipîle воастре о фачеці de'шї калъ daторіile сале de фетее, бїтъ вірътеа, леапъдъ чінстеа ка съ с'арънче ân врацеле воастре, шї апоі спре ръсплата тътърор ачестор жертфе о асвърліці ка despreț zikъnd: атъта е тот! . . . крзї, песімціторї, інфамї, пелеціліці! . .

Тоатъ ачеастъ фрътоасъ кіріелъ de епітете се adреса ла mine. — Am врът съ тъ апър.

Ân adeвър, am zic pizind, кът de пз кade тръспетъл съ ardъ пе піце асетенеа пекredінчіошї!

— Pizї, Domnзле, dap eз пз pid. . . Ox! aї зn aер пестаторнік каре тъ ângrozeце!

Ах! am стїграт лзъnd зn aер кът am пзтът маї melodramatік, поці a тъ жздека ачест фел? Сокотеце къ eз n'am ънкъ treїzecї anї шї пріn ъртаре сзнт чінстіт. De пз вреї съ тъ крезї, вezї че зіче Balzac ân Papa Gobsek. . .

Balzac ера аъторзл фаворіт a Doamneї B. каре тълцъmindzce de ачест вън тартър, âmї zimві corвind інфъzia копъчелзлзї de

Кіпа din чеашка de вертеіл, ші dапъ пă-
ріп арпъ:

Іполіт ізвіа пе колопела D. ші зîтасе пе
Олга. . . . Олга пă тай ера акăт пентрă
dăпсăл декът о сăпъраре de каре къста
вр'ăп тіжлок а скъпа! Нă доаръ къ тъ-
гъdăеск карактерăл лăї чінстіт ші повіл;
din дпротівъ щііnd къть delікатецъ аре
дп сăффлет пă'л ocindiam чі дл жъліам,
ші плъпцеам пе ачеа пепорочіть фетее
каре авіа о кăпощеат ші каре жертфъ ă-
пеї крăde фаталітъцї, ера сілітъ а вea ăп
поă пахар de dăрере!

Тоатъ лăтеа ворвіа къ Іполіт а се іа пе
колопела D. Не тіпе дпсъ іпіта пă тъ
лъса а крede ла атъта пекредіпцъ. Дтї
пъреа грохав а'тї дпкіпăї аторăл атът de
педрепт, дпкът съ воіаскъ а'шї стріка ел
дпсăл лăкръріле лăї.

Дптр'о zі афлъпdăтъ сіпгъръ акасъ, дтї
вестіръ пе Доатпа Олга. Астъ візітъ дтї
прічіпăї тіраре, къчї, пренът ам zіс, пої
авіа пе кăпощеат. De ші ерат пегата, ам
лăат ăп шал ші ам прііmіто.

Паре к'о въd! пă ера акăт Олга ачеа пе
каре кă чінчї лăпї дп артъ о въzăсът а-

тът de фрътоасъ de ші палідъ ла гръdinъ. Фаца еї ера атът de слабъ... атът de скітватъ. Пеліца еї съмъна къ батіста сънџіре фъръ пік de віеацъ; о тоарте се вестіа дп окіі еї склънтеіторі. Ар фі zic чінева о статъ de тартаръ ешітъ din тъніле луї Капона.

Ам алергат дпаінтеї, ам лъато de тъnъ — тъna еї ardea — ші ам пъсо лънгъ тіne.

— Ах, Doamna теа! дмї zice, ші гласъл еї ера дппекат de сънціne, іартъ кътезареа теа; ох! сънт фоарте непорочітъ!

Лакріміле дї ътплъръ окіі.

— Лініщещете, Doamnъ, їат ръспунс. Ох! дпџълег! дп адевър ещї фоарте непорочітъ!

— Аша е къ се'нсоаръ? стрігъ еа къ глас спъріеат скълъndасе; аша е къ тъ ласъ? О Dътnezeзл теў, дndаръте!

— De D. Іполіт ворвещї, Doamnъ? Zік ва съ се'нсоаре, dар пъ кred къ поате фі дптр'атът de крзd. Ші дп сфършіт фііnd ачеаста пентрз че съ те тъхнещї. Се вede къ е невредnік de аторзл Dтале. Ун пестаторнік се despрецъеще ші се зїтъ. . .

— Съ'л вїт! eă съ вїт пе Іполіт? Пе-семне Dта пъ щій, Doamnъ, къ ел тї'аă фъгъдуіт ън амор фъръ сфършіт? Пе-семне Dта п'аї ізвіт, Doamnъ? Нъ щій че вепін есте ачеста. Ох! те феріческ данъ ещї песімцітоаре! Ваї міе! eă ам кънос-кът аморул; ънкъ одатъ ам маї ізвіт, щі ачел ънтъї амор т'а непорочіт, ачеста тъ отоаръ. Воіă тарі пегрешіт. . . Ел ера вакъріа теа, сафлетул теă, щі съ тъ лась? Кьчї ун адевър воіеще а тъ ъеса... Ох! ун воіă отарі щі не ел щі не соціа лăї! . . .

Ануъріереа еї т'а унгрозіт. Ера де о фрумсецъ фіороасъ. Аст фел треще съ фі фост Didona кънd хотърі а се унгропа сънт рăпеле Картагеї. М'ам скулат.

— Те спаріă, Doamna теа — ун-тї zice дънъ пъдінъ тъчере — Іартъ-тъ! Кънd аї щі кът фок есте ун астъ тікълоасъ ініmъ! Е ун вулкан пе каре нъмаї тоартеа ун ва стінце! . . Щіă кь Dта ун еще пріе-тен, пентрь ачеіа дънъ Dумнезеă ла Dта 'тї е нъдеждea. Ажътъ-тъ, Doamnъ! Скапъ ън сафлет de ла ocindъ! Zi, фъ, тіжло-чеще съ пъ тъ лась!

— Ші че пот сфатъріле меле, кънd лакріміле Dтале пъ фолосеск? am zic.

— Ах! кънd гъndеск къ ієрі, пъ маї departe, лъ кръчеа ші се жъръ пе съпътатеа лаї, пе віаца лаї, пе окіі лаї къ тъ іъвеще ші къ ва фі ал теў! . . . . Оаре Dъmnezeў ва съффері съ се калче аст фел жъръмінтеле фъкъте дн пътеле сеў? Оаре треспетеле черълаї с'аъ стінс? . . . Пентръ къ мі с'а жърат Doamnъ дн тіі de ръndърі. Еў дпсъ тъ temeam de аторъл лаї! De къте орі дмі спъnea къ тъ іъвеще, ворва аста тъ ътплеа ка фіорі. О пресітціре атаръ дмі zічеа къ отъл ачеста каре'л vedeam жърndъce пе окіі лаї dinaintea іконеї ші лъънd тартаръ Dъmnezeіреа ка атъта зшърътате, есте зн тръdътор. Лакріміле че върса ла цепънкіі меї тъ спъріеа; іnіma дмі спъnea къ сънт тінчіноасе. Ші дпсъ, фііндъ тінъloасъ че сънт! adormiam пе пъdeжdea фъгъdъінделор лаї; вісат ферічіреа дн брацеле че ера съ тъ вънdъ! . . . Ах! къчі пъ'ті а кърнат тоартеа zілеле дн чіасъріле ачеле! Аш фі търіт порочіть ші п'аш фі сілітъ акът а'л влестема ші а плънце!

Шiроае de лакрiмi карцеа din фрамотiй ей окi. Ын тепър от de ар фi възато атънчi, пегрешiт кь па с'ар фi стьпжiнiт кът de пърiн а дпжанпiа пе пелецiзiтьл че о adscese дп стареа ачеаста. Кът пентрь тine, пещiind кам с'о тъпгжiз, ам дпчепът шi ез а плънце. — Ea зрт ъ:

— Хотърiсем съ тъ дак ла рiвала mea, съ̈ спьп пелецiзiреа отьлаї къраї ва съ'шї дпкredinцeze соарта. Нь о капоск, dar asd кь е о фетее тънърь, капъ, сiнцiтоаре; поате кь с'ар фi дпdърат ла непорочiреа mea. Ох! їаш фi спълат пiчiореле кь лакрiмi, шi ар фi требуit съ калче пеете трапьл мез ка съ се дакъ а се капана кь ел; dar дп minата кand поiam a тъ даче, пътеріле т'аз лъсат. Нещiind че се маї фак, ам хотърiт съ віз ла Dта. Щiз къ ел те стiмъ, щiз къ̈ї е прiетен; Dталёї е тiлъ de minе, Dта ещёї капъ, плънцї̈... Фiëї тiлъ de о непорочiтъ! Скапътъ, Doamna mea, тънтзещетъ! . .

Шi біата фетее дпцепънкеась dinaintea mea, шi дтї сърата тънiле фъръ съ поатъ артiкьла кн сiнгър кавънт de грелатеа саспiнелор. Ез плънцеам ка шi еа, шi

чіне пе ар фі вѣзът ын моментъл ачела, н'ар фі пътът dеосебі каре е маї непорочітъ, Олга саѣ еѣ.

М'ам пъс ла скрііторъл теѣ ші ам спріс лаї Іполіт ка ындатъ съ віе ла мine. Ам сънат; о слъгъ інтръ ѣа ын вілет ын мънъ.

Dѣ ачест ръваш ла D. Іполіт Р. їam zic; съ'л гъсещї пътаї de къt.

— D. Іполіт е ла Doamna колопела D. ымї ръспънсе. О слъгъ de ѣоло а adѣc ачѣст вілет.

Ado, am zic; dар Олга ын лъсе маї наінте. О вѣзѣї тремъръnd кънd четіа. De одатъ рішънd стрънпік скъпъ вілетъл ші еші рънede.

Ын вілет скріеа:

„Doamna B. есте рѣгатъ съ віne воіаскъ а вепі ла 5 чіасърї de сеаръ ла вісеріка катедралъ спре а пріві ла кънъніа D. Іполіт Р. ѣа D^na колопела D.“

Чіасорнікъл аръта патрѣ. Авіа авеам вре-me a'mї фаче тъалета.

Тоатъ повілітеа ера ла вісерікъ кънd am інтрат. М'ам пъс ла ын лок de ынde пътeam пріві пе мірї. Гълвіпеала фіреаскъ а лаї Іполіт се фъкъсе маї грозавъ ла лътіна

фъклiiлор de чеаръ шi сdoarea рoзра me-
лaнколiка лaї фрaнте. Съ кaпощea къ се
лaнтa дn cine тaстрaреa кaцетaлaї шi пре-
сimцirea. Din дnпротivъ кътъ сenineцъ пе
фaцa тenepeї лaї coцii кътъ бaнaріе кътe
nedeжdї de ферічire!

Чepimoniа се сфършiсе. Тоцї ферічiта
пе тinepiї coцї гътindaсe a'ї дntoвъръші a-
кaсъ. Дn momentaл aчela въzaїв пе поліц-
maїстрa къ пeні de afaръ кa граѣ шi вorвi
кa Докторaл S. каре шidea лaнгъ mine.

Че есте? 'лam дntrebat.

— Нimiк, дmї respвnse кa o вapвaръ
флегmъ, o femee c'a отръвit. Шi eші дn-
datъ кa докторaл.

Кaвintele лaї Schiller че лe чetiсem дn
тъвліцele Олгъї дmї вenіръ дn minte:

„Ha зitaцї къ дntre съpaтaл дncoцipeї
вoастре, ce вa пane фantomaл aчeлїї че c'aз
зvic din прічina вoастръ."

O greштate дmї anъca inima; зn nop a-
meцitor вeні шi ce пасе пe окїї meї. Mi
ce пъrea къ вісeріка ce дnвъртeщe кa mi-
ne, шi niщe лaчірї скaнteioaсe ътвла дn-
preцiaраl meз. Cimцind пічioareле'mї слъ-
вind am дnвic окїї шi m'am цinaт de страѣ

ка съ пъ кad. Нъ щіъ кът дінъ астъ фантастагоріе къчї кънd м'am deщeптат epam сінгъръ ,лп бісерікъ. Третъръндъ ші кaпрінсъ dе спаїмъ, am ешіт.

Cocind акасъ, слъціле ,лмї спъсеръ къ поліцмаїстръ ші пъ докторъл S. тъ къътасеръ, ші къ eї вепіа dела Олга пе каре кънd ажънсесеръ, аъ фост гъсіто тоартъ.

. . . . . .

Авіа трекърь патрь лъні de ла ,лпсърареа лъї Іполіт ші de ла тоартеа Олгъї, ші ел се волпъві de окї. Кърънd' їаъ ліпсіт вederіле, ші блъстемъл Олгъї се ,лмпліні. Акът e de тот орв. Сімцірea непорочіреї лъї, тъстрареа кaцетълъї, потепіреа пъкатълъї сеъ, їаъ атакат съпътатea, ші ,лп врьстъ de треїzечї ші чінчї анї, ащeaптъ ші дорещe тоартea ка o ферічіре.

Іатъ іспръвіле Dпоастре, Dомпъле. Ах! ферічe чіне пъ іъвещe ші пъ сімте!"

Doamna B. офта; еъ пъ таї pideam.

III.

ТРІСТЕЦЪ.

Biind ла вірцл зnde гъсdзiam, aт гъсіт зn таре пакет кз скрісорї de ла Іашї. Тоате дмї вестіа къте о сзпъраре. Зna зn процес, алта піскаїва вещї політіче тъхніціоасе. Дп сфлршіт, зna таї тікъ дмї спзnea къ тъ ащеапть, къ тъ ізвеще, къ тъ doреще. Аста ера о фрзтоасъ фатъ каре вredea к'о ізвеск.

Нз, nз те ізвеск, сертанъ копілъ! De'цї aт ші спзco, aт тіндіт, aт врат поате съ те дпшел ка зn тікълос. Нз, nз сзнт еъ вrednік de аторзл тъъ! De те аш фі ізвіт, п'аш шъdea ферекат дп лапделе Doamneї B. фетеea аст нелпцълеасъ, каре'тї спзne къ тъ ізвеще ка ші кзт т'ар дптрена че таї фак; веселъ, свардатекъ, жzdекъnd аторзл о тречере de вреme, фъгъdзindзmї о вечїпікъ dрагосте, ші дптревъndзmъ кънd тъ дпторк ла Іашї. Нз, еъ nз воіъ се фіъ ізвіт аст фел. Воіъ о фетее кз окіі плъпінї, кз фаца тъхнітъ, каре съ тъ театъ, съ тъ ізвеаскъ ші съ тоаръ кзт а таріт Олга. . . . . .

Шi дnсъ теріт eă оаре ăn асетепеа атор, eă, каре тот фокăл аторăлăї тінер, тот delірăл жăпецеї чеї таї дnфлоріте'л ат келтăіт дn adimenірele ăneї кокете . . . . .

Дn adeнър, пăтаї ăn атор поате ănea чінева шi ачела пăтаї пă се ăїть. Ачеаста е о лотеріе a iнiмеї. Dакъ ăn тепър дntълпеще o iнiтъ сімплъ шi певіновать, ел есте феріче; iнiма лăї фрацедъ шi кърать іа o опiнie дnкъпътъоаре пентрă атор, їar de се фаче партеа лăї сăффлет фанарнік шi тръдътор, атънчї перde тоатъ iлъзіа шi дn локăл ферічіреї, капътъ пістъ шi дnпетріре.

Ох! кънd ар воі фетеіле съ щіе че дnалть соліе ăї пріiміт de ла чер; кънd ар воі съ щіе къ сънт лъсате ка съ пе пъзіаскъ de ръă, съ пелndăре iнiма, съ фанъ ферічіреа віецїї поастре, фър'дndoіалъ къ іббіреа лор п'ар щінеа пăтаї пъпъ че се ăсакъ сърътăл пострă de пе ваzіле лор!

Eă тот d'ăsна ат гăndіт къ ъпцерăл пъзітор пе кара Проведінца'л а dат фіе-къръї от, пă есте de кът фетеса къріа ел а жъртфіт аторăл сеă; шi дnсъ пентрă че лась еле а інтра дntр'о iнiтъ плiнъ de

ізвіре дndoiала ші ера? . . . . . O! пъ сънт еў вinoват, сертапъ копілъ, dакъ пъ те ізвеск превăт теріцї; dea сатъ грозавеле фііпцї че'тї аў стрікат inima. . . . Воіещї а фі ізвітъ? гъсеще вр'ăп ъпцер прекăт ещї тъ!

Слъга теа інтръ къ ăп білет. Ачеаста ера о пофтіре ла прънz пе а doa zi de ла D. Іполіт. Ръвашъл ера сріс de соціа лăї. De de сънт скріеа: вот фі пăтаї пої.

Мъ пофтіа ла тасъ! Ші че фігъръ е-рам съ фак еў прівindăї стареа dăпъ челе че'тї спъсесе Doamna B. Съ въdăп от ліпсіт de сімцъл чел маї скъmп; каре е дntр'о вечпікъ поапте; пептръ каре соареле п'аре разе пічї къmпъл флорї. Ăп от каре іъ-беще къ тіперецъ пе цінгаша лăї соціе ші дпсъ пъ о поате вedea! Ші еа оворітъ сънт апъсареа соартеї, прівind пе ачест бърбат фъръ съ поатъ афла ăп кăвănт къ каре с'ъл поатъ тăпгăіа, ші гăndind ла чел ънтъіў пре каре тоартеа і 'л а лăат; вădăвъ dе doї бървацї (Іполіт съ пътеа сокоті ка торт) ла 21 апї, дп чеа маї дпфлорітъ фрътъсецъ! — Ам ръспănс че-

рѧndѧmĭ ĭертаре ші претекстѣnd о прічінъ ѧnсѣmnътоаре.

Мъ сімцĭам фоарте тріст. Воіам съ плъng ші nѫ пътeam. Am deскіс фереастра. Черѧл ера тѫрбѫрат; норĭ грошĭ се прімвла ка піцце тѧnцĭ пе ел, лъсънd ѧn ѫрma лор о чеацъ чепъшіе; лѫna се аскѫnсесе; кътева стеле прівацe се івіа ѫnde ші ѫnde пінтре норĭ. Bedeam орашѫл addopmіт deсфъшърънdѫce сѫnт mine ка о таре ѫmвръ. Лініщea domnĭa претѫtindenĭ, nѫmaĭ inima mea ера тѫрбѫратъ. Кѫрѧnd, ѧn віс deщепт ѧmĭ ѧnфъцошъ тоате ѧnтъmплъріле віецĭĭ телe, de ла 17 anĭ кънd am nepdѫt пре татъл теѣ, кънd am рътас сінгър ѧn лѫme, ші пънъ ле 28. Гѧndĭam ла таĭкъ mea пе каре аніа о кѫпоскѫсет, гѧndeam ла валѫріле че тъ кѫпрінсесерѣ ѧn лѫme, гѧndĭam ла тоате ачеле фіінцĭ пе каре ле ізвісет, de ла кокета пе каре о ізвісет ънтѧĭ, пънъ ла копіла каре'mĭ скріса, пънъ ла Doamna B. пре кáре о ізвeam акѫm. Mi се пъреа къ ле въd пе тоате трекънd пе dinaінte'mĭ, фрѫмоасе, веселе, трісте, плънсе, pizънde. . . .

Тѫnетѫл вѫіа ѧn департаре; черѧл акѫm

се дпъліа къ о хаїнъ посоторітъ; стелеле перїа пе рънd. De аш фі фост поет, аш фі прівіт къ плъчере ачеастъ счепъ търеацъ а патърей, dар температуръ авъ пъръреа о deосъвітъ інфлъінцъ асупра фізікалъї теї. Ън соаре фрътос, о поапте сепінъ тъ дпвесълеще; din дпротівъ о време врітъ тъ дптрістеазъ: дп адевър гъndїam, dакъ Енглезїї аї тот асетепеа време, аї pezon съ се сінъчідъ. Че віфор се гътеще! Стелеле стрълъческ de о таї віе лъмінъ! Спъп къ de къте орї тоаре ън от, сьффлетъл лъї терце de'шї їа лок дптре стеле; оаре каре ва фі стеаоа Олгіїї? поате къ ачеа каре е аколо дп капет. Мъ зїтат ла Ърса тікъ.

Domпъле, дтї zice слъга тръгъndътъ de хаїнъ, гacda дптреанъ de пъ вреї а чіпа?

— Пъ вреї, ат ръспъпс.

— Domпъле, съ дпкid фереастра; вретеа е тързіе, пърънd а се тъпе.

— Шїапої?

— Щіїї къ Dтале пъ'цї плаче тъпетъл.

— Аша есте къnd е апроапе шї къnd тръспеще, dар къnd вѣеще дп департаре дтї плаче.

— О кът фълдеръ de страшнік, adъогъ клестематъл, groaznece тънете o съ авет! требаї съ трєспєаскъ ândeва.

Ачест din ъртъ аргъмент тъ фъкъ се тъ траг de ла фереастръ. Дптърпъndътъ, възъіъ пе гасdъ къ серветъл пе тъпъ.

— Dакъ Domнъл ва съ чінеze, дтї zice ел, і am гътіт ън холоdної тінънат, вліпее къ ікре ферте дп ънт, ші. . . .

Сінгър мътеле вкателор ера de ажънс ка съ'тї таіе апетітъл.

Гасda теа ера ън тошпеаг ка ла 65 анї, сварт ші грос. Дп жъніа са се вede къ фъсесе балан, къчї окіі лъї авеа ънпкъ o ъшъре въпсеа de алв-албастръ. Фаца лъї рошіе ка торковъл ші фрънтеа фъръ пічї o свърчітъръ аръта къ пентръ ел віеаца п'авъсесе zіле негре.

— De тълт ешї дпсърат, тошъле? 'лат дптреват.

— De патръzечї анї.

— Аї копіі?

— Треї въіацї ші o фатъ.

— Ші ândе сънт?

— Дої слъжёск дп оасте; чел таї тік

е пісар, ші фата теа тръеще ла Тълчін. О! Саша теа. . .

— Саша? че ва съ зікъ Саша?

Іван, слъга теа, лмї спъсе къ е diminътівл din Александра.

— Саша теа — ъртъ тошпеагъл — е дамъ таре, ам търітато дънъ ън чіновнік de ла Тълчін. Бърватъ сеї е Гъверній-Секретар. Съ о вежї, domnъле, ачеа е фетее; маї палтъ ка доъ палме de кът тіпе. Сатънъ вънълъї сеї каре а фост гренадір, ші гроасъ кът ші тіпе. Шїапої, фрътоасъ, вікалатъ, рошіе ка ън вїжор; пътаї кънd ера тікъ а къzът din скріпчіов ші de атънчї е пат скіоапъ; вързатъл а стрікато пъдін, ші і с'а скърс ън окіш. — Ші лнвъцатъ, domnъле, ка ън діак. Скріе, четеще грозпік. Кънd а фост асть прітъваръ ла тіпе, тїа лъсат піще кърцї фоарте фрътоасе, пакат къ пъ щіш а четі.

— Трімітіметіе съ ле вїd, ам zic.

Ачеста ера Florian тradъс ръсеще.

— Четеще тъ ші еї воїъ аскълта, ам zic лъї Іван. Іван лнчепъ:

„Дънъ че алергъ de ла о търтъ ла алта, ка съ се гъdъре ла Елічіо ші ла Галатеа,

кънеле дпчепе а алерга прін тъгъръ; ші се іа dънъ ън ied селватек. Iedăл фуре ші трече лъпгъ пъсторіпе. . .

— Decкide дп алт лок.

— „Естела се роші лїтъndъce ла таїкъса. Маргарета дї dъ воіе съ прііпеаскъ презентăл, ші пъсторіпа стъ дпкъ пехотърітъ. Ла ъртъ, к'о тъпъ третъръndъ, апъкъ кордела верде, каре ера дп грапазіі верпекăлăї. . . . . "

— *E! dъ'тї паче кă пъсторіпеле ші кă* перпечії кă корделе верзї.

Въzind къ пасторелеле D Флоріап пъ'тї пот дппръщіеа телапколіа, т'ат кăлкат, дпсъ de aвїа апăпасет a addopmi ші ън віс фантастік вепі ші'шї пасе асăпрътї пегреле сале аріпї.

Пъреа къ тъ афлат дптр'ън таре салон дпбракат дп dолїă ънde apdea dъоъ тарї полікandeле кă лътіпърї de чеаръ галбепе. Олга dopтїа кăлкатъ пе о капапеа. Iполіт о прівіа стъnd ла капăл еї. Doamna B. съ гътїа ла оглindъ фredопъnd аріа din вodевілă ръсеск: Kозакъ стихотворецъ. Прін салоп се прітвла ої кă корделе верзї ла гът, ші Сапіа съріа свіо-

пътънd ші стрімвънdатъ. Нъ цій кът цінъ ачест попърі de неденій, къчї кънd ам deскіс окіі, ера zioa маре.

IV.

КЪТЕВА РЪВАШЕ.

Ера кътева лъні de кънd тъ дътърпасем ла Іаші. Въртежъл соціетъцій, процесърї, інтріцїле політичещї тъ кънпінсесеръ дътр'атът, дп кът не афлънd тінътъ de ръгаz, ам фъцїт ла царъ; дпсъ аколо сінгърътатеа, аеръл карат, прівіреа патърей, дещептаръ дп інімa меа сънепіреа Doamneї B. дп zadар къятам a скапа de прігопіреа ачестъї автор атът de скърт, a тът de дпфлорїт. Ел се цінеа de мінe ші тъ фъчеа a черка тоате кінъріле деспъръцірей. De тъ dачеам ла въпат, ші се пъреа къ ресънетъл пашчіі мелe трече Прътъл ші терце de тоарe ла кша Doamneї B. De воїам съ четеск, дої окі фръмошї се пънеа dінаінтеа літерелор, ші дп орї че фрас гъсїам о еспресіе a Doamneї B. Не маї пътъндатъ лъпта, ам скріс съ'мї віе паспортъл. Ам лепадат тоате ромапцеле, ші

м'ам апъкат de четіт пре Тъvidid ші пре Ксенофон. Dъmnezeŭ се мъ ierte ші пре міне ші пре ачещі вестіцї ші літпадї авторі! Не ideat дп стратеціе, п'ам пътът предъі нічї фрътоаса ретірадъ а челор zeче мії, нічї ръсвоаеле пелопонісіаче. Арънкат кърділе ші мъ dъveam de прівеам Прътъл кът карце, ші ферічеам пе казакъл къ карва лънгъ de ла бікетъл din чеа парте. Дмї ера драг казакъл. Аŭ пъ ера ші ел de аколо de unde ера Doamna B? Афлат мълць poezie дп пасъл лаї тартіт ші овій нічї, ші мълць armonie дп стрігъtъл лаї топотоп: кто idiot!

Ксенофон ші Тъvidid се dъсесерь пе ърта лаї Balzac ші Walter Scott. Дмї мърцінісем четірса пътаї дп атороаселе ръваше а Doamneї B.

Фърь дndoiалъ, zічеам, ачеста е лапгаціъл adевъратълаї атор! Лаконік ші дпфокат. Doamna de Sevigné ші Ninon de Lenclos нічї одатъ п'аŭ пътът скріе астфел. Ах, кът м'а іздіт de страшнік! Ші еŭ каре сокотеам кь е о кокетъ ші. . .

Іван дмї кърть топологъл. Ел дмї addъчеа паспортъл ші доь скрісорї кь тім-

пръ Кишинъвъй. Къпоскъіъ пе адреса унісь слова Доамнеї В. Третъръпd de ферічіре ам деснісо. Іатъ че'мї скріса:

„Пріетенъл теъ! Сънт фоарте непорочіть! Аъd къ те гътещї съ вій іаръ ън Бесарабіа, ші пъ щій кът м'а сънърат вестеа ачеаста. . ." —

Ънчепътъл ера оріцінал.

— „Те аї фост дъс; гъndeam къ тъ веї фі зїгат. Ах! кънd аї щі кът те ам іъвіт, dар акът пъ те маї іъвеск. Іартъ сінчерітатеа меа, dар кънd аї щі кът сънт de непорочіть! De кънd те аї dис, тоате неферічіріле м'аъ ънпресърат; ам пердът пре Вівї! Ънкінъещеї къ се вede къї dасъ съпа фербінте саъ чіне щіе че. Не ла міезъл попрії аъd ън грозав хъркъіт не капанелъца унде ел дорміа. Сар din ащерпът. Че съ въd? вїетъл Вівї ера ън спастеле агоніеї. Ох! ва'щї попї фаче о idee de че ам черкат! Ох! съ'л фі въzът кът тъ прівіа къ окї лъкріміторї! Кът се върколіа ън брацеле теле! Ам скълат тоатъ каса; ам тріміс dупъ доктор; dар съракъл ера ън челе de пребртъ тіпъте. Не маї щіind че съ фак, їат търпат пе гът къте-

ва лінгэріцї de апъ de Колонія. Сертанъл! Сертанъл! требъїа съ'л вezї кът ар-ла, кът се свъчїъта! Ох, грозаве тінъте не каре ѧп вечї пъ ле воіъ ъїта! Кънd a венїт доктораl ѧл гъсі морт, ші пре тіне лешінатъ. . . . . Лакріміле тъ опреск de а'цї маї скріе, dар те рог ънкъ o dатъ de веї венї ѧп Бесарабія съ те фачї къ пічї тъ кънощї. Кънd аї ші кът сънт de непорочітъ!

P. S. Рънe скрісоареа ачеаста."

Ам скънат скрісоареа din тънъ ші am deскіс пре чеалалтъ:

„Прієтенъл меъ! Тъ тъ ѧнтренї атътea лъкрърї de одатъ ѧп кът пъ цїъ ла каре съ ръспънd маї ънтъї. Въd ѧнсъ къ ѧнчепї къ Doamna B. ші сфършещї къ Doamna B. Аша dар de dънса ѧцї воіъ ворві, къчї пентръ челелалте інтересе пъ'цї преа кацї кънъл ші аї dрептате пентръ къ цїї къ т'аї лъсат ѧп локъл тъъ ші пъ те ѧндоіещї de сіргъінца mea, de време че тълцетіреа mea o кънощї къ е съ тъ тъвълеск пріn пресъдствїї (тріънпалърї); ші къ вънірea та (каре вред къ ва фі ѧп кърънd) те веї ѧнкредінца ка прієтенъл тъъ а фъ-

кът пентръ тine маї мълт декът тine, пентръ къ пре дънсъл аторъл пъ'л търаже de пас дънъ Doamna B.“

„Тъ дмї скрїї съ те дпщiiпцez че фаче? кът съффере депъртареа та, шi дънъ дъpepeaї с'а маї алiпат. Сermane прiетене! 'мї e жале de тine, къчї тъ ещї фъкът а фi кът веї тръї дпшелат de фетеї. Мългъете сiтцiтореле Вертер, Шарлота та пiчї а маpiт, пiчї с'а дпжалпгiат, пiчiшї'а фъкът сеатъ, пiчї с'а волпъвiт (декът пътаї къпd'їа маpiт къцелъшъл), чi din дппротивъ, adoa zi с'а арапкат дп брацеле алцї тънър офiцер de лъпчерї. . . .“

— Фечюр! дъ'мї шiпъл къ o de Колоп.

—Н'авет аiчї, ла царъ o de колоп.

— Дъпї чева! дъпї дп пахар de апъ къ гiацъ. . .

„С'а арапкат дп брацеле алцї тiпер офiцер de лъпчерї. Тъ дл капощї; лейтепантъл Арсепiе Тiмофеевiч Жi. Дцї адачї аminte кът pideam de дънсъл къ шiede ка o фатъ маре къ окiї плекацї, шi къпd вorвеще къ фетеiле, третъръ. Адевърат, къ e пiчї o асетъпаре дптре вої атъпdoї; капъл теї e de пост шi ал лцї de оцean, шi ел те пътea

ачіопаса голова; тъ de кънd ешї пъ те аї ънгріжіт de тъалетъ, ън време че Арсеніе Тітофеевіч балан маї мълт decът тощї баланїй е фрътос ън фелъл лъї, шї е ън старе а се колпъні dакъ ар вidea къ ън фір de пър dintr'ън фаворіт е маї лънг de кът челалалт. Ачеса ънсъ ън каре те ънтрече, пріетенъл теў, шї къ каре те а гъсіт есте dанцъл. Ънкіпъщенї къ ел есте чел 'нтеіў mazъріст din тоатъ поза Расіе, шї тъ капощї слъвічіъпеа Doamneї В. ънтръ ачеаста. Тъ, сертане філософ, пъ поцї фаче о сінгъръ антреша, стінгъчіа та е песпсъ. Аскълтъ акът кът с'а легат ачест атор. Щіў къ пе гътїат съ дъм ън вал къпълъї постръ гънернатор. Балъл а фост а doa zi dънъ пърчедереа та. De шї п'ат тълцътіре ън адънъріле сгомотоасе ънdе domпеще етікета, авеат къріосітатеа съ въd пре Doamna В. шї съ стъdiez соарта та ън окії еї, пре каре тъ ънї асетъпаї къ віореле ънтрозрате шї — къ къте алте челе. Ня тъгъdъеск къ ън сеара ачеа са ера dе мінъпе, авеа ън аер аша dълче, аша ънкънтътор, аша поп so che, ън аер каре зічеа: іъвіцітъ, пъ тъ лъсаці съ тъ пръ-

пъdeск. Dаmeле дшї шопţїа ші се гіопţїа; тінерії о прівеа къ атор ші дпфокаре zi-кънdашї дптре еї: кът е de фрътоасъ! Се дпчепъ mazърка. Doamna B. дпчепea къ лъпчеръл. Че съ'ці маї спън? Ера дп елементъл ей. ші фiind къ цій къ дцї плаче стілъл постiн, o воіъ асетъна къ Аталанта алергънd пе лъчіъл валърілор. Дпсъл гъвернаторъл се снълъ de ла кърцї ші вені с'о прівească. Рашій стріга: превосходно! Молдовенії: тінънат! Пе лънгъ ea, тоате челелалте фетеї ера слъте. Аста пъ е пъцin кънd o зіче o гъръ indiферентъ, маї алес кънd — цій — къ ла noї сънт тълте фрътъшеле. Тоатъ сеара п'а ворбіт de кът къ Арсеніе Тітофеевіч, п'а възът de кът пре Арсеніе Тітофеевіч, п'а dънцат de кът къ Арсеніе Тітофеевіч, пътаї еă зънъ ат фъкът дп тър de валц къ dънса, еă каре п'ат dънцат de опт анї. Дп дпвъртіреа валцълаї, ат потеніт пътеле тъă. Гъчеще че'ці а ръспънс? — На'л въd ла вал. A! вітасет къ с'а dас! . . Кът дцї паре, пріетене, респънсъл е de тінъне. Дп скърт, че съ'цї маї прелънцеск? Тъ ещї вітат, вітат ка кът п'аї фі маї фост. Лъпчеръл шede

тоатъ zioa ла еа, dap въіатъл пъ е аша прост
кът сатъпъ. Мї а арътат ієрї ăп ръваш
de ла dăпса; іатъ че'ї спріса: „Мъ ăпвіпо-
въцещї пedpепт. Ах, па'л ат іпіт пре
ел; ачел ел ещї тъ — гăndăл теă ера тот
ла тîпе de кънd те ат въzăт ла алергареа
de каї. . . Ох! те іпеск, dăшіпна! тъ
жăр пре окїї ачещї каре zічї къ ăпї плак,
шчл. шчл. —"

— Тікълоаса! се жăра пре окї, пъ гăn-
dїа ла Іполіт! — „Расăл ăпсъ п'о іпеще,
шї копета фаче пе певіповата. С'о везї
кът с'а фъкăт de вісерікоасъ; шede тоатъ
zioa ăпкісъ ăп касъ, терце пăпаї ла ві-
серікъ шї ла парадъ. Ado, віпо ш. ч. л."

Требъе съ аїкъ чіпева 26. апї шї съ іа-
веаскъ кăт іпеск еă ка съ сіптъ ачеea
че ат сіпцît! .Ăп спрісоаре маї ера ăп
пост - скріптăт:

„Dапъ о .ăпdелăпгатъ сафферіре. .ăпсфăр-
„шіт Іполіт а тăріт. . ." Хъртіа ăпї къ-
zъ din тъпї, шї окїї ті се ътпларъ de ла-
крімї adăкăndămї аminte de непорочіта теа
рădъ. Апої ăп чіsda шї пекаzăл че авет
асăпра Doamпеї В. 'тї ат adăc аminte къ
вавеле ла пої гопеск пре пекăратăл афă-

тънd пене прін касъ. Ам черът о къдзе ші фоарфечї; ам тъіат фъръмеле скрісоареа ші ръвъшелеле віклепїї, ші ле-ам пъс пе жъратекъл din къдзе, прівind фатъл че се pidika ші апої перса кът перісе аторіал еї, ам zic слъцїї теле съсе dакъ ші с'афъте odaea кз хъртіїле ачесте. ел тъ прівеа кз окї холбацї.

— Аї аzzіт?

— Біпе; апої?

— Апої съ zічї съ'тї дпшале дndатъ калъл, ші съ те гътещї съ тарцї кз тіпе.

— Бnde?

— Ла къларъріе.

Іван се деперътъ клътind din кап. Негрешіт къ тъ сокотеа певън.

Ащептънd калъл, т'ат dзс ла талъл Пратълъї. Казакъл кяпоскъndатъ, тъ салътъ. О! кът тїа пърът ел de слът! Еў т'ат пъс пе дерт, ші сфъшiind паспортъл, арънкат бякъделеле дп апъ, zікънd: че віклепіе! съ тъ бїте пентрз къ пз таї сънт фацъ, пентрз къ пз щіў тазарка, пентрз къ пз порт еполете, пентрз къ пз'с валап. Съ'тї zікъ фъръ пік de тастраре а кацетълъї кз пз тъ таї ізбещe, пре ті-

не каре о ізвеск ка сѣффлетѣл! Сѣ'мї сѣзе къ пре Бівї пѣ'л ва зїта ѧп тоатъ віаца! Ва съ zінъ къ маї мѣлт ізвїа пре къпел? Біне zіче прієтенѣл теѣ къ сѣнт оамені меніцї а фі кът вор трѣї ѧпшѣлацї de фетеї.

ѦЛп вретеа ачеаста калѣл ера гата. ѦЛndатъ пѣрчессіѣ ка ѕп dѣх de спаїтъ ѧпволдіт de фіерпінтеала фрігѣрілор ші кънd тъ deщептаіѣ din ателала теа, въzвіѣ калѣл пѣтаї спѣтъ ші коастеле лѣї съпцерате de пінтені. — Іване, ѧnde сѣнтем?

— Інтрът ѧп Іашї. Еатъ се ѧнторк dела Копоѣ. Плекасем се тъ dѣк ла вр'о сехъстріе, съ фѣг de лѣме ші тъ трезвіѣ ѧп Іашї.

ѦЛпсера. Авїа авзіѣ време а'тї скімва хаїпеле ка съ пѣ скап репресентація dela театрѣ.

Ce da: Est-ce un rêve?

К. Н.

Скріс ла 1837.

SUVENIRE DIN ITALIA.

БЪКЕТІЕРА DE ЛА ФЛОРЕНЦА.

I.

De o съптъмънъ тъ афлат ын Флоренца алергънd ын тоате зілеле, de deminecaцъ пър'ын саръ, прін тоате пърціле търгълуй, спре а vedea пенъмърателе тінънй, кънпінсе ын сінъл съў; ла тот пасъл ън поў лъкръ vrednik de лаудъ се арѣта окілор теї, ші ымї ынспфла ън сфынт респект пентрѫ маістрій петъріторї каре аў ынzестрат патріа лор кѫ атъте лъкрърї че фак тіерареа тътълор кълъторілор. „Кънd a da Dъmnezeў, зічеам ын mine, прівind вр'ън монъмент, саў вр'ън таблоў, съ авет ші ноі ын Молдова ън Raphael, ън Michel Ange, а кърора продъчерї тъестроасе съ поатъ траце окій ші лауделе тътълор паціілор асупра поастръ!“ Dар ачесте гѫндърї трісте фъчеа лок ындатъ алтор ідеї трезіте ын mіn-

те'мі прін прінеліцеа вро унăї алт Capo d'opera de зăгрăвіе сăѣ de архітектăрă, че се ăнфăцоша de наінте'мі. — Кăчі опіскителе de артă сънт атът de мăлте ăн Італіа ші маї алес къ аша талент лăкрате, ăнкът кăлăторăл къ маї аре време нічі съ гăndeаскă, чі ăші сіміте фіінца кăнфăndатă ăнтр'о тіраре ăndелăнгатă, ші плін de плăчері. Ел ăн тречереа са прін Італіа гăстă о віаць пол, пекăпоскătă; ші кънd іасъ de пе дъртăріле ачелăї пăмънт поетік, атăнчеа і се паре къ с'ăѣ вісат свăрънd пінтр'о кăмпіе, ăнвогăцітă de тоате подоавеле раіăлăї. —

Ăнтр'о dумінікă, трекънd пе'н піаца del Domo . . . вăзăї о мăлціме de екіпажурі ашезате ăн лініе, ăн фаца катедралеї S. Maria del Fiore *), че се гъсеще ăн міжлокăл піацеї; ші ăнаінте de о кăріосітате фіреаскă ла върста теа, de а ведеа дамеле арістократе din Флоренца ăнтрăїă ăн са;

*) Ачеаста катедралă че съ нумеще il Domo, діп прічіна фрумоасеї ші ăндръзнецеї архітектăре а домалеї ка каре вестітăл Brunellesco аѣ ăнкоронатă, іесте че маї маре діп Флоренца. . . . Zідуріле леї сънт пе діп афаръ акоперіте ка треї соіурі de мармură: роше, алъ ші негръ.

прівеліцеа че ті се дпфъцошъ, тъ ътплъ de ун cimtiment атът de пътерпік ші de сфънт дпкът рътъсъіў дмпетріт ка статъа сфънтълъї Іоан лъпгъ каре тъ афлат. Бісеріка ера лътінать de вр'о кътева kandelї, аскънсе пе dънъ кълоане, дпкът разеле лор арънка о лътінъ славъ ка гласъл чел de пе ърмъ а унъї от че тоаре, ші містеріоасъ ка сфінтеле таїне че се серва дпаінтеа Вечінікълъї Пърінте; ун пород дптрегста дпцепънкїат дп фаца Алтарълъї, ші канфундат дп dълчеа тъпгъере а ръгъчінеї; гласъл ръсънътор ші плін de metod а органелор, свъра прін поърїle de тъмъе, че се ръдіка дп въсdах ші вліа ка о трімвіцъ черескъ че пъреа къ кеатъ сафлетеле ла покъінцъ. — Ун аер de сфінценіе че'цї рънорїа inima de тоатъ dърерea, domnїa асупра тътълор ачелор капете плекате. . . .

Dупъ ърe о кътева мінъте петрекъте дп чea маї dълче екстасіе тъ апропіеїў de мортінтеле лъї Brunellesco ші а лъї Piotto, архітекцій ачелї Бісеріч, візітъїў кь атърънтъл тоате фрътъцеціле ачелор доъ монъменте de славъ ші лъсъndале дп ърмъ'тї,

тъ ѧndpeптaiѣ кътрѣ o кaпeллъ лътъpaлъ спре a eкcaмina Iкoaнa della Santa Cecilia че зъpiсѣт de deпapте, лѣмiнaтъ de pazeле зneї кandeле de apцint; ѣнцepeaскa eспpecie a фiгѣpeї, кoлopeле тeлѧнxoлiче a oпpaзiлop, шi maї алec dѣioшiea тiпѣpiтъ ѧn oкiї aчeлiї Iкoaнe, ѧmї пъpaръ aтѣт de тъecтpoaсe къ тъ aпpoпieiѣ de ea, кa eъ вѣd de пѣ epa вр'ѣп таблоѣ a лѣї Andrea del Sarto. Къчї ѧn тoaтe фiгѣpeле лѣкpaтe de aчecт вecтiт apтiст, ѧпeъmпacъm ѣтpeле aчeле dѣлчї, ѧптiпee кa ѣп вѣл тpaнcпapeнт aceпpa oкiлop — ѧпcъ каре фъ тiepapea тea, кѣnd чeтiiѣ ѧn жocѣл iкoaпeї ѣп пame a лѣї пpiетeп ал теѣ, чe'л кaпocкacъm ла Паpiс B*** — ... „Ел oape eъ фie, ziчeam ѧn тine, тепърал Iталiап, кѣ каре ат пeтpeкѣт атъта вpeтe ѧn кaпiтaлiа Фpaнцieї? ...Чine цie... пoaте... B*** aвea тѣлт талент ѧn zѣгрѣвie ....,— ѣп cacпiп гpeѣ шi ѧпъdѣшiт че aѣziiѣ ѧn кoлцѣл кapeлeї ѣnde тъ афлат, тъ фъкѣ сътї ѧптopк iѣte кapѣл, шi вѣzвiѣ ѣп отѣ ѧпцepѣпкiaт лъпгъ тine каре пъpea a фi ѧптр'o meдiтaцie плiпъ de дapepe... Кapiociтaтea тъ ѧтпiпcъ eъ фак вр'o доъ пacapї спре ел...

deodatъ тепърал луї рѣдікъ капал ші зі-тъндсе ла тіне кѣ тъніе „Че опръзнічіе есте ачеаста Domnaле?“ . . . Ші пепътънd сѣне маї тълт, стътъ лплетніт ка кънd т'ар фі капоскът ш'ар фі вроіт съ'шї addкъ аміпте чіне ерам .... Гласал ачестаї от, фаца са лънгъреацъ ші алъ, окіі съї негрі, марї, ші лнфокацї, пърал съѣ лънг чеї піка лп плете петеde пе зтерї, ші лнсфършіт фісіопотіа, аерал съѣ de артіст, тоате лтї ера капоскате; сокотіат къ вѣd зтѣра пріетінаваї теѣ B*** .... Пекрезъndътї окіі, ші сокотінd къ вісез, тъ dscъіѣ лънгъ ел ші лї zісъіѣ „Тъ ещї B***“ Атънче тънърал сърі пе пічіоаре, тъ стрінсъ лп враце, ші лъпdътъ de тънъ тъ скоасъ афаръ din Катедралъ —

„Вінъ ла лътінъ съ те вѣzѣ вінe, лтї zісъ ел опрінdсе пе піацъ. — Nа почіѣ крede ънкъ, къ ещї тъ!...“ Ші се зітъ ла тіне кѣ піцце окї, акърора еспресіе ера de тот капоасъ.

„Те тіерї пріетіне de старea лп каре тъ вezї, зртъ B***; тъ сокоцї поате певѣп; лпсъ кънd аї ші лп че фартане плътеще сафлетъл теѣ, кънd аї капоаще фелърітеле сіп-

цірї, ші кцетърї каре тъ тъпчесъ, departe de a ave o aceminе opinie de minе, 'мїаї da тоате дрептъціле, ш'атъпчї тёаї тіера кът п'am пеънпіт de тот.“ — Dапъ ачеаста, се пъсъ пе гъndарї ші 'шї цінті окіі пе кръчеа Катедралеї Santa Marie del Fiore.

„Дрепт съ'цї спаіъ іаште, „ї ръспънсеіъ, de кънd те къноскъ пічї о датъ пъ тёат възът аша de тълбърат; ші'тї паре ръъ, къ токтаї акът, кънd dапъ тълтъ време те „птълпескъ фъръ весте „п патріа та, те въd „нтр'о атъръчіане аша de крdъ“ В*** „тї стрінсъ тъна, ші не „ndрептарът спре кафінеоа пътітъ Café donné. —

Не drът „пчепъіъ аї ворві de фрътоаселе тоnътенте a Флорепцъї, ші аї addъче аміnte de порочіта време кънd не гъсїат ла Паріс, фъръ a лъа сата къ В*** пъ тъ аскълта, ші къ міntea лаї ера „нпрецізратъ „п гъndарї къ тотъл deосъвіте de але меле..... Кънd de o датъ се опрі, къътънd ла о фереастръ a зпаї палат пе лънгъ каре трeчeam.... арънкъ зп цінет, ші „нтінzъndзшї тъпіле спре еа „тї zісъ... „аї въzзто“... Спъріет de драматіка са позіціе, ръdікаіъ окіі, іаръ пъ въzзіъ нішікъ

ла фереастрѫ... Че врей съ въд дл дитре-вѣй... Перdeaоа есте трасъ?“ Nemiк дмї ръспънсъ ел, фъкъndасе рошъ пе обраz, пітікъ о пълъчіре пътаї... къчї Чечіліа с'аў dас de тълт de пе пътжънт! Ла ачесте кувінте, доъ лакрімї пърърь дп окії съї!!! Атънчеа ап фълцер de адевър дмї лътінъ тінтеа... ші дпцълесъй къ пріетенъл теў ера ына din жъртфеле аторълуї!.. Дитрарът дп кафіneоа Donné.

Дп Італіа, кафінелеле сънт тоатъ zioa плine de консоматорї (тъщерї), din прічіна къldърелор несъфферіте а атмосферей карелe дпрiърънd асупра сістімеї нервелор адък пе от дитр'ън фел de толеңъ фоарте плъкътъ; пътрънс de флuidул магнетік дп каре кріерії дпноатъ, те сімцї фърат de о сотполеңъ ъшоаръ, ші тоатъ фіінца цісе къфънdъ дп сінъл ънеї лене апатіче... Нare къ дntinc пе ън леагън de флорї, те коборї din поърї дпчет, фърь а вede тъсъра карe те деспарте de пътжънт. — Ачеастъ dълче летарціе din карe се траце il dolce far niente a Італіенілор есте прічінъіть таї алес прin леспіреа къ карe породъл сърак поате віецъі; тоате продъктеле църії

fiind eftine; къчї dакъ ар фі сіліт ка порdал францез а лъкра de dimineaцъ пъръ сеара пеконтеніт, спре аші къщіга пъпеа, напred къ с'ар зїта adece орї ын плъчеріле dалчелзї far niente.

Не пъсърът ла о тасъ de тартър алъ... ынdатъ ын botega (слъгъ de dзгеанъ) ынтръкат карат алергъ ынaintea поастръ, ынтрепъndзне de проїam Granite, сай Gelate, ші фър а ащепта ръспзнс ынчепъ а пътъра про dоъzечї de соізрї de ынгіецате ка атъта іщіше, ынкът пеынцълегъndз'л че спзне, ын пофтіш съ не adзкъ че-а проі. —

B*** пз ешіс ънкъ din меланхоліа ын каре ынтрасъ; ынzadар къзтат съ'ї прічінзеск оаре каре dістрацціе прін четіреа газетелор францезе. Мінтеа са пъреа тънчітъ de о idee крзdъ каре ынъdзшїа тоате сзффлетещеле сале ынсзшірї. — Нз щіам кът съ таї фак пентрз ка съ'л трас din meditaціa adънкъ ын каре пікасъ; ші капрінсъ de трістецъ пентрз стареа пріетензлзї теў, тъ хотъражїш аї da паче ші десхісеїш газета Кзріерзл францезъ. Deodatъ ын тартър de тіерае се ръdінъ ынпреюзрзл пострз.. O есклатаціе знанітъ de лзdъ

ѫмпла тоатъ сала... ѳнїй зїчеа ах че фрѣтоасъ кѫкетіерѫ .... Че аер повіл ші елегант... Чіне оаре съ фіе? зїчеа алдїй. Ші тоцї шоптїа, дшї котаніка преѫвеле лор... „Наре къ ам вѫзѫт фігѫра ачеастъ . . . че съмънаре кѫ prima dona dela Пергола“ . . . Ръдікаїѣ капѫл, плін de каріосітате а щі чіне прічінѫісъ аче тѫрѫраре дп салъ . . . ші зѫріїѣ дп преажма поастръ о фетее de о фрѣмсецъ ѫнцереаскъ каре zimbind кѫ о dѫлчеацъ deосъвітъ, пе прezента вѫкетарї de флоїї . . . ѳп позр de меланхоліе фѫлтѫра пе фаца са палідъ ші въdea къ inima`ї ера cдровітъ de вр'о dърere секретъ; пърѫл съѫ негрѫ ші лъчіѣ ешїа дп вакле ѫndaїoace de съвт о капелъ de пае сѫпдіре, ші се дмпрѫщіа дмпрецїѫрѫл гѫтѫлуї съѫ алѫѣ кѫ zapada, ші тоале ка гѫтѫл лебъdeї, окіі съї марї ші негрі авea тѫndріа окілор de вѫлтѫр, dar тот одатъ лѫтіпеле лор дппота дтр'ѳп фок лїmnede, ші містеріос, дп каре се зѫрїа о dѫлчеацъ м'о dрагосте петърцінітъ — дп сфѫршіт, тоате дп са ера фъкѫте пентрѫ плъчере; гѫра еї ѫnde се легѫна тот deaѫna ѳп zimbet меланхолік, та-

ліа са свелтъ ші делінатъ, тъпеле сале маї фрацїде де кът флоріле че рінеа; тоате авеа о атракцїе аскънсъ, ка ре .Дцї апріndea .Дпкінъірea.

Кънd арънкъіъ окіі асъпръ, ші се пъра къ възъ ікоана de ла Santa Maria лънгъ каре .Дптълнісът пре прієтенъл теъ; доъ лакрімї стеклїа ка доъ diamante пе ґеніле сале... Мъ .Дпторсъіъ істе кътръ B*** кз гънdъл de аї котъніна idea mea... Dap B*** ера лешінат... .Дпфъдошареа ачелеї пекънoскъте .Дї фъкъсъ о котоцїе аша de таре, къ .Дшї пердз тінцїле, стрънгънd пе сінъ'шї бъкетъл че лъасъ de ла dънса... Тоатъ лътеа кънрінсъ de тіраре пентрз о .Дптънпларе атът de кърioасъ, алергасъ лънгъ B*** ші .Дї prodiга тоате кінъріле de a'л adъче .Дп сімцірї. . . . .Дп сфършіт B*** deскісъ окіі; фігъра лъї ера галъънъ ші тързърать, къътътъреле лъї ера сълъатече, се зїтъ песте тот локъл кз .Дпфіораре . . . ші не ъртъ апъкъndъмъ de тъпъ — „Хаїdецї degравъ“ .Дтї zісъ „хаїdецї съ о гъсім. — Чечіліа теа тръецце. . .“ Ешірът din кафіне, фъръ а цї зnde тъ ва dъче. . . Трекърът істе вр'о кътева зліцї, зnde тоцї не

лъа de невънї, шї не ндрептарът спре о прітъларе піторескъ че есте афаръ din Флоренца, шї каре се нъмеще il boschetto.

Ла нчепътъл ачестъї парк, есте о піацъ маре, унде се ръдікъ il Palazzo delle Cascine, адекъ палатъл лъптъріелор а Дъкъї de Тоскана. Ын тоате съріле дупъ че се колкъ соареле, арістократіа Флоренцъї шї опреще екіпажеле стрълъчіте dinaintea ачелъї палат, шї дамеле се десфътеазъ прін конверсаціа тінерілор кавалерї, каре салтъ къларе ынпрецюрълор, шї прін дълчеаца лаптелъї проаспът, карелe ынтерпічеще съпътатеа шї ле нвіоштеазъ колоріле обрацілор... Ачe піацъ есте локъл de нтълніре тътълор інтріцілор de атор! De кътe орї трещеам пе лънгъ ун обліп шї ведeam вре о дамъ ашезатъ пе перне de татасъ ын фундъл вътчеї, пе кът путeam стъпънї de соаре каре палпітаціе de інімъ... Фіеще каретъ пентрă mine ера ун ісвор de імпресії нъоъ... Ынсъ В*** пъреа къ нічї ле ведea.... Ка кът окії меї, ера нфокацї, ка атъта аї лъї ера ръчї ын прежма унеї прівеліще атът de веселъ шї de піторескъ... „N'aї de гънd съ те опрещї аіче...“ ын нтрекът... Ка

„Amĭ răspunse. Da unde vreĭ să tremĭ... cunoscĭ să știĭ și eŭ.“ — „Nu'țĭ pasă... vĭnă“ Și aceștia pentru cari amprejurări de copilă palatĭ și veștĭ, care oprind razele soarelŭĭ, „ĭ ascundea mândra lor asupra țigancelor dame ce se prințla pe iarbă. — Ne arată „ntrarea „ntr'o lăcașă deasă.... și dacă vre o zăpadă de ceasă, acoperă pe un mal rădicat și plin de florĭ, care se „mpodobea ca un protoptor „ntre sprâncenele line a lui Apollo și a lui Mignone *)... Acolo era sfârșitul boschetului. —

Când ne oprirăm, figura lui B*** se prefăcu de tot; fața lui era roșie ca cărbunele ce se „ntindea deasupra noastră, părul său rădicat de vântul de sară, fălfăia „n aer, și lăsa slobodă frunte a largă și senină. „Privește amĭ zise deodată cu un glas paterpic și disperat, privește iubito, ca ce mărime soarele se ascunde dacă mânĭ care se „palcă „n fața noastră; nu'țĭ pare că asistezĭ la dărâmarea „mpărăției Romane? Privește

*) Aceste doă păpură mică care pe marginele Boschetului să uniformelă locuia unde se face primblarea.

поарїї ачестї воіцї de пърпъра разелор лаї се ръдікъ кътръ черіарї ка о жъртвъ а пъмънтълаї, фъкатъ ын слава пръа пътерніколаї съ ziditor; бітъте ші те тїаръ de фрътъцеле патрієї теле; ын преажма поастръ, постікъл Арпо шерпоіеще прін кътніїї веселе, ші прін лъчї містеріоасе.... ші талъріле сале въескъ de кънтечіле melodioase а пъсърелор; ын dreaпта, верзіле колніце акоперіте de гръдінї ші палатърї de тартъръ... се парь къ zimбескъ ына алтіеа, ка ніще кокете че с'ар бїта ын оглиндъ... ын стінга се ынtinde о кътніе плінъ de лінезї, прін каре се рътъческъ вр'о кътева гръне de аморезї..... ын ърмъ се клатінъ ын zid de копачї тufoшї каре опреще вътъл търгълаї de a вені пъръ ла noї; пътаї тартъра трістъ а лаї Арпо търбъръ тъчереа адънкъ че не ынпреціъръ.... Din врете ын врете цінетъл вр'о зноі пъсъреле каре се adoарме, сай воателе рътъчіте прін въздах а зноі гітаре се ауд ын департаре... Акът ый чеасъл кънd mintea се къfандъ ын meditaції плъкате, кънd inima ынnoатъ ын екстасії Dumnezeeщї, кънd сuffлетъл ынpinc de ne-

dежde ѧшї ѧntinde aріпіле, ші се леагъ-nъ ѧn плъчеріле унеї лѧme неклоскѧte. — Акѧm ѧї чеасѧл сфѧnt кънd тоаtъ фііnца отенеаскъ се адапъ ла ісвоареле черешї, ші вінекѧвінтеазъ тъna че аї zidito.. Спѧ-ne'mї nѧ сітцї тѧ ѧn tine, акѧm о тѧлцъ-тіре аскѧnсъ, кѧ кънd аї фі donѧndit тот че аї doріt?.. Nѧ'цї пare къ ещї ѧn алт om? Пентѧл тъї nѧ се стѧпчеще ѧn ісвътаріле іnіmії тале? Nѧ сітцї чева че ѧцї рънореще фрѧntea, ші ѧцї dіcтeardъ лѧmіna окілор, ѧnсфѧршіt nѧ соноцї тѧ, кът пare кът аї съ спорї ѧntr'o лѧme стръіnъ унde порокл те ащеапtъ?... Ах!... Акѧm, акѧm віаца'ї dѧлче ші непрецuіtъ; акѧm ѧnкіпаіреа тea с'апрinde, акѧm о Чечіліо, те въd стръ-лucind кѧ о стea ѧn сеnіnатѧл ѧntѧnекат а че-рѧлуї; ѧmї zіmбещї кѧ ѧn ънцер de плѧn-decъ, ѧmї фачї семn кѧ тъna съ те ѧр-mezъ. . . . Ах! de че nѧ am аріпіле ачестеї вѧлтър че трече deасупра поастр, кѧ съ спін-тек вѣсdухѧл, ші съ тъ ѧрѧnк ѧn брацеле та-ле! В*** кѧ окії плінї de лакрьмї, ѧntіnсъ тъпеле спре черіарї.... Сѧспінъ ѧn цешет ѧnnъdѧшіt ші нікъ ѧn брацеле теле. Фо-кѧл енерuік, ші delірѧл кѧ каре deклатасъ

ачел шірѣ de кѣвінте, ѧї слѣвісъ detot пѣтеріле, dap тот odatъ ѧї фѣкѣ тѣлт вine, потолind вѣлнавѣл че се сѣdзіа de тѣлт ѧп ел....

B*** ера de ѣп карантер іште апрінс, ші сѣнѣс імпресіілор челор марі; кѣnd сѣффлетѣл сѣѣ ера ловіт de вре ѣп лѣкрѣ, атѣнче тоатъ фііnца'ї се пътрѣndea de ел, імаqінаqіа'ї се ѧпфлъкъра; ші катереа інімії сале ѧї сdровіа пептѣл.. Натѣра лаї ѧл фъчea съ сімте лѣкрѣріле кѣ маї тѣлт фок de кът алqї оатені, dap тот odatъ фіеqе сімqіре ера пентрѣ dѧнсѣл ѣп фѣлqер каре ѧл стръвътea, ѧї апрindea сънqеле ші ѧї сѣрпа пѣтеріле.... Dѣпъ че ѧшї вені ѧп фіре пентрѣ ал doілea оарѣ, B*** се ѧптінсъ пе еарбѣ; фрѣнтea лаї ѣnde третѣра разеле лѣчеафърълаї ла каре се вїта ера ѧпѣndатъ de сѣdоаре; ші тот трѣпѣл съѣ ера оbосіт de остенеалъ.... Ne вроind съї тѣлвѣр плъчереа че пъреа къ гѣста ѧп ръсѣффлареа вѧптлаї de саръ, каре ѧї ръкореа шіптea ші ѧї аліna фіербінтeала інімеї, тъ ѧптінсъїѣ de о парте лъпгъ dѣнсѣл, ші ѧтї апрінсъїѣ о цігаретъ. —

Ліпіqea каре domnїa ѧмпреqіърѣл теѣ,

ынтынеаре прогресивъ а черълуї, чеаюа каре се ынtindea пе Арно, шї ынсфърширї мълцъмірea аскънсъ че гостат ын лъптрамї, мъ адъсъръ фъръ щire ынтр'о реверіе dълче ш'артоніоасъ, ын каре тінтеа'мї плътїа зшор . . . . Фатъл алъстріъ а рігареї, че се ръдіка ын спірале ондаіоасе ынтынгъна окії, шї ынтї прічінзіа о dістракціе плінъ de плъчере . . . . . din каре мъ трасъ гласъл луї B*** . . . .

„Мъ сартъ пріетене ынтї зісъ ел къ щіам фъкът аша тарї сънърърї. — De тїар фі фост ка патінъ, ка теашї фі сънс ла еле . . . dар непорочіреа каре с'аъ легат de капъл меъ . . .“ B*** сънпінъ шї тъкъ . . . „Че непорочіре поцї тъ аве, ын ынтревъіъ, ын върста ондe еці? . . .“ „Ын върста ондe сънт? Ынї ръспънсъ ел картъндатъ.. Ах се вede къ ецї ънкъ ын копіл каре de авіеа аї ынтрат ын лume, шї къ нъаї калкат ънкъ пе гітпії каре пресъръ калеа віецїї . . . Щії тъ къ фонтаї върста теа есте чеа маї прітежdіоасъ шї маї сънсъс патімілор сьффлетещї? Тіпереца есте ка ын копак тік шї фрацid, челе маї слабе вънтърї сънт фъртъне пентрь ел . . . . — Dар аснълтъ

маї віне Історіа віецїї теле, ш'апої веї пътеа жъдіка каре есте непорочіреа че тъ пріпепеще.

*B**** дшї арънкъ пъръл дпапої не отере, ші щергъндъшї фрънтеа дпчепъ аша.

II.

„Din чеа маї фрацідъ а теа копілъріе, еъ ам ръмас орфан, ші лінсіт de повъцъіріле ші de dістердъріле пъріптещї, каре сънт разъта еї; deавїа ажънсесем дп въръста de 9 анї, ші непорочіреа дшї дпфінсъ къпцеле дп тіне; — ла чел ънтъіъ пас а віецеї теле, дп лок de a тъ гъсі не о кале дпфлорітъ ка чеїлалцї копіїї, тъ трезїъ дптр'ън пъстіъ фъръ тарцінї ші фъръ отверъ. . . ън тошъ ал теъ, фіїндъї тілъ de тікълоаса теа старе, саъ маї віне поате, вроінd a се фолосі de тіжлоаче венїт че'тї ръмасъ de ла пъріпцїї теї, тъ лъъ сънт епітропіа лъї, ші пентрь ка съ пъ'тї тот аъдъ вочетіле, ші съ пъ'тї вадъ лапріпеле каре пе дпчетат дшї ъда окії, тъ лепъдъ дптр'ън пансіон ънде петрекъіъ зече анї вътъндътї капъл къ літъеле стрънне, къ літератъра ші маї алес къ зъгръвіса. —

Înaintîle че фъчеам din zi ân zi ân ачеастъ артъ, ші маї алес гъстъл ші плъчереа че гъсіам ân стадіа еї, сінгъре тъ фъчеа съ вїтъ вътъеле каре тъпкат пекопtenіт de la Padre Bertholomo', професорял меў de літва елінъ; къчї крада меа соартъ тъ сіліа съ каят ân ânсамї тългъереа de каре inima'mї ера ânсъtатъ, еаръ пъ ân брацеле алеї маїче дръгъстоасе ка чеїлалцї копії. Ка че перъвдаре ащептам чеасърїле лекцієї de зъгръвіе, ші ка че бъкаріе ведеам ânтрънdъ ân сал професорял, каре нічї одатъ пъ ліпсіа съмї спае къте о ворвъ de тълцъмїре ші de ântърънцїре, кънd мї аратат поъле меле продъчерї. . . Sinor Alsari (ачеста ера пътеле лаї), авеа пентръ mine o драгосте ка тотъл пъріптеаскъ, ші тъ рекомanda ла тоцї ка чел маї бун ші маї съргъітор елевъ а лаї. . . Сфътъіреле пline de бънътате каре ânмї da, ші лазделе че ânмї продіга пентръ пропъшіріле че фъчеам съвт дірекцїа лаї, ânмї ânсъффласъ атът респект ші атъта іъбіре пентръ ел, ânкът ла тоартеа тошълаї меў, кънd ешіїў din Пансіон, алергъіў ла dъпсъл, ші ân ръгъіў съ тъ

priimaskъ ân kasa luĭ. . . Sinor Alsari mъ luъ kъ o bъkurie nespъsъ sъut protekţia ca, shi nъ krъţъ nichĭ ân sfat shi nichĭ o ostenealъ ka sъ'mĭ addъkъ la bânъ ispravъ talentъl ce ânchepъsъm a kъţiga ân zugrъvie. . . . ân toate zilele vizitam âmprenъ strъlucitele galerii del Palazzo Pitti, del Palazzo Vecchio shi a altor palatурĭ marĭ din Florenţa; ne opriam ceasurĭ întreţĭ dinaintea fieţe kъrţia tablosh, shi dupъ ce âmĭ arъta shi âmĭ tъlmъcia ka atъrъntъl toate âncъshirile shi frъmsecţile lor, apoĭ ne întorpam akasъ, shi mъ apukam de lukru, sъut nekoptenita luĭ privigere. . . ân an de zile petrekziĭ ka el ân cea maĭ dulce liniţe, shi cele maĭ plъkute ândeletnichirĭ; toatъ vretea mea era întrebuinţatъ ân studiĭ seriоase asupra artelor la kare mъ dasъm. . . Slava âmĭ zimbia de departe, shi mъ kĭema ân braţele sale; de kund întrasъm ân kariera unde Michel Angelo, Titiano, Raphaelo, shi chiĭ mulţĭ maestrĭ netъriторĭ pъshisъ ka pasurĭ de uriash, cinurъl ţulĭ a vieţeĭ mele era, sъ pot shi eu adaoţi o frunzъ la korona strъlucitъ a patriei mele, shi anpinc de o

idee атът de ндръспеадъ ші de повілъ, мї алкътъісът ън траіъ кз тотъл артістік, пкът фъръ а мъ нгріжі de лекрріле че пз се атінуеа de zъгръвіе, гъстат ziле лінe, петълвърате ші пліne de пкъптъріле пъdeждеї; нсъ ачеастъ лінеще съффлетеаскъ мъ пъръсі dънъ пъріnъ вреme.

Нтр'о саръ Sinor Alsari нтръ n кабінетъл меъ, ші мї zісъ:

— В*** фост'аї de мълт ла театрз? —

— De кънd аъ мъріт віеції меї пъріnдї nз am фост. . . Нї ръспънсъіъ.

— Вреї съ терцет de саръ съ vedem Norma? . . . Къчї аре съ жоаче о актріцъ нзоъ. . . .

— Хаїdецї. . . .

— Гътецете degrabъ къї вреme. . .

Мъ нтврькаіъ ізте, ші ne dъcърът ла театрз de la Pergola.

Сала ера тїксітъ de аматорї, ші ложііле пліne de dame, елеганте ші фрмоасе. . .

De одатъ се фъкз о маре тъчере; тоцї се ашезаръ пе ла локърі лор, ші орхестрл нчепз увертюра. — Аче мъzікъ плінъ de o мелодіе череаскъ іскъ n minte'mї o мълціme de ideї тріste, ші de съвенire. .

Adънъndъmĭ amiпte къ дпaiпte de zeче anĭ, mъ гъcĭam тот ла ачел театрь кь iзвiцiĭ meĭ пърinцĭ, mi ce пърь къ ле vedeam зmвреле флътърънd дmпрецĭърал meъ, шi тъпгaindъmъ кь шiлъ, на кънd m'ap фi aщeптат o пeпopoчiре пятплiтъ. . . . Дпгънат de фантастеле ачеле iзвiте, пiчĭ пь лъcem catъ къ пердеоа ce ръдiкаcь de вр'o вътъва време, шi къ хорьл Drъzĭлop ера пе ла сфършiт; . . . шi coкoт къ aш фi стат тоатъ сара фъръ a mъ зĭта пе cчeпъ, dакъ зn търтър чe ce ръдiкъ дn calъ, пь m'ap фi cкoc din meditaцia дn каре пiкасem, шi пь m'ap фi фъкът съ'mĭ арънк oнiĭ дпaiптeмĭ. — Въzзiь o фiiпцъ алъ, фрацiдь шi чepeacкъ, o алкътъire de граціĭ, de тiпepeцъ, de пeвiпoвъцie шi de amop, акъріea гласъ dълче, лimпide шi apтoпioc дmĭ пътръпcь iпima; cала взĭа de aплaзcърĭ. . . . . Еаръ кънd Чeчiлiа дпчепь a кънта рьгъчĭънea Нopтeĭ кътръ лънъ, . . . кънd пзindзce дn цепзпĭ, шi ръdiкъndзшĭ тъпеле cале cпре чep, дптопъ ачea apie стрълъчiть de ла Casta Diva, атъпче тот пъблiкъл дn ептъciacтьл съ̆ фъръ тарцiпĭ, ce ръdiкъ дn пiчĭoape, шi бътъ атът de таре дn палте,

къ Чечіліа се спъріъ; паре къ о въдъ рѣdікъndъшї окії къ сфіалъ асъпра поастръ. — Невіновъціа, тірареа, фріка, тълъмъіреа, тоате ачесте деосъвіте сімтіменте лъчіа ân къътътъра еї. — Ах че zімвіре ânкътътъоаре пъра атъпче пе гъръї. . . Че повілъ тъndріе се zърі пе фрънтеї. . . Еа съмъна о фііндъ din алтъ лъме. . . . Ân сфършіт че-ї - оі спъне? Че кавінте съ ântревъінцez ка съ-ї дескріъ фрътъсеща са? — Чечіліа ера вът zіче поетъл постръ. — Bella comme un angelo ch'Iddio creo, nei suoi piu ardenti transporti d'amore.

Сімціріле деосъвіте каре се сръdаїа ân сьффлетъ'мї, ера прea мълте шї прea пътерпіче, пентръ ка съ пот лъмърі фіреа кніеа макар din еле. — Шіъ пътаї, къ доъ zіле пекопtепіт ам фост ка ън певъп; мі се пъреа къ вedeam пеândічетат ън ънпер ка аріпеле de аър, каре флътъръnd ânпреџіъръл меъ, ânї къnta la Casta Diva ântрeвънъndъшї гласъл пе о харфъ че џіпеа ân мънъ. . . Пе ъртъ кънd м'am трezіт din вісъл ачел плъкът, ам афлат de ла Sinor Alsari, къ аъ фост сіліт съ мъ скоатъ ка deaсіла din театръ, ân сара кънd ам

фост împreună, fiind că pentru dame stă-nînd entusiasmul, făcea prea mare bătut, încît toți în cohotă lipsit de minte.

Trei luni de zile, până acea artă regulat toate reprezentațiile; în martie începură în trupa fără voie împre teatru, când iată că era cu joace Cecilia. . . Gustul pentru muzică se desvălise în anumi, tot odată cu dragostea; și profitând de împrejurare celor întîi prinzători care lucrau din vreme încă când trăia părinții mei, în dătoriă că mare a-hotă la ea. În glas pătrunsese în adevăr cu caltivez acea artă în care Cecilia meritase lauda și adorația tuturor Florentinilor. — Adeseori în treziam cîntând pe stîlpe pe o carte din Norma, saŭ din Lucia di Lamermoor, și rămînat de mirare că care toți trecătorii se uită la mine, alergam degrabă a casă, și în închideam în cabinetul meŭ, unde în ascultam de zgîrîie, că o sîrguință și mai mare încă, căci făcea portretul Cecilieĭ.

De mult aveam de gând cu lucrez icoana sfintei Cecilia, ca cu o espun în biserica Santa Maria del Fiore; dar neștiind ce ce-

прéсіе съ'ї dаŭ, тот прелънцiам лъкръл еї. Кънd възъiŭ пе Чечiлiа ла театрь, атънче фрънцеза фiгъреї сале се тiпърi аша de вine дп тiптемї, къ пе din афаръ, шi фъръ щire дї фъкъiŭ протретъл еї. . . . Фiсionomia сфiнтеї Чечiлiеї се дптъмплъ а фi дптонтаї фiсionomia слъвiтеї prima dona de ла Pergola. . . Бакърiа de a вedea лъпгъ тine портретъл ънцерълеї че слъвiам тъ addъcъ дптр'о есалтацiе атът de delirantъ, къ пiкаiŭ пе цепанкї, dinaintea iкоанеї; шi апъкъndво не зртъ дп враце о акоперiiŭ de съртърї, ка ăn тепър amopez че ар фi стрiпс дп враце пе amopeza са. — Токтаї атънче Sinor Alsari дптръ дп кавiнетъ'тї, шi спъриат de пегънiа mea, дтї стънчi iкоана de ла сiнатї, шi алергъ дпdатъ de o пъсъ дп капела ăndc т'аї дптълнiт. —

Из ат трекъндъ съ'цї спън къ din чеасъл ачела тъ фъкъiŭ чел таї кăn крещin; къ дп тоате зiлеле тъ dăчeam ла бiсерiкъ, шi къ стат чеасърї дптрецї плекат denaintea сфiнтеї Чечiлiа; . . . лесне дпдълецї къ de врете че персоана каре о iббiам, пърта ачест пате, пъ пътеам алеце алтъ

патроанъ спре аї дпкрёde секретеле теле рѣгъчіúнї, декът пе сфънта Чечілія. —

Дптр'о zi, . . . ах кът вої тръі дмї воі addъve aminte de ea, . . . мъ гъсїam дпpenинкїат denaintea іконеї меле, ші кафъndat дптр'о meditaцie сфънтъ. . . Бп віс плъкът дмї destерda сьффлетъл; ші се пъреа къ o фііпдъ невъzътъ мъ дndemna съ am кънъ пъdежde пентрь дndeплініреа dopinцелор меле, кънd сітцііь не лъпгъ mine фълфъіреа вней ронії de матасъ. . . Doъ dame дптрасъ дп капела вnde ерам. — Иесте пацin авziiь конверсацia лор. —

— Santa Maria че minвne! . . . zicъ чea маї маре, . . . ean вїтъте вine Чечілio ла іконана аста din фацъ, — аш жъра къї портретъл тъй. —

— Вine zічї, ръспвnсъ чеелалтъ. . . Ші атъndoъ се апропіерь de іконанъ ші се вїтарь маї кь атърънтъл.

— Кьріос лънрь, zicъ еарь чea dinтъіь, кь кът мъ вїт маї мълт, кь атъта гъсеск маї маре асътъпарё; . . еатъ окії тъї, пегрі ші плінї de фок, . . . еатъцї гъра че грацioасъ. — А! че'ї dрепт пъї пъкат, —

тъкар къ сънт фетее, dar nu пот тъгъdui къ aĭ o гъріцъ de тот фрътоасъ; — паре къĭ o rozъ. — Апоĭ вine, се поате, артістъл nu aŭ вĭtat nimikъ, nicĭ тъкар алънika каре aĭ пе обраz. . . Ean спане'тĭ кът aĭ плътіт zъгравълъĭ, caŭ таĭ вine дn че тonedъ їaĭ плътіт лъкръ, . . . къ канĭ орĭ къ гъра?.. Къчĭ am de гънd шi eŭ съ тъ фак сфънтъ. . .

— Тот веселъ шi певънъ aĭ съ фіĭ, Іълio; ръспънсъ чealалтъ, . . . dar кredemъ, къ nicĭ odatъ n'am гънdit съ'тĭ фак портретъл, шi къ nicĭ nu каноскъ пътеле артістълуĭ, каре. . .

— Кът пентръ ачeasta дĭ лесне de a'л каноаще. — Шi се апропіъ de іконъ, съ'тĭ четеаскъ пътеле дnсътnat дn жосъл еї. — Еŭ рътъсъсъm дnлетnіт, — къчĭ nicĭ o datъ nu тъ гъсісет аша de апроане къ Чечіліа. — Нъ дndръснїam nicĭ съ тъ ръсъффлŭ ка съ nu o спарiŭ, — шi аскънс дntр'ън колц дтĭ дntinceiŭ капъл спре еа ка съ nu перd nimikъ din кавінтеле сале.

Dama каре се нътїа Іълія се дntоарсъ къtръ Чечіліа шi дĭ zicъ pizъnd:

— Нѫмеле лъї есте B***; ѧл кѫпоцї Чечіліо? . .

— Ба пъ. —

— Съртанъл тепър. — 'Лаї легат ші пе дъпсъл ѧп лапцъріле тале, . . ѧпсъ ел 'цї аъ dat вине dовезї къ те іъвеще; портретъл ачеста лъкрат ѧп аскънс есте тартърл слъвіреї че аре пентрѫ тіне. . . . Еъ кѫnd аш фі ѧп локъл тъъ аш фаче тоате вінъріле съ'л афлъ чіне есте, ші 'лаш префера тътълор прінцілор din Флоренца каре'цї фак кърте, ті каре'цї репетеазъ ѧп тоате зілеле къ торъ dепъ тіне, фърѫ а търі нічї о datъ. —

ѦmЇ вепїа съЇ сърът нічїоареле ачелеї фетеї, каре фърѫ а тъ кѫпоаще лъасъ партida теа, ші къята съ ѧпdъплече пе Чечіліа ѧп фаворъл теъ. —

— Ин'цї есте рѫшіне Іъліо, . . ръспънсъ Чечіліа, съ зічї ачест фел de ворве ѧп вісерікъ? —

— De че съ'тї фіе рѫшіне; аторъл пъ есте оаре чел маї сфѫnт ші маї кърат сіmтіmент dепъіт оатенілор de ѧпсъmї Dѫmнезеъ? Пентрѫ че съ тъ сфіеск de а ворбі de ел ѧnаінтеа челъї че пе'лаъ ѧпсъффлат

ân inimile noastre? — Че рămîne noate a fi de a cînte adevărul tocmaĭ ân lăkaşul ünde adevărul domneşte, . . . şi de a mărtărisi, kă ân om, de orĭ şi че ranză să fie, . . . este mălt maĭ vrednik de înviĭt, kînd el ne înveaţă din toată kăruţeniia inimeĭ sale, dekît poviliĭ aveĭ răuinţiĭ kare departe de a ave че maĭ mikă dragoste pentră noĭ, vreă nămaĭ să'şĭ ândlineaskă o kapriţie trekătoare, nevinstindăne, şi arătăndăne ne ărtă kă deţetul ân lăme? . . .

Чечіліа zimbi şi ân zise: Hă'ţĭ kăpoţeam atăta elokvenţie, Iulio. . . De kînd tě aĭ făkăt advokatul amoruluĭ? . . .

— De kînd am kăposkăt че este lumea, şi de kînd am aflat kă nă este adevărată ferічire fără adevărat amor.

Чечіліа se uită kă o espresie deosăbită la portretul eĭ, şi mi se păru kă strînse kă renăpoţinţă mîna Iuliei. . . Se uitără una la alta kă o înviре frăţaskă, — zimbiră amăndoă ka doĭ ănţerĭ, şi eşiră.

Ân kît poziţia mea, după че avziă aceа konversaţie kare se atinţea atît de mult de soarta mea; nă puteam krede kă kă

адеверат Чечіліа фъсесъ лъпгъ mine, сокотїам къ вісасет. . . . Атъта порочіре ва пътеа фі пентръ mine, . . . dар тот о dатъ, ка ăп от че каятъ съ'шї прелъпцеаскъ вісăл плъкат din каре с'ăš трезіт, — ămї ăпфъцошат лъпгъ mine пре Чечіліа ка фрăптеа лămінатъ de разеле кandелеї че ардеа ăп капелъ, ка окіĭ съї ръдікаць спре іконъ, ка кънd с'ар фі къятат ăптр'о оглindъ; ămї ăпкінъїам ачесте доъ фігърї, че съмъна тіръndасе ына de алта de фрăтасеца лор. . . ămї репетăїам ăп ăпсămї тоате кавінтеле ачелор доъ фетеї каре репресента цепіăл аторăлăї кіетъnd ăп врăцеле сале, dăхăл певіновъцієї. . . Вііторăл ші се ărъта акоперіт de флорї. . . Тоате пълăчіріле теле се dецентарь, ші о dăлче пъdежde ămї dестерdь саффлетăл ші тъ ăпăлць ла черăрї.

Кънd тъ трезіĭ din реверіа ачеа dăлче, бісеріка ера пăстіе ші разеле лăпеї третăра пе колоапеле'ї de тартърь. — Мъ dăсъіĭ degraь а кась, ămї лăъіĭ mandolina ші тъ ăпdрептъіĭ фърь щіре афарь de Флоренца, спре косксто. — Мъ пріmблъіĭ вр'о кътева време пріп ръdіĭ, ші тъ

Аптінсъіѣ ан сфѣршіт не сарѣ лѣнгѣ ѣн копачіѣ. — Лініщеа, фрѣмѣсеца поетікъ ачелеї сърї de варъ, dispoсіціа меланхолікъ ан каре мъ гъсїам, ші маї алес ideile de атор ші сітціріле че мъ Ампресъра, Амї Апсъффлецірѣ dopinца de a кънта Ампрепънdѣ'мї гласъл кѣ mandolina; Апчепъіѣ a імпровіza кѣнтеле ачесте. — —

B*** Амї deклатъ вр'о кътева версърї італіене, dap вѣzѣnd кѣ еѣ мъ ѣїтам dрепт Ан онїї лѣї, . . се опрі ші Амї zісъ zimвind:

— Пѣіѣ рътъшаг кѣ п'аї Апцълесѣ німікъ. . .

— Нѣ преа, Ай ръспѣнсъіѣ, dap dакъ аї вроі съ мі ле тълмъчещї франџозеще. —

— Ай преа лесне, . . фііnd кѣ Ан време кът ам фост ла Паріс, лѣ ам традѣс Ан літва франџезъ. . . Асѣлтъ:

De quel nom te nommer être incompréhensible,
Qui n'as rien du mortel,
Toi qui fais soupirer l'âme la moins sensible;
Toi qui pour nous charmer abandonnas le ciel?
Bouquet de volupté, d'ivresse et d'harmonie,
Mélange de fraîcheur, de grâce et de beauté,
Astre plus doux que l'astre du rayon argenté,
Foyer d'enchantement, d'amour, de poésie,
De quel nom te nommer?

Hélas! Sur cette terre, il n'est rien qui t'égale,
Rien qui pût comme toi soudain nous enflammer,
Comme toi nous ravir par sa voix triomphale;
Non, il n'est point de fleur souriante au zéphyre,
Point d'étoile brillante au front du firmament,
Point de rêves dorés au coeur d'un jeune amant
Plus gracieux que ton sourire;
Non, la nuit au milieu d'un bois silencieux,
Quant l'âme se complaît à la mélancolie,
La voix de Philomèle offre moins d'harmonie
Que ta voix qui s'épanche en flots mélodieux. —
Les accords incertains d'une harpe sonore
Qu'effleure de son aile un papillon d'azur,
Le murmure étouffé d'un ruisseau lent et pur
Qui se mêle aux soupirs du pâle sycomore,
Le doux frémissement de la feuille de bois,
Le bruit voluptueux des baisers du délyre,
La voix de l'espérance au sein d'un long martyre,
Sont moins doux, moins touchants, moins divins que toi.

Кънd сфършіиъ de a кънта, възвіъ къ се deскidea o фereастръ, ла рънdзл ънтъіъ a зneї касе ,лn прежтъ'тї; . . o фетее се арътъ ,лn балкон, кз o гітаръ ,лn тънъ, ші ,лntопъ рзгъчізnea чea вестітъ a Нортеї къtръ лзnъ. . . Гласзл еї пз'тї ера пекзпоскзт, dзлчітea рзладелор сале іскъ ,лn тine зn препас. Мъ скзлъіъ ізте, ші тъ апропіеіъ de фereастра зnde азzісът ачел глас; токтаї атзпчea pazeле лзneї се арзпкаръ ,лn плін пе фаца пекзпоскзтеї.

„Чечіліо!“ стріга̀ъ ѧл delірѧл теѣ, ші пінъіѣ жос ѧлѧndat ѧл сънце. О ѕтвръ неагръ, треѧсъ пе лъпга̀ mine, ші ѧмї ѧлфіпсесъ стілетѧл съѣ ѧл пентѧ'мї. —

Кънd deскісъіѣ окії, тъ гъсііѣ — о порочіре! ѧл праделе Чечілієї. . . Ea алгісъ цетеле теле, ші трімісесъ слъціле, каре гъсъndѧмъ ѧлтінс на ѧл морт пе пътѧнт тъ addѧсесъ ѧл одаса еї; слъвъчіѧнеа ѧл каре пікасъм прін пердереа сънцелуї, ші маї алес комоція електрікъ че сімцііѣ, възъndѧмъ лъпга̀ сінѧл Чечілієї, тъ арѧпкаръ ънкъ одатъ ѧл тъпеле морцїї; еаръ кънd тъ трезііѣ de одоа оаръ, ѧлтръіѣ ѧлтр'о деспъдежѧдіре кътплітъ, къчї тъ възііѣ ѧл одаса теа. — ѧл zъdар къутам съ'тї addѧк аминте de тоате челе че се ѧнтѧмпласе; ня пътеам ѧлцълеце пентра че Sinor Alsari се ѕїта ла mine ня окії плінї de лаврімї; ші пентра че дофторѧл ѧмї пінъїа мъна, кънd de одатъ сімціѣ о дърере гроазнікъ ѧл пентѧ'мї. Мъ ѕїтъіѣ ѧмпрецїѧрѧл теѣ, ащерпътѧл ѧмї ера плін de сънце.

Атънче ѧмї addѧсъіѣ аминте de тоате ѧнтѧмплъріле. . . .

Чea ънтъї ѧнтребаре каре фъкъіѣ, аѣ

фост despre Чечіліа. . . . „Ънdeĭ, zîчeam, ънdeĭ, съ o вѣd ънкъ odatъ, ш'апоĭ съ мор?“ — Himene пѣ'тĭ рѣспънdea, ... шi тоцĭ ce зĭта ла mine кѣ тîлъ шi кѣ фрікъ. Cдровĭт de dѣреріле каре тъ тѣнчĭа, шi despъdeждзĭт прin тъчереа шi тістерѣл челор че ера пе лъпгъ mine, сонотііĭ къ Чечіліа тѣрісъ. Тоате сітціріле mi ce тѣрваръ ла o idee атът de крѣdъ, — шi ne маĭ пътънd сѣффері віаца, лтĭ стълсъіĭ de пе рапъ легътъріле че'тĭ пъсесъ спре a опрі кърцереа сънцелуĭ; dap кънd рѣdікъіĭ тъпа ка съ ле арънк departe de mine, ън ръваш пікъ не цепънкі'тĭ. Ал deскісъіĭ лndatъ, шi четіĭ ачесте кювінте скрісе de тъпа Чечілієĭ. — Ал щіĭ derост.

„Ън тіран каре тъ прігонеще din копілъріа mea, тъ сілеще съ тъ порнескъ ън чеасъл ачеста din Флоренца; къчĭ аĭ афлат dрагостea mea пентрѣ tine. Нѣ щіĭ ън каре парте a лътеĭ аре de гънd съ тъ аскънdъ; лncъ маре есте Dъmnezeĭ. . . Не вот лнтълні поате вр'odatъ, шi атънче. . . . . Чечілія.“ —

Ачест раваш тъ пътрънсъ ка ън тръснет, шi тъ addъcъ лntр'o пеъніе кът-

плітъ. Треї лъні de zile, віаца тїаз фост ân брацеле морцїї. Am афлат не ърмъ, къ ân вретса ачеаста, тъ скълат къте odatъ, съріам пін касъ, pideam, âмвръдошам тоатъ лътеа, ші спъпеам фіеще къръіа къ Чечіліа тъ іъвїа, къ ерат чел маї порочіт de не пътънт, ші не ърмъ — âнчепеам а плънце, а'тї стълце пърул ші а блъстъта чеасъл ân каре т'ат пъскът, ші соарта каре, ка зналї от âпсътат къръеа аї prezenta ân пахар кз апъ, ші'лаї траце de ла гъръ кънd ар вроі съ бее, т'аз фъкът съ къноскъ dragostea Чечілієї токтаї кънd еа аз фост сілітъ съ се despărtеze de mine. —

Ân сфършіт dупъ шесъ лъні, тъ ръdikъіз de не воалъ; ші кът фъсъіз ân старе de a еші афаръ din касъ, тъ dъсъіз ла Sinora Іъліа, ка съ о ântrebz de пз кънощеа локъл зnde се гъсїа пріетіна еї. —

Sinora Іъліа ера сінгъръ ântr'o odae елегантъ, ші не о канапе de катіфе рошіе. Ân черъіз ертаре de ândръзнеала че лъасът а тъ âнфъдоша dinaintеа фъръ а аве чінсте аї фі къноскът. Еа âпсъ âmї ръ-

спасъ zimcind къ мъ дпшълаш фоарте мълт, къчї мъ кдпощса прса бine.

Мъ гъciam ла Чечїлїа, дмї zicъ, кънd теӑ addac дмплъпtат дп съпце, ші пїще хъртїї че пїкасъ din кабпарьл Dтале, прїнtре каре am дпcemnat пїще версарї таре фрmоасе adpecaїte кътръ Чечїлїа, ші пїще кърдї de вiзiте a Dтале, пе аӑ прїлежїt ла amьndoъ кїпьл de a'дї кдпоащe пъmеле. Не сартъ Domпьле дакъ am авът indiскрецiа de але четі, дпcъ требьа съ фачем ревizie ачелор хъртїї, пентрь ка съ пътем афла пъmеле ші adpeca персоанеї, каре ера дп тъпеле поастре, ші съ о трimетem дп сiпьл фамїлїеї сале.

— Нь въ пот тълцъmi Sinora de кънътата ші de тiла че адї авът пентрь mine, ші кредеdї къ вої фi дп вечї рекдпоскътор.

Аӑ фост о datopie пентрь ної Domпьле, ка съ'дї продiгъm дпгрiжiрiле de каре авеї о неапъратъ требвiпць, дп старea прiтеждioacъ дп каре те афлаї; ші дакъ пь ам пътът фаче маї тълт пентрь Dта, кредe къ ачеаста пь аӑ атърпат de ла вроiпца поастрь.

— Щiї, Sinora, прiчiна каре прiп непорочiрea mea, m'аӑ департат атът de дегравъ

десъвт чересска прівігіере а Дъмілорвоастре, ші тоатъ пентръ ка съ афле артареа ачелеї анекдоте містеріоасъ, ат лъат ândръзніала de a ţeni аіче. Те por deчї Sinora, ші те жар не пътеле прістенії Дтале, пъ'тї аскънde адевъръл. «Пънетї ân каре лок се гъсеще акът сінора Чечіліа. . Ах фіе'ţї мілъ, Sinora, спъне'тї ънdeї Чечіліа. Къnd аї ţі. . .

— Къ о іълеţї поате; ачеаста о ţіїй de шесъ лънї, ші тоатъ din сара къnd тъ аї addъс маї морт ân каса Чечілієї.

— Кът?. . .

— Ţїът спъс, ті се паре, къ пепътъndътї опрі каріозітатеа de a'ţї четі версъріле че аї фъкът ân пътеле Чечілієї, т'ат спъс ачелеї слъвъчїнї прея фіреасъ сенсалеї теї. Дар пе лънгъ ачесте ат ш'о алтъ donadъ маї пътернікъ; о іконъ а сфінтеї Чечіліа, каре се гъсеще ân Santa Maria del Fiore.

Мъ фъкъїй рошъ пе обрадї.

— Вадї, адъогъ Іліа, къ ân ţї къnoскъ тоате секретъріле інімеї.

— Ах тоатъ пентръ ачеаста, аї требъї съ'тї спъї ънde се гъсеще Чечіліа.

— Ân dаї парола теа къ пъ ţіїй пе-

mîkъ despre ca, ші къ dekъnd c'aз порпіт n'am лзат пічі o скрісоаре de ла dлnca. Te пот лncъ лnpedinда къ Чечіліа te iзneще, ші къ dakъ a тръі ші веї фі статорнік, aї съ фіі odatъ ферічіт. Ea te iзbїa de mзlt фъръ з te кзnoзще; de кънd лші въzз портретзл лn катедралъ, се аторезъ de артістзл каре o zзгръвісъ атът de bine. Браво Domnзle, браво, aї зn талент predniк de лзdз. —

— Ънnъ зn лзкрз tё aш рзга съ'mї спзї Sinora. Чine есте ачел тіран каре пріговещще пе Чечіліа?

— A! a! Il Sinor Barbarissimo! Eз aша лзат вотezат. Ел лї зn тош a Чечіліеї каре aз прескзто de mîkъ, aз edзкато, ші анзт вроещще съ o eae de фетсе; dap пз te спъріеа, Чечіліа пічї пз глndeщще ла dлncзл, ші dakъ maї шede кз ел, ачеаста o фаче пзmaї прin рекзпощinда чеї поартъ пентрз къ aз авзт лngріжере de копілъріа са.

— Da bine, зn om aша лї прітеждіос.

— Eз m'aш teme съ шez кз dлncзл, dap Чечіліа лшї вате жок de ел; лncъ кз тоате къ лл dзче de пас, вїата фатъ лї сілїтъ съ'л зртezъ піcte тот локзл, зnde целозіа

лăї дл дтпіпце. Пăртăріле лăї сънт пе-сăффериte. Нъ лась съ се апропіе пічї ън ом de непоатъ са. Дн сфършіт дї нъ тотъл barbarissimo. —

— Ші de че, тъ рог, с'аă порніт аша de іште din Флоренца? . . .

— De че? Da пъ щії къ ън целос amiросъ ка ън копоă аторезаціі de o постъ de департе, ш'апої требе съ щії къ il Sinor Barbarissimo ера асънс лънгъ пої, дн сара кънd цїam спалат рана, ші къ авзїа тоатъ конверсаціа че съ фъкя атънче асупра Dтале дntre Чечіліа ші дntre mine. — Пънеці дn гънd, къ че фăріе с'аă дnфъцошат denaintea noастръ, кънd аă авзіт пе Чечіліа zінъndамї, къ ещї вредник de драгостеа са. — Ка ън орс с'аă арънкат дntre пої; аă порончіт слъцілор съ те дакъ анасъ ла Dамнета; міе мїаă порончіт съ есă афаръ, ші пе ла мїезъл нопцїі с'аă порніт съ алерце лъмеа тоатъ, нъмаї съ фугъ departe de Dамнета. —

Dупъ ачесте норце дмї лъъă adio de ла Sinora Іълія, ші а доа zі, дмпъцошънd пе лакрімї пе Sinor Alsari, порніїă ші еă din Флоренца, пе хотъріре съ алерг тоатъ Іта-

ліа ка съ'ї гъсеснъ. . . Патръ лапї de ziле, ам черчетат ка атърнтъл дп тоате колцъріле Італієї; дпсъ de цеапа, nimene пъ пате съ'мї dea вр'о щіре de Чечіліа; дпсфършіт перзънd тоатъ пъдеждea, тъ dасъіъ ла Паріс пентръ ка съ'мї зітъ dарерea.

Щії кът de бine ам петрекът треї апї дптреці дп капіталіа Франціеї, ам къзтат прin тоате кінъріле съ'мї причінъеснъ оаре каре dістрацie, . . dар пъ ам пътат саффері стрънътатea, ші ам алергат саръшї дп сінъл патрієї теле. . . Тонтаї астъзї dimineацъ ам сосіт дп Флоренца ші кам т'ам покорît din тръсъра петарінълъї, каре т'аъ addас, ам алергат съ тъ дпцепънкіez dinaintea іконеї della Santa Cecilia.

На'цї-оі порї de dълчea імпресіе че'цї причінъеще недерea патрієї dанъ о лапгъ депъртаре; кънd те вей дптоарче дп Молdania вей сімці, ка ші мine, ачe ферічіре dумнезеească че'цї дпсаффлъ локъл ізвіт унde тъ аї пъскът, ші каре дцї трезъще дп сафлетъ о mie de сзвенipe плъкете. — Ші апоі сонет къ нічї п'аш патea съ'цї dескріъ бine ачea імпресіе, пентръ къ mintea'мї ера прea дпdелетнічіть de dрагостea

Чечілієй. . . Фіеще каре парте а тѫргълуй, кънд ѧнтраіѣ ѧн Флоренца тїаѣ addзc aminтe de вр'о очепъ a віецій меле, маї мълт трістъ, decът dълче: ші ѧн сфършіт кавъріа че гъстам ѧн прівеліщеа патріеї меле, аѣ фост атърітъ прін ѧнфъцошареа непорочірілор каре аѣ ѧнпрецізрат тепереца меа. —

Dапъ ачесте ворве B*** ѧшї плекъ капъл пе пептъї кз о трістъ опосіре.

— Капощї акзт непорочіреа меа, ѧшї zісъ кз despъdendзire, B*** dапъ вро вътъва време. Нз те мірї акзт кзm de маї тръсніѣ, саѣ кзm de пз am невоіт de тот? Ах! Требзе съ пътімещї тапчеле сзффлетещї каре лѣ am пътіміт сѣ, пептрз ва съ поцї ѧпдълеце, че лзвръ грозав ші крзd este de ашї перde чінева фетеса че аѣ іzвіт. ші ѧнтр'акъріеа враце аѣ петрекът пзмаї о мінзтъ, фъръ а пзтеа гъста ѧпdeплin нічї атзпче ферічіреа са. —

B*** се опрі ънкъ одатъ, ші зїтъndзce ла кзкетзл de флорї, че ѧї dасъ кзкетіера пекапоскзтъ ѧп кафінеоа Donné:

— Сърачілор флорічеле, ле zісъ плъпгъnd, ші воі ацї вещежіт кз ші тіпереца меа.

Dапъ ачеаста, рътпе вънетъл ап doъ; ші ап вілет міп пінъ din ел пе сарвъ. B*** ал лъ кв репетапе, ал десвісъ, ашї арапкъ окії деасупра, сърі дінъпd de патра палте de ла пътжпт, ші апчепа а фаце спре Флоренца din тоате пътеріле сале.

Ап zъdap ал кїетаіъ, ші ал стрягъіъ съ се опреаскъ. Атапче мъ арапкъіъ ші еъ dапъ dапсъл, алергаіъ кът патеат de їате, ші ап сфършіт ал гъсііъ, апtinc пе скърїле de тартаръ а катедралеї Santa Maria del Fiore, ші оvосіт de остепеалъ.

— Че drапъ тъ аъ апіпат, ал апtrевъіъ кънd мъ апропіеіъ de ел.

— Тачї къ вine. ашї ръспапсъ ел, ші съpind саръ de лънгъ mine се фъкъ певъzът ап апtеперіпал піацеї.

Непътъпd съ'л маї ажпez, мъ хотъріъ съ'л ащепт съ'мї тълмъчеаскъ таїпа партърії ші капітелор сале, dap ап zъdap фъкъіъ нарал пр'о doъ чеасърї пе піацъ. B*** пъ вепіа.

Кафіпелеле се апкісесъ de мълт, ші піацъ ера пъстіе, кънd мъ порпіъ спре трактірал 3nde medeam; dap кънd воіам съ апtръ ап 3ліца delli Calzaioli, азziъ артъ-

тоарса конверсаціе дінтре доі персоане че ста сънт ікоана маічеї пречестеї ла колдъл алціеї *).

— Da бine aĭ тăріт?

— Ба нă. Сь зіче пътаї къ'ї ръніт фоарте ръў, денът къ есте о славъ пъдежde de скъпаре.

— Ші пă щій пареї, причіна ачестеї дінтжмплърї?

— Нă, п'ам пътът афла алтъ, денът къ пе ла 11 чеасърі ăn от дінвъліт нă о тайта неагрă, аў съріт нă кăщітъл асупра алеї тепър че тръчеа дін досъл кантістарьлаї **), зікъндаї: „Чine ізвеще пе Чечіліа трепне сь тоаръ.“ Атънче се іскъ о лъпть крадъ

*) Дін търгаріле Італіеї маї ле ла тоате колдаріле алціелор, сънт ікоане, сав статве де сфінцї, дімпътеа върора арде неконтеніт ланделе.

**) Ачест монумент, че се пъмеще ънъ сфантъл Іоан, се ръсеще тот пе піаца del Domo, ші се соколте, къ фі фост ăn векіме канціеа Zeiaї Марс. — Пінтре алте мълте лукрърі вредніче де лаўдъ че кашріде, аре треї порцї де грамъ съпате ănа де Андреа Пізано, ші челелалте доі де Лаврент Гіверті. Ачесте порцї дінфъцошează деосевіте сцене дін вехіул тестамент, дар лукрул лор есте атът де деликат ші де мъестрос, дінкът Michel Angelo зіче къ сънт вредніче де а фі порціле раіаскї.

între amândoi, mi-a fost din ei rămas de pane amplăutat în sânge.

Spăriat de ceea ce aziia, mă aproviziă de ei, mi-i întrebăiă de nu știa unde poliția dascăl trăiaă vechi rămîi. — Nu știă, mi răspunse fost din ei, mi se departară amândoi de mine.

Mă dusăiă degrabă acasă, mă închisăiă în odae, mi nu putăiă dormi toată noaptea; mi se păreà că tot vedeam trăiaă prietenaă meă plin de pane mi de sânge. . . . . .

. . . . . .

Kăt am șezut pe artă în Florența nu 'am mai văzut pe B***, nici n'am aziit vorbind de ei. —

III.

Peste o lună, după aceasta întâmplare mergând de la Roma la Civita Vechia, vetrinaa care pe dacea, ce opri ca să-mi odihnească boii, dinaintea unei case dișpărute mi strignae, ce era în drum mi sătăna mai mult a fi o bizănic de hoți, decât în trăktiră pentru călători. — Mă sco-

boriiĭ din тръсаръ, ка гънd ка съ тъ прітвла пе жос. Афаръ ера о лънъ плінъ ші воіоасъ ка фігура унеї фете de 16 анї; тоате лъкрăріле се ведеа ămпрецĭър ка кънd ар фі фост zi, ші ăn депъртаре се аzzĭа вѣтъл грозник ші тоnотоn a търеї каре стекляа de pazele лънеї ші a стелелор ка o лънгъ вале de арџint. Ачел таблоŭ търеџ ămї фъка o ітпресіе фоарте таре; ші'n савеніре депъртъndатъ ла райнеле антіче че въzzсът ăn Roma, ănчепзіĭ a тъ прітвла, фъкънd ăn ănсămї o тіе de гъndірї асупра непорочітеї старе ăn каре аĭ пікат Roma Чесарілор, сънт тікълошіа гъверnълуї пъпескă. — Прітвлареа ănсъ тот одатъ іскъ ші ăn стомахămї o фоатe ка маї пăдіn тріст dекът ачеле гъndърї. Ăntръіĭ ăndатъ ăn сінгура салъ че се гъсĭа ăn ачел soi-disant трактір, ші каре слăжĭа тот одатъ de кънътъріе, de софраџіріе, ші de стаĭă. Вр'о кътева лъвіцї de летнă, ка пічіореле рапте, ші вр'о треї кателчї dешарте ка гътъл стрікат, алкътăĭа тот товіліарăл ачелеї сале. Кънd пъшіĭ прагал унеї, о гроснікъ форъіре ămї нести ка ачел лъкаш спăрпат ера лънгіт de маї

Biblioteca Universitară Iași

тълте сафлете, ші къ адевърат зъріїь вр'о треї оамені лътінші жос, а кърора фізіїрї проблематіче лмї дещептаръ оаре кът інстінктъл консервацієї. Тоатъ сцена ера лъминатъ de разеле рошії а зорї тік жаратік, че маї ардеа ънкъ лн канторіїь. Стътаїь зн пік ла лндоеалъ de тревъїа сэ пъ, съ пъшеаскъ маї лнаінте; лн сфършіт лъзндзмї каракїь мъ апропієїь, тот къ чева сфіалъ, de o лавіцъ маї лънгъ че ера лн фанд ші не каре дорміа зн от à l'aspect farouche. Сокотиндъ dene лмпреунърърї, адекъ de не черга че'л акоперїа къ треъе съ фіе трактіріїал лл скатърїь лнчетішор. „Domnъле, Domnъле, сан скоалъ Domnъле. Скоалъ те de лмї дъ чева съ мънънкъ. — Domnъле, Domnъле." Лнсъ ел департе de а'мї лмплїні пофта, се лнтоарсъ пе чеа парте, дъндъ din мере, ші лмпреунъндзмї мішкареа къ о мълцїме de комплїменте лн соіъл ачестора, de пілдъ: „Va al Diavolo, Sangue del Christo, Corpo di Bacchо." каре врей съ зікъ ротъпеще: „Те пофтескъ съ'мї дай паче съ дормъ."

Фіінd дечї маї чівілісат денът ел, лї фъкъїь дорінца фъръ лнтързіере, емінd

дегравъ афаръ, дисъ пъшind не вързъл пічіоарелор, de фріка алтор асъmine комплiменте. Кънd фасъіў афаръ mi се пъра къ mъ ръсафлат маї лесне; дисъ атріквъіў ачест лъкра вшарареї сътахълаї меў; ші ка окії ъпкъ плінї de фатъл че ера дп сала трактіралаї, mъ дndрептаіў фъръ а недеа маї пічіпк dinaintemi, спре о мътъхалъ неагръ че гъndііў къ есте тръсъра поастръ, хотърір фіind съ mъ кълк, ка съ віў de хавъ хапціалаї, не фъкъndаї нічі чел маї мік къщігъ. — Dпь че mъ дпniедекъіў de пр'о кътева орі de ніще варене марі, не каре ле хърісът din прічіна астърітеї оіілор, пінъind маї мълт ка ап орв, детъіў дп сфършіт ка mъna de ап оіілонъ, дл десніслъіў, ші mъ сліў. Мі се пъра дисъ къ тръсъра дп каре дптрасът, ера маї ръdікатъ кънd ера съ mъ ашъz; сімціў ап брацъ патерніс, къ mi се пісъ пе пепт, ші ап глас че mъ тіръ, дmї zісъ: „Чіпе'ї аколо.“ „Еў, ръспапсъіў, дпчепънd а pide; че драгъ таре ешї фріпос Domпзле, сокоцї къ аї а фаче тот ка талхарії.“

(Трепзе съ спап къ дп тръсъра поастръ

се гъсїа ън попъ спаніол, вътрън, каре се порніс de ла Рома кз mine, ші кързіа'ї ера таре фрікъ de тълхарї, фііnd къ пе атънче се ворвїа тълт ън Італіа de ніще ходї че ешіс ла дрзм).

— Чіне ешї тз? Ънтребъ ънкъ одатъ ачел че тъ цінеа de пепт.

Еъ цііndзмъ ън тръсзра поастръ ші сокотіndзмъ къ порвїат кз попа спаніол, ъї ръспзнсъіъ кат кз тъніс: „Ean dъ'mї паче Padre, къ n'am кеф de pic ші вреъ се dорт.

— Рзспзnde чіне ешї, ъmї zicъ пентрз ал тріїле оарь ачел гласъ, каре акзм пз'mї пъре къ съмъна кз а попіі. Deскісъіъ онїї кът пзтъіъ, ші вezъіъ denaintemї ън от ші о фетее. . . . Из тъ пзтeam dзмері, кзт се фъчеа de тъ гъсіам ънтр'о тръсзръ стрънъ; ън сфършіт dзпъ вр'о къtена секznde, ън каре време dama къята се апрindъ ън кіпріт фосфорін, препзсъіъ, къ поате фзтал че'mї ънтрась ън онї, тїар фі жзкат феста, ші ън лок de a тъ ънdрепта кътръ адевърата поастръ тръсзръ, т'аш фі рътъчіт ън алтъ парте, ші аш фі ънтрат ън вр'о тръсзръ стрънъ че ар фі сосіт фъръ цінеа теа, кънd къятам съ

трезеск пре трактірціѣ. — De odatъ карета се ътпль de лътінъ, ші вѣзѣѣ, o minune! пе B*** лънгъ бакетіера каре лї dacъ флорї ла Флоренца!

Мірареа ші бъкъріа поастръ фъръ песпсе, ші лтпръцошеріле поастре пепътърате.

— Нъ пот съ тъ лпredъ окілор теї лї zicъѣ dънъ o скъртъ тъчоре, тъ лп віацъ? Те сокотїат морт, вчіс лп dosл банті таріллї.

— Славъ Domнълаї ат скъпат ші атънче din тъніле лаї. Щіі Чечіліо, къ вчігашл каре аѣ съріт ла міпе ера тот ачела каре тїаѣ стрънпнс пептл ънкodatъ dетлт. Акът ті'л addлн кіпе аміпте, авеа o тапта пеагръ. —

Чечіліа се пзсо пе глndърї ла ачесте кавінте. „Ші пл'дї аѣ zic чева кънd аѣ прът съ те отоаръ?“ лптревъѣ пе B***.

— Ацсапть. Dар тїаѣ zic: „Чіпе ізвеще пе Чечіліа требе съ тоаръ.“

Infame! стрігъ Чечілла. — Щіі чіпе есте ачел от фъръ de сьффлет?

— Чіпе?

— Тіраднл каре м'аў пріконіт ші не mine денънд тръеснў. —

— Sinor Barbarissimo поате? Ынтребъіў.

B*** каўні de pic, аўzind ачест нъме кърioz, ші съръtънd кў фок пе Чечіліа.

— Нъ маї гъndi, Ы zicъ, anima mia, ла о фііпцъ атът de тікълоасъ, каре пў аў атърът ла атъndoї, че маї фрътоасъ парте а віецій поастре; лъсъ'л съ пътрезаскъ Ын тършъвіа характерълуї съў, прекът еў'лат лъсат Ынплънтат Ын сънце, фъръ а аве нічі о мілъ de ел. —

B*** о съръtъ саръшї, ші веселіа репъскъ не фаца аторезіі сале. —

Ачесте adece съръtърї тъ кат сънъра, ші пентръ ка съ deпъртez de ла mine ніцце гъndърї кат чіudate, Ын рърaіў съ'тї тълтъчеаскъ Ын лъкръ de каре ерат тълт інтрігат. De че аў рънто de фъгъ de ла босето, Ын сара ачеса. —

B*** пелъсъndътъ съ ъртez маї deпарте се плекъ спре mine, ші Ытї спъсъ ла ърекe: —

— Білетъл че пікасъ din бъкет кънd 'лат рънт Ын doъ, ера de ла Чечіліа. Еа Ытї скріса къ de doъ зіле се гъсїа Ын Фло-

репре, кънd m'aĭ възът ла фереастрѫ трекънd ѫn хліцъ.

— Аколо поате ънdе тĕ aĭ опріт, шi m'aĭ ѫntrepat de am възато?

— Токmaĭ, къ ѫndatъ dънъ ачеса шiaĭ проkърат прin Iталіа, ѫn костіzm de вакетіеръ, кз хотърірe съ ѫntre incognito dънъ ноĭ ѫn кафінеа Donné, съ'mĭ dee кзкетъл ачел кз скрісоарea са, ѫn каре mъ рага съ mъ афла ла 12 чеасърĭ de ноапте ѫn капела сфінтеĭ Чечіліеĭ din Santa Maria del Fiore, анънd amĭ спзне o тарe таĭнъ.

H'aнeam оарe дрептате съ алерг аша de тарe кънd am пріміт фъръ a mъ ащепта o вестe атът de порочітъ, каре сніmea кз тотзл фаца соартеĭ меле? Deaвa aмзнcесъm не скърiле вісерічеĭ, deaвea te апропіесъшĭ шi тз de mine, кънd зрiiз пе Чечіліа пе лъпгъ кантістарiз. Врaiз съ мерг ѫnaінтea еĭ; dар токmaĭ атзнче фасъiз атакат de зn om містеріос, ѫn фаріа mea ѫл ръстърнъiз пе павe кз атъта iзpiмe, ѫnкът пікъ токmaĭ пе стілетзл че ţінea ѫn мънъ, шi се ѫnфінсъ ѫn ел. — Атзнче азziз сзнънd 12 чеасърĭ, алергаiз ѫn вісерікъ, шi гъсiз пе Чечіліа ѫnгенункіатъ,

dinaintе Пафроанеї сале. — Аколо не ынвръдошарът, жърндане ын вечїнік атор, ші ешірът афаръ унде не ащепта ачеастъ каретъ къ 6 кай; не сэірът ын граб, ші фърь а не опрі, ка ам фъкат алтъ dе кътпче, декът пътаї воіажърї, петрекъндане віаца ын кънтече, ын сърътърї, ын неселїї ші ын атор.

— Се вede къ авецї мълте секретърї ынпреунъ, не зісъ фратоаса Чечїліа, zîmbindъ, ші апінъnd de фundъл каретеї о латнъ de арцint че апріпсесъ.

— Ворвїam de tine, anima mia, ынї ръспънсъ B*** стрінгъndъo ын браце ка о драгосте ынфокатъ.

Dапъ мълте алте dестърдърї, каре ка тоатъ певіновъцїа лор ынї прічінзїа оаре каре тълбърare певредпікъ, B*** порончі лакеълуї, dе не adъсъ din съкріешъ ын souper delectable, каре ынпреунат фiind de ын пектар дълче, ші de о конверсацie фаміліаръ ші плъкътъ, ынї трасъ deплina mea вінекъвънтare, асупра фътълуї, че ынї прілежісъ ын quiproquo атът de interesant.

Акум zорiле короноасъ орizонъл ка о лінie арцintie, че фъгъдзїа о zi фратоасъ

кълъторілор. Каіі ера ынхъцаці ла каретъ, ші сарціал ста гата съ порнеаскъ; dar пъръ а пъ'тї лъа adio de ла порочітал меў прієтен, рагъіў пе Sinora Чечіліа съ кънте la Casta Diva, къчї токтаї атънче лъна ера съ се неардъ dинъ ын deal. Стрълъчіта кантатріцъ ынї лъ mandolina ші ынчепе; кънd deodatъ B*** ый фъръ mandolina din мъне, ші ръdікънd ка о папъ пре атореza са, о пасъ пе цепънкіў съў; Чечіліа zimбindaіъ, ші зїтъndace ла ел ка піще окі плінї de блъndeце, се ръзъмъ ка мъна dреаптъ пе штърал лаў, ші ынтоарсе de ал doіле la Casta Diva, ка ын глас маї тълкърат, dar маї пътръпзътор; кърделе лор се апропіесеръ de ла сіпешї, ка кънd ар фі врът съ пе ръсъффле алтъ декът аерал плin de іубіре че ешїа din сінъл лор. — Ка кът аріа се ынаінтеа, гласъл Чечілієї слъвїа, dar ка о dълчіме ънкъ маї deосъвітъ, ші децетіле лаў B*** се рътъчїа пе стрънеле mandolінеї. Ын сфършіт гласъл Чечілієї ня се маї аzzi. Mandolina пікъ din мъніле лаў B***, ші фрънтеле лор се ліпіръ, кърndaцї ын delірал чел маї пътернік ал аторалаў; еї съмъна ка doї

ънцерї adopmiцї ⸗n волънтатеа сстасіеї черещї. —

Атънче тъ конориіъ din тръсъръ. ⸗Ї прівііъ пентрв чеа маї dепе врмъ dатъ, ші фъкъіъ семп сарцїлалї съ ⸗пналече.

Карета се фъкъ ⸗n пацїп певъзътъ, ші еъ цііndатї ънаъ тълтъ врете окїї цінтіцї ⸗n партеа каре анъкасъ, сяспінъіъ ші тъ ⸗nторсъіъ кв капвл плекат ⸗n тръсърa поастръ.

В. Александрі.

LITTERATURA' STRAINA'.

D. A. DEMIDOFF

Дн Молдавіа.

Ка о пеапърать Дпаіптеквъптаре требъе съ арътъм четіторілор пострі, къ D. Demidoфф есте маї пъцін тълцъміт de Молдавіа de кът de Валахіа. Ачеастъ петълцъміре, de каре, par paranthèse, не паре фоарте реў, пъ вine din прічіna къ пої Ротъпіі din Молдавіа Дпцълецет ші предзім маї пъцін de кът Фрацій пострі de dinколо de Мілков че есте вън ші фрътос. Нъ, пої ка ші еї авеат ачееашї dopinцъ de a спорі, ачелешї віртзцї, ачелешї віціърї. Нічї зпіі нічї алцій пъ сзптет маї вънї саў маї реї.

Прічініле дпсъ каре аў петълдъміт пре D. Demidoфф аў фост dінтеї плоаіа каре їаў дпгреціат тот dрътал, ші алдоіле прііміреа че, dупъ сокотінца Dсале, і с'аў фост фъкът кат cavalièrement. . . . Боіерій пострі, оамені позітівї dанъ с'аў маї dat, с'аў дпгріжіт преа пъцін съ'ї гътеаскъ палатърї de мартърe, прънзърї алесе ші валърї дпкънтате. D. Demidoфф аў веніт нътаї дптр'ън цел цііпціфік ші de ачеea аў прічінліт аша пъцінъ сепсаціе. Ноі цім къ Окъртъіреа поастръ аў фъкът тоате челе dупъ пътінцъ, ка Dлаї съ се плакъ дп капіталіа поастръ. Dлаї дпсъ есте кат греў ла dрът. Дптр'о царъ ка а поастръ каре deaвіе се odихнеще de лънцеле сале сьфферінцї, кът поате чінева гъсі палатърї de мартъръ, месе de крістал, такъмърї de аур ші дп сфършіт комфортъл енглезеск пре каре deaніа ам дпчепът а'л къноаще din нъме?

Не deопарте не паре фоарте реў къ D. Demidoфф нё аў лъсат петълдъміт; ноі нънет ън прец фоарте маре ла естіma Dсале, ън царват кареле есте къноскът дп тоатъ лътеа ка ън дпвъцат ші фъкътор de вінe, ші кареле

n'aŭ venit ân ţările noastre de nĕt cŭ se bucure de ferićitele noastre înstituţii, ši cŭ se mŭhnească de tristele noastre înpuţinări. Ne de altŭ parte înscŭ nu putem a nu ne opri de a face întrebare, de unde vine aceastŭ pretenţie a strĕinilor ka înd-atŭ la venirea lor cŭ le dăm case, moşie, ţinstirile noastre? De unde vine? Din scărpinatul ouricĕi ce am lŭat de o lăcatŭ de vreme, de a ne estasia înaintea orĭ ši kărăi vătătoriu strĕin.

Aŭ fost o vreme kând am fi preferat cŭ ne dăm bucăţika din gură de nĕt cŭ sufferit ka un strĕin cŭ lasă ţara noastră petrăcătoare. Aceasta am facheo ši astăzĭ, înscŭ numaĭ pentru D. Demidoff. Acest înalt kălător este din numărul achel mik a strĕinilor kare vin ân ţările noastre numaĭ ka un simtiment nobil. — Înscŭ ân vremea aceea, ospitalitatea era la Rumânĭ o virtute, astăzĭ este un viţiŭ de kăpitenie; atunce era o însuşire naţională, astăzĭ este o dispreţuire a naţionalităţeĭ. Strămoşiĭ nostri ân adevăr priimia pre strĕinĭ, nĭ înbrăţoşa, una lor

ера тот деавна дескісъ петерпікълъ ші дрътъцълъ, фъръ а'л дътрева чіне есте, де унде віне. Дисъ еї пъ дмпінціа пре компатріоцій лор, пъ арънка тот че есте пъмънтеан пентръ ка съ алерце кът фачет ної дънъ mode, обічеіърї ші оаменї стръінї. Ера мъndрі de naţionalitatea лор. Астъзї с'аї скімкат къ тотъл стареа лъкрърілор. О аннегаціе de naţionalitate domneще обще ші дн тоате. Нъмаї челе стръіне сънт вне, фрътоасе ші плъкъте. Челе векї, челе стрътошещї, челе пъмънтещї сънт тоате авъзърї, катахрісърї, обічеіърї варваре.

Ролъл стръінілор аї веніт астъзї. De вре dар чінева съ'шї факъ каріера, de вре съ се дмвогъцаскъ, съ'шї лепede неатъл, съ'шї зїте лімва, съ се факъ Арман, Сърб, Жidan ші маї алес Франţuз. О атъпче нъмаї ла авъзъл неатълъї сеї, порцїле челор тарї а пъмънтълъї дї вор фі deскісе, маса лор дї ва ацепта, пънга лор дї ва дмбта. Фіеще каре din воіерії пострі дї ва фі протектор, фіеще каре дл ва лъзda, дл ва спріжіні, се ва вікъра de каріера са. Стръінъл маї

алес фііnd Францез требе нѫmaї съ dорeaскъ, пентрѫ кa тоате съ і се ѫмплінеаскъ. Іар de вістѫл Ромън, вaї de dѫнсѫл; тоаре de фоаме кїар ѫн патріа са; пентрѫ къ боіерій пострі, dѫпъ тѫлте алтеле пѫ maї аў претенціа de a фі Ромънї. Ънѫл din чеї maї марї боіерї п'аў zic odатъ ѫнтр'о adѫнаре стрълъчітъ? „Кѫnd aшї щі къ ѫн трѫпѫл теў есте o сінгѫрѫ пікътѫрѫ de съпце ромъп, 'тї aшї тъіа врaцѫл ка съ скaп de dѫнса! ! !“ Еї вine de ла ѫn aceмine патріот, ші aceмine патріоцї сѫнт тѫлцї, че есте de ащептат? Окротіва сл вр'о dатъ пре вре ѫn Ромъп кареле сфііт пъ'шї ва аръта ѫн гѫра маре мерітеле, ші пѫ ва фі deпрінс a лінгъші патіміле алтора, кѫт фак шарлатанії че вin ѫn тот апѫл ші ка лъкастеле се лась пе църіле поастре? Ші съ пѫ гѫndeаскъ чінева къ ачестї стрїпї карії се арatъ атът de гата a лъѕda че есте de окърїт, a сăі пъп ла чер че есте de сковорїт пъп ла ead, сѫнт ѫn чева подоава патрієї лор, ші къ daнъ вin ла noї, вin ѫnzестрацї кѫ вр'о ѫнсăшіре вѫнъ. Нѫ; къчї каре есте стрїпѫл, от de мерїт ші de чінсте ѫn патріа са, че шї ар лъса ло-

карiле унде аŭ вăзут зiса, ка съ вiе съ'шi гъсеаскъ пъпеа дн алте церi. О таре певоiе, о революцiе поате съ сiлеаскъ пе ун асемине ом де мерiт ка съ хъръзаскъ слăжбеле сале унеi алте църi де кът патрiеi сале. Де ачестi фел де стрăiнi, сунт шi ла ноi кăдiва, дар шi ей недепрiншi фiинд а лiнгуши, а се простiтуа, паре орi сунт порочiцi, шi суфферă ка шi пътмънтенii.

Ун врeă съ зiк нiмiкъ че трiсте консеквенце ортеазъ дн тоате диптр'ачеастъ апегацiе де орi че есте націонал, де орi че есте ромън. Ачеаста есте треава полiтiчiлор шi ун о теа. Воi ворбi дар нумаi де дпрiвiреа перзътоаре че се траце дин ачеаста шi асупра литературеi ноастре деавiа пъскъндъ.

Ксепоманiа нĕ аŭ стрiкат сiстема націоналъ, сiстема политiкъ, сiстема моралъ. Акум не америнцъ спре неiре шi сiстема литтераръ каре славъ, теперъ деавiа дпчепе а се iви шi не ла ноi.

Дн претеле челе диптеi а културеi ромънещi, чеi маi дпсетнадi din воiерii пътмънтенi аŭ ашезат темелiа литтературеi ноастре. Дн Молдавiа Ворнiкул Григорi

Бреке, Логофѣтѫл Евстратіе, Мітрополітѫл Дософтеї, Логофѣтѫл Міроп Костін, Ворнікѫл Неквлаї Костін, Хатманѫл Іоан Неквлче, дп Валахіа Логофѣтѫл Радѫл Гречеанѫ, Ворнікѫл Радѫл Попеска аѫ фост тот вървадї дпсетнадї, тот сфетнічї де кънітенїе дп окърѫіреа статѫлї. Дпсъшї мълдї Domnї пѫ с'аѫ рѫшінат де а се дпделетнічі кѫ літтератѫра саѫ де а фі дпсъшї еї авторї. Васіліе Водъ, Дѫка Водъ, Дімітріе Кантімір, Неагѫ Водъ, Матеї Водъ, Неквлаї Мавроюрдат дпїї слъжескѫ де пілдъ. Де атѫнче тоате с'аѫ префъкът, ші с'аѫ зїдат. Каре есте Евгенієтѫл че ар катадінсі съ се дпделетнічеаскъ кѫ літтератѫра націєї сале? Каре есте тъкар ачела че ар четі о газетъ саѫ о скріере ромънеаскъ? Мълдї аѫ вівліотечї де доѫ, трїї міі де томърї; дар дп трѫнселе пѫ се гъсеще тъкар о карте скрісъ дп літба патрієї.

Тоцї Евгенієтїї пострі щіѫ франдозеще ші елїї ші нетдеще; маї тоцї конось літтератѫра ачестор нацїї, маї алес пре авторїї ромапчіерї. Каре оаре сънт ачеї че конось пѫтаї чева літба ші літтератѫра ромънеаскъ? Поате дої, трїї. Ші а-

чеаста не adдъче къ атъта маї мълт ân тіраре. Фііnd ân старе de a прецъі щііnцеле, продъщііле dахълаї omінеск, нъm сънт аша къ апатіе кътръ літтературa нaщіеї лор, каре сіnгъръ поате съ ле dее ідее de фантеле стръmoшінор лор, de обічеіурiле цереї, de гъстъл, de dахъл нaщіонал? Поате сокотескă къ літтературa поастръ п'аре німік вредніk de ân семнат? Се ânшалъ; de шї нaщіn, dар тот аре ândестъл ка съ ръсплътеаскъ пре ачел че шї ар жъртфі о парте a вретеї сале ândтрă кълтівареа сї. Шї кїар de п'ар авеа ънкъ німік вън, тот ар требъі с'о окротеаскъ ка съ продакъ макар ân віітор. Цепізл се афлъ ân тоате нaщііле шї ân тот пъmântъл; аре требъінцъ маї de слобозеніе, окотіре шї прілежарї, ка съ се аръте. De dаторіа челор марї есте ка съ і се dее ачесте. Попорал аре невоіе de доъ фелърї de требъінце. Требъінцеле фісіче, шї требъінцеле інтелектъале. Ân попор ла каре требъінцеле інтелектъале се десвълеск, се фаче о нaщіе маре; dіnпотрівъ ачела ла каре ачесте требъінце се ândъшеск се фаче о нaщіе брът, се ândоіточеще шї се ântоарче ла стареа са чea сълбатікъ. Феріче

de ачела каре дплеспеще десвъліреа інтелігенцій; ваї de ачела че отоаръ dахăл зпеї пацій. Dакъ Лздовік XIV п'ар фі окротіт щііпцеле, dакъ пз ші ар фі дпкапцізрат тропăл кз літтераторій чеї маї дпсетпацї, пічї одатъ ел ші веакăл лăї пз с'ар фі пътіт таре. Есте фрътос ка къпітепііле попоарелор съ окротеаскъ щііпцеле ші літтератъра. Тоцї ероїї, тоцї прінчіпії чеї вестіцї сзпт dаторї кз о таре парте а славеї лор, пътаї протекцієї че аї dат продзкцііlор dахăлзї!

Еї кіпе къпd чеї марї фак аша, че есте ащептат de ла стъріле челе маї мічї? Нородăл постръ есте ка тотіпа; ізпеще а се пілdзі дп тоате dзпъ къпітепііле сале. De ачеea фіеще каре каптъ а се despoві de літва ротъпеаскъ. Дпdатъ че копіїї лор дпчеп8 а гънгъві доъ трії кавінте, пътаї, пътаї съ аївъ чева тіхлоаче, дї пзп дпdатъ дп пансіоп ка съ дпвеце францозеще. Пентръ ротъпеще п'аї трекăіпцъ, вор дпвъдао de ла Цігапї. Нътаї ачеї че п'аї дпкіпăірї de a дпвъца о алтъ літвъ, пътаї ачеї норвеск астъзї ротъпеще, четеск астъзї къргї ротъпещї, dакъ щії a четі. Пілdзірea dзпъ чеї марї есте дп тоате

de aceea karakterьl naţionaл nь ce poate maї bine ѧnvъцeцe de kът dintr'ьn proverь kьnoskът de toţї. II. . . . . etc.

ьn avtor frannţez nьmaї sъ aїbъ naţiu meріt ші mьltъ ѕarlatanerie este četit de la ьn pol la altьl, tradьc ѧn toate limbele. Toate dramьріle ѧї sьnt deskise. Čiinstirї, resplьtirї naţionale, postirї, bogъţiї, slavъ, toate le are; se poate apropia pьn de treptele tronьlьї. Ne lъpъtъ al lor, kът rolьl postrь este mik, de nesѧmnat. Skriem ѧntr'o limbъ nekьnoskъtъ altor naţiї čivilisate, pentrь ьn pьblik aša de mik ѧnvъt nь ce poate nьmi pьblik petrekьnd peste ьntreia sьtъ, skriem ші daкъ vroim sъ ne pьblikъm skrierile, trebe sъ facem prepьtoraţiї adekъ sъ cerem ьn fel de pomanъ, spre a le tipъri. Ші, dьnъ če le pьblikъm če resplьtirї avem saь pьtem aşteptа? Nimikъ pentrь kъ Fama nь are ъnkъ trъmbiţe pentrь noї, saь maї bine pentrь kъ greкile pьblikьlьї sьnt sarde pentrь prodьkţiile litterare eşite ѧn nьmьntьl seь. Feričit acela kare'şї poate skoate mъkar jьmъtъtate din neltъelele tiparьlьї. Litteratьra noastrъ

ла че чінстї, ла че репътаціе, ла че богъ-
ціе дъче? Каре літтератор ромън, шї съ
тълцї че аў меріт, с'аў ґмпогъціт, шї аў
фъкът вре о каріеръ маї прін продук-
ціїле сале? Нічї унъл. Маре дар требе съ
фіе куражіул постру, пентрў къ унъ тънчіт
кънd нў вedem нічї ун фел de ръсплътіре
пентрў тънчеле ноастре. Ґn inima отълуї е-
сте тот deauna ун фond de interес; фіеще-
каре ащеаптъ вре о тълцъміре пентрў лъкрул
сеў. Кънd оаре вom авea шї noї? Астъзї
din потрівъ, ачел че се deосъбеще прін
ідеї маї ґналте, ачел че сімце адевърул шї
вра съ аръте вrednічіа неатълуї, есте пri-
гоніт, addac ґn deспъdeждзіре.

Къте-тріste пілde авem de ачеаста; къцї
авторї, къцї поецї, тінерї, пліnї de меріт
шї de віітор аў търît саў 'шї аў пъръсіт
drумul прескріс de къtръ патръ, маї
пентрў къ ґn патріа лор, n'аў гъсіт нічї
славъ, нічї ачea aurea mediocritas, че фіеще
каре скріітор, zіче Хораціе, ар требуї с'о
аївъ, нічї макар пънea de тоате зілеле.
Іонікъ Тъътъл тоаре ґn тікълошіе, департе
de патріа са, ґn Царіград ла връстъ de
25 анї, тоаре ґn deспъdeждзіре къ скріе-

ріле сале атът de фрътоасе се вор перde къ dънсъл. Кърлова ун чea маї фрaцедъ връстъ пе пъръсеще шi тоаре, лъсъndънe пътаї вр'о кътева скiптес a цепiълаї сеї, dовезї петърiтоаре de че ар фi пътът съ факъ. A. Хрiсовердi, пат de славъ ка ун адевърат поет, възъnd къ ун вретеа de фацъ къ есте славъ унтръ а фi поет ромън, се фаче ом de лъme, кърtizan de мъїерi, шi dънъ че вede къ пъ поате фi славъ унтръ а уншъла пiще славе фетеї се dаче dинтр'ачест чер плin de драчї. D. Скавiнскi сафферind de фоame, неапъnd ка че'шї мълцъшi невоiле зiлнiче, се отръвеще шi тоаре ка ун алт Gilbert. Шганої маї зiкъ ункъ лътеа къ лiттератъра ромънеаскъ п'аї авът мартiрiї сеї, карiї шї аї плътiт ка зiлеле тiка славъ че п'аї пътто къщiга ун вiеацъ, шi аї довъndito деавiа dънъ тоарте.

Шi ачеї карiї маї тръескъ, че ръсплътiре, че ункърацiаре пот ащепта пентръ мънчеле лор ка атът маi вредniче de лъdат, къ сънт неинтересате? Нiмiкъ шi нiмiкъ, къчї сънт Ромънi, къчї вреї вiнеле, шi пе сънт стрiнi.

Dар съ лъсъм ачесте трiсте idеї ла каре

дaроріле de фaцъ пĕ aĭ addac. Съ лaкрът, съ тaпчiт кa слaна пъdежde, къ поате вор фi odatъ шi пентрa вoĭ тiтпaрi тaĭ ферiчiте, шi съ не дптоарчет iарътшi ла D. Demidoфф.

„Dакъ Валахiа, ziче D. Demidoфф, неaрътасъ тріста прівеліще а шесaрілор сале тоате дпandate, Молdавiа дп въіле сале търцiните дп depъртаре de deaлaрĭ potъnde, пa не aĭ дпфъцошат пiчĭ dpътaрĭ тaĭ бътъте, пiчĭ лобaрĭ тaĭ aскате. De aвia трекaсът граніца шi плоаіа aĭ дпчепът кa o aша търіе, дпкът aжaпгъnd пе талaл Сіретaлaĭ каре карце кътева версте dinкoaче de Фокшенĭ, am афлат бп рiĭ фоарте грeĭ de трекът.

Сіретaл се сконоаръ din тaпцiĭ карiĭ апъръ Молdавiа deспре anac, шi dапъ че'шĭ атестекъ апеле кa Бърладaл се бнеще кa Daнъреа дптре Бръіла шi Гълацĭ. Дп локaріле aчеле, тареле ратaрĭ a флaвiaлaĭ Гермaнieĭ, гaреле Прътaлaĭ, лакaріле Кагълaлaĭ шi a Іалпчiaлaĭ фак din тоатъ цара пъп ла тареа Neагръ пaтaĭ o петъсaрат тлацiпъ дптретъiат de o сът de piзрĭ,

a
честе рѣрї параллеле се сковоаръ тоате де ла атеазъноапте спре а се перде дптр'ачест дедал де апе, де пажъще ші де пъсъпрї каре фанъ атът де греа плътіреа Дзпъріі де жос, де ла Гълацї ла таре.

Dар спре а не дптоарче ла Сірет, апеле сале дпфлате дшї ешісъ пестє таткъ атъта, дпкът дппекасъ дптр'о таре дпълціте талзл пе каре ера капра подзлзї де дзне, ші ънкъ се търеа din тзлт спре маї тзлт. Маї тзлт де о сътъ де каре грей дпкъркате дпчетасе де а маї черка съ треакъ; треб҃іа dар съ не гръбім. Дп вретеа течерії каре аъ фост лзнгъ, не ачест под стрікат ші клътінътор, о тълціте de оатенї жзтътате голї се дпdeca de атъndoъ пърціле а тръсзрілор поастре, спре а ле спріжіні. Dзпъ че дпсфършіт ат ажзнс Іаръшї пе зснат, ън detaшement de слъжіторї молдовінецї кз съліце, ші повъдзіцї de кънітанзл лор нъ аъ непіт дпаінте; ачеастъ тікъ трзпъ с'аъ despърціт спре а не ескорта, ші ла фіецце каре станіе de постъ о поъ трзпъ се арята.

Zioa фз лзнгъ ші нітікъ пз'ї веселіа посторіта топотопіе; терсзл тръсзрілор ера

греѣ. Кълъзіїй пострі, спре а нз терце пе друмъл бътът акъръїа сзпрафацъ лънеквшъ ар фі фост о ставілъ півірзітъ, се репезіа пін шесзрї, зпде друмъл пострз пз се фъчеа де кът прін ръстзрнареа фрзмоаселор флорї сълватече акърора вързрї dece ші тзфоасе аждпцеа ла дпълцітеа зпзї от. Dар dзпъ ъптъёа сзрпрindepe пітікъ пз есте маї дптрістътор de кът о асътіпе кълъторіе пе о асетепеа вреte. Плоаса, ка зп поар dec пе аскзпdea прівала локзрілор; тот орізопъл пре каре'л пътеат дтвръцоша пз се дптіndea маї departe de чінчї-зечї de палме дмпреџізрл пострз. Че трістецъ! Спре а пе дпdелетпічі къътъріле, о вечїпікъ дптіndepe de вердеацъ тъіатъ de кътева фогашзрї пегре din каре плоаса фъчеа атъте капалзрї дп тіпіатзръ; спре а пе одіхпі зреніле остепіте de ачеастъ тъчерё, азгал пеплъкътълаї тропоіт а каілор дптр'о тіпъ сзвџіре. Ла пості ера тот ка ші дп Валахіа; зп окол de крепцї дп тіжлокъл къръїа се ръdікъ о колівъ дп форт'ъ de къпъцінъ de зъхар, фел de кзптор тотdеазпа дпкълзіт пе аша вретї плоіоасе ші акъріа фзш есъ пе зшъ. Дп окол, чінчї-зечї саѣ

шесе-zечї de каї деанърърea остепіцї се цінea стріпшї зпъл лъпгъ алтъл, къ зреніле плекате, ші priminд ын тоатъ філософіа ачеастъ плоаіе каре кърцea пе коастеле лор лъчітоаре. Дрътъл пострь се ынtindea, dap пе денарте, пе малъл Бърладълъї, ачест рїй de каре ам ворвіт, каре се скобоаръ de ла амеазъноапте ын лініе дreантъ спре а се зні къ Дънъреа *) Ынтре Бърлад ші ънтеіле кълме а деалърілор спре вест, се ынtinde зн шес таре ші верде; пе ачест шес есте орї чine волнік de а'шї алеце дрътъл че'ї плаче. Къте одатъ ынтълнїам огоаре бine лъкрате ын апропіереа сателор; dap кînъл de a пътea вede чева, de a пътea стъdia чева ын тіжлокъл зпъї потоп каре акоперї тоате лъкърїле къ вънсаоа са ынтънекоасъ ші ынтрістътоаре **). Попасъл пострь пентрь ноапте аї фост Бърладъл, сказн de iспръвнічіе, каре аре гънd съ се факъ зн ораш, дакъ жъdекъ чінева dинъ лъцітea пе каре сънт ынсетнате зліцеле сале, зnde

*) Д. Дімідофф, се ыншалъ ; прea се зікъ къ Сіретъл.

**) Ші зічї Д. Дімідофф мъртърісеще о прічінъ каре 'л аз опріт съ вадъ агрікълтърa ноастрь че дін зі ын зі спореще ынтр'о старе флорітоаре. Къте лъкърї вине, къте лъкърї реле Д. Дімідофф п'аз възт дін прічіна плоеї?

нітікъ нъ лінсеще de кът nopod ші касе. Дпкінзещеџї Бърладъл, зп лок таре de пътънт клсіос Дп каре каїї се кафында пъпъ ла пепт!*) Сосіреа поастръ ла скара іспръвнічіеї, резіденца капълъї окъртъіреї аъ фост о адеверітъ деспъркаре. Порончіле каре се атінџеа de пої сосісе Дп ліпса ачестъї фонкціонар; зпъл dар dіn амплоїаціії сеї пеаъ фъкът, кз о пріетініе вредпікъ de стъпън, чінстеа касіїлъї, оспіталітате de каре авеам таре певоіе; атъта одіхна ші сомнъл пе ліпсісе пъпъ атънче.

Кз тоате ачесте палатъл Ісправнікълъї нъ авеа, Дп лок de патърї, de кът доъ капапеле лънџї (dар кълъторії, Дп асеміне церї, ар фаче реа dакъ с'ар аръта прса греа), ші подішъл зпеї одъї фоарте кърате се скітъ пентрз пої Дтр'зп пат фоарте de сафферіт. Дп 29 Ізліе, черъл ера таї сепін, дрътъріле таї кзпе, ші ам тренът депъртъріле кз о таре репежзпе. Дптълпїам Дп тоате

*) Д. Демідофф нз есте през партізанъл Бърладълъї, ші кз тоате ачест тарг есте кіал діп челе таї дисемнате а Молдавіїї; жадекъндасе дапъ венітъріле сфорієї сале каре се сзіз ла 30,000 леї, ші дапъ фаврічіле сале де съпзп каре дндестълеазъ тоатъ Молдова ші о парте а церілор вечіпіте кз ачест продзкт.

пърціле ân Молдавіа, сърцій тінерї, плінї de фок, ізвї ші спріптенї. Ачестї кълърецї карій сеântrecea ân гръвіре, ера âmbrъcaцї кu кътецї de пънze, ku un brъц ші ku un fec roшu *), ku brâцъl ântins, ku trъsnъl plekat, ku nъръl ân broinцa вънtъlъї, ії nu koptineck de a ціna піще стрігъте askuціte, npe kare aц de mândpie de a le prelungi atъta vpeme kът aї eartъ nътерпікъл лор непт. Еї сънт трей; ândatъ че un glas таче, altul âncepe, ші фіеще kare din тъстреле гласъріле се скітъ una dintr altа. Ачесте цінсте сълбатіче kare ântrek поkпітіле de пъх се опрескъ deaвіа la постъ. Не лънгъ ачесте, сковорішъ саu сзішъ, шесъ саu фагашъ тот есте трекът ku ачесаші репежune, ші авеам чea маї маре грещате de a ne опрі una din тръсърї kând, прін ântъmplare, aveam o існіть de звігашъ. Молдова аре о мълціme de пъсърї рънітоаре; ачестї тірапї a aerълъї сboaръ пекоптепіт пе deасупра шесърілр a-коперіте ku o іарвъ âmpaltъ, кътънdз'ші жъртфеле. Am ântълніт асемine, ân a-

*) Пе атунче Д. Прівілегіо цїіторул постілор адăсесь din Царіград мода фесърілор атът de трецоасе пентра сърцій сеї.

проіереа локърілор унде се афлъ кътева кърпетърі раре де копачі, о пасъре че се нъмеще le rollier (прігорь?); форта са сатънъ кă'n алій de о таліе тікъ, ші пенеле сале аă тоате о въпсе албастрь фрътоасъ de катіфе ші стрълъчітоаре. Ачеастъ пасере, унa din челе маі сълватіче, нъ лъса съ се апропіе німine; ші унdeрea са пеар фі черът преа мълтъ врете; нъ тоате ачесте тот п'ам перdът німікъ, пентрь къ de ші нъ авеам пасереа, тот ам авеам трънъл ътпъіат, че'л гъсісем ын Валахіа.

Локъріле че петречеам нъ пот фі ын нітікъ асеменате пентрь фръмъсеца лор къ партеа Валахіеі че възусът. Молдавіа нъ ынфъцошеазъ прівіреа гоалъ ші ескатъ а шесърілор Цісрцісліі. Цара аре мълтъ варіетате, ші de ші копачі се въdă рар, тотуші пъмънтъл есте атът de верde, адъпат de атътă апе вій, ші маі алес фъкът атът dе вine спре а продъче орі че, ынкът кълъторъл сімцеще пъререа de реă съ вadъ о патърь аша de ындемънатікъ, не addъсъ ын podipe прін мънка отълуі.

Кънd гъndеще чінева ла тоате ачелe цері а Европеі унde лъкръторій de пъмънт

рѫпескѫ тѫнцілор, стінчілор ші тлѫщінілор ѫн пѫмѫнт аддѫс ѫн старе поditоаре пѫмаї прін тѫнчї греле, прін сѫдоаре ші прін індѫстріе, пѫ поате съ се опреаскъ de пѫререа реѣ къ ніще ѫнтіндерї аша de марї, прегътіте ѫн тоате de кътръ патърь, ші каре пѫ аџеаптъ de кът плъгъл, съ рътъе аша de стерпе din прічіна лінсеї лъкѫіторілор. Dѫпъреа се поате зіче къ de ла Неста пѫ ѫдъ de кът шесърї пъръсіте. Dінтеї флъвіъл акърѫіа ѫппекърї dесе акоперѫ ѫн депъртаре ачест пѫмѫнт пѫстіит, пе ърмъ ръсвоіъл маї ѫнфрікошат de кът ѫппекъріле ші маї пepod, ѫн сфършіт тіранія маї зрітъ de кът ръсвоіъл аѣ аддѫс рѫіна ѫн ачесте џерї. Ші сатъ кѫт ачесте семінце de ферічіре пъпъ акѫт п'аѣ аддѫс нічї ѫн pod. Трећї прін ачесте локърї пѫстії, ѫnde пѫ ѫнтълнещї нічї огоаре нічї съчерішърї, ші веї къіна соарта попоарелор каре тръескѫ ѫнтр'ѫн асъmіne пѫмѫнт, шї'цї веї фаче ѫнтребареа de ѫnde оаре ѫшї гъсескѫ храна лор? Ші къ тоате ачесте лъкѫіторії Валахієї ші а Молдавієї адѫнъ ѫн ѫмвелшѫгаре пѫ че съ'шї тълцѫтеаскъ тоате требѫінцеле, ші адесе орї ші ънкъ

ші маї мълт; dар попълаціа есте атът de пъцін нъмероасъ, потрівindзо кă дntindepea пътжntълăї, дпкът чea маї маре парте dін локарї требе съ ръмъе пелъкрате. Съ вie нъмаї лъкръторї карії съ продакъ, ші алдї оатенї карії съ містъеаскъ ші съ нътпере продактъріле, ші агрікълтъра се ва лъді ші ва podi ачеастъ петъсърать дntindepe каре de атъте веакарї п'аă сітціт ферăл плъгълăї. Dін есплатаціа агріколъ ар пaще дn пъцін алте indастрії. . .

Чea маї маре ставілъ a агрікълтарей дn ачеастъ царъ, ва фі, фъръ контрезіс, старea чea ре a дрътърілор ші греътатea de a ле дntокмі. Дntр'о царъ unde кълъторещї чеасърї дntрецї фъръ съ дntълпещї мъкар о петрічікъ кът de мікъ, ашезареа унăї дрът въртос ші статорнік дn фіеще каре тімп пă есте un лъкрă ушор. Кът цine съчета, нітікъ пă се дn потрівеще контънікаціілор каре сънт атът de ръпide кът сънт маї лъкрътоаре; шесăл есте deскіс ші фіеще каре дшї аллеце дрътăл; кърăцеле сварънd маї прін ізвала каілор трек дntindepiле дn лініе dreптъ, дn врете кънd харабалеле пă вої, дпкървате

ка гръцъщї марї, трек ын танії ынтрецї не о кале маї сігъръ ші бътътъ. Dar съ віе пътаї кътева плоі, тот ачест пътжнт вецетал, атът de грас ші de adжнк, се адъ ындатъ, се тоаіе, ші чіпева ка поате трече песте ачеастъ съпрафацъ de кът ка о іапалъ ші о жшъріте деопотрівъ. Орї че тръсъръ маї грea ка поате кълъторі атънче de кът ка чea маї маре трудъ.

Ка тоате ачесте noї не апропіат de капітъліа Молдавієї. Ка пътаї челе маї dene ъртъ посте фъръ трекъте ка о маре репежъне, dар ынхъпатъл ынсъшї се фъкъ ка о раръ іапалъ, прін ажторъл унъї чіповнік каре не ынаінта ка стаффетъ, ші а къріа поропчї ынтінъріа тішкъріlор фіеще къріа о хърпічіс песовічінъітъ. Ын тънте ыналт, пъсъпос ші акоперіт ка коначї фрътошї пе аї odixnіт ын сфършіт окії, ші ын врете че'л сълат о плоаіс рънide с'аї арънкат песте noї. Din вжрфъл ачестъї тънте (Бордеа) се деосъбіа не шес іашїї че ка ера ънтрънс акоперіт de поарї, ші стрълучїа ын департаре ынтр'о разъ de соаре. Din ачеастъ депъртаре, ачест ораш се паре таре весел. Ашезат не ын шес

тѣнтос ші ѧнкѣпцішрат де деалѣрї тічї ѧмподовіцї кѣ вердеацъ ші кѣ коначе, Іашїї акопере о лѣнгъ ѧнтіndере кѣ каселе сале албе атестекате кѣ грѣdінї, din тіжлокѣл кърора се ѧпалцъ клопотніце стрълъчітоаре ші zidірї марї кѣ акоперетѣнтѣрї верзї.

Плоаіа ера ѧп тоатъ фѣріа са, ѧп врете че ноі сковоріам о вале лѣнгъ ші пріmежdіоасъ, ші ѧп чеа маї de пе ѣрмъ а поастрѣ постъ, ѧнтр'атъта ѧнкът кънd ам ѧнтрат ѧп Іашї ам афлат тот орашѣл ѧнѣndат. О ескортъ de doїспрезече слѫжіторї не ащепта ла барієра капіталієї, ші ам фъкът ѧнтрареа поастрѣ ѧп еа пе о зліцъ лѣнгъ подітъ кѣ ѣn парket прост de dѣлапї de лемn. Ѧнтр'ачеа зліцъ апа ера маї сус de о палmъ; dар dѣгеніле ѧнцълепте кѣ каре зліца есте ѧмподовітъ се рѣdікъ deасупра нівелѣлѣї пріn тротѫарърї сѫ пріn пріспе. Ѳшіле ші ферестреле ера пліne de о глоатъ каріоазъ ѧп каре domніа семінція Іdeілор. Тоцї ачестї чінстіцї негѫсторї сокотїа de datорія лор сѫ се ѧнкіne кѣ респект ѧпаіntea ескортеї поастре че ера плінъ de апъ ші de тінъ. Ерам ноі

datorĭ ѫ ачеастъ політецъ общеаскъ ескортеĭ поастре, каре търтърісіа чінстіріле че Стъпъніторѫл Domn пе фъчеа, саѫ ачестĭ негъсторĭ detreaвъ ісраелітенĭ, ла ведереа калавалъкълуĭ постръ дестѫл de маре, се вѣкъра пентръ о вънъ непіре de каре лшĭ пропънеа съ се фолосеакъ?

Лънга поастръ тречере прін піце злідe че ера атъте рівръ с'аѫ сфършіт dънъ тоате ла оспътъріа de Сант Петерсвърг, unde пе ащепта тоате сетпеле de превепінца чеа маĭ лndаторітоаре. Маĭ тълцĭ слъжбашĭ пѣ аѫ пріміт; о пазъ de слъжіторĭ пі с'аѫ dат спре прівігіереа тръсърілор. Лп пцін візіта агъ лп персоанъ каре лп богатъл сеѫ порт ръсъріteaп вепі съ пе лпфъпоцеze вроінца са de a пе слъжі, пе dовedi къ лп Іашĭ ка ші лп Бъкърещĭ поĭ ерат окротіцĭ de оспіталітатеа чеа маĭ повілъ ші чеа маĭ плъкътъ. Оспелъл (палатъл) лп каре тръссъм аѫ фост zidit ѫ ън лъкс маĭ тълт de кът кавіінчĭос пентръ хотъріреа са; dар афаръ de търіреа ші de фрътоаса dіспоzіціе a салоанелор, ші афаръ de zъгръвелеле каре лтподовескѫ лп лтвелшъгаре апартаментеле, ѫ с'ар афла лп ел

нimікъ de ачѐле че пот ѧndpепта трѧda сѧ̆ neopъndзiала зnзї dрѧm mape. Ачѐсте катере фрѧmоасе пѧ пѐ ӑ dат алт аџерпѧт de кът зn вiллard каре ӑ пiкат ла ѧmпарџалъ ла патрѧ din пої; рътъшiџа каравапеї ӑ треbзiт съ се тѧлџътеаскъ de кътева mindipe deaвїа ътплате кѧ пацiпъ паiе. Алмiптреле, пiчї зn акчесорiѣ каре съ фi фост, п'ӑ вепiт съ пе скiмбе ѧn лзнсѣ ачѐаст ътъърiре кѧ тотѧл спартiатъ. Въzъnd чiпева фрѧmоаселе зnфорте а пътеросълаї персопал каре пе ѧmпопора салопѧл, ар фi сокотiт къ сѧптет ѧntр'зn палат, шi п'ар фi гѧndiт сiгѧр къ оаспецiї ачѐї фрѧmоасе лъкзiпде сѧспina ѧn zъdар dзпъ лѧкрѧрiле че чел маї прост dрѧmeц гъсеще ѧn чea маї тiкълоасъ кръчiмъ din сате. Орї шi кѧт ӑ фост, ѧn пацiп пої am фъкѧт чiпстiреа ачѐстеї богате тiкълошiї персоапелор челор маї ѧnалте din Iашi. Ерѧm ътпкъ ѧn тоатъ пеорънdѧеала сосiреї кѧnd пѐ ӑ вестiт вiзiта Ѧлтiпъреї Сале Беizade Невълаї Сѧдѧ, акърѧia dестоїпiчiе шi деосевiре сѧпт кѧ dрепт предаiте ѧn Молдавiа. ѦЛn вретеа пацiпелор тiпѧте че шi ӑ фост їертат de a пе-

трече къ ачест дналт фонкціонар, ам кълдес din гъра са цірї асупра стъреї церей каре мї аў пърът атът de дитересанте, дикът міністрълъ ня м'аў лъсат дпаінте de a bine воі съ'мї фъгъduіeаскъ дмпъртъшіреа а тълтор documentърї autentіче асупра сітуаціеї de астъзї a Молdавієї, потрівіть къ стареа лъкрърілор пре каре трактатъл de Andріanopol лї аў онорїт.

Dіmіneaцa a лъї 20 Іъліе аў фост хъръzітъ візітеї че ам фъкът Съверанълъї Молdавієї.... Лъкъінда Стъпънїторълъї Domn есте пцін търеацъ. Венеле кърцї a Domнілор, стрікате ла 1837 прін ън страшнік фок каре аў містъіт доъ трііmї a орашълъї, акоперъ ънкъ къ ръіnele лор ън deal лънг акъріа поzіціе domneцке пестe Іашї. . . .

Петречереа поастръ дн Іашї авеа съ фіе аша de тікъ дикът ам авът de аніа вре-ме съ прііmіm персоанеле че пеаў чінстіт къ візіта лор. Domnъл дисъ аў віневоіт съ вie дн персоанъ дн оспътъріа поастръ; ші дн тоатъ вретеа петречерії поастре, поі не ам къzът дмпрътъшацї de тоате семнеле чеї маї плъкъте бъневоінцї, дntr'атъта къ тъzіка въілор din Ънгаріа аў венїт маї-тълт

de кът одатъ съ пе веселеаскъ прѣпзъл. Фрѣгалітатеа тесеї поастре фѣ, спре а вор-ві адевърѣл, ѧптоате потрівіть къ ѧпвъцътъріле чеї маї аспре іціене, пентръ къ пъ требѣіа ка лѣксѣл кѣкателор съ'шї ватъ жок de сімплічітатеа товілелор.

Ерам апроапе de граніца Рѣсієї, шї щіам къ трекѣндъ требѣіам съ пе сапѣпет кнеї каранtine фоарте лѧнгї, адекъ de патръспрезече зіле. Кѣт ѧпсъ фіещце каре от требѣ съ се хотъраскъ съ сафере кѣ кѣпъ ноіе о соартъ че пъ се поате депърта, ам лѣат тоцї хотъріреа съ ѧптрът ѧп лазарет ѧп чеа маї скъртъ врете. Шї ѧпdatъ зіоа de 21 Іѣліе фѣ ѧпсетнатъ пентръ ѧмплінірea ачеї ѧптетніцерї неапъратъ шї віневолтоаре: авеам dар ъпкъ пътаї кътева чеасърї de каре требѣїат съ пе фолосім спре а ане о ідее despre капіталіа Молдовенілор.

Іашїї акопере кѣт ам зіс о ѧптіndepe фоарте таре кѣ зліцеле шї каселе сале, каре маї тѣлт ъпкъ de кът ла Бѣкърещї сѣнт ѧмпрецірате кѣ грѣdінї. ѧптрегѣл орашѣлъї ѧнфъцошазъ о окіре тѣлцътітоаре; zidіріle moderne се рекоттъndъ прін ън гѣст шї о креденіе пе din афаръ de ка-

ре віпалеле челе векї ера кѣ тотѣл сърace. Кѣтева зліце сѣнт ларцї ші лѣнцї; ѧп кѣте ва пърцї а капіталіеї подѣл чел векіѣ ші прост de скѣндѣрї аѣ ші фъкѣт лок павелеї *). Аіче ка ші ѧп Валахіа, рарітатеа матеріалілор фаче маї кѣ пепѣтіпцѣ орї че монѣмент de o мъріте маї сѣмцітоаре, ші кѣ тоате ачесте Іашії пѣмъръ кѣтева Бісерічї vredніче de ѧпсемнат, прекѣт ші маї мѣлте касе а зпор воіерї богацї, ші а кърора ѧпфъцошаре пе din афаръ аратъ прівіреа зпор палатърї adевърате фоарте віне пъстрате. ѦптрЕ авчсте лѣкѣінце пѣ есте рар de a vede ші локърї ѧптрецї пѣстїї, зnde тръескѣ dовітоаче dмесніче, ѧптре карele есте ші фолосіторѣл соіѣ de каре Жidanїї аѣ атъта греацъ. Фісіономіа пе din афаръ а орашѣлѣї ѧпфъцошазъ мѣлт маї пѣцine семне de стілѣл орієнтал de кът ѧп Бѣкърещї; есте adевърат кѣ фокѣл ѧптѣмплат ла 1827, стрікѣnd векіле віпале, аѣ лъсат лок архітектъреї ноѕе, акърія форме с'аѣ ресъмціт de гѣстѣл овічїпѣіт пѣ departe de аколо ѧп търгърїле ноѕеї Рѣсієї. Ачеастъ

*) Астъзї кѣ кіноацем ші подѣ де лемн ші павоа де пеатрѣ, оаре карe'ї маї вѣн?

капіталъ ѧ́ї ешіа аніа din чепъшъ, кънd ла 1829 фъ de noъ пъстіетъ de чіътъ; doї анї маї тързіъ холера ачеастъ ѧнфрікошатъ рівалъ а воалії ліпічїоасе аъ вепіт съ зъчїъеаскъ пе лъкъіторії Іашілор; ші къ тоате ачесте токта ѧнтре ачеле греле ѧнпрецівърърї, ѧнтре рзінъ ші ѧнтре тоарте рецепераціа політікъ ші сочіалъ авеа съ се ѧнплъпте ѧп пътѧптъл Молдовінеск. Dap ші кънd асестіне ставіле с'аъ вірзіт, че славъ песфършітъ п'аъ мерітат вірзіторъл. Ла ведереа ачестъї Ораш ѧнфлорітор, ачестор зліце ѧп карънd трасе ѧп лініе, ѧп каре се тішкъ къ атъта ѧнцълецере ъп негоц атъта de віоіъ, кът поате чінева съ пъ се сімцеаскъ пътрънс de рекънощінцъ ші de респект пентръ ісводіторъл атътор фачерї de бine?

Зліца маре а орашълаї есте лъкъітъ de ъп нород de негъсторї, зарафї, факторї, телелецій, тоцї фії а лаї Ісраіл. Ачестї негъсторї необосіцї сънт ѧп Іашї аша кът ѧї вede чінева претътіndene, песітріторї ла сждълтї, ѧнвъпъецї пентръ къщіг. ѧп партеа веке а ачестеї зліце ларцї, о галеріе спріжінітъ de ніце зшорї стълпї de лемн

слъжеще de шопроане dяrенілор. Аколо ѧї везї пре жidanї, ашезаџї не прагъл гшелор, клочind кя окіял пре тъщерял че трече, ші сънъnd ѧn тънї зn пяmn de рябле, спре ашї арята тесерія de zарафї. Кяташе, пвотъџї тічї, ферърії нетџещї сяў енглезещї ѧmподовеск dялапярїле ачестор dяrене, ші лянря de тїерат, о лівреріе ші зn кабінет de четіт францезеск с'ав ръттчіт ші еле ѧn тіжлокял ачелор волте ътплате de котерцял лаї Ісраіл.

Іашії пя есте ка Бякуреџії богат ѧn Бісерічї; фіе ка Боерії молдовенї а тітпярілор треквте съ фі авят маї пцine пъкате de спъсіт de кът боерії тяптенї, фіе ка кредінца съ фі лінсіт, капіталіа Молдавієї, пя пятъря зn таре пятър de zidirї сфінте; dар ънкъ, ѧntre ачеле каре се афлъ есте de ѧncетпат о Бісерікъ елегантъ, топятент пред кріоz пентря ка зn dрятец съ'л поатъ трече кя ведереа. Бесеріка есте ѧпкяпцізратъ, dапъ опічеял пътянтял ї de о оградъ таре кя zid, алтъ dатъ ѧntърітъ ші ѧпкіпатъ ла трії сфінцї, съптял Василіе, съптял Іоан гъръ de аур, ачест Босвет а ръсъріталаї, ші съптял Грігоріе тео-

софіа сънт тот одатъ прослъвіцї. Бесеріна есте zidитъ din петре фрътоасе; доъ търнърї ръдікате о акоперъ. Сънрафана дінтреагъ а zidіреї есте акоперітъ къ арамесърї de о вареатате тінънатъ, сънате en relief не фіеще каре лесnedъ de неатръ; ферестреле сале стріпте пъласъ ка съ ресnатъ дін лъънтръ de кът о лътінъ славъ каре deавіа се лъптъ къ лътіна кandелелор апрінсе zі ші поапте сънт тастреле сї колте. Фрескърї de о наівітате вреднікъ de дінсетнат акоперъ дінтънеюсії пъреці а сфънтълъї лъкаш. Zidитъ de Воеводъл Васіліе вътръ анъл 1622 (?) ачеастъ Бесерікъ богатъ аъ фост dінтеї тоатъ поліітъ къ аър не din лъънтръ, dар de трей орї фокъл ші жъфъіреа аъ пастііто дін претеа пънъdірілор Тътъръщї; фъръ а пътъра катретаръл de пътънт каре ла анъл 1802 ера с'о ръсъпеаскъ къ тотъл. Бесеріна а сфінцілор Трії Іерархї саъ Трісфетітеле кам дї zік дін Іашї, аъ авът одатъ о котоарь преціоасъ din каре маї сънт кътева рътъщіне. Ына din челе маї кріоасе рътъщіне есте колекціа тавлоселор кусъте de Doamna Teodokіa, фетеса лаї Васіліе Водъ, кънерінъл

ктітор. Аческе лукрурї de мънъ, de o раръ фрумосецъ, дпфъцошазъ дп мъріме фірескъ пре Doamna дпсъшї, іскъсітъ артістъ каре аъ щіут съ dee віеацъ ачестор портрете de аур, de мътасъ ші de катіфе; ніпе не арътъ фііъл съъ чел ънтъї пъскът а сетінцієї сале ші адоъзечї ші шепте de копії аї сї. Портъл поіереск каре се вede дп ачеастъ наівъ репрезентаціе, се апропіе маї мълт de дмпъръцътіптеа зугъреаскъ de кът de страеле търчещї.

Дп ачеастъ богатъ Базілікъ се пъстра ші портретъл Domnълуї дпсъшї; dар ачест кіп, фърат de o мънъ некъпоскътъ, с'аъ перdът de пр'о доъ zечї de anї *). Дndatъ din теї тот клеръл мънъстіреї каре ера дпсърчінат къ паza ачестеї коморї аъ фост дпвіповъціт de ачест фъртъшаг, че се пътea крede din прічіна мареї мълцімї de мъргърітарї къ каре Doamna-късторіцъ дпподобісъ антерерл ші къшта ветеазълуї сеъ сор. Dар dакъ портретъл Domnълуї Васіліе аъ спъсіт прін дн фъртъшаг скърпак богъцііа страіелор сале, тот іаъ рътас кі-

*) Аъ тревуіт ка стрънії съ віе съ не арътe преціоаселе ші рарітъціле ноастре?

пѣл лѣї пе о фрескъ каре аратъ фаца Воі-водѣлѣї ѧп чел маї кѣчерпік din трімфеле сале, ѧп міпѧтѣл кѣпd весеріка фііпd гата, о ціпе тоатъ ѧп мѣпа стіпгъ спре а о ѧпкіпа Трій Ієрархілор карій ѧл віпекѣвінтеазъ din ѧпѣлцітеа черѣлѣї. Ачеаста п'аѣ фост десѣл; dѣпъ че лъкашѣл dѣmnezeesc с'аѣ сфінціт, Васіліе Водъ ѧп ръвпа са чеа крестіпеаскъ, аѣ хотъріт с'о сфінцеаскъ шї маї мѣлт. De мѣлтъ време тоацеле сфінтеї Парасківе пъпгъріте, ера ѧп пътереа Търчілор: Васіліе Водъ аѣ ціѣт съ ле ресквмпере din мъпіле пъгъпілор; ачесте рътъшіпї вредніче de тоатъ чінстеа с'аѣ addѣс ѧп трімф пе пътѧптѣл крецінілор, шї сѣлтапѣл ѧпсъшї лѣ аѣ ѧптовъръшіт пъпъ ла марціпіле ѧтпъръцієї сале. Аша зіче сѣпта леgendъ тѣлтъчітъ ѧп доъ зъгръпеле каре'с dеасѣпра раклеї de о богъціе dеосъвітъ, ѣnde сѣпт тоацеле сфінтеї, спре ѧпкіпареа кредінчіосілор.

Че съ маї зік de Іашї, ѣnde ам петрекѣт атът de пуціпе чеасърї шї атът de іѣте треkѣte? Ѣз пі с'аѣ dат, ва'п Бъкърещї, съ фім de фаръ ла ачеле adѣпърї іпtіme ѣnde се аратъ ѧп тоатъ воіа са фісіопотіа

ънеї сочіетъцї. Атът кът ат пътът съ жъдікъм пріп персоанеле каре пе аў чіпстіт къ візітеле лор, ънвъцътъра пъ есте фъръ чінсте ънтре боіерії Молдавієї (?). Скоалеле пъвліче ънде тергъ тінерії фамілііле челлор маї ънсемнате (?) din zi ън zi се мъреск. Ън Іашї сънт трії тіпографії (?) каре ънтребъінцеазъ ънспрезече теаскърї (?); трії din ачесте теаскърї сънт ънтокмите спре а тіпърі рысеще, франдзеще ші грецеще (?). О сочіетате de щііпце натърале ші medікале с'аў статорніцїт de вр'о къцїва анї, ші лъкръріле сале аў ші лъат о ънтіndere фоарте фолосітоаре dесвъліреї dухълуї общеск (?). Ші ка кънd тоатъ лътеа с'ар фі ънцълес аїче спре а не аръта о вънъвоінцъ плъкътъ, ачеастъ adънаре ънвъцатъ, лъънd ън въгаре de сатъ целъл щіінціфік а есnedіцієї поастре, пе аў фъкът чінсте съ не dее, міе ші товаръшілор меї, dіпломе de мъdълярї стрълнї. О колекцїе de Історїе натърал, ънкъ пъцін ънаінтатъ есте обжетъл ънгріжъреї лътінате а гънерълуї, каре аре скопъл съ алътъреze не лънгъ ачеастъ коллекцїе ші о тепацеріе (?), ші тоате daў ъдеjde къ Іашії, ън пъцінї

anĭ ва пътеа съ'шĭ dее континуентъл ын тареа асочіаціе щіинцифікъ а Еѵропіĭ, ші ва лъкра ла ачесте повіле стъдіĭ, de каре църіле оріентале се фак din zi ын zi съмнетъл чел маĭ ынтересант.

Dар ноĭ лъсасем ачест ораш, ші dънъ че ам сăіт вр'о кътева dеалърĭ dрепте, zърăм карпъл шовъіт а Прътълăĭ ші ындоітъл търгъшор а Скълепілор, о парте а Молdовеĭ, ші чеелалтъ а Рѵсіеĭ, тъĭат de рîѵл каре dеспърдеще астъзĭ прінчіпатъл de пътъпътъл ымпърътеск. Ноĭ dар ам сосіт пе малъл Прътълăĭ, пре каре 'лат трекът пе ын под ътплътор. Ын ачел лок с'аă трекът, сънт анът къріва анĭ, о счеінъ атът de dăіосъ кът ші соленнелъ. Ын попор ынтрег dъча ын тіжлокъл вінелъвнъторілор сале, пре ценералъл граф Кіселефф пън ла тарціпіле ачеĭ Молdовĭ а къріа ел фъчесъ тълпътъторъл ші пъріптеле. Dънъ че вретелпіческъл prezident аă лъсат църтъл молdовінеск, стрігърĭ de zioa вънъ ынпрезнате кă лакрімĭ 'л аă ърат; ші ел прівінd пентрă чea маĭ de пе ърмъ dатъ о царъ а-къріа ферічіре фъчесъ лъкрът тъпелор сале, пă пътъ съ 'шĭ опреаскъ лакрітіле, ла-

кріmї прецioасе каре вепїа dintr'o iнimъ чiнстiтъ шi плекатъ спре бine! Dзioaсъ лзare de zioa кзпъ a зnзї солдат шa зnзї dзтзтор de правiлї ачеї патрiї a adoпцieї сале, прe каре аз слзжiто кз брадзл шi кз сфатзрiле сале!"

De аiче лъсъm прe D. Dimidoфф къчї пзmaї сзптем дп прiпчiпатзл Молдовеї.

Пептрз doъ ziле че аз шъззт дп прiпчiпатзл пострз, D. Dimidoфф аз въззт deaжзпс. Тоате челелалте че ле скрiе асзпра дзрiї поастре сзпт щiпце дпшзртъшiте асзпра рсглементзлзї, правiлiлор, dрептъцiлор поастре, лзкрзрї тоате че ле кзпоащет маї бine decът Dлзї.

М. Когълнiчеан.

POESIE.

Annul 1840.

„Съ стъпънъм дъререя каре не ом сънъне,
Съ ащептъм ун пане ла сиартеї ажтор,
Къчї чіне щіе олре, шї чіне ымї ва симе
Че-а съ аддакъ ліоа сай ашя вїтор.

Мъне, поїмъне поате, соареле ферічіреї
Се ва аръта весел, не орізон сенін;
Бінеле адес віне не аръселе мъхніреї,
Шї о зімніре дълче дин'ън амар саспін."

Аша ліче тот омъл че'н вїтор тръеще,
Аша ліче одатъ капіларіа меа;
Шї ун ан віне, треце, ш'алт ан ла мощенеще,
Шї че нъдеждї дъ вина, ачеллалт ле їа.

Пъціне-ан вреа ізвіте, дін зілеле'мї пердте,
Зіле че'н вечінічіе 'шї їай ръпеделе сворь;
Пъціне сценіре дін еле ам плъкате:
А фост нюма'н дърере варіетатеа лор!

Дар пре тіне, ун тенер, те въз ка мълцъміре!
Пре тіне те дореще тот неамул оменеск!
Шї еї сънт мікь парте дін тріста оменіре,
Шї еї а та сосіре ка лумеа о слъвеск!

Кънд се въскъ копілъ че с'ащентъ съ віе
Ка съ ръдіче іаръшї пре омъ чел къзът,
Ын къторъ дл лоъ-'и враце, стрігънд къ пъваріе:
„Словоядемъ, стъпъне, фііпд къ'л ам възът.“

Астфел дрепцїї ар зіче, де ар ведеа'мпліпіте
Кът дитр'ал тъй нме не сънт фъгъдаїте,
О ан, прегіс атъта, зъреч реформатор!
Дпчепї, префъ, ръстоарнъ ші дмпьнътъцеазъ;
Аратъ семн алелор че ш воіескї съ крезъ;
Адо фърь зъвавъ о търнъ ш'ан пъстор.

А лмеї темеліе се мішкъ, се кълтеще,
Векіле'ї інстітуцїї се щерг, с'аї роўінїт;
Ын дох ферпе дн лме, ші омъл че гъндеще,
Алеарг кътръ тіне, кънї премеа а сосіт!

Ічї ємре де норопде ле векї окърмъіте
Де ємра кнор правілї кълкате, сілпіте,
Де алте маї мічї ємре, недпсемнаці нітічї.
Орї каре сінтіменте дналте, цепероасе
Не парї ка ніще васне де повестіт фрамоасе,
Ші тот ентъсіасмъл ізвор де ідеї мічї.

Політіка адапкъ стъ дн фанфаронадъ,
Ші щіпца віецї дн егоісм кямъіт;
Д'а омълї мърїре німік не дъ дъвадъ,
Ші нмаї деспотісмъл е ніне днтърїт.

Ан воа! Ащепт мінпеа'цї ка о черепскъ леце:
Дакъ дпсъ пъсторъл че тъ не'л аї алеце,
Ва фі тот ка пъсторії де каре авем дестуї,
Атпнчї . . . . лась дн старея'ї вътръпа тірапіе.
Ла дарарїле тале еї ня сімцъ ваварїе;
Де'мпнъцърї реле кът врей сантем сътуї.

Че віне ва аддуче о астфел де скімваре?
Ші че маї реї ар фаче о стея, ун комет зъре,
Каре съ арză тлоаіа ш'аї лаї лъкъіторї!
Че пасъ вїетеї форме, ун вечї неморочітъ,
Съ щіе де че мъиъ ва фі мъчелъріть,
Ші дакъ аре вина сай малцї аитъсъторї?

Еї ин дзї чеїї ун парте німіка пентрă міне;
Соарта'мї ва а малцімії аш вреа съ о внеск:
Дакъ нумаї асапръ'мї ин поцї с'аддучї вр'ун віне,
Еї різ д'аме дърере ші о деспрецуеск.

Дане сафферірї малте іміма се'мпетреце;
Лаціа че'н вечї не-апасъ зїтъм кът е де греї;
Реал се фаче фіре, сімцірea амърцеше,
Ші тръеск ун дърере ка'н елементъ меї.

Дар аш вреа съ въ кіоа пъмънтъаї нестїть,
Съ ръсаффле ун аер маї слобод, маї карат,
Съ перз ідеа трістъ де веакърї унтъріть,
Къ лумеа мощеніре тхр . . . с'а дат!

Атунчї дак'а меа фрънте галвенъ, онесіть,
Дакъ а меа прівіре с-а'нтоарче спре мормънт,
Дак'а вецї'мї тріste фъвліе осіндіть
С-а'нтунека, с-а стінце д'ал патімілор вънт,

Не аріпіле морцїї челеї мънтвітоаре,
Воіь пъръсі лъкаша виде ам ъдъвдіт,
Воіь ліса ферічіреа ачелвіа че-о аре,
Ші а меа поменіре ачелор че-ам іубіт.

* * * *.

ди Б . . . . . .

ALLEGERE
DIN
ALTE FOI ROMANESCI.

ЕКСТРАКТ DIN КѢВѢНТѢЛ
ростіт ла 30 Іѣніе ѧп сноала de Брѣіла.

De ші ва арѣпка чіпева о кѣтътърѣ de окї ѧп вііторѣл тіперішї поастре, ѧл ва вedea гол de тоате фолоаселе кѣ каре ар требѣі съ'л прегътеаскѣ презентѣл. Ірінтр'ачеаста пѣ zік ѧпсѣ, кѣ'ѧнтокміріле ощещї пѣї асігѣреазѣ фолоаселе de каре се вѣкърѣ фіеш-каре неам, нічї п'атінгѣ Сфінціторѣл Алтар ал Патрієї поастре, каре сѣнт ѧпвѣцътъріле пѣвліче ші пе каре пъріптеаска ѧнгріжіре а Гѣверпѣлѣї леа рѣвърсат ѧп тоатѣ ѧптіпdереа църії: чі тѣ търціпескѣ пѣтаї ѧп перзъторѣл метод ал крещерії че dаѣ пъріпцій фіілор лор, каре фіінd о копіе dупъ ачела чел кліропотіческѣ dела ценерацііле впор веакърї ѧптѣпекоасе, с'а бъгат de сеатѣ, кѣ нічї впѣл саѣ пrea

пріпї сънт каре се ѧпделетніческъ а ле ѧпсъффла плъчереа унеї щіінце кънкаре съ'шї діе віаца ші ла каре пот фі маї мълт апленарї; чеїлалцї тощї ѧшї пън фондъріле крещерії, ѧнтръ а ле мърі ачеа іубіре de славъ дешартъ але къріа подърї ле ѧнкее тотдеунна лъкъріле, десфрънъріле ші нъдеждea, ѧнтр'ън віітор маї пресъс de іскъсінца дъхърілор лор, de талентіле ші позіція ѧн каре с'аъ пъскът. Ачеастъ крещере dар не фаче а нъї асігура ун віітор ферічіт: пентръ къ ка кът крещереа ѧнтinde плъчеріле ші нъдеждea отълъї маї пресъс de сфера ші вреднічіа дъхълъї съъ, ка атът непорочіріле ѧл атінг маї de апроапе, възънdъ'л невреднік але довъndi: ѧшї петрече dар съртанъл тінерецеле ѧн тъхніре ші ѧнтръ ѧн кътръпеце ліпсіт ші de пънea de тоате зілеле. Ел а лъсат пріптр'ачеаста тесеріа татълъї съъ ші а песокотіт подъл че іар фі дат апленареа дъхълъї съъ, алергънd дънъ ачеea че 'і а фъгъдъіт крещереа пъріпцілор съї. Dінтр'ачестіа чea маї маре парте есте каре алеаргъ съ'шї ѧндестълезе ачест сімтімент формат ѧн каса пъріпцілор съї, пріп довъndіреа слъжбе-

лор політіче, de каре de мълте орї сънт непредпічї. Цет dар Канцелеріїле de мълцітеа злор копії, че авіа аў дпвъцат съ чітеаскъ ші съ скріе ші дшї перd чеа маї фаворабілъ вързтъ алор, ащептънd с'ат-плоеze локвл кътe злъї скріітор че с'а дпаіптат, с'а скос, саў а мъріт. Дшї перd зік вързта дп каре ар пътеа съ се дпdелетпічеаскъ дп вр'ъп мещешъг чінстіт каре съї хрънеаскъ вътръпеціле ші съ тоаръ мълцъміт! Іатъ че тъ фаче съ зік къ вііторвл тіперітії поастре есте гол de тоате фолоаселе къ каре ар требві съ'л прегътеаскъ презентъл.

Къ тоате ачесте пъ есте тързіў, пічї къ пепътінцъ аї стръмята ачеастъ каріеръ дптр'алта маї бънъ.

Dацітї воіс акът domnілор съ въ арът ачі ън тіжлок прін каре с'ар пътеа атеріпца ачест ръў, ші каре de пъ'шї ва авеа ресълтатвл дптокмаї, чел пацін ва фі певътъмътор. Пънъ дпсъ съ дптрът дп ачеастъ матеріе, съ черчетът маї ънтъіў Карактервл Nаціопал че есте дп рапорт къ ачеастъ дппрецїкраре ші посіцїа фіреаскъ а църії поастре, ка съ ведем de сънт атъпdоъ

ынтр'н акорд, сэ де нот фі вр'о дать: фі-ind къ аммndoъ требе съ айъ о легътъръ стрінсъ ынтре дънселе ка съ се поатъ ръспъndi ферічіреа общеаскъ. Съ ынтребъм dар не дъраялъ постръ dънъ че ші а пас вълъштъріле ла врѣ, адекъ а ынчепът съ капоаскъ пащінтікъ карте, каре сънт dорінделе лъї ші че ар воі съсе фанъ; ші ындатъ не ва ръспъnde плін de плъчере, къ е мълдъмітъ ашї лъса плъгъл ші воіїсъї, сінгура лъї пачінікъ хранъ, пентръ прінdереа локълъї лъї логофът de сат авънd пъdежde маї департе. Копілъл оръшанълъї къ воеще а фі скріітор ын вр'о Канчеларіе, аівъ татъсъ ор че тещешуг плъкът ва авea. Фііял попілълъї ларъшї къ ар dорі съ ia вре ын пост маї ыналт, ші пітінї ар вреа съ фіе плъгар, тещор сэ пегъцътор.

Dінтр'ачеаста не de o парте donedim къ карактерял Naţional ынтъріт ын фелъл ачеста прін крещере, есте апленат маї мълт ла іъбіреа de славъ; ıар не de алта, ымъпtъл църії ноастре ын тот кіпъл черчетат, vedem къ чере de неапърат ка лъкъіторії съї съ фіе маї мълт Економї de кът

політічї. Іатъ dар контрастъл че ѧmпiedикъ ѧmпъпътъцiторъл скопъ ал Гъверпълъї шi пе фаче а зiче, къ вiiторъл тiперiтiї поастре есте гол de тоате фолоаселе къ каре ар трѣвзi съ'л прегътеаскъ prezéнтъл.

Кънd ѧпсъ ѧп статъл че есте ѧmпърцiт ѧп полiтiкъ шi котерцъ, пе de о парте с'ар статорнiчi легiзiрea de а фi опрiт ор че тъпър а пъшi ѧп треапта полiтiкъ маї паiнте d'a трече регълат прiп тот кърсъл ѧпвъцътърiлор, че сънт ашезате шi се вор ашеза ѧп Колленiъл постръ, кар пе de алта с'ар ѧптокmi о Скоалъ Котерцiалъ ѧп каре съ се ѧпveцe Агрiкълтъра, Економiа, Nафтiка, Доniа-скрiптъръ mi алтеле, пегрешiт пърiнцiї стрiторацї, ар фi сiлiцi а стрътъта ачеастъ карiеръ а фiiлор, апленъндаї ла адевъратa трѣвiнцъ а пътѧпъталаї шi ѧп ведерат фолос ал лор. Не ѓртъ ачеастъ скоалъ шiар апеа локал ѧптр'ачест орашъ: кънї аiнї сънт тоате тiшкърiле котерцълаї десволтате шi фiешкаре касъ de негцътор аре кътe ѧп Каптор десвiсъ шi гата а прiiмi пе орi че тъпър, че съвършiндаш кърсал ѧпвъцътърiї котерцiале ар воi съ'шi фак Практiка.

Не лънгъ ачесте фабрікаціа коръбіілор, кълъторіа лътръпселе ла кът зи порт стръін, спре deпріndepea окъртъірій din лъзнтръ а еї, ле поате лплесні прea мълт практіка цііпцій Nафтіче.

Dінтр'ачеастъ скоалъ апоі, че се поате окъртъі пътаї ка доі лпвъцъторі (?) вор еші тінері апленаці ла адевъратъл інтерес ал църіі поастре, шіші вор гъсі зидрът deшкіс ла канцеларііле негъцъторещі, зnde рекотандъndъші цііпделе, зній вор ажзнце ка време кореспondenцї ла църі стръіне, (каре зртаре ва фавора прea мълт інтересъл негоцълъї постръ) алцій ізр вор deшкide сінгърі кантоаре de негоц, ші алцій вор лтвлъпъцці стареа матеріалъ а пъмънтълъї постръ, каре сънт къмпііле поастре, че акът лші пerd прецъл фрътоаселор лор калітъцї ла мъліле зпор посесорі фъръ цііпцъ de агрікълтаръ; атънчі вор лпфлорі прін лndoите podърі ші прін трълшіі лші вор мърі прецъл; не лънгъ ачестea dовітоачеле поастре вор фі маї вine кътате ші маї фрътос пръсіте; алтора лнсфършіт ка ле ва фі стръін кърта коръбіілор кърора акът ле лнкredinцъм продъктеле

ноастре, Фъръ съ ле къноащет дрептъріле. Лнтр'ън къмънт ва дъпъ тълцї анї ачеастъ скоалъ ва префаче желъіле de слъжъ але тінерії ценерацїї ын Kondică de Котерц, ші ка кіпъл ачеста се ва асігъра віітораъ тінерімїї а мъndора класелор.

(Mercur-Supplement No. 24.)

Проф. Пенеска.

ПЪМЪНТЪЛ MOLDO-РОМЪNECK *)

(Пентра віітораъ ші позіція лаї).

Ле н'ам фі ромънї сімціторї кът сънтем, де ам къноаще нъмаї амареле ымпілърї ші кълпаїтеле катастрофе че аў ажънс пе ромъніме дін веакърї: сінгър ка оамінї, фърь вре ън інтерес ші фърь вре о патімь, ам сімці ън фел де даторіе а прівї маї де апроапе ла старea сочіалъ ші політікъ а ънеї нації, кў каре астъзї аў ынчепът а сімпатіса партea Маре а Ъвропеї.

Ын времіле ноастре, кънд ачел нод ал Оріентълуї, неаъзіт де ынкъркат, да де лъкръ ла челе маї адынчї кабінете ші прічінъеще неодіхнь ла маї мълте нації, ънеле дешепте, алтеле аме-

*) Ке термінъ ачеста ноі ынцелегем Цара ромънеаскъ ші Молдова ымпревънъ лъате.

ціте, лакъіторій църілор Търкещі, атърнънд ън міжлок ънтре кредінцъ ші ънтре нъдежде, кънд нъ ціъ бнде се афлъ, че аъ а бъі, саъ че вор авea а бъі. Кълтъра інтелектъалъ анеоіе пътем креде, съ факъ пе бребна а'шї къноаще адевърателе сале інтересе. — Дара Ромънеаскъ ші Молдова, ачесте доъ провінції къ позіціе цеографікъ аша ферічіте, къ дарърїле натърей аша богат ънзестрате, дъпъ атъте беакърї петрекъте ън проце 'нфрікошате пентръ а лор ексістінцъ, ън беакъл ностръ ренъскъте ші ръдікате, се афлъ ън о връстъ, кънд прівінд ла дънселе орї чіне, ші фъръ воіе кънъ ънтребъ: „Че бііторе ацтептъ пе ачесте църї?“ Яфаръ ънсъ де старea кълтърей лакъіторілор молдо-ромънї маї есте о алтъ ънпрежърare греў кънпънітоаре, че не ъндеамнъ а черчета астфел пентръ бііторъл лор. Де ші есте адевърат, кънкъ патріїле ромънещї аъ скъпат де ачеї Макъещї ънгрозіторї, съвет але кърор верцї де фер небіноваціі лакъіторї не маї пътънд стріга, цемеа нъмаї, фъръ нъдежде къ цемътъл лор ва стрънбате вреодатъ ла чер: де ші порънчіле челе сілніче нъ маї тімпеск мінціле ші нъ маї съгрънмъ трънпъріле, нъ маї смълг пе прънчї дін брацеле мамелор, ка търкіндъї ън шіреле Іанічерілор, съ'ї

антоарка ан скуртъ време спре а кълка пъмантул романеск шi а iесi крунтул лор фер ан пепътуріле пе каре акума нуй ле маi куноще; де шi дъхул iнституцiилор челор ноуъ шi нетъгъдуита равнъ а гувернелор де акума пуречеа а ле апропiа кът ануетул пе ануетул катръ цiнта феричiрii лор, аiкат романул шi молдовеанул ануеп а вiта де крaiченеле времi, кънд тоатъ хiоа адъога раце песте раце, шi кънд сует нугул ачелор десфрънаці, лакомi, вiклени, аншелътурi, сетошi де сунце, де абр шi де чiнсте дешартъ, стрiкътурi де каса шi пънгъриторi де фичiорiе, патрiа плънцеа ка о скрiманъ шi сунцера ка о оаiе анебунiатъ: тотуш афлъндусе ачисте провiнцii пъна акума антр'о релацiе десчул де стрiнсъ катръ Турчiа, лесне ар путеа чiнева антарi де окамдатъ, кумъ вiитоареа лор соарте атърна де ла соартеа ачеi ампрацii, каре одiнioаръ фiiнд ан кулмеа путерii сале, ера анфрикошатъ, iар аитъзi кобiнд апунере, поате траце дупъ сiне скiмбърi непревъзуте нiчi де окул челуi маi адунк политик.

Оаменi карii трембръ дин наiнтеа времii вiитоаре, сунт шi аз фост тотдеауна несуфферiцi. Нu трембра чi нумаi те пъзеще де вiитор. Ку фрiка та нu'цi бате жок де сфатуриле Проведин-

ції, нічі нъ'ці инкіда окій, сінгър дін гроаза ка съ нъ ці се арате нялъчірі. — Че ва фі де ачі наінте? Молдова ші цара Ромънеаскъ аша към сънт астъзі, сарі поартъ еле ин сіне пътерea, прін карea тот маі мълт крескънд, съ'шї поатъ пъстра екзістінца, віаца політічеаскъ, ферічірea лъкъіторілор пентръ челе маі депъртате веакърі? Маі тімпъріў сав маі тързіў, интрі-карea ачеаста ашї ащепта деслегарea са.

Стрънії, ка мълці ші дін патріоці, ісворъл ферічірії времелніче а Молдо-Ромънілор ин каът неміжлочіт (immediate) ин прічінї дін афаръ ші анъміт ин трактате ші ин вечінътъціле провінціілор. Ъў фъръ а мъ индої дъспре мълт къмпънітоарea інфлъінцъ а ле прічінілор дін афаръ, афлъ съмінца де віаць ші пътере дътътоаре де віаць маі мълт ин сінъл, ин фііпца инсъші а нації Молдо-Ромънеші, карe конфънтъінд къ ампреюръріле дін афаръ, ші пе чел маі фрікос де бремеле віітоаре ал пот инкълзі къ нъдежда, къмкъ пе молдо-ромънї, — де къмва сінгърї нъ'шї вреаъ ръзъл, — ї ащепта ън віітор къ мълт маі ферічіт, де към фъ пентръ еї времea трекътъ.

Темеюріле къ карe боіеск а'мї ръзъма пропъзіція, сънт сімпле, ъшоаре де къпрінс ші молдо-

ромънілор къноскэте. Яша, ка тотъшї съ ле
фншір еъ пе ачеле аічї, м'аъ фндемнат маї
мълт дорірea алтор четіторї аї нострїї, пе карїї
ї фнтересеазъ а къноаште маї де апроапе еле-
ментеле де віацъ а вечінілор ші а конфраціlор
сăї. Де вом фі сіліцї прін дескрієрї ачестеї скріерї
а трече вълъ пе алокърea дъпе ніште адевърърї
а ле кърор дескоперіре фолосеште ла маї мълцї,
домнії четіторї съ гъндеаскъ, кънка ла ної де
кацїва анї фнкоаче, ші анъміт де кънд ънїї ла
мълт лъдата карте „Кредіт" а Домнълъї конте
От. Очені аї фскърї аъто да фее (фок), ам фн-
чепът а маї пърăсі шоптіріле, спънънд омълъї
фн фацъ ші діадрептъл че есте ші че нъ есте.
Къноаштем ноі неплъкътеле ърмърї, че ісвореск
кате одатъ дін асеміне апъкатърї, дар че съ
фачем? Времea аъ сосіт ка съ ші маї ворбім,
де ла ачеаста ъра ші непріченерea нъ ва фі фн
старе а не фнфрікоша. Гревътатea де а скріе
чева деспре ніште патрії каре нъ сънт а ноастре;
фнкъ о сімцім. Фачем тотъшї, къ нъдеждe,
кънка фн скърт вор лъа кондеъл алцїї, спре
а фндрепта пърериле ноастре, фнкът вор фі ачи-
ле грешіте. Фн міжлокъл ачестеї делікате по-
зіцїї, сінгъра ші чea маї дълче а ноастрă мън-
гъере есте, кънка кърата драгостe катрă оме-

німя ынтрягэ ші ферчінтеа рэвнэ де а фолосі юнэ нації ын парте, не ынсэфлецеще ші не дэ ындрептар ла скріереа ноастрэ. Ші аша теменіріле дін лонтрэ деспре каре кредем, кэмкэ пот кэжшэ нації молдо-ромыне о віацэ ші ферічіре статорнікэ, ле редэчем ла ермэтоареле пункте.

1 Націопалітатеа ші лімба.

Націоналітатеа есте ка віртуте саў есте ка ероісм, дупэ кэм о нумеск юнії? Еў зік, кэ нічі нў е юна нічі алта; чі поате сэ фіе юна саў алта дін доуэ. Натура ынсэш, мама оменімеї ынтреџї, аў трас фелюрімї де хотаре, фелюрімї де десебірї ынтре оамені ші оамені, ынтре фамілії ші фамілії, ынтре сочіетэцї ші сочіетэцї. Кліма ферчінте, саў фрігюроасэ, стемпаратэ, саў умедэ, дескілініїтеле продукте але пэмынтулуї дін каре трэім, лукрезэ асупра органісмулуї оменеск, ші ануміт асупра органелор воркірії, ынкэт фіря сэ пріндем де весте, не поменім ын лume кў дескілініїте аплікарї, кў дескілініїте лімеї, кў патімї мулт пуџін модіфікате, кў констітуџіа трупеаскэ маї мулт саў маї пуџін солідэ, сэнэтоасэ ші фрумоасэ. Лімба унэ есте маї кў десебіре, не каре есте ынте-

меатѫ націоналітатеа; ші сѫ нѫ бітам, кѫмѫ а боркі о лімѫ ашка саѫ аша, нѫ атѫрнѫ нѫмаї де ла органеле дин афарѫ, чі маї мѫлт де ла ніще инсѫшірї дін лѫнтрѫ, че ле аѫ тоцї чеї де о віцѫ ші чеї карії трѣеск ин релацій маї стрінсе бніі кътрѫ алції. Яша дар націоналітатеа дѫпѫ амеа сокотеалѫ есте о требѫінцѫ фізіческѫ, мр' лімеа е авереа, пропріетатеа сфінтѫ а бнеї нації. Апої дар ин че релаціе стѫ націоналітатеа кътрѫ оменімеа интреагѫ? Ин релаціа, ин каре стѫ бн ом кѫ фізіономіа маї фрѫмоасѫ кътрѫ алтѫ кѫ фізіономіа врітѫ, саѫ бн ом маре кътрѫ бнѫл мік. Тот ом есте ші бнѫл ші алтѫл. Націоналітѫціле сѫнт фізіономіле маї мѫлте дін лѫнтрѫ а ле оменімеї импрецюрърї*). Ші ка сѫ фіѫ сѫбрѫ: о націе а се ізола пе сіне де алте нації, а се креще сінгѫратікѫ, хрънінд брѫ асѫпра алтора, ачеаста аміроасѫ а егоізм ингесѫіт; дар мр' а се опінті сѫ ингріжаскѫ де тоатѫ лѫмеа, ка ші де чеї дін о віцѫ ші де о лімеѫ кѫ сіне, ачеаста е де прісос. Адевърата вірѫтѫ націоналѫ о кѫноск еѫ: интрѫ а десвол-

*) Кінеза ин поате еспріма літтера Р; Гречеа н'аре Б, ин Европенії ин преа патем еспріма пе Ѳ; ші Л ші Ъ ал нострѫ че маї сѫнт?

ві дін сінє дисъшї тоате дисъширіле тръпещї ші съффлетещї, атът чеде universale сидіте дн омнімеа дитреагъ, кът ші чеде партікъларе, че се афлъ нъмаї ла о націе деосебіт лъатъ, ка прін ачеле съ не алънцем атът скопъл череск, моралітатеа ші ферічіреа, кът ші ферічіреа ачеаста пъмінтеаскъ.

О націе есте прea норочітъ, дакъ еа нъмъроасъ фііндъ, поате форма дн стат ші дн попор де сінє, фъръ, саў фоарте кў пъцінъ местекаре де стрăінї. Ромънімеа дн Молдова ші дн цара Ромънеаскъ дн прівінца ачеаста о пътем нъмі норочітъ. Дн амеле Прінціпатърї елементъл націонал кў мълте градърї предомніторесте ші аў фост тотдеаўна чел ромънеск, каре де аў ші пътіміт атъта врeме съвт домній стрăіне дар' дн ніч одатъ нў с'аў пътът нъдъші де тот; кът кă арістократіей църілор шў плăкът одатъ а се іола де катръ мълціме, ачеаста дакъ нў леаў стрікат пънъ акум, дн віітор нў ле ва стріка маї мълт; шр пъцінътатеа българілор ші а дигърілор дн Молдова нў поате вені дн вре о консідераціе кът пънъ ітоаре. Че деосебіре дн прівінца націоналітаціі дитре чеде доаъ прінціпатърї ші дитре църі, дндеаскъ дмпрежнъ маї мълте нації асеменеа де пътерніче саў кў нъмъръл

сăѣ кѹ хърнічіа де а'шї апъра інтересіле! — Ăа ачеаста, лімба ромънеаскъ ăн пămънтѹл ромъ-неск ворвіть, орї кът с'ар плънце бнїї шї алцїї, ia aѣ дат шї пънъ акѹм довадъ ăн фаптъ, кѹмкă поате фї лімба гѹвернѹлѹї, а бісерічїї, а скоалеї шї кѹ атâта маї ѹшор а мѹлцімеї. О десволбіре слобоадъ требѹе лімбеї ромънещї, шї еа ăн мъна артістілор ва авѣнце аколо, ѹнде нічї о лімбъ а Ѹропеї н'аѣ пѹтѹт авѣнце врео-датъ ăн аша пѹцінъ време. Ноі сѹнтем норочіцї, кă авем ăнаінтеа окілор пілделе алтор нацїї че ворвеск лімбї де оріцінъ романъ, шр' конченграреа маї мѹлтор діалектѣ сăѣ маї біне нѹмаї провінчіалісме шї пънъ акѹма нъкъ есте бі-не кроіть шї ăнчепѹть.

2. Норочіта позіціе цеографікъ, шї тъпосъл пътъпт.

Провінцїіле молдо-ромънещї дін веакѹрї аѣ трас асѹпра'шї лѹареа аміпте а вечінілор. Де доаѣ парцї апъратe кѹ пѹтерніклѹ зід ал Карпацілор, шр де алта кѹ ăмпъратеаса ръсѹрілор Ѹропеї кѹ Дѹнъреа шї де апатра (ăнаінтe де анѹл 1812) кѹ Нїстрѹ, спълатe крѹчішѹ де атâтe ръсѹрї маї марї шї маї мічї, ăнжестрате кѹ о клімъ стăмпъратъ шї сă-нătoaсъ, грăмădіте кѹ мѹлціме де продѹкте

дін тоатрилеле ампаратіі а патріі, че крєск ші се прєєск ка пе ентрекоте, оаре ан старе прін Дунаре ші прін Марєа неагрэ де а оатєа фаче негоціаторіе кў попоареле атот памынтул: спунєціміі, каре н'ар вені ан іспіта де а'ші пофті пентрў сіне астфел де царэ? О націе дарбіта кў ататє куноштінці, аў нў с'ар оатєа пе дрептул фаці, кумка дінса есте ан старе а трăі ші ізолатэ, фэрэ сă куноаскэ вре о ліпсă не апаратэ де комунікаціе маі стрінсэ кў стрăінії? Дар ваі, пінă акум с'аў ентямплат токма дін протівă! Нумаі времіле ноастре сунт ан старе а фаче пе молдо-романі ка сă кунаскă кумка іеторул ферічірії лор есте акаса, есте дисош памынтул*) пе каре пінă акум нў 'лаў цінут преці, ші родуріле лўі де каре оуцін с'аў цінут фолосі.

3. Реліціа.

Есте адевърат, кумка реліція фіїка ачеса а черулуі н'ар требуі местекатэ ші ентрекунцатэ спре скопурі памынтещі; есте адевърат, кумка Христос аў зіс апріат, кă Ампаратція лўі нў есте дін лумеа ачеаста;

*) Цара ромънеаскъ е дитінсъ пе 1350, iар Молдова пе 800 мілрі пътрате. Молдова ера одінioаръ кă мълт маі маре, кънд Бесарабіа че аре 789 мілрі пътрате, ера партеа еі. — Дар Буковіна? . . . .

есте адевърат, къ кредінца креціnеаскъ дін фіреа са поате авea конституціа адекъ хіерархіа са къ тотъл десъвîрşіть де чea лъмеаскъ саъ мірeаскъ, фiкът адекъ бесерікa есте ун інституът, антръ каре омъл аре а фі кресът пентръ ампърăціа лъї Дъмнезеъ, кънд антр'ачeea статъл політіческ ацінтеазъ а довънді нъмаї ферічірea нъмінтеаскъ а супъшілор: фiинд ші ачeea есте адевърат, къмкъ оамenії де ла фiнепът аъ рămас тот оамenї, къ слъбічіунї ші къ пърерї фелърîте, прекъм асупра алтор лъкрърї, аша ші асупра реліціeї; ші Павел Апостолъл аъ цiът фоарте кінe пентръ че зîче къмкъ, „Требуіе сă фіе ерезърі“. Вaї фiинд де ачeле веакърї, вaї ші де ачeле неамърї, ла каре пърерîле ші ерезърîле реліціоасе аъ фiнепът а се іeші ун капете; кăчї атънчї аъ къре анї антреї рîврї де сиціе віноват ші маї мълт невіноват. Ферічe пърăш де ачeле нації, але къror претопърінцї ампърăціşінд одінioарă о кредінцă антемеіатă пе нiще прінчіпії сфинтоші, нiчeінд нічї одатă а се жъка къ лъкрърîле къмоцінції ка къ о пîлă ші а фаче фiнoірї, аъ рămас съте де анї статорнічї пе лънгă кредінца ші обічeърîле апъкате де ла стрăбънї. Ун партеа ачeаста націа ромънеаскъ фiнкă аъ о дiосебітă норочірe. Ун бремea деска-

лекарїї романілор дін Італіа ѧн Дачіа, абіа се афла оареш че семінца де реліціа крешінеаскъ ѧнтре дънший. Маї тарзіў місіонарїї грічі сўнт протекціа Ампъраціlор дін Константінопол аў ѧнгрішіт а лъці христіанісмўл ѧн тоатъ Дачіа: Нў мўлтъ време аў пўтўт ся трейкъ, пънъ кънд колоніїле с'аў котезат тоате. Дако-романіі кў догмеле аў прііміт ші черемоніїле гречещі ръскрітене. Ґўстўл грічілор ѧн фрўмоаселе арте, ѧн кънтърї ші ѧн зўгравіе, кўноскўт де лўмea толтї, ле да дрептате романілор а ѧмпъраціша ші еї пе ачілеашї, пе лънгъ каре аў ръмас кў тоатъ статорнічіа ші ѧнкўш дўпъ време кўтремўрітоареї деспінърї ўрмате ѧнтре бісеріка апўсънъ ші ѧнтре чea ръскрітеанъ, ѧнтре патріархўл Ромеї ші ал Константінополўлўї, ѧнпоіріле веакўлўї ал шеснспрезечілea зънкъ н'аў пўтўт стрънъте ла романі. Пе лънгъ ачеаста, фіінд ѧн Ісламісм, статўл ші бісеріка ѧмпрежнате недеспърціт ўна кў алта, ѧнкът орі че лоўіре датъ тронўлўї, немерїа дездатъ ші алтаріўл, неамўріле маї вартос асіатіче ші дўпъ дънселе челе Європене, че авea а тремўра маї де апроапе де армеле фанатісмўлўї арабіческ саў тўрческ, ѧндатъ ла ѧнчепўт аў гръбіт а кадъ ші еле скўтінца сўнт паза кредінцїї лор, ші ла ноі ачеста

есте, дакъ нъ ші дпчепътъл, дар чел маї пъцін бна дінтре челе маї де апроапте прічінї а месъ текърії ідеілор де націоналітате ші де релігіе. Пъна дн зіоа де астъзї романъл де Молдова саъ де Цара романеаскъ зіче: „ноі крещінії“, ші дпцелеце: „ноі ромънії“; ші тръш: „грекъл, мъскалъл, сърбъл е ромън ка ші ної“. Нъ вреаъ а спъне кът де кътпліт се дпшалъ бієтъл ромън дптръ а са невіновать нещіінцъ къ дчеастъ неноросіть пърере дін ърмъ*); дестъл атъта къ дчесте доведеск, кътка молдо-ромънії о аъ прекъдътъ дн мадъра ші дн сънце релація лор; ші феріче де дъншії къ аъ бна ші нъ маї мълте. Яша еї дн прівінца релігіеї аъ пътът ші пот трьі дн чea маї десъвършіть армоніе, дн драгостe фрацаскъ ші крещінеаскъ. Ск къдтам дн тоатъ Еъропа, кате нації вом афла, ла каре ск домнеаскъ нъмаї о релігіе? — Тот че маї авем а пофті дн дчеастъ прівінцъ молдо-ромънілор есте, ка марелe Дъмнезеъ ск'і пъзаскъ де чеї маї кътпліцї доі врăжмашї: де съперстіціе ші де ірреліціосітате, саъ маї ромънеще зікън-

*) Прежъдеката молдо-ромънілор де а кафанда релігіа кь націоналітатеа на ші токма кь патріотісмъл, де ле аї ші фолосіт преодать, маї де мълте орї дпсъ їаї адъос ка окії легацї ла марціпеа челор маї дпфріношате пръпастії політіче.

дълє, де крединца дешартъ ші де некредінцъ. Ші дна ші алта фаче пе оамені ребелі împотiва дiдiторълъй лор, ші врăжмашi оменімей интреї, брiторї ші брiцї несъфферiторї ші несъфферiцї.

4. Арістократіа.

Аў трекът маї мълт ка патръ мії де анї, де кънд оамені іспітеск, каре формъ де окърмъїре ар фі пънтръ неамъл омеnesк маї фолосітоаре. Нъмірiле монархіе, арістократіе, демократіе, кът н'аў фрăмынтат ачесте капетеле політічілор! Стърпітърiле де окърмъїре: Олігархіа, адекъ домнія маї мълтор тірані де одатъ, охлократіа, адекъ домнія глоатеї де нород фърă рънд, тімократіа, адекъ несъфферіта домніе а банілор, фърă инсъшірї морале ші інтелектъале, анархіа, адекъ инчетареа тътълор пътерілор стăпънітоаре, тоате ачесте де кате орї н'аў прічінъіт апънереа цărілор ші а нацiілор интреї! Нъ есте аічї локъл, а да дефініціа поменіцілор термінї. Тот че авем а зіче пе скърт, дъпъ теорiе, есте къмкъ Арістократіа, адекъ окърмъїреа пъртатъ де „чеї маї бънї“ (Ἄριϛ) съкът зи кап маї иналт, интръ каре сă конценрезе тоате пътерiле статълъї, ар фі чea маї респънзътоаре скопълъї че аў воіт а'л добънді оменімea, кънд

с'аѫ адѫнат ѧн сочіетъцї ші ѧн комѫніт̀цї маї марї саѫ маї мічї. Ферічє де ачеле църї, ѧнтръ каре пласа цііторе де пѫтерї с'аѫ апропіат ші се апропіе не'нчетат де ідеалѫл ѫнцт̀ції. О нацїе, лакѫіторії ѫнеї църї, фіреще ка нѫ пот фі тоцї ѫнї, ѧнцелепцї, ѫкіторї де ферічіреа апроапелѫї лор ші ѫкіцї ші дрептї де алцїї, дестойнічї а кѫмпăта ші а потолі патіміле алтора порніте спре стрікареа сочіетъції, прічепѫцї а трăе ѧн кѫмпнзнă дреапть інтереселе тѫтѫлор маѫларілор ші а ле ѧндестѫлі пе ачеле; дарѫрї де ачесте сѫнт ѧмпăрціте ла маї пѫцінї дін оамені; чї маї мѫлцї рămăн ѧн старе де прѫнчіе ші де непрічіпере пănă ла адѫнчї ватрънеце. Ѫсте ѧнсă о недрептате стрігătоаре ла чер ші răсврътітоаре ѧмпротівă легілор натѫрей, а нѫ врea сă даї прілеж тѫтѫлор маѫларілор сочіетъції, ка сă'шї десволвеzе фіецекаре пѫтеріле сале атът челе трѫпещї, кът ші челе сѫффлетещї дѫпă пѫтінцă, сă нъдăjдскă а се фаче кѫ тоцїї кът се поате маї ѫнї, маї ѧнцелепцї, маї прічепѫцї.

Претріміцінд ачесте, прівім ла старea арістократієї, саѫ кѫм ѧї zічем а боіерімеї орї нобілімеї молдо-романещї. О кѫнощінцă сѫперфічіală кѫ ачеваш не ва ѧнкредінца, кѫмкă еа есте

формать ші алеась дін mussa лъкъіторілор съет о констелаціе къ мълт маї норочіть, де кът аў фост челе маї мълте аріstoраціі маї тоате феўдале а Ёўропеї. Кіпъл де а кълціга проприєтате, адекъ мошіі, прекъм ші рангърі, ан Молдова ші ан Цара ромънеаскъ н'аў фост де натъра де каре есте ачела ан църіле феодале. Инсъ ан деслъшірea маї пе ларг аї ачестеї матерії н'ам лок а мъ антінде астъдатъ; ѯік нъмаї, къмкъ ан натъра проприєтаціілор се къвіне а къта прічіна, пентръ че дескоперea „царанілор" с'аў фикът ла молдо-ромънї зінкъ ан веакъл трекът; ар' прін регъламентъл органік чел ноў, ачеаш с'аў адъўс ла о старе ші маї дорітъ, ан кът спорірea дін анї ан анї ан кълтъра моралъ ші інтелектъалъ атът а нобілімеї, кът ші а църанілор, есте ан старе а параліѯа пе ўшор десевірea че маї есте антре еї ка антре оамені ші оамені. Аріstокраціа нў се ва погорі; дар нічї царанъл нў ва ромънea търът маї пе жос де вреднічіа оменеаскъ*). Съ нў ўітъм ші ачеа, къмкъ ла Молдо-ромънї кълціграea дрептърілор

*) Аічї ам адъсеї аміnte де ръсъпътоареле дъміnte а депътаціілор дін Поюн, Цигї ші Пълеві асупра привілеґіърілор. Стріпътоареа фінъ а лъкъстї ни сілеще а ле тъчea пе ачеле.

нобілітаре', дупъ финдушіреа акъзърілор прін арт. 350 ші 351 а регламентълуї органік есте фоарте бине кумпътатъ. Домнъл пе „орї каре Роман че фіінд фи трепта нобілілор съ ва оседі прін службе пъдіче, фл ва фаче къноскът обще-ніеї Ядунърї ка съ ісъ дea дрептъл де ноблеце, орї нумаї пе ал съў образ съў мошенітоаре дупъ мърімea службелор че ва съвърші.“ Дрептъл де ноблеце се поате да „пентрў кате трeле рамўріле адміністратівe, жудекъторeaскe ші остъшaскe“ ші службашїї статълуї дупъ а лор меріте пот аджунце ла челе маї финалте рангурї. „Постелнічії ші Неамўріле, адекъ ремъшіцеле погорътоаре дін фамілії нобіле, „аў ачелеашї кадерї че аре ші ноблеца.“ „Маzілії“ зиск съвит оарешкум привілеціацї. Нў се поате тъгъдуї, кумкъ фнтре боіерії де а житзілea ші ал фнтре чеї де ал доілea ші ал трeілea ранг есте оарешкаре фнкордаре, че фшї аре темеіўл съў маї мўлт фн аезъзўріле врeмілор трекўте, де кът фн натўра аристократиеї молдо-ромънещї. Ячeаста фнсъ, токма пентрў кь нў ісворещe дін деосебірea привілеціўрілор, нў не фндоім, кумкъ фн скўрть врeме ва фнчета. Пілдeле Франціеї, а Британіеї, а Перманіеї, ба ші а Унгаріеї ші а Трансілваніеї (фн анії ачещї маї дін урмъ) вор авea прін

міжлокъл пъблічітаціі чіа маі маре інфлъінцъ ші асъпра карактерълъї оптімаціlор дін де мълте орї поменітеле провінціі ромънещі. Разеле адевъратеї кълтърї, прінчіпеле філософіеї вакълъї ностръ стрікърате прін каналъл пъблічітаціі ші пе малъл стъпг ал Дънърії, вор фаче, ка сă нъ маі кредем кă ънеї дін ноі ам фі дін лът маі алес факълтї, де кът чіlалаці оамені. — Дін аческеа пікіем, кът кă Арістократіа молдо-ромънієї есте де о натърă, че маі деграбă поате спріжіні ші статорнічі націоналітатеа ромънească, де кът а о кътръні, кът с'аї пътъмплат спре пілдă ла Полоніа. Ар пътea фіпă чіпева спъне, кът кă ла Молдова ші ла Цара ромънească, арістократіа ка тръп дътътор де леце ла Общеаска адънаре, нъ аре нічї о контролă макар дін партеа корпораціілор оръшънещі, кът есте аческа пе аірea. Кам аша есте; фіпă аічї ноі нъ пътем фікеа ла вре ън рău не віндекат пентръ конституціе. Арістократіа църілор е атът де нъмъроасă, фікът де окамдатă фші поате цінea контролă шіе фінъші.

Дорірea ноастрă ар фі, ка провінцііле сă вазă дін сінъл „Бънілор“ ешіцї маі кърънд оамені дестъл де марї спре а пътea апара дрептъріле бънілор ші а спріжіні пе чеї асъпріцї фърă нічї

o вінъ. Le grands hommes sont les coëfficiens de leur siècle, зіче маї дъвнъзї Віктор Хъго. Вндe вор ажънце молдо-романїї ан скъртъ време дакъ фіешкаре депътат дін цінътърї сай дін жъдеце ва фі коефіцієнт а лъкъіторілор, ан акърор нъме ворбеще ші лъкреазъ! Трей міліоане де лъкъіторї вор фаче кът шасе сай кът ноаъ. Едъкаціа націоналъ ші нобілъ, ціінцеле де стат, кът дрептъл натърей ші ал къвінтълъї, дрептъл статълъї, економіа націоналъ, дрептъл неамърілор, історіа статърілор, о некърматъ практікъ антре оамені ші ан стіл, къноащереа формелор парламентаре, кът ън кълмът, не преціпата остенеалъ пестe тоатъ віаца, вінеле ка ачесте пот да патрієї адевъраці апъръторї кът ростъл ші брацъл.

5. Анчетареа рівалітъцій антре Молдовені ші Мънтені.

Ла Кап VIII Секціа V а регъламентълъї органік съът тітлъ: „Анчепътърї де о вніре маї де апроапе антре амандоаъ прінчіпатърілe“, четім Арт. 371. „Анчепътъл, ріліціа, обічеърілe ші чіа де ън фел лімеъ а съмъшлъіторілор дін ачесте доаъ Прінціпатърї, прекът ші чеі де о потрівъ трекътінце, съит

ачестъле елементърї де о маї де апроапе а лор бинє, каре пънъ акъм с'аў фост попрїт шї с'аў ѯкеовїт нъмаї дъпъ ампрецїърърї антамплътоаре, шї челе ърмате дъпъ дънселе къніле докандїрї, шї ърмърїле фолосїтоаре че ар одръсїлї дїнтр'о апропїере а ачестор доаъ попъле нъ пот фї съпъсе ла нїчї о ндоялъ; Анчипътърїле дар с'аў ашеѯат антр'ачест Регламент прїн чеа де ън фел кадїре а темеърїлор адмінїстратївє а амандоаъ Църїле. Шї арт: 372. „Акъїторїї дїн амандоаъ Прїнціпатърїле се вор ампъртъшї де тоате фолосїнцїле негоцїторещї, дъпъ темеърїле антокмїте ла капъл V артік. 159, ал ачестъї Регламент шї вор докандї де о потрївъ ън фїеш че епархїе ла ал лор негоц ачелеашї дрептърї чївїле че вор авеа шї пъмънтенїї; кадерea деа докандї антр'о Царъ саў антр'алта проприетъцї мішкътоаре саў немішкътоаре есте асемїнea датъ лакъїторїлор дїн амандоаъ Прїнціпатърїле". Артїколїї 373, 374 шї 375, съпъ тот ън ачелаш нцелес; ар' анъмїт прїн ачест дїн ърмъ артїкол се хотъреще, ка монедїле съ аїбъ ачелаш кърс шї ачелеашї прецърї ън амандоаъ Прїнціпатърїле антокмаї дъпъ кънприндерea артікълъї 65.

Четїторїї вор афла ън контраст антре еспресїа де „рївалїтате" ън капъл ачестъї пънкт датъ

шї ѧнтре не преꙋбітеле кꙋвінте а артіколілор арѣтаці. Ноі ѧнсѣ пофтім пе орї чіне а трече кат де рапіде прін історія амандꙋлор патрїілор спре а се конбінце де ѯіса нострѣ; шр' че се ціне де артіколїї меніцї а міжлочі о маї стрінсѣ апропіере шї бінре ѧнтре сіне а Цѣрїї романецї шї а Молдавіеї, деспре несокотіта лор інфлꙋінцѣ асꙋпра дезволбірїї шї ѧмпꙋтернічірїї дꙋхꙋлꙋї націонал романеск, лас ка сѣ жꙋдече фіецекаре патріот кꙋ окіт лімпезї шї кꙋ креерїї сѧнѣтошї.

(Пꙋнтꙋріле асꙋпра трактателор ѧнкіете пентꙋ пѧмѧнтꙋл молдо-романеск де катрѣ пꙋтерніле стрѧіне вор ꙋрма ѧн семестрꙋл ал доілеа.)

(Foaie pentru minte N. 25.)

FABULE.

Доъ спікърї.

Кз 'нъцатъ мандръ фрынте
Ун дешърт спік дефъїма
Пе ак спік пліп де грънте
Че ди жос се атърна.
Zice дечї л'а лаї вечіи;
„Де ріс лекра'ї карїос
„Къ цїї капза аша жос!
„Анс' атынче спікъл пліп
Аз ръспанс л'ачеастъ чєлртъ:
„Ня дореск л мъ скімва,
„А меа фрынте ашї ръдіка,
„Кънд де тот ар фі дешартъ.

Ороъл, пасереа, шерпеле шї томіца.

Ун съвартік арс де мънте
Кз окї мічї шї латъ фрынте,
Врънд съ'шї фак' о карїеръ
Ди а карцеї налтъ сферъ,
Унде тръіа віте о міе
Сав а лелелї домніе,
Де вечінї аз дитреват
Кзк съ дитре ла 'мпърат?
„Меруї, момїца аз зіс, сърінд;
Пасереа іаз спас," кънтънд,
Шерпеле'ї дъ ак алт плап:
„Врънд а фі бун картелан,
„Меруї не плантече вечіне
„Търіїндете ка міне!

(Albina Românească No. 46 шї 51.)

TELEGRAFUL DACIEI.

I. Litteratura.

— Noĭ ne-am prea grĭbit dn ziseле noastre. Merkarea zarnal коммерчіал a Portalaĭ Brъilei, сънт редакціа Д. Професоралуĭ Penescu, дичет кътe дичет с'ал фъкат o фоарте вanъ фоаіе каре'шĭ дндеплінеще кь скопъътате целъа пропъс. Ачeастъ фоаіе сънт рaпріка де шірĭ дін лъптрe дъ канощіпце фолосітоаре деспре негоц, мішкъріле портулаĭ, коръпіїле ші варчеле сосіте ші порніте, преціріле каренте a продактелор, експортаціа ші імпортаціа a татълор портърілор де пе Дънъре a Церeĭ Ромънещĭ ші a Молдавіeĭ; сънт тітлe де шірĭ дін афаръ вощĭ інтересанте пентрe Ромънĭ дін тоате пърціле лумеĭ коммерчіале; маĭ пaлінъ кътe одатъ ші дивъцътарĭ деспре Агрікълтъръ ші індустріе, мъсъріле стрънне дн лъптраре кь a ле ноастре, потрівіреa алтор монезĭ кь каресл дін церіле ноастре ш. a. Дн сфършит ачeастъ фоаіе есте неапърат орĭ ші кърe че се днделетніческe кь негоцл ші преднікъ дн тоате де нaиле сев Мерkар.

— Дн N. 1 ші 2 a Фоліeĭ ноастре ноĭ ам дницінцат къ де ла 1 Іюліе a анлуĭ нaрeтор газета де Трансілваніа ва еші де доъ орĭ не сътъмънъ. Кь пърере де рeв ведем дисъ акум къ ачeл адаoгере ar ръмас нaмaĭ кь проіект дн нелокраре. Дн дницінцареa че редакторъл ачeĭ фоĭ фаче, дін 20 Іюніе 1840, четім а-чeсте кювінте нeдницълесе пентрe ноĭ: „Ніще дмпрeціърърĭ дисъ, дескоперіте нoлъ де атънчĭ дикоаче дін партeа челор маĭ алeшĭ

вървацї аї нацїеї ноастре дін Трансілванїа ші дін Бънат, кăмпънїторе мълт фоарте, не-ам конвінс кăмкъ н'ар фї ва сфът а дăмбацї лекторацънкъ дин ачеста, ві festinare lente. Времеле сънт греле. — — — Ка о мїкъ дăвъ десъвъріре Фоаіа інїмеї се ва тіпърї де ла 1 Іуліе ка слове фрăнцезе ші ноне, пе хъртіе маї вюнъ. —

— Ла Тіпографіа Д. Еліад дін Бъкърещї ва ешї Zioa чеа де пе врмъ а вацї осîндіт ла моарте, традасъ дін Віктор Хюго де Д. Капітанул Щ. Стоїка, ка о корреспондінцъ дінтре Д. Еліад ші Д. Стоїка фоарте дисемнатъ.

— Ла Тіпографіа Д. Валсам, еарълї дін Бъкърещї, ва ешї дінтрег Вокабуларул пентрец Ромънеск-Францезеск, ші Францезеск-Ромънеск де I. A. Veillant. Авторул ачестеї кърцї фъгъдуеще къ ва публіка дін ноїн Геграфіа ґвеке а церілор Ромънещї.

— Ла Тіпографіа Колеґіулуї Сф. Сава с'ав публікат акум томул ънтъї (де ла А пънъ ла Н) а Вокабуларулуї Францезо-Ромънеск де Д. П. Поенар, Ф. Аарон ші Г. Хілд. Ачест Вокабулар есте чел маї комплет ші чел маї вун дін тоате дікціонареле каре с'ав ївіт пънъ акум дін лімва ромънеаскъ, ші преа імпортант пентрв ка съ на'л лъм дін о маї де апроапе трактаціе дін нумърул вїітор.

— Сочіетатеа літтераръ каре ав дінтрепрінс де а да ла лумінъ чел ънтъї Лексікон де конверсаціе дін лімва ромънеаскъ, 4 томърї 8 маре, дін Іаші ла Інституталъ Албінеї, ав публікат, ла 1 Маї, ун задоіле проспект прін каре фъгъдуеще къ дін кърънд ва ешї томул I а ачестеї марї ші прецїоасе де тоатъ лаудъ публікації. Дін ачел проспект каре с'ав тіпърїт ка трї фелурї де літтере, пентрв ка публікул дисашї съ вадză ка каре карактере съ се публіче лексіконул, с'ав алътърат ші кътева артіколе дрепт прав. Дакъ сокотінца ноастрв полте фї де вре о греутате, апої ної ам сфътаї ка лексіконул съ се тіпърească ка H. 3 а карактерелор фінд маї плъвте ші маї четеце. Дінтре артіколїї публікаці афлъм къ 41 жумътъцї де ръндурї сънт преа пцїне пентрв дескріереа Бесарабіеї адекъ а жумътате а векїї Мол-

довї. Асемінє дн дефініція Аерълоі, четім къ „прін барометрь с'аї афлат въ шнъзарея лої сть дн камінъ ка о колонъ де аржінт нїї, налть ка де 28 палме немцещї (?), їар де алть A^{e} 32 стижіні (?)." Пре Домнул традавътор а ачестєї артікол нъ авем чінсте съ'л канолцем; дяс нъ пътем съ не опрім де аї арята къ н'аї традас вине кавінтеле Зоll ші Fuß; дя сфътъім ей маї меарге ар'о чінчї анї де зіле дн церї стрїне ка съ дівеце дитр'о скоалъ сътеаскъ а Германієї, че вра съ зікъ кавінтеле 1. Зоll ші 2. Fuß пре каре Длаї ле-аї традас ромънеще 1. палмъ немцаскъ, ші 2. стіжнєн. Тот артіколул Дсале есте нємаї вер, ші ънкъ де чел зкот!

— Ла Кантора Дачієї літтераре аї есіт „Нїсаща фемеєаскъ дн вътєва чепсорї," компасъ рєсеще де Барон Брамбеус, ші традасъ де Д. А. Д/о.

— Дупъ фъгъдзінца фъкатъ дн N. 3 ші 4 а Дачієї, дъм четіторілор нострї традакціа версурілор нємцещї а Д. Левічніг фъкатъ де Д. К. Негрюцї.

ФЛОАРЕА

Флорърїца Ромънкъ.

Ромънкъ копілїцъ на'цї е дестул подоаба
Че'цї дърві натъра атът де'мвелшагат?
Ла че'цї сланєще сълва ші скумпеле мърцеле,
Че'мпрежіорь ка фалъ фрамоса тъї грамаа?

Ла лумеї овічіарї воіещї а те свіпане,
Прін лунеа жінчїаноась дешартелор тътірї;
Ка ші ей къ'мпръматата подоавъ на'ї плъкатъ,
Нїї-есте ка лумїна че варсъ окії тъї?

Тъ дечї ла таре а верей фрамоаселе дялчї позме,
Ші флорї міросітоаре. Еї кънд въд ла тъї трап
Ка врадна де савціре, атвнсе вред повестеї,
Къ поамеле ші рова сарорї ка тіне сънт.

Ал тъй пър есте негра ші'нтънекос ка чеасла,
Кънд інтръ'н інімі фрацекі плиатъ фіорос;
Пе вале'ці стъ гарофа. — Спане, фрамосъ, оаре
Гаріца та ва есте фъкатъ дін гарофі?

Аї тъї оврагі сънт рамені ка роза'мновочіть;
Фервінте ка ун соаре е рамена тъй окій;
Дінці теї прекум перле; прекум сънт доъ персічі
Е пептъа теї чел фрацед ші сінъ фечіореск.

О жівъ вопіліць! На аївї нічї о сфіалъ,
— Аці спун ка'мкредінцаре, кънчі ші ей флоріст сънт —
Продъторіле вереї та поці ла тарг а доче,
Де време че та а вереї ші та копілъ ешї.

Пантека тъй че есте галвън прекум шафранъ,
Е плінъ ка'мвелшугаре де роде, де тъмоші;
Дар гара та'ї маї рошіе; ші маї міросітоаре
Де кът ачесте тоате — е сърътареа та.

Те поці доче — орї кнде фъръ съ аївї вр'о грінъ;
Дисъ де амор драгъ фоарте съ те пъзещї,
Кънчі тенера фемее че есте ка ші роза,
Ка еа се вестеаще, се рапе ка ші еа.

Та рінї копілъ драгъ, д'а меле вине сфатарї,
Рінї кънчі ешї рънданїтъ де соарте съ ізвещї;
Дар кънд пафал дін фацъ'цї ва флоареа се ва щерде
Ші-ї ръзъпеа ка роза че креще'н Іеріхо,

К'ачеа вештедъ фанаре че-атънче се рошеще
Кънд о адапъ'н пасе апъ дін ізвор лін,
Аша та а та фацъ ун ап'о рекореще;
Оківа есте ізворул, лакрімі апа лві сънт.

— Д. А. Хъждъ ефор скоалеї цінатале дін Хотін карелe аў фъкат атъта сенсаціе прін кавантва че аў ростіт сънт акум дої ані ла прілежал анї екзамен, (везї Карієрва II. 10), ла 24 Іюніе 1840 ди сезиця павліў анівалъ а ачешї скоалъ аў четіт ин ноў кавант інтітулат „Савеніре де челе трекате, ідее де челе де фацъ, ші арътаре де челе віітоаре а Молдавієї.“ Не паре реў къ ла Ромъні ня патем мъртърісі ка мъндріе тоате кътe се капріндъ дн ачеа кавант, ші къ нямаї армъторва період есте вредніk де чінстеа націеї ноастре:

„О націе ромънеаскъ, націе де пе акам слъвіть дитре тоате попоареле челе маї фъімоасе прін савеніреле істориче а времеї трекуте, ші прін конституція політикъ де астъзї(?), аддаці амінте къ соарта та есте ка съ ле дитречї пре тоате одатъ, прін чівілісація ші прін о славъ каре наще дін кълтура щіінцелор ші а артелор, кам челелалте попоаре те дитрекъ прін марea дитіндере а ампъръціілор лор, ші прін ачea славъ а ръсвоаіелор. Дн адевър, дакъ ної вом арънка о кътътърe асупра ачелор попоаре каре ші аў къщігат ун ням фаімос дн аналеле історієї, ної ведем къ чел маї слав дін тоате прін дитіндереа нъмълтълуї ші прін нумърал четъценілор, аў дитрекът тоате націіле прін ренумеле сеў. Атеніенії авea деспіа а гечea парте а Гречієї, ші ка тоате ачесте адевереминте а лор стрълучеще ънкъ ла чea маї фрумоасъ лямінъ. Каре есте оаре причіна ачестеї стрълучірї? Нетрешіт къ наї пентрa къ ветезіа лор ле-аў дат дн време де шесе зечї де анї домніа пестe тоцї чеїлалцї Гречї, ка пентрa къ аў віръіт армііле неамърате а Першілор ла Маратон, ла Саламіна, ла Платея, ла Мікале. Дар аў креат щіінцеле ші артеле; дар аў кълтіват амъцътъріле ші аў ръдікат вечініcіле монументе а ценіілаї; аў апрінс фъклія філософієї, аў пъртат ляміна еї ла тоате попоареле, ші ле-аў арътат дмпреунъ ка щіінцеле ші ка армеле каре дифрамсецеазъ віеаца, ші пъртаціле кареї дау ун адевърат прец. . . Прін ачеаста, міка ноастръ Молдовъ поате ші требе съ акангъ ші ea ла мъріе!“ —

Съ dea Дъмнезеў съ се дмплінеаскъ ачесте патріотіче дорінце; фіеще каре ним Ромън ле фаче, дар. . . .

Д. А. Хъждеѣ есте пънъ акум каноскат дн Дачіа нмаї прін преалъдатеа сеѣ кавалт асупра векеї славе а Молдавіеї; дпсъ лукрърїле сале ну се мърцінеск дн атъта. Даї де ші дн лімба росаскъ аї лукрат мълте ші марї, ші маї тоате дн фолосул патреї сале. Пе сонотім дар фърь інтерес де а фаче каноскут четіторілор нострї продукціле Д. Хъждеѣ, прекум не ле-аї дмпъртъшіт Д. Кавалерул К. Стаматі алт літератор ромън каре аре ун портофоліу плін де фрумоасе компанерї а сале, каре въ-деждъм вор ведеа дн курънд лумина зілеї. — Д. А. Хъждеї аї публікат пънъ акум, дн Вѣстникъ Европы ла 1830 1) Кънтече історіче а Молдавіеї, 2) Повестеалъ. Дава Водъ; дн Мелва 1834 1) о легендъ асупра луї Петрічейко, 2) Йндевнтъ ла сърдърїа де Орхеї, 3) Кынтърї молдовенещї; дн Телескопъ 1) Досіре літераторїї Бесарабіеї 1834, 2) Кънтечеле попларе а Молдавіеї дн привіре історікъ 1833, 3) скрісоаре асупра імпортенціеї лімбеї ромъненщї пентру кунощінца історіеї росещї; дн Листкн сельскаго общества въ Одеса 1) скрісоаре вътръ Д. Александра Стырка асупра господърїеї кънпещї а Бесарабіеї, 2) Елегіа фъкъ луї Стефан чел маре. Д. Хъждеї аї маї компус ънкъ Ботаніка Молдавіеї росеще ші ромъненще не повликатъ ънкъ, ші се днделетнічеще ка сърпеа луї Дікціонар ромъненск ші росеск.

III. Felurite.

— Дпъ легълтеле форме ш кіемърї фъкате прін Белетінъл оффічіал дін 24 ші 26 Іюніе, дн сфършіт Мітрополіа Валахіеї каре де атъта време ера въдъвъ ші аї възат еаръшї дн скаунъл сеѣ дн архіепіскопіе. Самъвтъ ла 29 Іюніе, дн сеанцъ екстраордінарь а Адунърї Общещї, фіінд фацъ 76 депутацї, афарь де 19 че ера волнавї сай дн церї стрънне, Преосфінціа Са Пърінтеле Епіскоп Неофіт Рамнікел дпъ мажорітатеа валотацієї, с'аї алес де Архіепіскоп ші Мітрополіт а Унгровалахіеї. Тот дн ачеа зі Преосфінціа Са аї приміт ші карта пъстоpeаскъ дін мъна Мърієї Сале, ші с'аї інсталлат дн скаунъл Архіепіскопеск.

— Ла 30 Іюніе аї фост дн Колеціка Сф. Сава дмпърціреа премілор. М. С. Домнъл Стъпънітор карele аре де сфатъ да-

торіе де а фі дн тот анал фаць ла о сервare аша де солленель, н'аў лінеіт нічі дн анал ачеста. Д. Мареле Логофът а требілор кісерічеї ші Д. Мареле Клічер П. Поенарь, діректор скоалелор аў ростіт кавінте потрівіте імпортанціеї зілеї.

— Ексамененле спечіале дн скоалеле паблічe дін Ішї не семестрел де варь 1840, аў дичепът дн 26 Іюніе ші требе съ се сфършаскъ ла 5 Іюліе, дупъ каре аў а арма ваканціле де варь.

— Ла 30 Іюніе с'аў съвършіт ексаменел паблік а скоалеї нормалъ дін Бръіла. Ла ачест прілеж Д. Проф. Пенеско аў четіт ун кавант дін каре с'аў тіпъріт дн Дачіа естрактъл чел маї інтересант. Ачест кавант аратъ съръчіа нііторілаї тінерімі ромънещї, ші маї алес ачеї де пін сате, каре їавіторе де славъ дндатъ че аў дпвъцат чева а скріе ші а четі, калъ славже паблічe, ші'шї лась мещештел нъріtеск че сінгур поате о съ хръвеаскъ. Окъроіреа требіе съ гандеаскъ серіос ла ачеастъ кампресъ вare розде інима нііторілаї нострe, адекъ а жнімеї нострe.

— Камторел де Авіс дін 25 Маіў капрінде ормътоареа філантропікъ ші лінералъ дндіцінцаре: „О цігапкъ тъмъръ де вре о 20 де анї ка ачесте калітъцї, вакътореаскъ, коаре ла гергеф, рокї ші къмеші, спъторeаскъ нанъ, скропеще ші калкъ віне, товрче ла фрнкъ ші цесе ла планъ, ші дпвъцатъ ла тоате а ле касі а Далеї Хрістаке Маврікіеска есте де вънзаре. Доріторії де а о кампъра ва гъсі пе пропріетар ші се ва товмі.“ Ші не намім Европеї чівілісацї, ші де ачеа авем фоі паблічe!

— Газета Jelenkor (Времеа де астъзї) кна діа челе маї дпвъцате фоі паблічe а Бнгаріеї, сънт редакціа філологілаї Helmeczy, де кътe орї порвеще де Валахіа сав де Молдавіа, тот деаuна ле пан сънт рарінка Бнгаріеї, ка съ арътe кламкъ ъмвеле прінціпате аў фост одатъ провінції а Крълеї Бнгарещї; Фрамоась Време де астъзї. Ачеаста ва есте маї де ріс ші маї невіновскъ де кът претенціа Краіалаї Сардініеї де а се намі Рігъ де Іерусалем ші пъмъ астъзї!

Сфършіт томълаї ънтъіў.

SCARA
TOMULUI ANTEIU.

IANUARIE — IUNIE 1840.

Partea I.

Compuneri a Dacieĭ.

Паціна.

I. Introductie де M. Когълничеан 1

II. Scene din Chronicile Moldaviei.

Александръ Лъпушнеанъ де К. Негруцци . . . 9

III. Scene din Obiceiurile Moldaviei.

a) Ноĭ кіп де карте де M. Когълничеан . . . 51

b) Кънтече попъларе де К. Негруцци 121

IV. Scene contimpurane де К. Негруцци 303

V. Suvenire din Italia.

Бъзетіера де Флоренца де В. Александрі . . . 355

Пагіна.

VI. Litteratură Străină.
a) Д. Демідофф дн Банат ші Влахіа де М. Когълничеан 135
b) Д. Демідофф дн Молдавіа де ачелаш . . . 408
VII. Поесіі.
a) Гафіца вълстъмать де К. Стаматі 197
b) Фавле де А. Донічї 207
c) Анул 1840 де ****ѣ 444

Partea II.

Allegere din alte foi.

I. Din foaia pentru minte.
a) О дитълніре раръ 66
b) Хронолоуіа вісерічії дин Шкеї де І. Жіпа . . 67
c) Віторъл Молдороминілор 453
II. Din Curierul Românesc.
a) Піга Полоніеї де К. Негрьці 74
b) Деспре авторї де І. Еліад 79
c) Деспре дивъцътура пивлікъ де І. Еліад . . . 222
III. Din Albina Românească.
a) Лексікон де дитревінцаре зілнікъ 96
b) Сервареа Пропагандеї ла Рома 98
c) Доъ фавле де Ага Асакі 474
IV. Din Archiva Românească.
Георгіе Шінкаї де М. Когълничеан 217
V. Din Mercur.
Кьвант ростіт де Проф. Пенеска 447

Partea III.

Critica.

I. Дескріереа тавлоълеї дъї Александра чел вин . . . 102
II. Дескріреа тавлоълеї Докіа ші Траіан 279

Partea IV.

Telegraful Daciei.

	Pagina
I. Litteratură	109, 297 & 475
II. Arte	114 „ 301
III. Teatru	115 „ 303
IV. Felurite	117, 304 „ 480
V. Respunsuri	307

Supplement musical.

Kadrillъ romъnescъ de Ф. Г. Rajinski.

24. IUN. 1951
Biblioteca Universitară Iași
ado-13.693
BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ IAȘI

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY